NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. X. 171.

STATISTISK-ØKONOMISK OVERSIKT OVER ÅRET 1948

UTGITT AV

STATISTISK SENTRALBYRÅ

Aperçu de la situation économique en 1948

OSLO
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1949

Pris kr. 2,00.

Norges Offisielle Statistikk, rekke X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X. **Trykt 1947.**

Nr. 122. Kriminalstatistikk 1943 og 1944. *(Statistique de la criminalité.)*
— 123. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1946. *(Aperçu de la situation économique.)*
— 124. Norges handel 1945. *(Commerce.)*
— 125. Norges fiskerier 1943. *(Grandes pêches maritimes.)*
— 126. Norges private aksjebanker og sparebanker 1945. *(Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.)*
— 127. Veterinærvesenet 1945. *(Service vétérinaire.)*
— 128. Arbeidslønninger 1945. *(Salaires des ouvriers.)*
— 129. Forsikringsselskaper 1945. *(Sociétés d'assurances.)*
— 130. Norges bergverksdrift 1945. *(Mines et usines.)*
— 131. Norges postverk 1946. *(Statistique postale.)*
— 132. Stortingsvalget 1945. *(Elections en 1945 pour le «Storting».)*
— 133. Kommunevalgene 1945. *(Elections en 1945 pour les conseils communaux et municipaux.)*
— 134. Norges kommunale finanser 1942—43. *(Finances des communes.)*
— 135. Norges industri 1944. *(Statistique industrielle.)*
— 136. Private funksjonærers lønningsforhold i juli 1946. *(Traitements des fonctionnaires privés.)*
— 137. Skattestatistikken 1945—46. *(Répartition d'impôts.)*
— 138. Meieribruket i Norge 1945. *(L'industrie laitière de la Norvège.)*
— 139. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1946. *(Dette etc. des communes.)*
— 140. Telegrafverket 1945—46. *(Télégraphes et téléphones de l'État.)*
— 141. Norges jernbaner 1941/42—1944/45. *(Chemins de fer norvégiens.)*
— 142. Skolestatistikk 1943—44. *(Instruction publique.)*

Rekke X. **Trykt 1948.**

Nr. 143. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1947. *(Aperçu de la situation économique.)*
— 144. Norges Brannkasse 1944—46. *(Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.)*
— 145. Alkoholstatistikk 1946. *(Statistique de l'alcool.)*
— 146. Forsikringsselskaper 1946. *(Sociétés d'assurances.)*
— 147. Norges bergverksdrift 1946. *(Mines et usines.)*
— 148. Jordbruksstatistikk 1946. *(Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.)*
— 149. Norges handel 1946. *(Commerce.)*
— 150. Norges fiskerier 1944. *(Grandes pêches maritimes.)*
— 151. Pelsdyrtellingen i Norge 1946. *(Elevage d'animaux à fourrure.)*
— 152. Veterinærvesenet 1946. *(Service vétérinaire.)*
— 153. Meieribruket i Norge 1946. *(L'industrie laitière de la Norvège.)*
— 154. Norges industri 1945. *(Statistique industrielle.)*
— 155. Syketrygden 1944. *(Assurance-maladie nationale.)*

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. X. 171.

STATISTISK-ØKONOMISK OVERSIKT OVER ÅRET 1948

UTGITT AV

STATISTISK SENTRALBYRÅ

Aperçu de la situation économique en 1948

OSLO
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1949

Forord.

Byrået sender hermed ut «Statistisk-økonomisk oversikt over året 1948», som er utarbeidd i forbindelse med framleggelsen av statsbudsjettet i Stortinget.

Avsnittene om Den økonomiske stilling og utvikling i verden, Fiskeriene og Arbeidsmarkedet har vært utarbeidd henholdsvis av byråsjef Kaare Petersen, Fiskeridirektoratet og Arbeidsdirektoratet. De andre avsnitt har vært utarbeidd i de forskjellige kontorer i Byrået. Arbeidet med publikasjonen har vært forestått av sekretær Haakon Bingen.

Oslo, 18. januar 1949.

A. Skøien.

Innhold.

	Side
Den økonomiske stilling og utvikling i verden	5
Penge- og kredittmarkedet	6
Valutamarkedet	8
Prisutviklingen	10
Jordbruksproduksjonen	11
Den industrielle verdensproduksjon	11
Verdenshandelen	12
Norge	13
Aksjemarkedet	13
Penge- og kredittmarkedet	14
Valutamarkedet	21
Prisutviklingen	23
Lønninger	28
Innenlandsk vareomsetning	33
Utenrikshandelen	34
Jordbruket	45
Skogbruket	49
Fiskeriene	54
Hvalfangsten	58
Industrien	60
Skipsfarten	76
Arbeidsmarkedet	81
Offentlige finanser	83
Sluttord	86
Tabell I. Valutakurser og prisnivå	88
— II. Penger og kreditt	89
— III. Vareomsetning	94
— IV. Transport	96
— V. Sysselsetting og arbeidsledighet	97
— VI. Jordbruk og skogbruk	99
— VII. Fiskeri og hvalfangst	103
— VIII. Industri. Hovedoversikt	107
— IX. Gruvedrift og steinindustri	110
— X. Elektro-metallurgisk industri	110
— XI. Kjemisk og elektrokjemisk industri	111
— XII. Hermetikkindustri	111
— XIII. Olje- og fettindustri	111
— XIV. Sagbruksindustri	112
— XV. Papirindustri	112
— XVI. Jern- og metallindustri	113
— XVII. Tekstil-, lær- og skotøyindustri	114
— XVIII. Brennerier, bryggerier, sjokolade- og dropsfabrikker, tobakksindustri og møller	115
— XIX. Skipsfart	116
— XX. Offentlige finanser	117

Table des Matières.

	Page
La situation économique mondiale	5
Monnaies et crédit	6
Marché des changes	8
Développement des prix	10
Production agricole	11
Production industrielle mondiale	11
Commerce mondial	12
La Norvège	13
Marché des valeurs à revenu variable	13
Monnaies et crédit	14
Marché des changes	21
Développement des prix	23
Salaires des ouvriers	28
Commerce intérieur	33
Commerce extérieur	34
Agriculture	45
Sylviculture	49
Pêches maritimes	54
Pêche à la baleine	58
Industrie	60
Navigation	76
Marché ouvrier	81
Finances publiques	83
Conclusion	86
Tableau I. Cours des changes et niveau des prix	88
— II. Monnaies et crédit	89
— III. Commerce	94
— IV. Transport	96
— V. Emploi et chômage	97
— VI. Agriculture et sylviculture	99
— VII. Pêches maritimes et pêche à la baleine	103
— VIII. Industrie. Aperçu général	107
— IX. Mines et industrie de pierres	110
— X. Industrie électrométallurgique	110
— XI. Industrie chimique et électrochimique	111
— XII. Fabriques de conserves	111
— XIII. Industrie d'huile et de graisse	111
— XIV. Scieries	112
— XV. Industrie de papier	112
— XVI. Industrie de fer et de métaux	113
— XVII. Industrie textile, du cuir et fabriques de chaussures	114
— XVIII. Distilleries, brasseries, fabriques de chocolat, de sucreries et de tabacs et moulins	115
— XIX. Navigation	116
— XX. Finances publiques	117

Statistisk-økonomisk oversikt over året 1948.

Den økonomiske stilling og utvikling i verden.

Året 1948 har vært preget av de fortsatte bestrebelser på å gjenreise verdensøkonomien. De problemer en har stått overfor har imidlertid på mange måter vært mer komplisert enn i de to foregående årene. Særlig har den politiske situasjon forverret seg i betydelig grad. Stormaktene har ikke kunnet komme til enighet om en rekke spørsmål av vital betydning ikke bare for verdensfreden, men også for gjenoppbyggingen. Således er det tyske spørsmål ikke kommet nærmere sin løsning, og Østmaktenes opposisjon til Marshall-hjelpen er fortsatt like sterk. Den spente politiske situasjon har ført til sterk øking i forsvarsforberedelsene i praktisk talt alle land. I en situasjon med praktisk talt full beskjeftigelse av alle produksjonsfaktorer i de fleste land, betyr økte forsvarstiltak at en mindre del av nasjonalproduktet blir disponibelt for privat konsum og gjenoppbygging. Den politiske usikkerheten har derfor ført til en langsommere gjenoppbygging enn hva ellers ville vært mulig.

Til tross for dette, har det utvilsomt i de siste måneder vært en stigning i levestandarden i en rekke land som følge av stigningen i produksjonen og framfor alt på grunn av den utmerkede høst overalt på den nordlige halvkule. Den større tilgang på konsumvarer har muliggjort lettelser i rasjoneringen i mange land. I Belgia ble således brødrasjoneringen opphevd den 7. november og resten av matvarerasjoneringen fra nyttår. I Holland er sukkerrasjoneringen blitt opphevd samtidig som prissubsidiene for sukker er blitt opphevd. I Danmark ble brødrasjoneringen opphevd fra 1. januar 1949.

En liknende utvikling kan en finne i en rekke andre land. Polen opphevde således all rasjonering fra 1. januar 1949. I Storbritannia har myndighetene opphevd kontrollen for enkelte råstoffer, bl. a. visse fibrer og kjemikalier. På det internasjonale råvaremarkedet er stillingen også lettere, men ennå ikke så meget at all kontroll kan oppheves. Den internasjonale mat- og landbruksorganisasjon (F.A.O.) har derfor bestemt å fortsette den internasjonale allokeringen av korn, fett, olje, ris, kakao og kvelstoffgjødning for ytterligere 6 måneder.

Den viktigste internasjonale begivenhet i det forløpne år har vært gjennomføringen av Marshall-hjelpen. De nødvendige lovbestemmelser og bevilgninger ble vedtatt av den amerikanske kongress i mars 1948 og hjelpen tok til å virke 1. april. Den første tiden ble bevilgningene gitt på grunnlag av kvartalsvise beregninger over behovene. Men i løpet av høsten har den europeiske, økonomiske organisasjon som ble satt opp i Paris av de 16 deltakere i Marshall-hjelpen, «Organization of European Economic Cooperation» (O.E.E.C.) utarbeidd et fullstendig årsprogram for første året, og dessuten et langtidsprogram for de øvrige fire årene hjelpen er beregnet å vare.

I tilknytning til hjelpeprogrammet har de europeiske deltakende land også avsluttet en inter-europeisk betalingsavtale. Denne avtale vil i vesentlig grad kunne lette varebyttet i Europa ved at kreditorlandene stiller et beløp i sin valuta til disposisjon for debitorlandene. Den første transaksjon i dette betalingssystemet foregikk mellom England og Frankrike i november 1948. Dessuten har de 16 landene begynt et studium av muligheten — en gang i framtiden — for en europeisk tollunion.

Det er vanskelig ennå å vurdere betydningen av det amerikanske hjelpeprogrammet. Dets endelige suksess vil avhenge av om de europeiske nasjoner som planlagt vil kunne greie å dekke sine valutaunderskudd overfor utlandet, og særlig da overfor De forente stater i 1952 uten ytterligere hjelp utenfra. Men det er ingen tvil om at Marshall-hjelpen allerede har hatt en avgjørende betydning for hele Vest-Europas økonomi.

Uten dollarhjelpen ville Europa i dag etter all sannsynlighet vært i en valutasituasjon som kunne fått de alvorligste økonomiske og politiske konsekvenser. Med hjelpen har det vært mulig å fortsette det gjenoppbyggingsarbeidet som ble påbegynt etter krigen, samtidig som levestandarden har kunnet forbedres i de fleste deltakerlandene. Grunnlaget er dermed lagt for en avgjørende bedring i de økonomiske forhold i Europa, og en sunnere verdensøkonomi.

Penge- og kredittmarkedet.

Pengerikeligheten er fremdeles et typisk trekk i en rekke lands økonomi, men det har i mange land vært gjort store anstrengelser i løpet av året 1948 for å redusere kjøpekraften, dels ved overskuddsbudsjettering, dels ved direkte pengepolitiske tiltak.

I De forente stater har det faktisk vært en liten nedgang i seddelomløpet fra 26,3 milliarder dollar i oktober 1947 til 25,8 milliarder dollar i oktober 1948. Samtidig var det en ubetydelig nedgang i folioinnskuddene fra 84,3 milliarder dollar i september 1947 til 83,9 milliarder dollar i tilsvarende måned 1948.

For Storbritannia har det vært en liknende svak nedgang i seddelomløpet fra 1,34 milliarder pund i oktober 1947 til 1,22 milliarder pund i oktober 1948. Folioinnskuddene lå imidlertid noe høyere i 1948 enn i 1947 slik at summen av sedler i omløp pluss folioinnskudd holdt seg omtrent uforandret. I Sverige har det vært en ubetydelig stigning i seddelomløpet fra 2,77 milliarder kroner i oktober 1947 til 3,01 milliarder kroner i tilsvarende måned i 1948. Samtidig har folioinnskuddene holdt seg noenlunde uforandret.

Den fortsatte stabilitet vil i høy grad være avhengig av den økonomiske politikk som føres. Et økt inflasjonspress som følge av lønns- og prisstigning og de større forsvarsutgifter i De forente stater og Europa vil således kunne føre til en ny ekspansjon i den sirkulerende pengemasse om ikke det samtidig innføres skjerpet kontroll med lønninger og priser.

I land med vidt dreven inflasjon, som i Frankrike, Italia og Polen, har den nominelle kjøpekraften fortsatt å øke ganske betydelig. I Frankrike f. eks., steg seddelmengden fra 570 milliarder franc ved utgangen av 1945 til 722 milliarder franc ved utgangen av 1946, 921 milliarder ved utgangen av 1947 og omløpet nådde 892 milliarder franc i januar 1948 etter en vanlig sesongmessig nedgang fra den foregående julemåneden. I februar 1948 gjennomførte så franskmennene en sanering, idet de inndro alle 5000 fr. sedler. Omtrent samtidig gjennomførte de en engangsskatt med det formål å redusere kjøpekraften. Den umiddelbare virkning av dette tiltak var en reduksjon i seddelmengden til 773 milliarder franc ved utgangen av mars. Det er imidlertid tydelig av tallene at grunnlaget for inflasjon ikke ble rørt ved dette tiltaket. Siden inndragningen av 5000 franc sedlene har det nemlig måned for måned igjen vært en stigning i kjøpekraften slik at seddelomløpet i oktober 1948 var kommet opp i 918 milliarder franc eller litt over hva det var umiddelbart før inndragningen. Samtidig har det vært en meget betydelig stigning i folioinnskuddene.

Den mest bemerkelsesverdige utvikling på pengemarkedet i 1948 har vært den tyske pengereformen og dens innflytelse på den økonomiske utviklingen i de tre vestlige okkupasjonssonene.

Det tyske pengesystem var kommet helt i ulage etter det tyske nederlaget. Den sirkulerende pengemasse sto ikke i noe som helst forhold til den disponible varemengde, og noen tillit til riksmarken eksisterte ikke. Av den grunn hadde riksmarken mistet sin betydning både som byttemiddel, verdimåler og verdioppbevaringsmiddel. I stedet var alle former for byttehandel meget alminnelig, og goder som sigaretter o. l. ble brukt både som byttemiddel og verdimåler. For å unngå å få store mengder nesten verdiløse mark holdt forretningsfolk og industridrivende tilbake store mengder varer fra omsetningen. Av disse grunner foregikk en vesentlig del av det regulære varebytte som kompensasjonshandel eller på svartebørs.

Det var ganske klart at det ikke ville være mulig å bedre de pengemessige forhold i Tyskland med vanlige deflasjonistiske metoder. Bare en hel inndragning av den sirkulerende seddelmasse og utstedelse av en ny pengeenhet ville kunne skape noen varig bedring.

Den pengeform som ble gjennomført i juni i fjor gikk da også ut på en fullstendig nyskaping av det vesttyske pengesystem. Den 21. juni ble den gamle, tyske riksmark byttet ut med en ny «Deutsche Mark» etter en kurs på 10 riksmark = 1 Deutsche Mark. Hver person kunne imidlertid straks få veksle inn 60 RM mot et tilsvarende antall DM. Det overskytende i RM ble så satt inn på en konto etter den offisielle kurs 10 RM = 1 DM. Halvparten av denne balanse ble frigitt etterat skattemyndighetene hadde undersøkt om de beløp som var innlevert til omveksling var i overensstemmelse med det vedkommende person hadde oppgitt til beskatning, mens ytterligere 10 % skulle frigis senere etter nærmere regler. Den umiddelbare virkning av pengereformen var således å redusere kjøpekraften til om lag 1/20 av hva den hadde vært.

For alle som hadde midler innestående i bankene eller på sperrede konti ble det senere trukket et beløp tilsvarende 540 RM slik at de også for de opprinnelige 60 DM måtte betale RM i forholdet 1—10. Bare de personer som ikke hadde mer enn akkurat 60 RM på innvekslingsdagen og heller ikke hadde bankinnskudd fikk derfor den fulle fordel av 1—1 raten for de første 60 RM.

Samtidig med pengereformen ble det gitt en rekke detaljerte bestemmelser om offentlige fonds, om gjeld (som ble redusert i forholdet 10 RM = 1 DM) og om banker.

Den umiddelbare virkning av pengereformen var en stor tilstrømning av varer til markedet.

Bedrifter, forretninger og bønder som hadde holdt tilbake mest mulig av sine varer eller som for en stor del opererte med kompensasjonsforretninger eller på svartebørsen ble, for å skaffe seg driftsmidler, tvunget til å selge sine varer på vanlig måte. Publikum som for første gang på mange år så forretningene fylt med ettertraktede varer kjøpte opp sine 60 DM pr. familiemedlem og hva de for øvrig fikk frigitt og etter hvert fikk i lønn. I realiteten brukte et stort antall tyskere i de første ukene etter saneringen opp hele eller en betydelig del av sine oppsparte midler uten å være klar over det fordi de ikke var oppmerksom på at hvert familiemedlems opprinnelige 60 DM i virkeligheten kostet 600 RM. Det var for øvrig de allierte myndigheters hensikt å tvinge de hamstrede varer ut på markedet og over til forbruker, så denne side av saneringen var vellykket.

Et annet resultat av pengereformen var en ganske betydelig stigning i produktiviteten. Den industrielle produksjon i Bizonen steg fra 54 poeng i april og 48 poeng i mai (1936 = 100) til 66 poeng i august og 70 poeng i september. Årsaken til denne oppgangen var først og fremst at arbeiderne fikk mer mat og bedre utstyr og dessuten det psykologiske moment at det syntes å være skapt en viss stabilitet.

De første resultater av pengereformen ga inntrykk av at eksperimentet var meget vellykket. Det er imidlertid allikevel ikke sikkert at det tyske pengeproblemet er løst. Den aller siste utvikling tyder på at tilliten er ved å bli rokket. Priskontrollen er praktisk talt opphevd og resultatet har vært en betydelig oppgang i de fleste priser, noe som for øvrig var ventet. Lønningene er gått opp mindre enn prisene, men kravet om lønnstillegg er meget sterkt. Utviklingen av en lønn-pris-spiral er derfor ikke utelukket. Et annet lite oppmuntrende tegn er den tilbakevenden til svartebørshandel en har kunnet spore i den siste tiden og den kraftige prisstigningen som har funnet sted for en rekke varer både i det frie marked og på svartebørsen. I betraktning av dette er det ikke rart at de allierte myndigheter har nektet å gå med på å frigi de 10 % av de resterende DM-beløp slik som opprinnelig forutsatt. I stedet ble det i oktober frigitt 20 % av dette beløpet, men selv denne beskjedne andelen beløp seg til 1 milliard DM. Det er da igjen en mulighet for frigivelse av ytterligere 500 millioner DM. Resten av RM kontiene er likvidert. I virkeligheten betyr de siste bestemmelsene at alle sparemidler blir redusert fra 100 RM til 6,50 DM istedenfor som opprinnelig fastsatt fra 100 RM til 10 DM.

Det er også tydelige tegn på at tyskerne iallfall midlertidig er i ferd med å tape tilliten til pengeenheten igjen. Et av dem er at de prøver å bytte om sine reserver av DM i realverdier; noe som har ført til nedgang i sparingen. Et annet tegn er at DM selges på de frie valutamarkeder til meget lave rater. På det sveitsiske valutamarkedet selges således 100 DM til 20—30 S. Fr., mens den offisielle kursen er 100 DM = 130 S. Fr.

Den største svakheten ved det tyske pengeprogrammet er selvsagt at det bare omfatter de vestlige soner. Etter pengereformen i juni i fjor gjennomførte også russerne i all hast en pengereform i sin sone. Den ble imidlertid ikke basert på samme prinsipper som i Vestsonene, og gir derfor ikke noe grunnlag for noen framtidig sammenslutning av hele Tyskland til ett monetært område.

Rentenivået.

Den rentestigning som begynte i en rekke land i siste halvdel av 1947 har fortsatt i 1948. I De forente stater ble kontrollen med renter for treasury bills opphevd i juli 1947, og siden den tid har det vært en nesten kontinuerlig stigning slik at raten for 3 måneders papirer i oktober 1948 var kommet opp i 1,12 % mot bare 0,38 % så lenge kontrollen varte. I andre land med et forholdsvis fritt pengemarked har det også vært stigning i korttidsrenten. I Sveits gikk således vekselrenten opp fra gjennomsnittlig 1,25 % i 1946 til 1,28 % i 1947 og 1,62 % i oktober 1948. I Belgia gikk diskontoen opp fra gjennomsnittlig 1,67 % i 1946 til 3,17 % i 1947 og 3,50 % i 1948. I Storbritannia og enkelte andre land med kontrollert økonomi er derimot korttidsrenten holdt uforandret.

Det strammere pengemarked er også kommet til uttrykk i den effektive renten på obligasjoner. Utslagene er også her sterkest i de landene som har forholdsvis fritt pengemarked. I De forente stater er således den effektive obligasjonsrenten gått opp fra 2,19 % i 1946 til 2,25 % i 1947 og til 2,45 % i oktober 1948. Stigningen her skyldes for en stor del Federal Reserve bankenes støttekjøp for å holde obligasjonsavkastningen i nærheten av 2½ % nivået. Alt i alt dreier det seg om kjøp på ikke mindre enn 6 milliarder dollar langsiktige obligasjoner, samtidig som beholdningen av kortsiktige papirer ble redusert med 9 milliarder dollar. I de siste ukene har det imidlertid foregått en endring her, idet Federal Reserve systemet igjen har solgt betydelige mengder av langsiktige obligasjoner.

I Sveits er langtidsrenten gått opp fra 3,10 % i 1946 til 3,17 % i 1947 og 3,41 % i oktober 1948. I Belgia var de tilsvarende rentetallene 4,21 %, 4,46 % og 4,78 %.

Liknende stigning har funnet sted i en rekke land.

Også i Storbritannia har det vært rentestigning, men det har i den siste tiden vært et lite tilbakeslag. Nivået, 3,18 % i oktober, ligger imidlertid betydelig over gjennomsnittsrenten for 1946 som var 2,60 % for 2½ % Consails og gjennomsnittsrenten for 1947 da renten gjennomsnittlig var 2,76 %.

Valutamarkedet.

Valutakursene har i det forløpne år i de fleste land vært holdt stabile. Dette har imidlertid i de valutasvake land bare kunnet gjennomføres ved hjelp av streng valutarasjonering og kontroll med utenrikshandelen. Et virkelig fritt valutamarked har en i dag bare i noen få land som i De forente stater, Sveits og Portugal. En av de mest interessante begivenheter på valutamarkedet i 1948 har vært det franske eksperiment med halvfrie valutakurser. Den fortsatte inflasjon i Frankrike har ført med seg et stadig press mot francens intervalutariske verdi. Gjennom hele året 1947 ble imidlertid den offisielle kursen holdt uforandret til tross for at de innenlandske prisene steg sterkt fra måned til måned.

I januar 1948 ble det imidlertid foretatt en kraftig justering av franc-verdien idet prisen på utenlandsk valuta ble satt opp med 44 %. Samtidig ble det innført et fritt marked for dollar og escudos og senere også for sveitser-franc. Kursene på det frie marked beveget seg snart over de offisielle ratene. Ved salg av dollar tjent opp ved eksport til De forente stater og andre dollarområder, fikk eksportørene en rate som lå midt imellom den offisielle og den frie. Importører av livsviktige varer fikk tildelt dollar til den lave offisielle raten, mens andre måtte betale den frie rate.

Det nye system førte med seg at pundet og andre svake valutaer på det franske marked fikk en betydelig lavere kurs overfor dollar enn den offisielle. Pund—dollar raten som offisielt er 4,03 dollar pr. pund, var således i Paris ikke mer enn mellom 2 og 3 dollar pr. pund, noe som skapte en rekke vanskelige problemer for de britiske valutamyndigheter.

Den fortsatte inflasjon og et sterkt press fra Storbritannia for å få franskmennene til å endre sin valutapolitikk, førte til en ny valutareform i Frankrike i oktober 1948 med det formål å bringe kursene på de andre valutaer opp på høyde med dollarkursen i overensstemmelse med paritetene slik de er fastlagt av Det internasjonale pengefond. Det frie marked for dollar, escudos og sveitser-franc fortsetter, men heretter vil alle innførsels- og utførselstransaksjoner uansett karakter bli avgjort etter en kurs som tilsvarer gjennomsnittsraten mellom den offisielle og frie kurs.

Kursen på alle andre valutaer enn de frie blir fastsatt i begynnelsen av hver måned på grunnlag av de offisielle pariteter omregnet etter den gjennomsnittlige dollarkurs i Paris i de siste syv børsdager før de siste to dager av foregående måned. Ved denne framgangsmåte vil dollar—pund raten alltid bli nær 4,03 dollar pr. pund. Alle transaksjoner skal foregå etter de nye kurser.

I virkeligheten betyr de nye rater en depresiering av francen overfor de «svake» valutaer på om lag 22 %. Den norske krone-franc kurs gikk således ned fra 2,32½ øre pr. franc til 1,89 øre pr. franc.

Etter de nye bestemmelser blir francen atter en bevegelig valuta. Kursen på de svake valutaer skal imidlertid bare endres om den frie dollarraten forandrer seg minst 2 % i løpet av en måned. Både i november og desember var den frie dollarkursen så stabil at ratene for svake valutaer forble uforandret. Det er imidlertid meget som tyder på at de igjen vil gå oppover i januar. Ved siden av det såkalte frie marked for dollar har det igjen dannet seg et stort marked hvor kursene stadig går oppover. Det er derfor sannsynlig at også den frie raten for dollar i de kommende måneder vil gå opp, og dermed samtlige valutakurser.

I et annet inflasjonsland, Italia, har valutakursene stort sett vært stabile i 1948, men også her er det foregått en endring i de svake valutaers stilling idet de italienske myndigheter, etter avtale med engelskmennene, har påtatt seg å holde en pundkurs på det italienske marked som tilsvarer en dollar-pund rate på 4,03 dollar pr. pund. Med dette er pundets intervalutariske verdi igjen overalt brakt opp til den offisielle kurs.

Mangelen på dollar og annen hard valuta er fremdeles den mest dominerende faktor på verdens valutamarked. Det internasjonale pengefond har i løpet av 1948 solgt en del dollar til forskjellige deltaker-land, men beløpene har ikke vært store nok til å bli av større betydning. Før Marshall-hjelpen ble gjennomført var dollarreservene i de fleste europeiske land kommet ned på et lavmål, noe som resulterte i til dels drastiske nedskjæringer i innførselen fra dollarlandene. Mangelen varte utover våren 1948, men bevisstheten om at Marshall-hjelpen ville komme gjorde utvilsomt sitt til at de resterende reserver ble brukt friere enn de ellers ville blitt. Fra tidlig på forsommeren 1948, begynte så dollar-hjelpen å virke og fra den tiden har dollarknappheten i Vest-Europa fått en mindre prekær karakter.

I Øst-Europa, Sør-Amerika og i Østen er dollarmangelen imidlertid like akutt, noe som har ført til betydelige endringer i enkelte av disse lands utenrikshandel.

For Marshall-landene stilte som kjent den amerikanske kongress til disposisjon i alt 4 875 mill. dollar til bruk i de 15 måneder fra april 1948 til og med juni 1949, men med høve for presidenten til å bruke opp beløpet på ett år om nødvendig. De bevilgede midler er nå stort sett allokert, og en venter at presidenten vil be kongressen om ytterligere vel 1 milliard dollar for perioden fra 1. april til 30. juni 1949.

Fordelingen av første års hjelp ser slik ut:

Storbritannia	1263	mill. dollar
Frankrike	989	—»—
Italia	601	—»—
Nederland	496	—»—
Bizonen	414	—»—
Belgia	250	—»—
Østerrike	217	—»—
Grekenland	146	—»—
Danmark	110	—»—
Norge	84	—»—
Irland	79	—»—
Tyrkia	50	—»—
Sverige	47	—»—
Trieste	18	—»—
Island	11	—»—
I alt	4875	mill. dollar

Av det samlede beløpet var det meningen at 1 milliard dollar skulle utgjøre lån til de deltakende land. I løpet av høsten 1948 ble det også i overensstemmelse med den amerikanske hjelpeloven forhandlet om lån for i alt 837,3 mill. dollar, hvorav Storbritannia fikk 310 mill. dollar, Frankrike 170 mill. dollar, Irland 60 mill. dollar, Italia 50 mill. dollar, Norge 35 mill. dollar, Danmark 25 mill. dollar og Sverige 10 mill. dollar.

Betingelsene for disse lånene er meget lempelige, og renter og avdrag vil først begynne etter at Marshall-hjelpen er opphørt i 1952.

I tilknytning til det amerikanske hjelpeprogrammet avsluttet de europeiske deltakerland den 16. oktober 1948 en intereuropeisk betalings- og kompensasjonsavtale som vil komme til å få meget stor betydning for valutasituasjonen i deltakerlandene og dermed for det økonomiske samkvemmet i Europa i det kommende år.

Avtalen består av to ledd hvorav det første gjelder automatisk avregning av alle utestående balanser ved utgangen av hver måned gjennom Den internasjonale bank i Basel. Disse avregninger skal foregå automatisk bortsett fra balanser med Sveits og Portugal hvor spesielle bestemmelser gjelder.

Det annet ledd inneholder regelen for et stort anlagt intereuropeisk betalingssystem. En av vanskene i Europa i etterkrigstiden har som kjent vært at mange land ikke har kunnet kjøpe det de har trengt fra sine naboer, fordi de ikke har hatt den nødvendige valuta. Samtidig er enkelte produsenter blitt sittende inne med overskudd av viktige mangelvarer fordi de ikke har kunnet få betaling i den valuta de ønsket. Det har således vært vanskelig å få kjøpt belgisk stål fordi belgierne har insistert på betaling i belgiske franc eller dollar. Denne mangelen på gangbar valuta i den intereuropeiske handel har selvsagt hemmet varebyttet betydelig og har resultert i større avhengighet av den amerikanske hjelpen enn nødvendig.

For å løse dette problemet ble E.C.A. og O.E.E.C. i den tidligere nevnte avtalen enig om et betalingssystem hvorved enkelte medlemsland stiller et visst beløp av sin valuta til disposisjon for andre for varekjøp. Framgangsmåten har vært den at hvert lands kreditor og debitor stilling overfor de øvrige medlemsland er blitt fastlagt. Disse tallene gir med andre ord de forskjellige lands evne til å yte støtte til de øvrige medlemsland, og gir samtidig landenes behov for støtte fra de øvrige medlemsland.

Ifølge den listen som er satt opp kan Storbritannia som den største kreditor yte hjelp i løpet av ett år for i alt 312 mill. dollar til en rekke land, mens det trenger hjelp, vesentlig i belgiske franc for 30 mill. dollar. Belgia skal yte hjelp for 218,5 mill. dollar og få støtte for 11 mill. dollar. Frankrike skal som den største debitor-nasjon få støtte for i alt 333 mill. dollar, mens det bare skal yte 9,7 mill. dollar i gaver. Norge skal yte 16,5 mill. dollar i gaver og få gaver for i alt 48,3 mill. dollar. Alt i alt vil det bli ytt støtte for 810,4 mill. dollar.

Selve lånemekanismen består i at E.C.A. yter hvert land en «betinget» hjelp i dollar tilsvarende landets beregnede kreditorstilling, mot at vedkommende land samtidig yter sine debitorer tilsvarende støtte i sitt eget lands valuta. Det som skjer er faktisk at kreditor-nasjonene får solgt sine overskuddsvarer i Europa mot dollar. Samtidig blir etterspørselen i De forente stater etter mangelvarer som stål etc. mindre, mens den europeiske kapasiteten blir fullt utnyttet. I regnskapet med E.C.A. er det debitornasjonene som blir stående som skyldnere. Kreditornasjonenes gjeld til E.C.A. blir derfor redusert med det nettobeløp de stiller til disposisjon som gave til andre medlemsland.

De første ytelser under det nye system er allerede blitt gitt, men den fulle virkning av betalingsavtalen vil først gjøre seg gjeldende i 1949.

Prisutviklingen.

Det har i 1948 ikke vært noen helt klar tendens i prisutviklingen ute i verden. På enkelte råvaremarkeder har det vært en til dels kraftig prisoppgang, mens det f. eks. for landbruksvarer har vært atskillig nedgang. Totalresultatet har imidlertid vært en stigning i gjennomsnittsprisene i løpet av 1948 i praktisk talt alle land.

Blant råvarene er det særlig metallene som er gått opp i pris. I De forente stater har således kopperprisene steget fra 21,50 cent pr. pund den 10. november 1947 til 23,50 cent den 9. november 1948. Siden den tid har de vært uforandret.

For bly har stigningen vært fra 15,00 cent i november 1947 til 21,50 cent i desember 1948. For tinn har prisutviklingen i samme tidsrom vært liknende med stigning fra 80 cent pr. pund til 103 cent.

Prisutviklingen for metaller i Storbritannia og andre land har stort sett vært den samme som i De forente stater.

For jern og stål har det også vært prisoppgang både i De forente stater og i Storbritannia. Årsaken til prisoppgangen er delvis de stadig stigende arbeidslønninger som har ført med seg ikke bare økte driftsomkostninger, men også høyere kull- og råstoffpriser. Den sterke etterspørsel etter stål og metaller har selvsagt også gjort sitt til å presse prisene i været.

For jordbruksvarer har det på den annen side vært et omslag i prisene i løpet av sommeren og høsten 1948. For vel et år siden, høsten 1947, lå hveteprisene i Chicago en tid på over 3 dollar pr. bushel. Årsaken til de usedvanlig høye prisene var den meget dårlige høst i Europa og de store kjøpene under Marshallhjelpen. Allerede våren 1948 var imidlertid prisene kommet ned i under 2,50 dollar pr. bushel, og i løpet av høsten sank de til om lag 2,30 dollar. I desember steg de igjen litt, og lå i midten av måneden på 2,36 dollar pr. bushel.

Prisnedgangen har vært ennå sterkere for mais. I november 1947 var prisen pr. bushel mellom 2,30 og 2,40 dollar. Ennå så sent som i april 1948 var den vel over 2 dollar. I løpet av sommeren og høsten, var det imidlertid et kraftig fall som følge av de bedrede høstutsiktene, og i begynnelsen av november lå prisen på bare 1,38 dollar. Senere har det vært litt stigning igjen, men nivået er langt under hva det var et år tidligere.

For en rekke andre jordbruksprodukter som bomull og kakao har det også vært nedgang i prisene i løpet av det siste året. For bomull har fallet vært forholdsvis moderat, men for kakao har det vært en nedgang på New Yorkbørsen fra 56 cent til 38,50 cent pr. pund.

Årsaken til nedgangen i landbruksprisene er åpenbar. Den henger sammen med den sterkt bedrede jordbruksproduksjon i 1948.

Prisfallet vil resultere i minkede inntekter for landbruksbefolkningen, men nedgangen har ikke vært så sterk at den vil føre til nevneverdige forstyrrelser i det økonomiske liv. Den må nærmest betraktes som en tilpasning av de altfor oppdrevne landbrukspriser til det øvrige prisnivå. Selv det nåværende nivået skulle gi meget god fortjeneste til jordbruksnæringen.

Omslaget i landbruksprisene har allerede hatt en viss innflytelse på engrosprisene i en rekke land. I første halvdel av 1948 var det nesten overalt en fortsatt stigning i engrosprisindeksen, men de lavere landbrukspriser i annen halvdel av året resulterte mange steder i et omslag nedover. I Storbritannia var det således en nedgang i engrosprisindeksen fra 204 poeng i juli til 202 i oktober. I De Forente Stater var de tilsvarende tallene 195 poeng og 191 poeng. I land som Sverige, Danmark, Belgia og Holland har engrosprisene vært praktisk talt uforandret i de siste måneder. Nivået i 1948 ligger imidlertid i praktisk talt alle land over 1947-nivået. Det viktige ved 1948-tallene er derfor at prisstigningen for engrosvarer nå synes å være stoppet opp — iallfall midlertidig.

Det er viktig å legge merke til at prisene i Italia nå tilsynelatende er nesten stabilisert. I januar 1948 var engrosprisindeksen der 5,747 poeng (1937 = 100), den sank til 5,500 poeng i juni og juli og lå i september på 6,220 poeng, en stigning fra begynnelsen av året på bare 7½ %.

I Frankrike derimot har inflasjonen ført til stadig høyere engrospriser. I januar 1948 lå indeksen på 1,463 poeng (1938 = 100), og den steg til 1,884 poeng i oktober. Det var en oppgang på 29 % på 10 måneder. Prisene både i Italia og Frankrike er fremdeles helt dominert av den innenlandske økonomiske utvikling, mens utviklingen på verdensmarkedet er av sekundær betydning.

Leveomkostningene er i dag ikke i samme grad som før krigen avhengig av prisutviklingen på verdensmarkedet fordi mange land subsidierer prisene på nødvendighetsvarer i en slik grad at subsidiepolitikken heller enn markedsprisene blir bestemmende for leveomkostningenes høyde. Problemet har som kjent vært å holde leveomkostningene så stabile som mulig, dels ved priskontroll og dels ved subsidier. Hele politikken var i de fleste land beregnet som et midlertidig tiltak for å hindre at de innenlandske prisene fulgte med i hva de fleste mente ville være en kortvarig etterkrigsboom på verdensmarkedet. De fortsatt høye priser ute har der-

for satt prismyndighetene i mange land i en meget vanskelig stilling, fordi subsidiene etter hvert har krevd stadig større beløp. Enkelte land som Frankrike og Italia har forlengst oppgitt å holde leveomkostningene stabile og har avskaffet mesteparten av subsidiene. Mange ting tyder nå på at andre land med bedre kontrollert økonomi er i ferd med å følge eksemplet. I Nederland har en således nylig avskaffet subsidiene på sukker, såpe, kull og svinekjøtt. Som følge av dette og som et resultat av nedgangen i kornprisene på verdensmarkedet, vil utgiftene til subsidier antakelig gå ned fra 650 mill. gylden i 1948 til om lag 580 mill. gylden i 1949.

Den prisstigning som vil følge opphevelsen av subsidiene er beregnet å koste hver gjennomsnitts arbeiderfamilie 1 gylden om uken. Det er derfor gjort avtale om at arbeidslønningene skal økes med et tilsvarende beløp, tilsvarende omtrent 2 % av lønnen. De som har høyere inntekter må selv bære de økte omkostninger.

Stort sett har leveomkostningsindeksen i de fleste land fulgt samme utvikling som engrosprisindeksen. Det har vært stigning i første halvdel av året 1948, og stillstand — eller i enkelte land som f. eks. i De forente stater — en helt ubetydelig tilbakegang, forårsaket av nedgangen i jordbruksprisene. Nivået i 1948 ligger alle steder over 1947 nivået. I De forente stater var således oktobertallet for 1948 6 % over det tilsvarende tall for 1947 og i Storbritannia 7 % over. I Sverige var stigningen fra september 1947 til september 1948 5 %.

Jordbruksproduksjonen.

Jordbruksproduksjonen har i 1948 jamt over vært betydelig bedre enn i 1947. Dette har særlig vært tilfelle i Europa hvor høsten i 1947 ble satt kraftig tilbake av den vedvarende tørken. En får et inntrykk av værets innflytelse på vekstresultatet om en ser på tallene for Sverige. Det landet var som kjent et av dem som ble hardest rammet av tørken. I 1947 var den samlede kornhøst der 540 000 tonn; i 1948 var produksjonen om lag 1 mill. tonn. I Europa for øvrig har det også vært stor framgang overalt, med en stigning i hveteproduksjonen fra 1 020 mill. bushels i 1947 til 1 435 mill. bushels i 1948.

I De forente stater var produksjonen i 1948 litt mindre enn rekordavlingen i 1947, men totalresultatet, 1 242 mill. bushels, ligger allikevel meget betydelig over førkrigsnivået. I Canada derimot, har det vært en stigning fra 341 mill. bushels i 1947 til 393 mill. bushels i 1948.

På den sørlige halvkule har derimot ikke høsten vært særlig god i år. I Argentina regner en således med en nedgang i avlingen på 45 % sammenliknet med i fjor. I Australia er produksjonen bare 190 mill. bushels mot 228 mill. i 1947, men så var riktignok 1947 års avling der den største som har vært registrert hittil.

Alt i alt har det imidlertid vært en framgang i hveteproduksjonen i verden. Ifølge U. S. Department of Agriculture's beregninger, steg den fra 5 815 mill. bushels i 1947 til 6 285 mill. bushels i 1948. Det tilsvarer en oppgang på 8 %. En stor del av denne stigningen faller på Europa.

For rug har det vært en tilsvarende oppgang i produksjonen fra 1 491 mill. bushels i 1947 til 1 605 mill. bushels i 1948.

For de øvrige kornslag har det også vært bra avling i 1948. Maishøsten i verden er således beregnet til 5 900 mill. bushels eller 25 % større enn gjennomsnittsavlingen for årene 1935—39.

I Østen er stillingen ikke så gunstig idet risavlingen som jo gir den overveiende del av matkornet der, bare har vist forholdsvis liten stigning i det siste år. Det skyldes for en vesentlig del de urolige politiske forhold. I Burma som før krigen leverte 35 % av all den ris som omsettes i internasjonal handel, var således plantingene i 1948 på grunn av borgerkrigen der bare 75 % av førkrigsarealet.

Verdens sukkerproduksjon er steget fra 33 869 000 short tons i 1947 til 37 694 000 short tons i 1948. Gjennomsnittsavlingen for årene 1935—39 var 34 720 000 short tons. Det sterkt bedrede produksjonsresultatet har ført til opphevelse av sukkerrasjoneringen i en rekke land.

Verdens bomullshøst er beregnet til 28 mill. baller i vekståret 1948/49 mot bare 23 mill. baller i 1947/48. Forbruket i 1947/48 er beregnet til 26,5 mill. baller og lagerbeholdningene pr. 31. juli 1948, da det nye vekståret begynte, til 13,8 mill. baller. Produksjonen i inneværende år skulle således være mer enn stor nok til å dekke det nåværende forbruk.

En av hovedgrunnene til det bedrede produksjonsresultat i verden har vært den økte tilgang på gjødningsstoffer. Større produksjon av moderne landbruksmaskiner har også gjort sitt. Hertil kommer at tilgangen på arbeidskraft til jordbruksnæringene har vært bedre i det siste året enn tidligere.

De fleste land planlegger en utvidelse av jordbruksproduksjonen i de nærmeste årene. Det er derfor godt håp om at tilgangen på landbruksprodukter vil bedre seg jamt år for år.

Den industrielle verdensproduksjon.

Den industrielle produksjon har i det forløpne år vist jamn framgang både i Europa og ellers i verden. I de par første etterkrigsårene var det særlig den mangelfulle kullproduksjonen i

Europa som hindret full utnyttelse av den industrielle produksjonskapasitet. Hadde det ikke vært for den amerikanske kulleksporten til Europa ville kullmangelen mange steder ha vært likefram katastrofal. Etter hvert er imidlertid gruvene i Europa begynt å produsere noenlunde normalt og tilgangen på kull har derfor økt betydelig i de siste par årene. Hvis utviklingen fortsetter i samme tempo et eller to år til, vil Europa i det alt vesentlige igjen være selvforsynt på dette område.

I Storbritannia var produksjonsprogrammet for 1948 211 mill. tonn mot en faktisk produksjon i 1947 på 198 mill. tonn. Etter produksjonstallene fram til 11. desember å dømme, blir imidlertid årsproduksjonen ikke større enn om lag 208 mill. tonn. Det representerer en stigning sammenliknet med 1947 på 5 %. Det investeres nå betydelige beløp i den britiske gruveindustrien og en regner derfor med, ved hjelp av nytt maskineri og mer arbeidskraft å øke produksjonen i de nærmeste årene framover med om lag 7 % pr. år.

I de øvrige kullproduserende land i Europa har det også vært produksjonsframgang. I den tyske Bizonen var således månedsproduksjonen i 1947 gjennomsnittlig vel 6 mill. tonn og for de første 9 måneder i 1948 gjennomsnittlig 7,1 mill. tonn. I hele året 1948 utgjorde produksjonen antakelig 86,5 mill. tonn eller 24 % mer enn i 1947.

I Polen steg gjennomsnittsproduksjonen fra 4,9 mill. tonn i 1947 til 5,9 mill. tonn pr. måned i de første måneder av 1948.

I Frankrike lå også produksjonen ganske godt an i begynnelsen av året, men kullstreikene høsten 1948 kostet landet om lag 5 mill. tonn kull, eller nesten 1½ måneds produksjon.

Som følge av den bedrede kulltilførsel har det stort sett vært mulig å skaffe jern- og stålindustrien tilstrekkelig brensel. Dette har muliggjort en til dels betydelig øking i stålproduksjonen i en rekke land. I Storbritannia ligger nå produksjonen på en årlig rate på vel 15 mill. tonn mot 12,7 mill. tonn i 1947. I Belgia er produksjonen gått opp fra 209 000 tonn i september 1947 til 353 000 tonn i tilsvarende måned 1948. For den tyske Bizonen har det vært en liknende stigning fra 275 000 tonn i september 1947 til 549 000 tonn i september 1948.

For metaller og andre råstoffer har det også vært en produksjonsstigning rundt om i verden i 1948. Produksjonen av kopper i De forente stater er således gått opp fra gjennomsnittlig 74 tusen tonn pr. måned i 1947 til 78 tusen tonn gjennomsnittlig de 10 første måneder av 1948.

Tinn kan også brukes som et eksempel på den produksjonsstigningen som fant sted i 1948. I Malaya, som er den største produsent, var gjennomsnittsproduksjonen i 1947 2,29 tusen tonn. I tredje kvartal 1948 derimot var den gjennomsnittlige månedsproduksjon nær 4 tusen tonn.

En kunne nevne en rekke liknende eksempler på betydelig produksjonsstigning for viktige stapelartikler. Rågummiproduksjonen viser således betydelig oppgang både i Malaya og i Ostindia. Særlig i det siste område hvor politisk uro hittil har hemmet produksjonen, har framgangen vært stor.

Den økte tilgang på kull, stål og andre råstoffer i 1948, har muliggjort både en intens investeringsvirksomhet og en bedre utnyttelse enn hittil av den eksisterende produksjonskapasitet. I De forente stater, hvor produksjonen i hele etterkrigstiden har ligget på rekordnivå, var det i 1948 ytterligere en liten oppgang i produksjonen til gjennomsnittlig 169 poeng (1937 = 100) mot 165 poeng for året 1947. Tallene for de siste måneder viser at det fremdeles er en stigende tendens selv om farten i oppgangen ikke lenger er stor. Da praktisk talt all produksjonskapasitet nå er fullt utnyttet i De forente stater, kommer mesteparten av den økte produksjon fra nybygde bedrifter.

I Storbritannia ble det i den første etterkrigstiden ikke offentliggjort noen produksjonsindeks. Først i 1947 gjenopptok engelskmennene indeksberegninger for etterkrigsårene og først i 1948 offentliggjorde de sammenliknbare tall for førkrigs- og etterkrigstiden. Den nye indeksen viser at produksjonsnivået i 1946 lå 10 % under nivået i 1937 og 2 % under 1947. Fra 1947 til 1948 har det imidlertid vært en betydelig framgang i den britiske industriproduksjon, og det gjennomsnittlige indekstallet for de første 8 måneder av 1948 viser derfor 107 poeng, en stigning på vel 9 % fra 1947.

I de aller fleste andre land kan en også finne en produksjonsoppgang. I Sverige var således indeksene fror 1947 139 poeng og for de første 9 måneder av 1948 gjennomsnittlig 142 poeng. I Danmark var produksjonsframgangen fra 116 poeng i 1947 (1937 = 100) til gjennomsnittlig 122 poeng for de første 10 måneder av fjoråret.

Som det framgår av de forannevnte tall, ligger produksjonsnivået i de aller fleste land nå godt over nivået i høykonjunkturåret 1937. Etter de industrielle produksjonsindeksene å dømme er det først og fremst Tyskland som ennå ikke er kommet opp på førkrigsnivået.

Verdenshandelen.

Siden opphøret av krigen i Europa har verdien av verdenshandelen vist stigning fra år til år. Mens den totale importverdi (ekskl. U.S.S.R.) i 1938 var 25 milliarder dollar, var

den 38 milliarder i 1946 og økte til 54 milliarder i 1947. For 1948 foreligger ennå intet tall, men sannsynligvis vil det bli høyere enn fjorårets. Denne verdiøking bunner i prisstigning.

Volumet av verdenshandelen hadde i 1947 nesten nådd førkrigsnivået, idet den utgjorde 99 % av 1938-volumet. I første kvartal av 1948 var det en utpreget kontraksjon, og volumet som i siste kvartal 1947 lå over falt til bare 93 % av 1938-nivået. I den siste del av 1948 har det sannsynligvis vært en stigning.

Det karakteristiske ved verdenshandelen i de to første etterkrigsår var en sterk ekspansjon i importen i mange land, særlig i de Vesteuropeiske land. Innførselsoverskuddet ble finansiert dels ved gamle valutareserver og dels ved lån og gaver, særlig fra De forente stater og Canada.

Den valutakrise, særlig overfor dollar, som kom til syne allerede i 1947, fikk mer tyngde i 1948. De fleste land gikk til en skjerpet importkontroll som resulterte i en bedre balanse mellom import og eksport. Gjennomføringen av Marshallhjelpen har muliggjort en fortsettelse av overskuddsimporten til Europa, men i en mindre målestokk enn i 1946 og 1947.

Grunnen til denne endring er først og fremst den strenge importkontroll, men dessuten har eksportindustrien i de krigsrammede land begynt å komme i gang for alvor.

Denne endrede tendens i verdenshandelen kommer tydelig til syne i volumtallene for en rekke land. Volumtallene for Storbritannias utenrikshandel viste en oppgang i importvolum fra gjennomsnittlig 74 poeng i de tre første kvartaler i 1947 (1937 = 100) til 76 poeng i samme tidsrom i 1948. Samtidig viste eksporten for tilsvarende periode en oppgang fra 93 til 117 poeng.

Prisene på innførsels- og utførselsvarene har i det forløpne år stort sett vært stigende. Den britiske indeks for importvarer viser således en stigning fra gjennomsnittlig 245 poeng (1937 = 100) i 1947 til 270 i september 1948. For utførselen var stigningen noe sterkere, fra 228 poeng gjennomsnittlig i 1947 til 263 i september 1948. Som følge av denne prisstigningen, er verditallene i 1948 steget sterkere enn mengdetallene.

I Sverige har det vært en liknende utvikling som i England. Importvolumet gikk ned fra gjennomsnittlig 124 poeng i de tre første kvartaler i 1947 (1937 = 100) til gjennomsnittlig 111 poeng i det samme tidsrom i 1948. Eksportvolumet gikk opp fra 58 poeng til 70 poeng i samme tidsrom.

I Sveits viser volumtallene for oktober 1948 en nedgang på 20 % for importen sammenliknet med oktober 1947, mens eksporttallene for samme periode viser en stigning på like mange prosent.

For en rekke europeiske og oversjøiske land mangler en volumtall for utenrikshandelen i 1948. Verditallene tyder imidlertid på at de fleste krigsrammede land stort sett har hatt samme utvikling som Storbritannia, Sverige og Sveits.

Det er først og fremst overfor De forente stater at de europeiske lands handelsbalanser er forbedret. De amerikanske volumtallene viser da også en nedgang i eksporten fra 241 poeng i 3. kvartal 1947 (1937 = 100) til 183 poeng i samme kvartal 1948 eller med 24 %, mens importen samtidig steg fra 89 poeng til 105 poeng eller med 18 %.

Verditallene for De forenede stater viser en liknende utvikling. For de første 9 måneder var det en utførsel på 9 492 mill. dollar og en innførsel på 5 174 mill. dollar. Utførselsoverskuddet utgjorde 4 318 mill. dollar. I tilsvarende periode 1947 var utførselsoverskuddet hele 7 543 mill. dollar.

For hele året 1948 er utførselsoverskuddet beregnet til 6 milliarder dollar mens det for 1947 var 9,6 milliarder dollar.

Nedgangen i eksporten fra De forente stater er ikke jamt fordelt på alle land. Eksportvolumet til Canada er således gått ned med 13 % sammenliknet med 1947; med Sør-Amerika er nedgangen 15 %, med Marshall-landene 19 % og med andre europeiske nasjoner hele 55 %.

Det som er foregått i verdenshandelen i 1948 er ikke bare en bedre avbalansering mellom import og eksport, men også en delvis omlegging av handelens karakter I 1946/47 ble det innført særlig til Europa usedvanlig store mengder mat og konsumvarer, noe som var nødvendig for å få levestandarden opp og næringslivet i gang igjen. I 1948 har det vært mulig å legge større vekt på innførselen av maskiner og annet produksjonsutstyr og på råstoffer, noe som vil få stor innflytelse på disse lands evne til å produsere økte kvanta i de kommende år.

Norge.

Aksjemarkedet.

Aksjemarkedet har vært relativt rolig i 1948. Utover våren og sommeren 1947 satte det inn et kursfall som varte inntil oktober måned samme år. Da kom et markert vendepunkt. Endringen slo først ut i hvalaksjene. Men hele markedet ble mer aktivt. Byråets indeks steg fra 146,2 i oktober til 158 i desember. Den oppadgående tendens holdt seg ut januar, mens tendensen var mer vikende for enkelte grupper i februar. I resten av 1. kvartal var kursene

faste. Ut gjennom 2. kvartal var det stor kjøpeinteresse, men i begynnelsen av juni slo markedet om. Det var mange selgere i markedet, men uten at det hersket noe selgerpress. Gjennom hele 3. kvartal var markedet stort sett fast. Det sterke kursfall på New York børsen i juli brakte ingen reaksjoner på vårt marked. I slutten av kvartalet kunne man notere en vikende tendens for skips- og hvalaksjer. Ut gjennom 4. kvartal har den samme stabile tendens vært dominerende.

Det var hval- og skipsaksjer som ledet oppgangen i det 1. kvartal. De gode fangstmeldinger og forventningen om oppgjøret med staten var avgjørende. Utbyttebegrensningen er fremdeles begrenset til 5 %, men selskapene har lov til å dele ut inntil 3½ % av sin egenkapital i utbytte. På grunn av den solide økonomiske stilling i de fleste selskaper, ble utbyttet mer enn 5 % for de selskaper som nyttet denne rett.

Omslaget på New York-børsen i midten av kvartalet fikk også virkninger her hjemme. Det var et markert fall i hvalaksjer. De første meldinger fra feltet tydet på at fangsten ville bli mindre enn ventet. Det store salg av alle aksjetyper må dog ses som en måte å skaffe seg likvider til å utrede de store skatter.

Den jevne oppgang ut gjennom 2. kvartal førte til årets topp i juni måned. De høye priser på hvalolje og de gode fangstresultater skapte stor interesse for hvalaksjer. Den strenge importkontroll lediggjorde sikkert også midler som søkte plasering. De begynnende ferier og innbetaling av krigsskadetrygdavgiften førte til en minsket kjøpelyst i slutten av kvartalet.

Den spente internasjonale situasjon og kursfallet på New York børsen var uten innvirkning på vårt aksjemarked i begynnelsen av 3. kvartal. Den vikende tendens for skipsaksjer må vesentlig tilskrives det svakere fraktmarked. Den slappe interesse i hvalaksjer bundet i usikkerheten angående utbyttet for krigsårene.

Den første del av 4. kvartal var rolig, med liten omsetning. Kursfallet på New Yorkbørsen etter valget fikk ingen virkninger her hjemme. I desember steg hvalaksjene ganske sterkt. Årsaken synes å være at de høye prisene på hvalolje forventes å holde seg.

Den samlede omsetning på Oslo Børs i månedene januar—november 1948 utgjorde 14,2 mill. kroner. Dette er en betraktelig stigning fra året 1947, da omsetningen i samme tidsrom var 10,9 mill. kr.

I tidsrommet januar—oktober ble det emittert nye aksjer for 38,1 mill. kroner. Ca. 38 % av emisjonsbeløpet faller på mai måned, da Engelstad tankrederi utstedte aksjer for 10 mill. og A/S Stavanger Hotel for 2 mill. kroner.

Penge- og kredittmarkedet.

I 1948 har det vært en jamn utvikling på penge- og kredittmarkedet. Det lave rentenivået som ble etablert i løpet av 1945 og 1946 har vært holdt uforandret til tross for at det har vært enkelte tilløp til renteforhøyelser ute.

Tiltak fra statens side for å redusere likviditeten.

Som et ledd i bestrebelsene for å redusere den store likviditet som var skapt i løpet av krigen, ble det høsten 1945 bestemt at det skulle skrives ut en engangsskatt på formuesstigning under krigen. Også andre ekstraordinære skatter har hatt en viss likviditetsreduserende effekt. Således ble det sommeren 1947 vedtatt en lov om krigsskadeavgift på formue og inntekt for budsjettårene 1946/47 og 1947/48. De nærmere regler for utlikningsgrunnlaget m. v. er det redegjort for i «Statistisk-økonomisk oversikt for året 1947». Endelig ble det ved lov av 2. juli 1948 besluttet å skrive ut en såkalt «verneskatt». Utlikningsgrunnlaget var her stort sett det samme som for krigsskadeavgiftene. Av disse ekstraordinære skattene er nå krigsskadeavgiftene for 1946/47 og 1947/48 i sin helhet forfalt til betaling. Det utliknede beløp for krigsskadeavgiften 1946/47 var 280 mill. kr. og for 1947/48 295 mill. Av dette er 66 mill. tatt til inntekt på budsjettet for 1947/48 og 332 mill. på budsjettet for 1948/49.

Engangsskatten på formuesstigning er ennå ikke utliknet i sin helhet, og en har ikke noen oversikt over hvor stor den endelige utlikningssum vil være, men en antar at det vil dreie seg om ½ milliard. Av dette vil det vesentligste forfalle til betaling i 1949.

«Verneskatten» forfaller til betaling med en halvpart i 1948 og resten i 1949. En antar at den vil innbringe ca. 300 mill. kr. I mars 1948 vedtok Stortinget at 100 mill. av «verneskattens» midler skulle brukes til ekstraordinære forsvarstiltak i 1948 (i virkeligheten vil deler av beløpet først bli brukt i 1949). 19. november 1948 ble det framsatt proposisjon for Stortinget om ytterligere å bruke 112 mill. til samme formål. Samtidig er det foreslått at det skal gis fullmakter på i alt 31,5 mill. til kjøp av materiell ut over det bevilgede beløp. I alt skulle således 243,5 mill. av «verneskattens» midler være disponert.

Alt i alt vil disse ekstraordinære skattene bety en inndragning av likvide midler. En må imidlertid være oppmerksom på at de delvis kan betales med riksinnskuddsbevis, altså med midler som er midlertidig bundet på forhånd. En kan således nevne at det pr. 1. november var

anvendt 83,1 mill. av riksinnskuddsbevis til betaling av krigsskadeavgiftene og 43,8 mill. til betaling av engangsskatt.

Det er vanskelig å bedømme hvor stor virkning disse ekstraordinære skattene vil ha på kjøpepresset. Når det gjelder engangsskatten må en være oppmerksom på at denne rammer relativt få. For den enkelte skattyter vil det ofte dreie seg om så store beløp at det ikke blir tale om å betale det hele av den løpende inntekt. Videre bør en også ta hensyn til at skattyterne i lang tid har regnet med engangsskatten og at dette sikkert har påvirket deres utgiftsdisposisjoner. Når det gjelder virkningen på kjøpepresset, har derfor engangsskatten i noen grad gjort sin virkning allerede i tidligere år.

Krigsskadeavgiftene og verneskatten rammer en langt videre krets av personer og vil derfor sannsynligvis også ha større effekt enn engangsskatten i retning av å redusere kjøpepresset. (Når pengene senere utbetales igjen, vil effekten naturligvis bli den motsatte.)

Finansdepartementet har 1. november fått Stortingets fullmakt til å oppta et premieobligasjonslån på inntil 120 mill. Gevinstene skal være skattefrie. Det er ennå ikke vedtatt noen nærmere regler om lånets løpetid, gevinstenes størrelse osv. De midler som kommer inn skal ikke brukes i statshusholdningen, men settes inn på en separatkonto i Norges Bank. Det vil derfor også her skje en viss inndragning av likvide midler. Når nettopp premieobligasjonsformen er valgt, er det fordi myndighetene antar at denne låneform i større utstrekning enn vanlige statsobligasjoner vil bli absorbert av småsparerne.

Statsregnskapene eller frigjøringen har stadig vært gjort opp med underskudd. For 1947/48 var overskuddet på driftsregnskapet 154 mill., mens kapitalregnskapet viste et underskudd på 280,5 mill. Av dette var 77,6 mill. avdrag på gjeld. Det samlede underskudd på statsregnskapet ble således 126,5 mill.

For 1948/49 er driftsbudsjettet gjort opp med et overskudd på 121 mill. Kapitalbudsjettet er gjort opp med et underskudd på 233 mill. Av dette var 83 mill. avdrag på gjeld. Det samlede budsjett viser således et underskudd på 112 mill.

En viser for øvrig til kapitlet «Offentlige finanser.»

(Byrået vil advare mot at en på grunnlag av disse tallene trekker bestemte slutninger om de pengepolitiske virkninger av statens finanspolitikk. Dertil kreves en mer inngående analyse av de enkelte poster på inntekts- og utgiftssiden.)

Betalingsbalansen overfor utlandet.

Etter krigen har Norge hatt underskudd på betalingsbalansen. I 1947 var underskuddet ca. 1150 mill., mens en for 1948 regner med et underskudd på 800—900 mill. kr. Den endelige størrelsen på underskuddet vil bl. a. avhenge av hvor stor del av Norges andel av «Marshallhjelpens» midler som blir disponert i de siste månedene av 1948. Importoverskuddet etter krigen har ført til en betydelig inndragning av likvide midler.

Obligasjonsmarkedet.

Den effektive renten på obligasjoner viste svakt stigende tendens i annet halvår 1947. I 1948 har denne bevegelsen slått om i en svakt nedadgående bevegelse.

De viktigste nyemisjonene i 1948 fram til 30. september har vært:

Låntager	Beløp	Løpetid	Rentefot
5/2-48 Staten	79 mill	12 år	1¾
9/2-48 Arbeiderbruk og boligbanken	52 »	12 »	1¾
Kom.banken ...	15 »	25 »	2½
12/3-48 Statens Husbank	30 »	30 »	2½
» »	20 »	12 »	1¾
29/5-48 Bærum kommune	5 »	10 »	1¾
15/7-48 Asker kommune	1 »	10 »	1¾

Som en ser, har den framherskende låneform vært lån med løpetid 10—12 år og med rentefot 1¾ %. I de første etterkrigsår var det de helt lange lån med 20—40 års løpetid og rentefot 2½ % som dominerte.

Aksje- og sparebankene.

Utlånene i aksje- og sparebankene sank sterkt under krigen og nådde sitt minimum sommeren 1945. I 1946 og 1947 steg utlånene stadig, og denne utviklingen har fortsatt i 1948.

Tallene i tabellen omfatter de bankene som går inn under månedsstatistikken for aksje- og sparebanker. Disse representerer ca. 98 % av aksjebankenes og ca. 79 % av sparebankenes forvaltningskapital.

Noen hovedtall for aksje- og sparebankene 30. september 1947—30. september 1948.

	Aksjebanker					Sparebanker				
	30/9–47	31/12–47	31/3–48	30/6–48	30/9–48	30/9–47	31/12–47	31/3–48	30/6–48	30/9–48
Kassabeholdning	62	78	79	74	68	30	30	32	32	32
Folio i Norges Bank	1 170	1 184	1 152	1 146	1 091	95	96	103	84	80
Verdipapirer	1 991	1 820	1 893	1 986	1 966	2 095	2 049	1 950	1 956	1 981
Sum likvider	3 223	3 082	3 124	3 206	3 125	2 220	2 175	2 085	2 072	2 093
Innskudd	4 143	3 821	4 224	4 373	4 362	3 155	3 075	3 175	3 219	3 245
Utlån	1 756	1 852	1 962	2 075	2 169	980	1 067	1 123	1 149	1 188
	30/9 47 til 31/12 47	31/12 47 til 31/3 48	31/3 48 til 30/6 48	30/6 48 til 30/9 48		30/9 47 til 31/12 47	31/12 47 til 31/3 48	31/3 48 til 30/6 48	30/6 48 til 30/9 48	
Utlånsøking	96	110	113	94		87	56	26	39	

For hele perioden fra 30. september 1947 til 30. september 1948 steg privatbankenes utlån med 24 % og sparebankenes utlån med 21 %, altså omtrent samme relative stigning hele perioden sett under ett. En ser imidlertid at utlånsøkingen i privatbankene viser stigende tendens, mens det motsatte er tilfelle i sparebankene.

Statistisk Sentralbyrå har fra 31. desember 1946 hvert halvår innhentet spesifiserte oppgaver over utlånsvirksomheten i 64 større aksje- og sparebanker (22 aksjebanker og 42 sparebanker). Disse bankene hadde pr. 31. desember 1946 ca. 82 % av alle utlånene i aksjebankene og 40 % av alle utlånene i sparebankene. Undersøkelsen er videre begrenset til å omfatte utlån over 25 000 kroner. Disse utgjorde 75,8 % av de samlede utlån pr. 31. desember 1946 og 77,7 % av de samlede utlån pr. 30. juni 1948. Resultatene av undersøkelsene er publisert som bilag til månedsstatistikken for aksje- og sparebanker. En skal derfor nøye seg med å gjengi de viktigste resultatene.

Utlånsøking i de største aksje- og sparebanker 31. desember 1946—30. juni 1948.

	Utlån over kr. 25 000				
	Utlån pr. 31/12 1946	1. halvår 1947	2. halvår 1947	1. halvår 1948	Utlån pr. 30/6 1948
Jordbruk	18,2	3,2	1,2	4,3	26,9
Skogbruk	26,9	3,5	÷ 1,9	5,3	33,7
Fiske og fangst	9,0	7,3	÷ 1,4	1,5	16,4
Hvalfangst	7,8	9,2	÷13,1	0,3	4,2
Industri og håndverk	318,1	77,0	12,9	98,2	506,1
Bygg og anlegg	45,3	41,6	45,1	70,7	202,8
Skipsfart	131,1	32,2	÷ 2,7	47,7	208,3
Annen transport	8,0	4,8	3,9	10,3	27,0
Handel	309,8	50,0	45,6	÷59,9	345,4
Hotell- og bevertningsvirksomhet	11,9	1,9	2,2	2,6	18,7
Andre lån	307,7	32,6	74,9	26,6	441,9
Større utlån i alt	1 193,8	263,3	166,7	207,6	1 831,4
Større utlån i % av alle utlån i de undersøkte banker	75,8	—	—	—	77,7

Innen industrien er det særlig utlånene til olje- og fettindustrien og jord- og steinindustrien som viser sterk stigning. Utlånene til olje- og fettindustrien steg fra 12,6 mill. pr. 31. desember 1946 til 75,1 mill. pr. 30. juni 1948, og utlånene til jord- og steinindustrien fra 4,8 mill. til 20,5 mill. i samme tidsrom.

Byrået har også foretatt en undersøkelse over omløpshastigheten av folioinnskudd og innskudd på oppsigelse i de sparebanker som er med i månedsstatistikken.

Bevegelsen i innskudd på folio og oppsigelse i sparebankene. (Mill. kr.)

	Innskudd på folio						Innskudd på oppsigelse					
	Innsatt			Uttatt			Innsatt			Uttatt		
	1946	1947	1948	1946	1947	1948	1946	1947	1948	1946	1947	1948
Januar	185	208	230	197	188	201	108	135	134	77	91	90
Februar	147	181	209	171	194	196	75	103	102	68	84	88
Mars	172	217	216	184	223	228	86	109	112	76	95	101
April	153	181	225	155	184	220	83	91	99	69	87	97
Mai	169	195	198	203	194	192	83	92	93	72	88	88
Juni	167	220	261	181	221	245	90	100	118	78	107	107
Juli	179	260	231	175	249	252	86	98	103	70	94	80
August	149	190	193	160	201	195	77	81	89	68	83	74
September	154	229	235	167	228	218	72	84	86	77	97	91
Oktober	188	251	—	186	257	—	83	94	—	86	107	—
November	199	221	—	197	233	—	73	75	—	86	94	—
Desember	247	228	—	253	261	—	109	134	—	145	131	—
(1) Sum i året	2 109	2 581	—	2 229	2 633	—	1 025	1 196	—	972	1 158	—
(2) Innskuddenes gj.sn. størrelse i året	—	—	—	557	512	—	—	—	—	2 600	2 641	—
(3) Omløpshastigheten (1) : (2)	—	—	—	4	5	—	—	—	—	0,37	0,44	—

For å bedømme utviklingen i 1948 i relasjon til tidligere år må en beregne omløpshastigheten i årets 9 første måneder:

I de 9 første måneder av 1947 var
de gjennomsn. folioinnskudd... 521 mill. kr.
og de samlede uttak .....1882 » »

Dvs. omløpshastighet 3,6

De tilsvarende tall for de første 9 måneder i 1948 var:
Gjennomsnittlig folioinnskudd ... 590 mill. kr.
Samlet uttak .....1947 » »

Dvs. omløpshastighet..... 3,3

For innskudd på oppsigelse får en tilsvarende:

De 9 første måneder av 1947:
Samlet uttak ..... 826 mill. kr.
Gjennomsn.-størrelse av innskudd 2648 » »

Omløpshastighet 0,31

De 9 første måneder av 1948:
Samlet uttak ..... 816 mill. kr.
Gjennomsn.-størrelse av innskudd 2607 » »

Omløpshastighet 0,31

Når det gjelder innskudd på oppsigelse, har en mulighet for å sammenlikne resultatene med tilsvarende tall for 1938. I 1938 var det totale uttak på oppsigelsesinnskudd 1317 mill. kr. mens den gjennomsnittlige størrelse på innskuddene var 1908 mill. Dette skulle svare til en omløpshastighet på ca. 0,7. Disse tall gjelder samtlige banker. For de større banker, omfattende snaue 80 % av sparebankenes samlede forvaltningskapital, er det tilsvarende tall for årene etter krigen ca. 0,4, jfr. tabellen foran. Omløpshastigheten for innskudd på oppsigelse etter krigen er altså bare vel halvparten av hva den var før krigen.

De resultatene som en er kommet til ovenfor, gjelder bare for sparebanker. Da en må regne

med at privatbankene og sparebankene har en noe forskjellig kundekrets, kan en ikke uten videre på grunnlag av dette slutte noe om bankvesenet i sin helhet. Spesielt må en regne med at den absolutte høyde på omløpshastigheten er noe forskjellig i privatbanker og sparebanker.

Det kan også ha en viss interesse å se på hvordan bankene plaserer den del av sine midler som ikke absorberes av utlånsvirksomheten. Disse midlene kan bankene enten holde i kasse, plasere i statsveksler eller andre verdipapirer, eller sette inn på folio i Norges Bank. Dessuten kan den enkelte bank plasere sine midler i andre banker, men dette vil bare bidra til en tilsvarende øking i de midler som må plaseres for den mottakende bank. For bankvesenet som helhet betyr det derfor ikke noen løsning.

Aksjebankenes folioinnskudd i Norges Bank steg helt fram til oktober 1947. Særlig var stigningen markert i 3. kvartal 1947. I denne perioden hadde aksjebankene et innlånsoverskudd på 304 mill. kr., dessuten reduserte de sin statsvekselbeholdning med 87 mill. Av disse tilsammen 391 mill. ble det meste (328 mill.) satt inn på folio i Norges Bank, mens bare 30 mill. ble plasert i verdipapirer. (Jfr. Statistisk-økonomisk oversikt 1947.) Dette kunne muligens tolkes som om bankene tvilte på at det lave rentenivået ville holde, de foretrakk å holde sine midler disponible i Norges Bank framfor å plasere dem i obligasjoner. Fra oktober 1947 til mars 1948 lå privatbankenes innskudd i Norges Bank stort sett på et uforandret nivå. Da inntrer det et omslag. Folioinnskuddene går nå jamt nedover.

I perioden 30. september 1947—28. februar 1948 hadde bankene et utlånsoverskudd på 54 mill., samtidig som de reduserte sin statsvekselbeholdning med 136 mill. Av differansen ble 46 mill. satt inn på folio i Norges Bank, mens 23 mill. ble anvendt til kjøp av verdipapirer.

I perioden 28. februar 1948—31. august 1948 var forholdet:

Utlånsoverskudd	101
Kjøp av statsveksler	35
Kjøp av verdipapirer	124
Sum	260
Reduksjon av folioinnskudd	225
Div. innbetalinger	35
	260

En ser at fra og med mars måned 1948 har bankene ikke som tidligere skaffet seg midler til å dekke utlånsoverskuddet ved å redusere sin statsvekselbeholdning, men ved å trekke på sitt folioinnskudd i Norges Bank. Dessuten har bankene trukket ytterligere på sine foliokonti i Norges Bank for kjøp av obligasjoner og til dels også statsveksler. Økingen i bankenes verdipapirbeholdning kan tyde på at de etter hvert har fått større tro på at det lave rentenivået vil bli opprettholdt, iallfall i den nærmeste framtid. Helt sikre slutninger i denne retning kan en likevel ikke dra av materialet. I løpet av 1948 er markedet blitt tilført betydelige mengder nye obligasjoner med 10—12 års løpetid og $1^3/_4$ % rente. Her er risikoen for tap ved kursfall mindre enn ved obligasjoner med 25—30 års løpetid, og det er sannsynlig at det er disse mellomlange obligasjoner som i stor utstrekning har funnet veien til bankene.

Fra myndighetenes side har det stadig vært framholdt at det lave rentenivået skal holdes. I stortingsmelding nr. 43 av 15. august 1947 «Om særlige tiltak for å trygge landets økonomi» blir dette uttrykkelig fastslått.

Offentlige banker og kredittforeninger.

Foruten aksje- og sparebankene spiller også de offentlige banker og kredittforeninger en stor rolle på penge- og kredittmarkedet. En fullstendig statistikk for disse ble første gang innsamlet av Statistisk Sentralbyrå for året 1946 (1945/46). Liknende oppgaver er innhentet og bearbeidd for 1947. Videre har en hvert kvartal samlet inn oppgaver over de viktigste statusposter og publisert disse i en kvartalsstatistikk for offentlige banker og kredittforeninger. Årsstatistikken er publisert i «Statistiske Meddelelser», mens kvartalsstatistikken er publisert som bilag til «Månedsstatistikk for aksje- og sparebanker».

I tabellen finner en et sammendrag av de viktigste postene fra kvartalsstatistikken.

	Statsbanker[1])				Kredittforeninger[1])				I alt[1])			
	31/12-47	31/3-48 [2])	30/6-48	30/9-48	31/12-47	31/3-48 [3])	30/6-48 [3])	30/9-48 [3])	31/12-47	31/3-48 [2][3])	30/6-48 [3])	30/9-48 [3])
	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.
Aktiva:												
Kontantbeholdn. og sjekker	0,7	0,3	0,4	0,4	—	0,1	0,2	0,4	0,7	0,4	0,6	0,8
Beholdning av egne ihendehaverobl.	115,2	82,6	78,0	77,1	0,2	0,2	0,2	0,2	115,4	82,8	78,2	77,3
Andre verdipapirer	80,8	77,4	73,0	73,0	36,5	37,7	11,5	6,9	117,3	115,1	84,5	79,9
Tilgodehavende i												
a) Statskassen	50,4	52,9	50,9	45,4	—	—	—	—	50,4	52,9	50,4	45,4
b) Norges Bank- og aksje- og spareb.	27,6	46,0	45,2	25,4	32,2	21,5	28,2	22,9	59,8	67,5	73,4	48,3
Utlån	848,5	881,3	920,7	958,8	539,8	560,1	588,5	606,6	1388,3	1441,4	1509,2	1565,4
Passiva:												
Aksjekap. og fonds	240,0	230,3	228,5	232,5	28,0	28,2	28,2	28,6	268,0	258,5	256,7	261,1
Ihendehaverobligasj.-gjeld	791,3	810,7	832,4	853,3	566,9	575,1	587,1	590,4	1358,3	1385,8	1419,5	1443,7
Annen gjeld til												
a) Statskassen	32,7	29,3	25,2	24,9	—	—	—	—	32,7	29,3	25,2	24,9
b) Norges Bank og aksje- og spareb.	13,4	10,6	17,2	9,3	10,4	9,7	14,3	16,1	23,8	20,3	31,5	25,4

[1]) Fullstendig liste over de institusjoner statistikken omfatter, finnes i «Statistiske Meddelelser» nr. 6-7 1948.

[2]) Fra Husbanken og Driftskreditkassen for jordbruket mangler oppgaver pr. 30. mars. En har derfor her nyttet gjennomsnittet av tallene pr. 1. januar og 30. juni.

[3]) Oppgaver fra Kjøbmennenes Kreditforening foreligger bare pr. 1. januar. En har derfor nyttet samme tall senere.

De enkelte institusjoner yter som regel lån til bestemte formål. Det kan derfor ha en viss interesse å se på bevegelsene i utlånene innen hver enkelt institusjon.

Kvartalstall for utlånene i kredittforeninger og statsbanker.

	31/12 1946	31/12 1947	31/3 1948	30/6 1948	30/9 1948
Kredittforeninger:					
Kred.for. for jord- og skogbruk[2])	71,1	81,3	83,9	81,7	81,9
Skipskredittforeninger[3])	21,8	76,6	85,4	106,6	116,4
Norges hyp.for. for næringslivet	65,3	89,6	91,7	100,2	101,9
Kjøbmennenes kredittforening	5,7	7,9	[1])	[1])	[1])
Kred.for. som vesentlig yter lån til boliger og forretningsbygg[4])	252,2	284,4	290,2	292,0	298,6
Statsbanker:					
Fiskeribanken	16,6	27,6	30,1	33,5	36,3
Lånekassen for fiskere	1,4	1,2	1,1	1,0	1,0
Lånekassen for jordbrukere	17,1	15,0	14,5	14,0	13,7
Driftskredittkassen for jordbrukere	2,0	3,8	[1])	5,8	8,6
Boligbankene	143,5	139,2	139,2	141,1	143,5
Husbanken	—	10,6	[1])	48,8	67,7
Industribanken	38,9	79,2	86,2	94,2	97,9
Kommunalbanken	232,7	229,8	231,4	231,6	236,3
Hypotekbanken	329,7	342,1	346,2	350,6	353,8

[1]) Oppgaver mangler.

[2]) Norges Kreditforening for Land- og Skogbruk, Norges Landhypotekforening og Centralkassen for Bøndernes driftskreditt.

[3]) Redernes Skipskreditt, Norges Skipshypotekforening og Norsk Skibs Hypothekbank A/S.

[4]) Bykreditt og Den norske Hypotekforening for 2. prioritets pantlån.

En vil se at det særlig er innen skipskredittforeningene og i institusjoner som vesentlig yter lån til industrien (Norges kredittforening for næringslivet og Industribanken) at det har vært rask ekspansjon i utlånsøkingen. Det ser ut til at økingen har avtatt noe i løpet av 1948.

Finanssirkulasjonen.

For å få en samlet oversikt over utviklingen på penge- og kredittmarkedet skulle en helst hatt et fullstendig nasjonalregnskap. Noe slikt foreligger ennå ikke, men ved hjelp av oppgaver fra Norges Bank og månedsstatistikken for aksje- og sparebanker skal en prøve å rekonstruere de viktigste pengestrømmene.

En opererer her med 4 sektorer:

Norges Bank, Staten, aksje- og sparebanker og publikum.

Publikum blir her en sekkesektor som omfatter alt som ikke går inn under noen av de andre sektorer.

Finanssirkulasjonen.

	30/9 1946—30/9 1947		30/9 1947—30/9 1948	
I. Norges Bank:				
Utbetalinger:				
Til staten:				
Reduksjon av statens og off. institusj. foliokonto.	847		÷ 25	
Overf. av gull til Valutaf., debitert statens konto.	÷ 55		—	
Avbetaling på okkupasjonsmaktens forskuddsk...	—		÷179	
Kjøp av verdipapirer vesentlig statsobligasjoner .	65	857	÷ 19	÷223
	—	857	—	÷223
Innbetalinger:				
1. Fra banker:				
Øking i folioinnskudd.....		643		÷166
2. Fra publikum:				
Rederoppgjøret	326		÷105	
Folioinnskudd fra publikum	÷ 10		÷ 72	
Riksinnskudd.....	÷108		÷135	
Utlånsøking	÷ 47		+ 35	
Salg av valuta	÷327		219	
Diverse	199	33	÷104	÷162
Øking i seddelomløp		181		105
		857		÷223
II. Aksje- og sparebanker:				
Utbetalinger:				
1. Til Norges Bank, øking i folioinnskudd		643		÷166
2. Til publikum:				
Kjøp av publikums ihendehaverobligasjonslån	72		151	
Øvrige nettoutbetalinger til publikum (vesentlig utlånsoverskudd)	171	243	313	464
Øking i kassabeholdning		23		÷ 18
		909		280
Innbetalinger:				
Fra staten:				
Reduksjon av beholdningen av statsveksler og statsobligasjoner		909		280
		909		280

Finanssirkulasjonen (forts.).

	30/9 1946—30/9 1947		30/9 1947—30/9 1948	
III. Staten:				
Utbetalinger:				
Til banker (jfr. banksektoren)		909		280
		909		280
Innbetalinger:				
1. Fra Norges Bank (jfr. sektor Norges Bank) ...		857		÷223
2. Fra publikum		52		503
		909		280
IV. Publikum:				
Utbetalinger:				
Til Norges Bank (jfr. sektor Norges Bank)		33		÷162
Til staten		52		503
Øking i kassabeholdningen		158		123
		243		464
Innbetalinger:				
Fra banker (jfr. banksektoren)		243		464

En ser at i den første perioden gikk det en betydelig pengestrøm fra staten til bankene. Dette skyldes at bankene reduserte sin statsvekselbeholdning uten å øke sin beholdning av statsobligasjoner tilsvarende. Staten skaffet seg midler til å dekke disse utleggene ved å trekke på sin konto i Norges Bank. Nettostrømmen fra publikum til staten var i denne perioden helt ubetydelig. Også i perioden 30. september 1947 — 30. september 1948 reduserte bankene sin beholdning av statsveksler og statsobligasjoner, slik at det også her gikk en nettostrøm fra staten til bankene. Samtidig økte statens tilgodehavender i Norges Bank. Sine midler skaffet staten seg i denne perioden ved å trekke inn netto fra publikum ca. 500 mill. Når beløpet ble så vidt stort, skyldes det først og fremst innbetalingene på krigsskadeavgiftene og engangsskatten. Disse strømmene har selvsagt måttet påvirke likviditeten i samfunnet.

Som et uttrykk for likviditeten kan en f. eks. ta summen av bankenes folioinnskudd, statsveksler i omløp og seddelomløpet.

	30/9 46	30/9 47	30/9 48
Seddelomløp	1 765	1 946	2 051
Statsveksler.....	3 623	2 169	1 818
Bankenes folioinnskudd.	705	1 348	1 182
	6 093	5 463	5 051

Som en ser, er mengden av likvide midler stadig blitt redusert.

I første periode skyldes denne reduksjonen for en stor del at bankene har redusert sin statsvekselbeholdning og plasert en del av de midler som på den måten ble disponible i obligasjoner. Dette betyr en binding av likvide midler. Videre hadde bankene en netto utbetaling til publikum, og fra publikum ble en del av disse midlene trukket til staten og Norges Bank. Alt i alt har man derfor fått en betydelig reduksjon av likviditeten.

I perioden 30. september 1947—30. september 1948 skyldes likviditetsreduksjonen vesentlig at staten trakk inn netto ca. 500 mill. fra publikum. Publikum har på sin side skaffet seg disse midlene vesentlig ved å trekke på bankene som igjen har redusert sin statsvekselbeholdning og trukket på sin foliokonto i Norges Bank.

Valutamarkedet.

De valutakurser som noteres på Oslo Børs har, bortsett fra fransk franc, vært uendret i året 1948. Den 27. januar ble kursen på franske franc satt ned fra kr. 4,18 til kr. 2,32½ pr. 100 franc. En ytterligere senkning fant sted 18. oktober, idet kursen på franske franc ble senket fra kr. 2,32½ pr. 100 franc til kr. 1,89.

Året 1948 har likesom de foregående etterkrigsår vært karakterisert av en for liten tilgang i forhold til etterspørselen etter utenlandsk valuta. En streng importkontroll har vært håndhevd hele året. Hensynet til gjenreisingen og levestandarden krevde imidlertid en større import enn hva de løpende valutainntekter kunne dekke. En del av denne merimport er blitt finansiert ved utenlandske lån.

Da året begynte sto det igjen 40 mill. dollar på Eksport-importbankens lån. Dette er dog ikke fri valuta som kan disponeres fritt. Midlene kan bare brukes til å kjøpe visse varer i De forente stater. I 1948 var det inntil 1. oktober trukket 28 mill. dollar på dette lån.

Den kanadiske kreditt ble utnyttet med 6,7 mill. dollar. Restbeløpet 3,3 mill. dollar er sagt opp.

På de amerikanske Surplus og War Asset Administration kredittene ble det trukket 3,7 mill. dollar.

Den 19. desember 1946 annonserte Det Internasjonale Valutafond at det ville være klar til å utføre valutatransaksjoner fra 1. mars 1947. Norges innskudd og trekkrett i dette fond er 62,5 mill. dollar. Det maksimale kjøp i et år er 12,5 mill. dollar. Denne valutakilde ble ikke brukt i 1947, men i 1948 har en tre ganger kjøpt fremmed valuta fra denne institusjon. I alt er det kjøpt 5 mill. dollar og 200 mill. belgiske franc. Uutnyttet trekkrett i 1948 er altså 2,9 mill. dollar. Fondets lån er av kortsiktig natur. Rentesatsen er ikke fast, men etter en viss tid stiger den for hver tilleggsperiode lånet løper. Denne kilde kan derfor ikke brukes for langsiktige investeringslån. Det bør nevnes at man heller ikke står fritt i å disponere av denne lånekilde. Avtalen legger visse bånd på medlemslandenes rett til å trekke fremmed valuta. Dessuten har Fondet i den senere tid gitt uttrykk for at de medlemslandene som deltar direkte i Marshallplanen, ikke foreløpig vil få adgang til å kjøpe dollar.

Norge er også medlem av Den Internasjonale Gjenoppbyggingsbank. Hittil har Norge ikke sendt inn noen søknad om lån fra denne institusjon.

I forhold til landets valutabehov har ovennevnte låneopptak vært utilstrekkelige. Det ville neppe kunne dekkes gjennom ordinære lånekanaler i det hele tatt.

Marshallplanen som ble framkastet som idé sommeren 1947, ble en realitet våren 1948. I april 1948 tok de første allokeringene til. De første allokeringene ble foretatt av den amerikanske Marshalladministrasjon i Washington. I perioden 3. april—31. juni ble Norge tildelt 20 mill. dollar. Denne allokering var et resultat av direkte forhandlinger mellom de amerikanske og norske myndigheter. De ulike lands andel av Marshallhjelpen for den resterende del av året ble avgjort ved drøftinger mellom de deltakende land selv.

I budsjettåret 1948/49 skal Norge motta et beløp på 84 mill. dollar i direkte støtte. En del av dette beløp mottas som gaver, mens resten blir ytt som lån. Den amerikanske lov inneholder bestemmelser om at maksimum 80 % av den totale Marshallhjelpen til alle de deltakende land under ett skal være gave, mens minst 20 % skal være lån. Dette prosentforhold kan variere for de enkelte land. Av de ca. 60 mill. dollar som ble allokert til oss i 1948 skal ca. halvdelen ytes som lån. Den 29. oktober ble låneavtalen under Marshallhjelpen undertegnet. Beløpet var på 35 mill. dollar. Renter er 2½ %, og skal først påløpe fra 1952. Avbetalingen tar til 1956, og lånebeløpet skal være tilbakebetalt 1983. Det er dog en klausul om at betaling av renter og avdrag kan utsettes i perioder hvor landets betalingsforhold er vanskelige. Denne klausulen blir effektiv etter nærmere avtale mellom partene. Likeså kan man etter nærmere drøfting ta opp spørsmålet om betaling av renter og avdrag i landets egen valuta i stedet for dollar.

I tillegg til denne direkte støtte skal Norge i budsjettåret 1948/49 motta i gave fra de andre deltakerlandene et nettobeløp på 31,8 mill. dollar. De land som yter oss disse gaver vil få kompensasjon for beløpet gjennom den direkte Marshallhjelpen som tilfaller dem. Forutsetningen er at idet Norge får tildelt 84 mill. dollar som direkte hjelp, skal Norge på samme tid yte andre deltakerland (Bizonen, Frankrike, Grekenland, Østerrike) en hjelp på inntil 16,5 mill. dollar. På den annen side vil Norge motta hjelp fra andre land på tilsammen 48,3 mill. dollar. Den indirekte Marshallhjelpen Norge mottar skal altså netto kunne bli 31,8 mill. dollar.

I tillegg til ovennevnte gaver og kreditter har våre bilaterale betalingsavtaler regler om en «plafond», som setter grenser for de trasseringer som kan foretas utover betalingsavtalens ramme. I 1948 har Norge overtrukket denne «plafond» for enkelte land, særlig overfor Belgia og Sverige. På den annen side har Norge ytt løpende kreditt til Bizonen, Frankrike og Grekenland.

Siden sommeren 1947 ble det klart for flere og flere land at systemet med bilaterale vare- og betalingsavtaler ikke var noe smidig system for den internasjonale handel. Samhandelen mellom de enkelte land låste seg etter hvert fast. En viktig årsak til dette var den uforholdsmessige konsentrasjon av tilgodehavender og gjeld i enkelte land. Forskjellige forsøk

ble gjort for å gjenopplive handelen. Fem av de vest-europeiske land gikk sammen i et forsøk på en gjensidig kompensering av saldiene i deres betalingsmellomværende. Den internasjonale bank i Basel fikk autoritet til å kompensere de gjensidige debet og kredit balanser. Norge sluttet seg ikke til dette automatiske kompensasjonssystemet, men deltok i kompenseringene. Som en følge av at mange land sto utenfor avtalen og den ovennevnte konsentrasjon av tilgodehavender i et land og av gjeld i et annet, fikk avtalen liten praktisk betydning. Ideen ble tatt opp igjen da samarbeidet mellom Marshall-landene tok fastere former. Et forsøk på å øke vår handel med de andre Marshall-landene ved å tillate større underskudd og overskudd enn de som følger av kredittrammene i betalingsavtalene er den foran nevnte betingelse for Marshallhjelpen om å yte varer for 16,5 mill. dollar og å kunne motta varer for 48,3 mill. dollar. Denne trekkrett overfor andre land som Marshalltildelingene gir adgang til, må ses som et forsøk på å avhjelpe den fundamentale ulikevekt i betalingene deltakerlandene imellom. Således vil Norges trekkrett konsentreres på Sverige og Belgia hvorfra landet har store importbehov, men liten mulighet til å dekke ved egen eksport. Denne konsentrasjonen av tilgodehavender i et enkelt land og av gjeld i et annet land som virker bremsende på den intereuropeiske handel skulle på denne måte delvis kunne avhjelpes.

Den totale trekkrett som vi har på de andre land og deres trekkrett på oss, utgjør dog bare en liten del av vår samlede omsetning med disse land. Selv med disse trekkrettigheter vil de bilaterale betalingsavtaler med «plafond»-regler ikke kunne erstatte et multilateralt system.

For å gjøre systemet mer smidig har Den internasjonale bank i Basel fått i oppdrag å kompensere temporære saldi mellom deltakerlandene, en gjensidig reduksjon av tilgodehavender og gjeld. Banken kan uten det enkelte lands samtykke foreta en kompensasjon når bare ikke vedkommende lands nettobalanse overfor de andre land endres. Banken skal også kunne gjøre kompenseringer i andre tilfelle; men da trenger den landenes godkjenning. Inntil 31. november 1948 er det foretatt en automatisk kompensering hvor Norge var partner.

Det er ennå for tidlig å si noe om i hvilket omfang disse kompensasjonsforretninger kan multilateralisere handelen mellom Marshall-landene. En avgjørende faktor blir om de trekkrettigheter som en har tilstått de enkelte land er tilstrekkelige til å utlikne den fundamentale ulikevekt mellom vedkommende land og de land det har trekkrett på. Likeså viktig blir de andre lands trekkrettigheter på vedkommende land. Hvis utviklingen tenderer mot en konsentrasjon av tilgodehavender i et land og gjeld i et annet, utover de etablerte trekkrettigheter og «plafond», så vil de automatiske kompensasjonsforretninger ikke kunne virke.

Marshallhjelpen og det intereuropeiske samarbeid har bevirket en stor lettelse i vår valutasituasjon. Ophheve alt press kan disse tiltak ikke gjøre så lenge det store kjøpepress på det innenlandske marked eksisterer. Men så lenge denne hjelpen er disponibel, kan vi opprettholde en levestandard og gjennomføre gjenreisingen i et omfang som ellers ikke ville vært mulig.

Prisutviklingen.

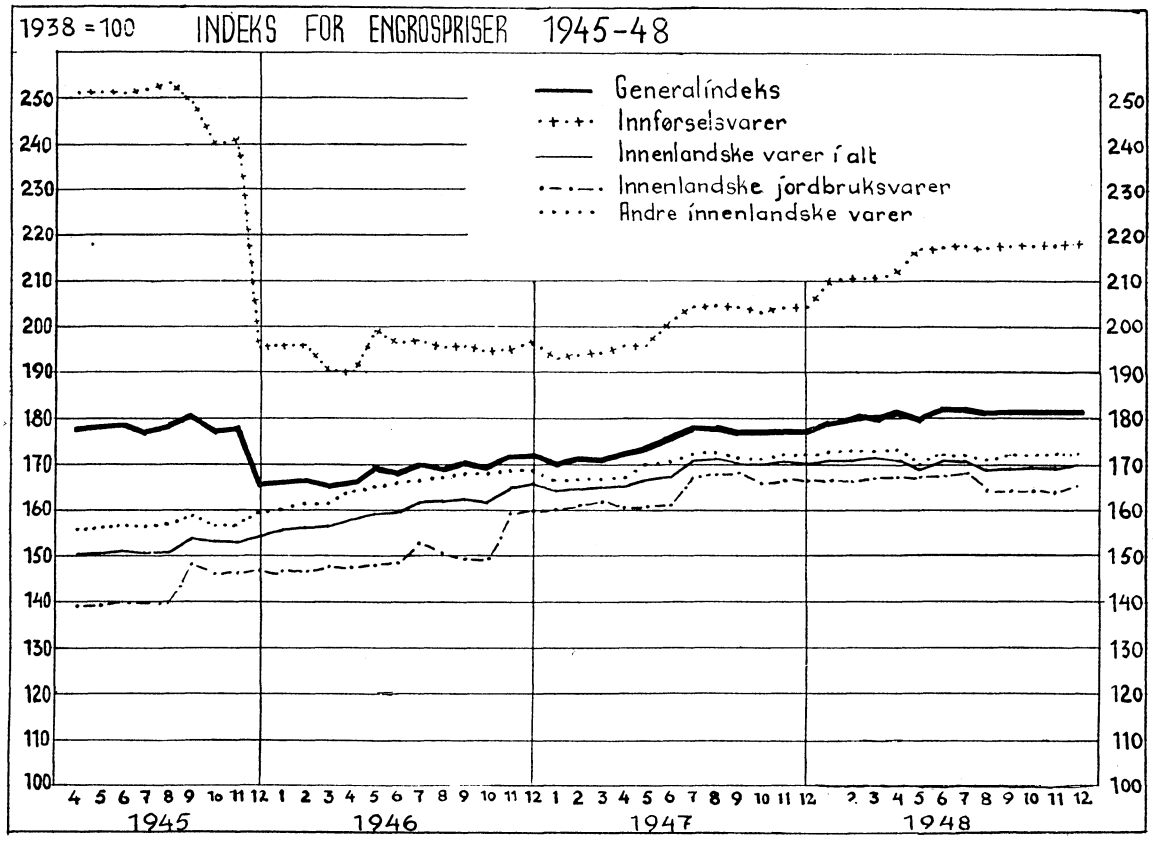
Prispolitikken etter frigjøringen har fortsatt tatt sikte på å hindre stigning i det alminnelige pris- og leveomkostningsnivå. Gjennomføringen av denne stabiliseringslinjen har bare vært mulig ved hjelp av økte offentlige pristilskudd. For budsjettåret 1945/46 gikk det således med i alt ca. 244 mill. kroner til prissubsidier, mens tilskuddet for 1946/47 utgjorde 477,9 mill. kroner og for 1947/48 701,8 mill. kroner. For inneværende budsjettår er beløpet anslått til 698 mill. kroner.

Engrosprisnivået som var steget 81 % under krigen fortsatte å stige — om enn svakt — også i den første tiden etter frigjøringen. Utover høsten 1945 og i de første måneder av 1946 var det en del nedgang. Engrosprisindeksen falt fra 180 i september 1945 til 165,2 i mars 1946 — et fall som dels skyldtes prissubsidier og dels virkelig nedgang i prisene. Fra dette lavpunktet i mars 1946 har det så fram til november 1948 vært en stigning på i alt 9,9 %. Herav faller 2,1 % på det siste året. Sammenliknet med april 1945 ligger engrosprisnivået i november 1948 2 % høyere.

Verdensmarkedets priser er for en stor del gått sterkt opp i etterkrigstiden. Etter Bureau of Labors engrosprisindeks utgjør således stigningen i De forente stater hele 60 %. Stigningen var særlig sterk i siste halvdel av 1946 og første kvartal av 1947 da engrospristallet gikk opp fra 113 i juni 1946 til 150 i mars 1947, dvs. med 32,7 %. Etter en stillstand i vårmånedene steg så prisene temmelig sterkt igjen i siste halvdel av 1947 med i alt 7,9 %. I 1948 har stigningen vært moderat med 3,7 % fra desember 1947 til september 1948. I oktober måned har det vært en nedadgående tendens.

Moodys råvareindeks som ved frigjøringen lå på 256,8 (1931= 100) hadde en forholdsvis svak stigning så lenge priskontrollen varte, men steg så voldsomt i siste halvår av 1946 og i de første

måneder av 1947 slik at indeksen kom opp i 431,8. I løpet av april falt indeksen til ca. 400 og holdt seg så noenlunde uforandret til ut i juli. Siden steg tallet igjen og nådde maksimum 28. november 1947 med indekstall 461,7. Deretter gikk indeksen ned til 402,2 den 13. februar 1948. Den etterfølgende stigning varte til 21. juni da tallet igjen var kommet opp i 438,5. I de 3 siste uker av november 1948 har tallet holdt seg på omkring 400.

I England har prisstigningen etter krigen bare vært vel halvparten så stor som i De forente stater med i alt ca. 33 %. Den sterkeste prisstigningen foregikk i siste kvartal 1947 og 1. halvår 1948.

I Danmark gikk engrosprisene ned med ca. 8 % fra frigjøringen til februar 1946, men har så steget slik at engrosprisnivået i september 1948 ligger 18 % høyere enn da krigen sluttet.

Også i Sverige gikk engrosprisnivået ned i den første tiden etter frigjøringen. Kommerskollegiets engrospristall var således 185 i september 1946 mot 196 i april 1945 (1935 = 100). Etter den tid har prisene steget igjen slik at engrospristallet for august 1948 er kommet opp i 217.

Hos oss har prisbevegelsen vært svært forskjellig for de enkelte varer og grupper. Prisindeksen for innførselsvarene[1]) som under krigen totalt sett steg 3 ganger så meget som innenlandsvarene, lå i november 1948 13,2 % lavere enn ved frigjøringen, mens indeksen for de innenlandske varene i alt lå 13,1 % høyere.

Sammenliknet med før krigen ligger indeksen for innførselsvarene nå i alt 120,9 % høyere og for de innenlandske varene 73 % høyere. I løpet av det siste året, fra november 1947 til november 1948 har innførselsvarene steget 7 %, mens de innenlandske varene har gått ned 0,3 %.

[1] Varer som under krigen gikk ut av beregningene og ble erstattet av andre varer som kaffe, kli og innført kraftfôr, er holdt utenfor beregningene.

Prosentvis bevegelse.

	Aug. 1939— april 1945	April 1945— nov. 1948	Nov. 1947— nov. 1948	Aug. 1939— nov. 1948
Innførselsvarer i alt	154,0	÷13,2	7,0	120,9
Innenlandske varer i alt	53,0	13,1	÷0,3	73,0
Herav:				
Animalske jordbruksvarer	53,2	15,7	—	77,2
Vegetabilske jordbruksvarer	28,9	26,3	÷4,1	62,8
Jordbruksvarer i alt	46,6	18,1	÷1,1	73,2
Andre innenlandsvarer i alt	56,5	10,5	0,2	72,9

For de enkelte innførselsvarer har det vært stor spredning i prisbevegelsen også i det siste året, fra november 1947 til november 1948. Av de varer som er med i disse beregninger er det prisene på bly og ståltråd som er steget mest med henholdsvis 47,3 og 33,1 %. Formstål, stangjern og stålplater har steget ca. 14 %, elektromotorer ca. 9 % og koppertråd ca. 8 %.

Når det gjelder oljer, har prisstigningen vært størst for brenselolje med 21,6 % og petroleum med 18,9 %. Bensinprisen er bare gått opp med 3,7 %. Prisene på kull og sinders er steget vel 15 %. Av de innførselsvarer som er gått ned i pris er det sukker som har falt mest, farin med 24,5 % og raffinade med 18,8 %. Nedgangen er en følge av de subveneringstiltak som ble satt i verk fra 14. mai 1948 for å motvirke stigningen i leveomkostningene.

Statens tilskudd til nedskrivning av sukkerprisene er for inneværende budsjettår anslått til 48 mill. kroner, mens det i 1947/48 ble brukt 54 mill. kroner.

Sirupsprisen er falt 12,6 % og prisen på rosiner 1,1 %.

Prisindeksen for innenlandske varer har — som tidligere nevnt — fortsatt å stige totalt sett også etter frigjøringen. Gjennomsnittlig har stigningen i alt vært 13,1 %. Oppgangen har vært størst for jordbruksvarer med 18,1 % mot 10,5 % for andre innenlandske varer. I løpet av det siste året, fra november 1947 til november 1948 har indeksen for jordbruksvarer falt 1,1 % mens andre innenlandske varer har steget 0,2 %. Den lavere stigning for jordbruksvarene under krigen er nå oppveid av den sterkere stigning etter frigjøringen. Stigningen fra august 1939 til november 1948 var således 73,2 % for jordbruksvarer i alt og 72,9 % for de andre innenlandske varene. Ved sammenlikning mellom jordbruksvarene og de andre innenlandske varene må en imidlertid være oppmerksom på at prisene på landbruksproduktene for en stor del er holdt nede ved statstilskudd. Prisindeksen for jordbruksvarer gir derfor ikke uttrykk for produsentprisenes stigning, men viser bare hvor meget prisene for jordbruksprodukter er steget for engroskjøperne. Opplysninger om produsentprisenes bevegelse kan en finne i avsnittet om jordbruket.

Engrosprisene for de animalske jordbruksprodukter, som gjennomsnittlig hadde den sterkeste stigningen under krigen, er steget minst etter frigjøringen med 15,7 % mot 26,3 % for de vegetabilske.

I det siste året har prisindeksen for de animalske jordbruksprodukter holdt seg uforandret mens den for de vegetabilske er gått ned 4,1 %. Forhøyelsen i produsentprisene på kjøtt og flesk fra 20. september med kr. 0,45 pr. kg for kjøtt av okse, kvige og sau i kl. I og med kr. 0,15 i kl. II og med kr. 0,45 for flesk både i kl. I og II kommer ikke til uttrykk i disse beregninger da de — som nevnt ovenfor — bygger på priser fra engrosforhandlere. Pristillegget til produsentene skal dekkes ved statstilskudd. Prissubsidiene til kjøtt og flesk er for inneværende budsjettår anslått til 65 mill. kroner. I 1947/48 ble det brukt 56,7 mill. kroner. Prissubsidiene til mjølk og mjølkeprodukter er for budsjettåret 1948/49 anslått til 140 mill. kroner mens regnskapet for 1947/48 viser 131,4 mill. kroner.

Nedgangen i det siste året for gruppen vegetabilske jordbruksprodukter skyldes at potetprisene — som høsten 1947 var usedvanlig høye — er gått ned igjen. Mjølprisene er holdt uforandret det siste året. Statens pristilskudd til brødmjøl for 1948/49 er etter det siste forslaget fra Prisdirektoratet oppført med 160 mill. kroner mens det for 1947/48 gikk ned 150,5 mill. kroner.

Statens innkjøpspriser på innført hvete som for oktober 1947 var kr. 54,25 pr. 100 kg, var i vår- og sommermånedene 1948 helt oppe i kr. 75. I oktober 1948 var prisene gått ned til kr. 51,85 igjen. Innkjøpsprisen på innført rug, som i oktober 1947 var helt oppe i 82,75 kr. pr. 100 kg og i 1. halvdel av 1948 lå på omkring 78—81 kr., var for oktober kommet ned i kr. 37,30 pr. 100 kg — etter oppgave fra Statens kornforretning.

For de viktigste andre innenlandsvarene har prisbevegelsen vært slik:

Prosentvis bevegelse.

	Aug. 1939— april 1945	April 1945— nov. 1948	Nov. 1947— nov. 1948	Aug. 1939— nov. 1948
Kjemiske og tekniske varer	111,6	58,0	1,4	234,2
Tremasse, cellulose og papir	63,1	48,9	0,3	142,8
Trevarer	46,8	61,9	7,4	137,7
Jern og metaller og jern- og metallvarer	71,9	6,6	3,5	83,3
Stein-, leirvarer o. l.	46,2	23,7	÷ 1,2	80,8
Tekstilvarer	76,6	÷ 5,2	÷ 1,4	67,4
Gummiprodukter	66,9	÷14,8	÷ 1,8	42,2
Forskjellige næringsmidler	37,6	÷40,2	÷17,3	÷17,7

Det er bare gruppene trevarer, jern og metaller og jern- og metallvarer og kjemiske og tekniske varer som er steget i det siste året. Innen gruppen trevarer er prisene på kassebord gått opp 10,5 % og høvlet trelast 7,5 %. Prisene for vinduer og dører har holdt seg uforandret.

Av de norske jern og metaller og jern- og metallvarer som er gått opp fra november 1947 til november 1948 er det elektromotorer og kopper som har steget mest med omkring 10 % og elektriske komfyrer og aluminium med ca. 8 %.

Fallet for gruppen stein-, leivarer o. l. skyldes at det provisoriske tillegget av 52 % — som ble gitt på kraftledningsisolatorer på grunn av brannen i Norsk porselensfabrikk — er falt bort. Prisene på murstein og takstein er gått opp med kr. 4 pr. 1000 stein.

Av gummiproduktene er det bildekk som har falt, gjennomsnittlig med 13 %, mens sykkeldekk og gummifottøy er uforandret.

Nedgangen, 17,3 %, for gruppen «forskjellige næringsmidler» skyldes nedgang i margarinprisen. Den 14. mai ble engrosprisen på margarin satt ned 33 øre pr. kg. Dette subveneringstiltak ble satt i verk samtidig med at sukkerprisene ble senket.

Fra 27. oktober er margarinprisen hevd igjen med 1 øre pr. kg ved salg fra fabrikk til forhandler, mens prisene fra fabrikk eller detaljist til forbruker skal være de samme.

Leveomkostningene. Indekstallet for de samlede leveomkostninger som steg 53,8 % under krigen, er i oktober 1948 bare 1,4 % høyere enn ved frigjøringen. Dette stabile leveomkostningsnivå har det — som tidligere nevnt — bare vært mulig å holde ved å øke pristilskuddene. Etter beregninger foretatt av Prisdirektoratet ville hovedtallet for mars 1948 stige 38,8 poeng hvis tilskuddsordningen ble opphevd. Tilsvarende beregninger for mars 1947 ga som resultat en stigning på 35,9 poeng og for januar 1946 en stigning på 21,2 poeng.

I juli og august 1947 gikk leveomkostningene ned, fordi omsetningsskatten ble satt ned fra 10 % til 6,25 %. Fra juni 1947 til oktober 1947 var det i alt en nedgang på 2,9 %. Denne nedgangen skyldtes imidlertid ikke bare reduksjonen av omsetningsskatten, men også nedsettelse av vedprisene og vanlig sesongfall i prisene på poteter og grønnsaker. Fra november 1947 til mai 1948 steg så leveomkostningsindeksen igjen med 2,1 %, fra 157,3 til 160,6. I juni gikk tallet ned igjen til 159,2. Dette fallet skyldes for den alt overveiende del de før nevnte subveneringstiltak som ble satt i verk for å hindre at leveomkostningsindeksen kom opp i 160,8 — det indekstall som i følge bestemmelsene om indeksregulering av lønningene betinger lønnsregulering i månedene juni og desember. Fra juli til oktober gikk leveomkostningstallet ytterligere ned 1,3 %, fra 159,3 til 157,2[1] — en nedgang som dels skyldes vanlig sesongfall i prisene på poteter og grønnsaker og dels er virkelig prisfall for disse varer. Alt i alt ligger leveomkostningsindeksen for oktober 1948 0,1 % lavere enn for oktober 1947.

Følgende sammenstilling viser hvorledes prisbevegelsen har vært under og etter krigen for de forskjellige hovedgrupper i husholdningen:

[1] For november er tallet 157,1.

Prosentvis bevegelse.

	Aug. 1939— april 1945	April 1945— okt. 1948	Okt. 1947— okt. 1948	Aug. 1939— okt. 1948
Matvarer	54,6	÷ 5,4	÷ 3,2	46,2
Drikkevarer og tobakk	72,1	30,4	4,0	124,4
Brensel og petroleum	234,4	÷11,9	4,4	194,5
Gass og elektrisitet	1,7	÷ 0,8	—	0,9
Bekledning	96,3	8,8	3,2	113,7
Husleie	÷ 8,2	—	—	÷ 8,2
Andre utgifter	44,2	15,4	2,6	66,5
Total	53,8	1,4	÷ 0,1	56,0

Stigningen i det siste året for brensel skyldes at forbruket som fra og med oktober 1940 bare har omfattet ved, i september delvis ble lagt om til koks og kull igjen. Dette bevirket at indekstallet for brensel og petroleum steg fra 254,3 til 271,2 eller med 6,6 %. For hovedtallet bevirket det en stigning av 0,5 poeng. Fra oktober 1947 til august 1948 gikk utgiftene til brensel og petroleum ned 2,2 %, som følge av lavere vedpriser. Statstilskuddene til nedskrivning av vedprisene er for inneværende budsjettår anslått til 14 mill. kroner mens det for 1947/48 ble brukt 11,3 mill. kroner og i 1946/47 6,2 mill. kroner. Dessuten gis det kommunale bidrag. Petroleumsprisene har steget det siste året, fra 1,52 pr. 5 l. til 1,65.

Stigningen for gruppen drikkevarer og tobakk på i alt 4 % i det siste året, kommer dels av stigningen i ølprisene med 3 øre pr. halvflaske fra 16. desember 1947 — og dels av stigningen i tobakksprisen fra 1. mars 1948 med 25 øre pr. pakke røyketobakk og 19 øre pr. pakke sigaretter à 10 stykker. Bekledningsposten er i det hele også gått opp 4 % fra oktober 1947 til oktober 1948. Stigningen var sterkest i månedene november—juni da indekstallet gjennomsnittlig gikk opp 0,7 poeng pr. måned. I den siste tiden har stigningen vært betraktelig mer moderat med bare 0,1—0,2 poeng pr. måned.

Innen posten «andre utgifter» er det aviskontingenter, lønninger til hushjelp, vaskekoner og medisiner som har steget mest.

Matvareutgiftene lå i alt 3,2 % lavere i oktober 1948 enn i oktober 1947 og 5,4 % lavere enn da krigen sluttet. Det har vært stor spredning i prisbevegelsen for de forskjellige matvarer.

Prosentvis bevegelse.

	Aug. 1939— april 1945	April 1945— okt. 1948	Okt. 1947— okt. 1948	Aug. 1939— okt. 1948
Kjøtt og kjøttvarer	77,8	7,1	1,1	62,2
Flesk	68,1	5,0	—	76,6
Fisk	110,9	÷ 5,9	1,9	98,4
Mjølk, smør, ost, egg	39,7	÷ 4,3	÷ 4,7	33,7
Poteter, grønnsaker, mjøl, gryn o. l.	85,0	÷ 6,9	÷11,8	72,3
Brød	23,4	÷ 4,7	1,1	17,7
Kolonialvarer	77,8	÷29,4	÷ 5,0	25,5
Matvarer i alt	54,6	÷ 5,4	÷ 3,2	46,2

I det siste året er det gruppen poteter, grønnsaker, mjøl, gryn o. l. som er falt mest med 11,8 %. Nedgangen skriver seg fra fall i prisene på poteter og grønnsaker, poteter med 6 øre pr. kg og hodekål og gulrøtter med hele 25 øre pr. kg.

Fallet i gruppen kolonialvarer på 5 % skyldes den før nevnte nedsettelse av sukkerprisene med 14 øre i detaljsalg fra og med 31. mai 1948. Denne nedskrivningen er beregnet til å koste staten ca. 8 mill. kroner pr. år.

På grunn av prisstigning for kakaobønner på verdensmarkedet ble maksimalprisen på kakaopulver og sjokolade forhøyd fra 1. februar — kakaoprisen fra kr. 5,20 til kr. 5,50 pr. kg og prisen på alminnelig kokesjokolade fra kr. 5,36 til kr. 7,04 pr. kg. Fra 1. september ble prisene satt ned en del igjen som følge av tollnedsettelsen for kakaobønner og sukker og prisreduksjonen på sukker. For kakaopulver ble forbruksprisen satt ned med 20 øre pr. kg og kokesjokolade med 32 øre pr. kg.

Gruppen mjølk, smør, ost og egg falt i juni 4,7 % som følge av prisnedsettelsen på margarin fra 31. mai, med kr. 0,38 pr. kg. Denne senkningen av margarinprisen vil komme på ca. 17 mill. kroner pr. år. Sammen med minsket beløp for omsetningsavgiften vil de subveneringstiltak som ble satt i verk i mai 1948 medføre en økt belastning på statsbudsjettet på mellom 25 og 27 mill. kroner pr. år.

Prisene på smør, ost og egg har holdt seg uforandret i året.

Stigningen i kjøttutgiftene i det siste året med 1,1 % skyldes for den altoverveiende del prisstigning på saltet sauekjøtt.

I februar gikk utgiftene til brød opp med 1,1 %. Årsaken var at maksimalprisene ble gjort gjeldende i alle byer — også i de byer hvor brødprisene tidligere lå under de fastsatte maksimalpriser.

For å se hvor stor innflytelse de indirekte skattene har på leveomkostningene har en for september 1947 og for månedene juni—oktober 1948 foretatt beregninger hvor de indirekte skatter — med unntagelse av toll — er trukket fra forbruksprisene. De totale utgifter blir da 2,1 % lavere i basisåret 1938, 7,7 % lavere i september 1947 og 8 % lavere i oktober 1948.

Stigningen i leveomkostningene fra 1938 til september 1947 blir 49 % uten avgifter mot 58,1 når avgiftene tas med — eller m. a. o.

en differanse på 9,1 %. For oktober 1948 blir differansen 9,4 % da stigningen fra 1938 til oktober 1948 er 47,8 % uten indirekte skatter og 57,2 % med indirekte skatter.

Foruten omsetningsavgiften er det ekstraavgiftene på sjokolade, kakao, tobakk, selters, øl, brennevin, vin, silketrikotasje og kinematografbilletter som er trukket fra.

Lønninger.

Statistikken over arbeidslønninger i industri, håndverk og entreprenørvirksomhet omfatter bare bedrifter som er medlemmer av Norsk Arbeidsgiverforening og Papirindustriens Arbeidsgiverforening. Medlemstallet innen arbeidsgiverforeningene er imidlertid steget sterkt etter krigen slik at det tall av bedrifter og det arbeidertall lønnsstatistikken bygger på nå er betydelig større enn før krigen. En kan regne at det i de fleste grupper er tilstrekkelig stort til å gi uttrykk for lønnsnivået.

Tabell 1 viser den gjennomsnittlige timefortjeneste — overtid medregnet — for voksne menn og kvinner i industrien i årene 1945/47. — Da materialet er blitt så omfattende i løpet av de siste par årene, har en etter hvert skilt ut flere nye grupper. I 1946 ble jord- og steinindustri og treindustri skilt ut, men de omfattet da bare henholdsvis teglverk og sagbruk og høvlerier. I 1947 har en under jord- og steinindustri skilt ut teglverk, steinindustri, kalk-, kvartsbrudd o. a. brudd og bygningsartikler. Under treindustri har en tatt med sagbruk og høvlerier, trevarefabrikker og møbelsnekkerier. Slakterier og pølsefabrikker tok en til 1946 med under nærings- og nytelsesmiddelindustri, men har fra 1947 ført dem over til håndverk hvor de nærmest hører hjemme.

En ser av tabellen at lønnsstigningen i 1946 var noe mindre enn i 1945. I 1947 viser timefortjenesten fortsatt stigning for alle grupper av arbeidere. For voksne menn var stigningen 22 øre i løpet av året (1.—4. kv.), for voksne kvinner 16 øre. Denne stigning skyldes dels de to generelle «5-øres» tillegg 1. mars og 1. september, dels en del tariffrevisjoner som først ble avsluttet i 1947, dels også individuelle lønnstillegg i sammenheng med det omfattende tariffoppgjør i 1946. Stigningen kan også for en del henge sammen med at akkordarbeidets omfang er økt i løpet av 1947. Stort sett var stigningen mindre i 1947 enn i 1946. Det er fremdeles store variasjoner i lønnsnivået mellom de forskjellige industrier. For voksne menn ligger timefortjenesten i 1947 høyest i den kjemiske og elektrokjemiske industri og lavest i tekstilindustrien. Lær- og gummivareindustrien viser den største stigning i timefortjenesten i løpet av 1947. For kvinner ligger timefortjenesten høyest i jern- og metallindustrien og lavest i tekstilindustrien (og malm- og metallutvinning som er en ubetydelig gruppe for kvinner). Også for kvinner var stigningen i løpet av året størst i lær- og gummivareindustrien.

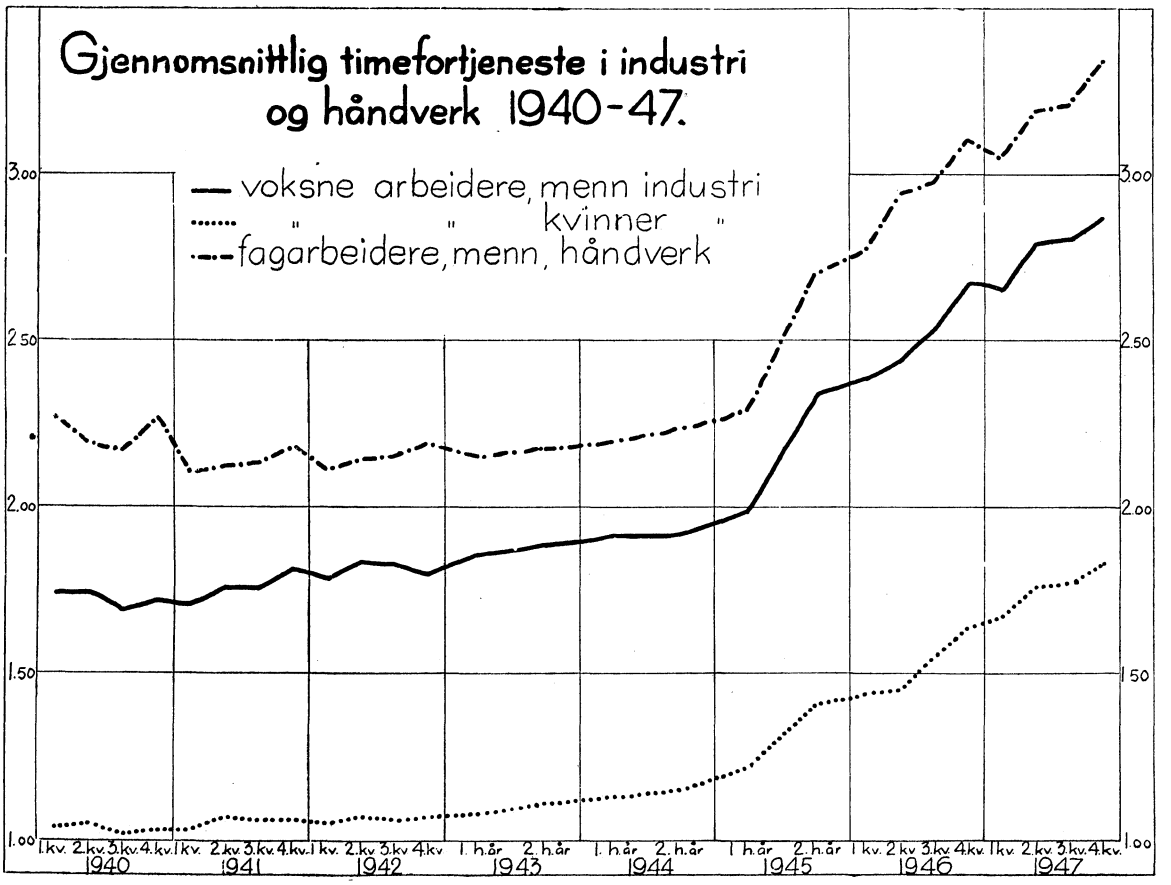
Tabell 1. *Voksne arbeidere, menn: Timefortjeneste i kroner.*

	I alt	Malm og metallutvinning	Jord- og steinindustri	Jern- og metallindustri	Kjem. og elektrokjem. ind.	Olje- og fettindustri	Treindustri	Papirindustri	Lær- og gummivareindustri	Tekstilindustri	Bekledningsindustri	Nærings- og nyt.mid.ind.	Diverse bedrifter
1945 1. halvår ...	1,99	2,03	—	2,09	[1]2,19	1,90	—	1,67	2,10	[1]1,68	2,16	1,94	1,89
2. » ...	2,34	2,32	—	2,47	[1]2,60	2,18	—	2,03	2,33	[1]2,03	2,41	2,24	2,23
Gj.snitt	2,17	2,16	—	2,29	[1]2,39	2,04	—	1,85	2,22	[1]1,86	2,28	2,10	2,09
1946 1. kvartal ..	2,39	2,44	2,20	2,51	2,64	2,28	2,11	2,11	2,49	[1]2.10	2,41	2,30	2,41
2. » ..	2,44	2,48	2,28	2,58	2,69	2,31	2,17	2,15	2,51	[1]2,13	2,46	2,39	2,43
3. » ..	2,54	2,51	2,52	2,65	2,74	2,28	2,34	2,40	2,57	[1]2,31	2,51	2,39	2,49
4. » ..	2,67	2,74	2,70	2,77	2,92	2,50	2,42	2,49	2,74	[1]2,39	2,64	2,52	2,67
Gj.snitt	2,52	2,55	2,47	2,63	2,75	2,34	2,27	2,30	2,59	[1]2,24	2,51	2,40	2,51
1947 1. kvartal ..	2,65	2,73	2,60	2,72	2,97	2,51	2,47	2,49	2,72	2,44	2,67	2,49	2,73
2. » ...	2,79	2,91	2,75	2,88	3,10	2,66	2,52	2,59	2,87	2,53	2,78	2,60	2,85
3. » ..	2,80	2,85	2,89	2,90	3,05	2,64	2,60	2,61	2,99	2,54	2,82	2,57	2,80
4. » ..	2,87	2,92	2,83	2,97	3,15	2,78	2,66	2,66	3,16	2,61	2,89	2,62	2,87
Gj.snitt	2,78	2,85	2,78	2,86	3,07	2,65	2,57	2,59	2,94	2,53	2,79	2,57	2,82

[1] Reviderte tall.

Tabell 1 (forts.). *Voksne arbeidere, kvinner: Timefortjeneste i kroner.*

	I alt	Malm og metallutvinning	Jord- og steinindustri	Jern- og metallindustri	Kjem. og elektrokjem. ind.	Olje- og fettindustri	Treindustri	Papirindustri	Lær- og gummivareindustri	Tekstilindustri	Bekledningsindustri	Nærings- og nyt.mid.ind.	Diverse bedrifter
1945 1. halvår ...	1,22	1,16	—	1,35	1,21	1,23	—	1,15	1,24	1,11	1,31	1,24	1,19
2. » ...	1,41	1,30	—	1,56	1,46	1,45	—	1,39	1,42	1,29	1,48	1,43	1,36
Gj.snitt	1,32	1,21	—	1,46	1,33	1,32	—	1,29	1,34	1,20	1,40	1,35	1,30
1946 1. kvartal ..	1,44	1,34	—	1,57	1,51	1,47	—	1,45	1,47	1,34	1,49	1,43	1,40
2. » ..	1,45	1,38	—	1,59	1,55	1,49	—	1,46	1,48	1,35	1,50	1,47	1,41
3. » ..	1,55	1,46	—	1,68	1,58	1,50	—	1,63	1,54	1,54	1,55	1,53	1,48
4. » ..	1,64	1,54	—	1,80	1,76	1,71	—	1,66	1,69	1,58	1,62	1,65	1,59
Gj.snitt	1,53	1,43	—	1,68	1,60	1,55	—	1,55	1,56	1,46	1,55	1,52	1,49
1947 1. kvartal ..	1,67	1,56	—	1,87	1,76	1,71	1,85	1,71	1,72	1,61	1,66	1,68	1,61
2. » ..	1,76	1,64	—	1,98	1,84	1,78	1,74	1,78	1,79	1,70	1,74	1,76	1,71
3. » ..	1,77	1,64	—	1,98	1,81	1,74	1,71	1,79	1,81	1,72	1,77	1,75	1,70
4. » ..	1,83	1,66	—	2,04	1,87	1,89	1,77	1,89	1,97	1,76	1,80	1,80	1,79
Gj.snitt	1,76	1,63	—	1,97	1,82	1,79	1,77	1,79	1,82	1,70	1,74	1,75	1,70

Tabell 2 viser timefortjenesten for fagarbeidere i håndverk.

Tabell 2. Håndverk.
Fagarbeidere, menn.

Timefortjeneste i kroner:

	I alt	Polygrafisk industri og bokbinderier	Bygningsfagene	Baker- og konditorfaget
1945 1. halvår..	2,29	2,38	2,25	2,00
2. » ..	2,70	2,90	2,58	2,31
Gj.snitt ...	2,50	2,64	2,43	2,16
1946 1. kvartal.	2,77	2,98	2,60	2,38
2. » .	2,94	3,15	2,85	2,45
3. » .	2,97	3,13	2,91	2,49
4. » .	3,10	3,27	3,04	2,63
Gj.snitt ...	2,95	3,14	2,86	2,49
1947 1. kvartal	3,05	3,25	2,98	2,64
2. »	3,19	3,38	3,15	2,78
3. »	3,20	3,36	3,21	2,67
4. »	3,34	3,44	3,42	2,79
Gj.snitt ..	[1]3,20	3,36	3,20	2,72

Også i håndverk var det fortsatt stigning i 1947, men mindre enn i 1946. Stigningen i løpet av året var størst i bygningsfagene og minst i baker- og konditorfaget. For alle arbeidere ligger timefortjenesten høyere i Oslo enn i landet ellers.

Tabell 3 viser timefortjenesten i entreprenørvirksomhet.

Statistikken for entreprenørvirksomheten utarbeides etter andre linjer enn lønnsstatistikken ellers. En fordeler her også oppgavene geografisk. — Som de fleste av byggefagene er også entreprenørvirksomheten meget sesongpreget og lønnsbevegelsen blir som følge derav ofte ujevn. Fortjenesten i entreprenørvirksomheten viser atskillig stigning i løpet av 1947, men noe mindre enn foregående år. Det er store variasjoner i timefortjenesten mellom de forskjellige landsdeler. Østlandet og Nord-Norge viste i disse år de høyeste tall, dog var Sørlandet i 1947 kommet på den nest høyeste plass.

I tabell 4 er oppført den gjennomsnittlige timefortjeneste ved Statens Anlegg 1945/47.[2]

[1] Fra 1947 er som før nevnt slakter- og pølsemakerfaget tatt med under håndverk.

[2] Statistikken er offentliggjort i Statistiske Meddelelser.

Lønnsbevegelsen etter disse oppgaver er nokså ujevn da det er forskjellige anlegg som kommer med og arbeidsmengden varierer til forskjellige tider. Men ujevnheten fra kvartal til kvartal skyldes også etterbetaling av lønn som kommer med i det kvartal utbetalingen skjer istedenfor i de kvartaler utbetalingen gjelder. Når en ser bort fra disse ujevnheter viser alle oppgaver stigning i disse år.

Statistikken over lønningene i jordbruket er offentliggjort til og med driftsåret 1947/48. (Statistiske Meddelelser.) Siste året steg lønningene gjennomsnittlig 13,5 % både for menn og kvinner, mot 18 % for menn og 20 % for kvinner året før. Både for menn og kvinner er årslønnen steget relativt sterkere enn daglønnen. For skogsarbeid — vinterhalvåret — viser oppgavene for 1947/48 12—15 % stigning fra foregående år.

Den offisielle lønnsstatistikken for industri og anlegg foreligger ikke ferdig bearbeidd lenger enn ut 1947. De foreløpige tall for 1. halvår 1948 viser i 2. kvartal fortsatt stigning som følge av den generelle tariffrevisjon i april. En skal for øvrig illustrere utviklingen i 1948 ved å nevne de viktigste tariffrevisjoner og lønnstillegg i løpet av året.

Ved det store tariffoppgjør i 1946 fikk de fleste overenskomster to-års varighet. Normalt skulle derfor hele tariffkomplekset vært revidert i 1948. I november 1947 vedtok imidlertid Landsorganisasjonens representantskap at det ikke kunne tilrå en generell lønnsøking på grunn av den alvorlige økonomiske situasjon i landet. Det henstilte derfor til forbundene ikke å foreta noen alminnelig oppsigelse av de tariffavtaler som utløp i 1948. Det skulle imidlertid være adgang til å si opp avtaler med svært lave lønnssatser, men slike oppsigelser måtte ha sekretariatets godkjenning i hvert tilfelle. I samsvar hermed vedtok Landsorganisasjonens sekretariat i februar 1948 følgende hovedkrav for de tariffer som løp ut i april 1948: Et tillegg på 10 øre pr. time for voksne menn med lavere timefortjeneste enn kr. 2,60 og for voksne kvinner med lavere enn kr. 1,75 når samtidig akkordtimenes antall utgjorde mindre enn 25 % av samtlige arbeidstimer. De første forhandlinger mellom hovedorganisasjonene om disse krav førte ikke til enighet. Senere ble imidlertid forhandlingene etter henstilling fra sosialministeren tatt opp igjen og en kom da til enighet om en ordning som i det vesentlige stemte med Landsorganisasjonens første forslag. Grensen oppad for tilleggene ble imidlertid satt til kr. 2,60 for voksne menn i Oslo og kr. 2,50 utenfor Oslo og for kvinner henholdsvis kr. 1,70 og kr. 1,60, og tilleggene skulle gis med inntil 10 øre

Tabell 3. *Arbeid hos entreprenører.*

Timefortjeneste i kroner.

	I alt	Østlandet	Sørlandet	Vestlandet	Norda-fjelske	Nordland og Finnmark
1945 1. halvår	2,37	2,85	1,98	2,14	2,28	2,56
2. »	2,74	3,02	2,40	2,23	2,82	2,97
Gj.snitt	2,57	2,94	2,19	2,18	2,48	2,83
1946 1. kvartal	2,80	3,03	2,66	2,43	2,45	2,97
2. »	3,02	3,30	3,00	2,49	2,70	3,10
3. »	3,32	3,75	3,18	2,64	2,85	3,29
4. »	3,56	4,06	3,53	2,74	3,03	3,56
Gj.snitt	3,25	3,62	3,16	2,59	2,82	3,31
1947 1. kvartal	3,31	3,78	3,37	2,80	2,79	3,10
2. »	3,46	3,81	3,66	3,06	2,99	3,26
3. »	3,84	4,25	3,76	3,42	3,03	3,76
4. »	3,96	4,33	4,20	3,53	2,99	3,96
Gj.snitt	3,70	4,10	3,77	3,26	2,95	3,56

Tabell 4. *Gjennomsnittlig timefortjeneste ved Statens anlegg. Kroner.*

	Statsbanene Alm. arbeidere		Telegraf-verket Distriktene[1]	Havnevesenet Alm. arbeidere	
	Akkord-arbeidere	Dag-arbeidere	Dag-arbeidere	Måneds-lønte	Time-lønte
1945 1. kvartal	2,52	1,71	1,49	1,40	1,44
2. »	2,72	1,87	1,55	1,33	1,33
3. »	2,49	2,12	1,81	1,90	1,62
4. »	3,07	2,26	1,95	2,09	1,85
Gjennomsnitt ...	2,85	1,95	1,72	1,83	1,68
1946 1. kvartal	3,00	2,23	2,00	2,08	1,87
2. »	3,11	2,30	1,98	2,05	1,81
3. »	3,29	2,40	1,98	1,92	1,81
4. »	3,28	2,38	1,98	2,19	2,19
Gjennomsnitt ...	3,19	2,32	1,98	2,05	1,91
1947 1. kvartal	3,23	2,46	2,06	2,18	2,12
2. »	3,36	2,54	2,30	2,36	2,01
3. »	3,50	2,56	2,23	2,48	2,06
4. »	3,55	2,61	2,22	2,19	2,10
Gjennomsnitt ...	3,44	2,55	2,21	2,35	2,06

[1] Akkordarbeidere ved distriktene i Telegrafverket er ikke tatt med, da anleggenes antall og størrelse er meget variabel.

pr. time opp til de nevnte satser. Bestemmelsen om at dette bare gjelder hvor akkordtimene er mindre enn 25 % ble beholdt. Ordningen skulle gjelde fra 15. april og omfatte alle tariffavtaler mellom de to organisasjoner, også dem som løp ut senere på året. Dette forslag ble vedtatt av Norsk Arbeidsgiverforenings sentralstyre og av Landsorganisasjonens representantskap. Tariffene for sjøfarten og et par spesialavtaler ble unntatt. Tariffavtalene ble for øvrig forlenget i ett år fra deres regulære utløpsdato, men det ble opptatt direkte forhandlinger om en rekke særkrav fra forskjellige grupper og fag bl. a. om akkordsatsene. For kontorfunksjonærer i firmaer tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening fikk tillegget en noe annen form enn det vanlige 10-øres tillegg. Ordningen gikk i hovedsaken ut på at toppsatsene fikk et ekstra tillegg på inntil 20 kr. pr. måned. Grensen oppad ble satt til 570 kr. pr. måned for menn og 450 kr. for kvinner på Oslosatsene og noe lavere for de øvrige distrikter (520 og 425).

For de tariffer som ikke kom inn under aprilavtalen ble det ved forhandlinger, megling eller Lønnsnemnd-kjennelse gitt visse tillegg som i hovedsaken samsvarte med aprilavtalen. En nevner de viktigste:

Funksjonærer som går inn under landsoverenskomsten med Handelens Arbeidsgiverforening, fikk ved Lønnsnemnd-kjennelse samme tillegg som de som ble gitt i avtalene med Norsk Arbeidsgiverforening. — Lønnsnemndas kjennelse for Utenriksfarten ga et mindre tillegg til hyresatsene for noen få grupper, og en forhøyelse av Amerika-tillegget og tovaktstillegget. Ved en senere Lønnsnemnd-kjennelse ble hyresatsene for innenriksfarten og fraktfarten økt med 80—90 kr. pr. måned. Samtidig falt imidlertid krigsrisikotilleggene bort, og da disse hadde variert etter soner ble den reelle lønnsstigning forskjellig for forskjellige grupper. Tariffrevisjonen for hvalfangsten var nærmest av teknisk art og ga bare uvesentlige tillegg.

Landsavtalen for verkstedsindustrien ble tatt opp til fulstendig teknisk revisjon. Den viktigste forandring var at kategorien «spesialarbeider» som tidligere bare forekom ved bestemte bedrifter nå ble innført generelt, og at læretiden for læregutter ble satt ned fra 5 til 4 år.

Lønnsnemndas kjennelse for papirindustrien ga et tillegg på 10 øre pr. time til samtlige satser og ytterligere 10 øre for arbeid på 2. og 3. skift. Tariffen for skogbruket har bestemmelse om regulering av satsene ved stigning eller fall i tømmerprisene. På grunn av økte tømmerpriser fikk skogsarbeiderne et tillegg på 2 % fra 1. september 1948. Ny overenskomst for Skogbruket ble fastsatt av Lønnsnemnda, uten forandringer av akkordsatsene, men med 10 øres forhøyelse av timelønnssatsene. Dette fikk imidlertid omtrent utelukkende betydning for fløtingsarbeidet. Kjennelsen for jordbrukstariffen ga et tillegg på gjennomsnittlig ca. 4 % både på daglønn og månedslønnssatsene. Samtidig ble arbeidstiden satt ned til 48 timer pr. uke for hele året, mens den før var 48 timer i vinterhalvåret og 51 timer i sommerhalvåret.

En rekke lønnsavtaler for kommunale arbeidere og funksjonærer er blitt revidert i løpet av 1948, som oftest med en del mindre tillegg. I de tilfelle hvor overenskomstene ikke har hatt utløpstid dette år, er det vanligvis gitt tillegg i samsvar med april-avtalen.

Lønnsnemnd-kjennelsen for Statens veivesen og Statens havnevesen ga et tillegg på henholdsvis 14 og 18 øre til alle timelønnssatser. For den siste gruppe ble det dessuten gjennomført lønn under sykdom fra 4. sykedag.

I 1948 er det nye alminnelige lønnsregulativ for Statens funksjonærer vedtatt. Foruten en teknisk forenkling betyr det nye lønnsregulativ en lønnsmessig oppvurdering for det alt overveiende antall tjenestemannsgrupper.

Under det nå gjeldende system for ordning av lønns- og arbeidsforhold kan arbeidskonflikter i ordinære former bare unntaksvis forekomme. Den årlige statistikk over arbeidskonflikter falt bort under krigen og har ikke kunnet tas opp igjen i vanlige former. Med utgangspunkt i opplysninger i pressen og på grunnlag av de oppgaver en siden har kunnet skaffe fra partene har en i Statistiske Meddelelser offentliggjort en oversikt over arbeidskonfliktene i årene 1945/47. På et par tilfelle nær er alle konfliktene ekstraordinære (ulovlige). En jevnføring av tallene over tapte arbeidsdager på grunn av arbeidsstans med de tilsvarende tall for årene før krigen viser at konfliktenes tallmessige betydning i etterkrigsårene har vært liten. De fleste konflikter var av kort varighet. Også i 1948 har det vært atskillige tilfeller av arbeidsstans, men de fleste ganske kortvarige. Som i årene før er de vesentlig oppstått i sammenheng med tariffrevisjoner eller ordning av arbeidsforholdene. Av mer langvarige konflikter kan nevnes tømrerstreiken i Tromsø som gjaldt uoverensstemmelser om akkordsatsene. Da et krav om 40 timers arbeidsuke for støperiarbeidere ikke førte fram, innførte arbeiderne ved en del større støperier på egen hånd 40 timers uke idet de skoftet noen lørdager. Konflikten skulle bringes inn for arbeidsretten, men falt bort da arbeiderne etter kort tid igjen gikk over til normal uke. Spørsmålet om kortere arbeidstid for arbeid som er helsemessig risikabelt skal utredes gene-

relt og så snart som mulig av den komité som arbeider med revisjonen av arbeidervernloven. Ved Vinmonopolet var det i august 2 tilfelle av kort arbeidsstans, det ene gjaldt butikkfunksjonærene det annet arbeiderne. Men den største og lengste konflikt i 1948 var ved Herøya. Det er den mest omfattende og langvarige konflikt en har hatt etter krigen. Konflikten gjaldt kravet om å innføre 42 timers uke for arbeidere med helkontinuerlig skiftarbeid ved Eidanger Salpeterfabrikk fra 15. september, et krav som ikke kunne behandles før etter tariffperiodens utløp. Konflikten begynte i slutten av september og varte til de første dager av november. Arbeidsstansen trakk også andre av Norsk Hydros bedrifter med seg slik at den etter hvert fikk et meget stort omfang. Konflikten førte også til en del sympatiaksjoner flere steder i landet, men disse var av meget kort varighet og hadde nærmest karakter av demonstrasjoner.

Innenlandsk vareomsetning.

Til å gi en tallmessig analyse av den innenlandske vareomsetning har en for engrosomsetningens vedkommende Norges Grossistforbunds verdiindeks å bygge på. Under krigen holdt Forbundet opp med sin indeksserie, men fra 1946 tok de opp igjen beregningene over verdien av engrosomsetningen. Enkelte bransjer i denne månedlige indeks var noe svakt representert, og noen totalindeks ble ikke utregnet. Fra januar 1948 er denne indeks blitt lagt om, fremdeles med gjennomsnittsomsetning 1938 lik 100.

Nedenfor gjengis indekstall for to grupper som omfattes av engrosomsetningsindeksen.

Måneder	Næringsmidler		Andre varer	
	1947	1948	1947	1948
Januar	151	151	267	287
Februar	138	169	243	288
Mars	222	163	265	265
April	161	175	260	320
Mai	180	157	291	257
Juni	219	190	331	287

Tabellen viser at verdien av engrosomsetningen av næringsmidler sett under ett for første halvår 1948 er gått noe ned, nemlig med 6,2 % sammenliknet med tilsvarende tidsrom i 1947. I denne gruppe utgjør kolonialvarebransjen den hovedsakelige del. Engrosprisen for kolonialvarer i 1948 ligger noe lavere enn i 1947, men på den annen side er prisene på de andre næringsmidler steget. Antakelig kan en regne med at omsetningens volum er noe mindre i første halvår 1948 enn i 1947. Indeksserien for gruppen «Andre varer» omfatter gruppene «skotøy», «papir- og kortevarer», «olje, farger, kjemikalier», «jern og stål, jernvarer m. v.» og «brensel». Denne gruppe viser under ett en liten oppgang — 2,9 % — i omsetningsverdien i første halvår 1948 i forhold til samme tidsrom i 1947. Denne lille oppgang tyder neppe på noen øking i omfanget av omsetningen, da det har vært prisstigning på flere varer f. eks. jernvarer og bygningsartikler.

Manufakturbransjen, som ikke går inn i denne indeks, viser en tilbakegang på ca. 35 % i verdien av engrosomsetningen i første halvår 1948 sammenliknet med samme tidsrom i 1947.

Indeksberegningene over verdien av detaljomsetningen i de tre første kvartaler av 1948 viser for riket en ubetydelig stigning sammenliknet med samme tidsrom i 1947, nemlig bare ca. 0,5 %. For byene er indekstallet noe lavere i dette tidsrom i 1948 enn i 1947, mens omsetningen i landdistriktene steg med 3,5 %.

Tabellen på neste side viser indekstallet særskilt for byer og bygder og for forskjellige geografiske inndelinger.

Omsetningsnivåene i de forskjellige strøk av landet viser små forandringer i de tre første kvartaler av 1948 i forhold til samme tidsrom i 1947. Således registrerer Østfold, Akershus, Oslo, Telemark og Agderfylkene og de nordlige fylker litt nedgang i totalomsetningen i 1948 sammenliknet med 1947. Derimot viser Hedmark, Opland, Buskerud, Vestfold og Vestlandsfylkene en liten oppgang, mens Trøndelagfylkene ikke viser noen forandring. Det er å merke at for de nordlige fylkers vedkommende er oppgaver ikke innhentet for Finnmark siden krigshandlingene i 1944.

En sammenlikning mellom omsetningen i byene og landdistriktene i de forskjellige geografiske områder viser for landdistriktene stigning i 1948 i forhold til 1947. Bare Østfold, Akershus og de nordlige fylker har uforandrede tall. Derimot er omsetningen i de fleste bygrupper gått litt ned. Unntakelse danner byene i Vestfold og Vestlandsfylkene der omsetningen viser noen stigning.

For omsetningen i byene har en indekser for forskjellige grupper av varer. En må dog gjøre den reservasjon at tallene bygger på de forskjellige forretningers totalomsetning og ikke på omsetningen av de forskjellige varer. En forretning kan således selge varer som ikke angis av bransjebetegnelsen. Dette gjelder f. eks. matvareforretninger som også selger nytelsesmidler som tobakk, og tekstilvareforret-

Detaljomsetningsindeks

1938 = 100.

Grupper	Jan.—sept. 1947	Jan.—sept. 1948
Totalomsetningen:		
Riket	213	214
Østfold, Akershus, Oslo	184	175
Hedmark, Opland, Buskerud	207	210
Vestfold	152	157
Telemark, Aust- og Vest-Agder	205	202
Rogaland, Hordaland, Bergen, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	231	239
Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag	196	196
Nordland, Troms og Finnmark	245	237
Omsetning i byene:		
Riket	224	221
Østfold, Akershus, Oslo	177	169
Hedmark, Opland, Buskerud	215	205
Vestfold	134	138
Telemark, Aust- og Vest-Agder	216	208
Rogaland, Hordaland, Bergen, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	259	266
Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag	198	189
Nordland, Troms og Finnmark	293	274
Omsetningen i landdistriktene:		
Riket	200	207
Østfold, Akershus	203	203
Hedmark, Opland, Buskerud	201	212
Vestfold	189	196
Telemark, Aust- og Vest-Agder	183	189
Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	200	210
Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag	189	197
Nordland, Troms og Finnmark	215	215

ninger selger f. eks. skotøy. Nedenfor har en stilt sammen følgende tabell over indekstallene for de viktigere bransjegrupper.

Bransjegruppeindeks for byene
1938 = 100.

Bransjegrupper	Jan.—sept. 1947	Jan.—sept. 1948
I alt	224	221
Matvarer	155	163
Nytelsesmidler	373	381
Tekstilvarer	275	226
Skotøy	219	223
Jernvarer og kjøkkenutstyr	269	300
Diverse	198	210

Omsetningsverdien viser noe forskjellig bevegelse for de forskjellige gruppeindekser i de første tre kvartaler av 1947 og 1948. Som en kunne vente viser gruppen tekstilvarer stor nedgang i 1948. De andre gruppene viser oppgang. Størst oppgang er det for jernvarer og kjøkkenutstyr.

Utenrikshandelen.

Verdien av den samlede handelsomsetning med utlandet vil i 1948 ligge litt lavere enn i 1947. Dette skyldes at verdien av innførselen er gått betydelig ned som følge av valutamangelen. Likevel var innførselsverdien i de ti første måneder av 1948 nesten tre ganger så stor som for de tilsvarende måneder i 1938 (stigning på 198 %). Utførselsverdien var betydelig høyere i 1948 enn i 1947. Sammenliknet med januar—oktober 1938 var det en stigning på 166 %. I figurene på side 35 og side 38 er utenrikshandelens utvikling i 1946/48 framstilt grafisk.

Som det går fram av tabellen nedenfor, har nedgangen i innførselen samtidig med stigningen av utførselen medført en betydelig reduksjon av underskuddet på handelsbalansen.

	Jan.—okt. 1948	Jan.—okt. 1947
	Mill. kr.	Mill. kr.
Innførsel	2 948	3 257
Utførsel	1 687	1 504
Innf. overskudd	1 261	1 753

Tallene viser at innførselsverdien i de ti første måneder av 1948 var 9 % mindre enn for de samme månedene i 1947. Utførselsverdien gikk opp med 12 %, mens innførselsoverskuddet ble redusert med 28 %.

I tillegg til utførselsverdien kommer verdien av hvalolje eksportert direkte fra fangstfeltene med ca. 104 mill. kroner i 1948 mot ca. 79 mill. kroner i 1947. Dette betyr en ytterligere reduksjon av innførselsoverskuddet i forhold til 1947 med 25 mill. kroner.

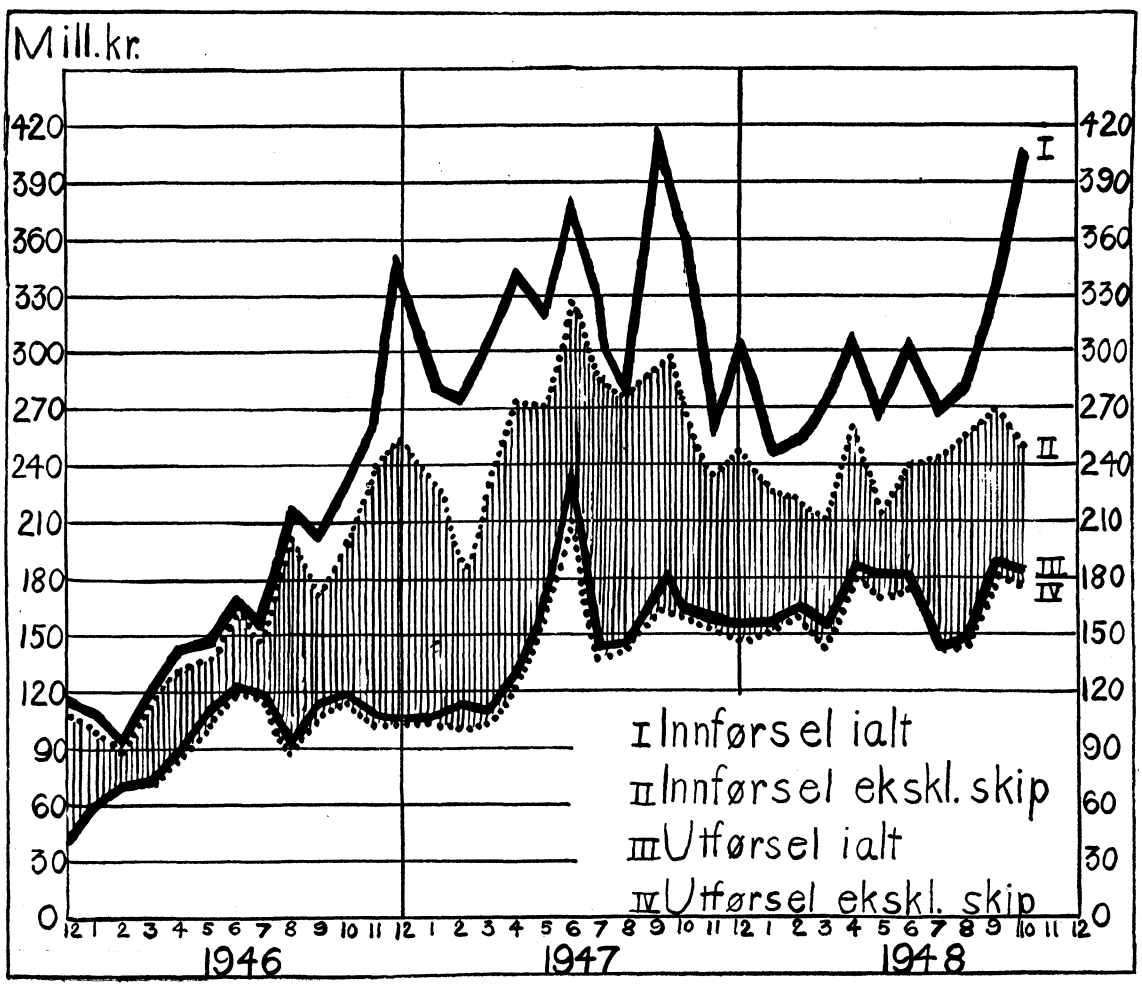
I alle tallene ovenfor er omsetningen av skip inkludert. Under de nåværende forhold med forsert gjenreising av handelsflåten, vil det være av stor interesse å se på endringene i den egentlige varehandel overfor utlandet ekskl. skip, slik som vist i følgende tabell:

Handelsomsetningen ekskl. skip:

	Jan.—okt. 1948	Jan.—okt. 1947
	Mill. kr.	Mill. kr.
Innførsel	2 407	2 597
Utførsel	1 642	1 424
Innf. overskudd	765	1 173

Innførselsoverskuddet var i de ti første måneder av 1948 492 mill. kroner mindre enn i de samme måneder av 1947, når en tar med verdien av skip, mens den var 408 mill. kroner mindre ekskl. skip. Den relative nedgang i innførselsoverskuddet var imidlertid større for den egentlige varehandel enn for totalomsetningen, nemlig 35 % mot 28 %.

Nedgangen i importverdien for selve varehandelen har funnet sted samtidig med at prisene har steget.

Etter Byråets beregninger var prisene på importvarene (ekskl. skip) gjennomsnittlig ca. 8 % høyere i januar—oktober 1948 enn i 1947. For eksportvarene var prisstigningen fra 1947 til 1948 gjennomsnittlig ca. 12 %. Med de samme varepriser i januar—oktober 1948 som i januar—oktober 1947, ville verdien av importen, ekskl. skip, ha vært ca. 2 225 mill. kroner og eksporten, ekskl. skip, ca. 1 465 mill. kroner. Importoverskuddet ville som en ser, ha blitt omtrent det samme.

Tabellen over importverdiens fordeling på varegrupper, viser i grove trekk importens sammensetning og forskyvningene fra det tilsvarende tidsrom i 1947.

Varegrupper	Jan.—okt. 1948	Jan.—okt. 1947
	Mill. kr.	Mill. kr.
Korn og kornvarer...	281,7	214,7
Andre veg. matvarer .	131,3	153,6
Spirituosa, tobakk ...	37,8	46,2
Fôrstoffer	38,3	52,1
Oljefrø og fettstoffer .	82,6	68,5
Kjemikalier, fargestoffer, gjødning	132,0	122,8
Trelast og treforedlingsprodukter	77,2	76,3
Huder og skinn	36,8	38,6
Tekstilvarer	268,9	411,6
Herav:		
Spinnestoffer, garn og tråd.....	156,2	131,9
Tøyer, bånd m. m...	112,7	279,7
Bekledningsvarer.....	28,4	144,3
Brenselsstoffer	337,4	298,2
Mineraler og arb. herav	72,9	77,4
Malmer, uedle met. og arb. herav	452,9	419,3
Maskiner, apparater, motorvogner.....	339,7	337,2
Skip	540,9	660,1
Andre varer	89,2	135,9
I alt	2 948,0	3 256,8

Tallene viser at importverdien for de fleste grupper var lavere i 1948 enn i 1947. Den største nedgangen var det for tekstil- og bekledningsvarer, foruten for skip. De viktigste gruppene som viste stigning var korn og kornvarer, brenselsstoffer og malmer og metaller. Importen av bekledningsvarer gikk ned med hele 80 % og tekstilvarer med 35 %. Den største relative stigning viser gruppen korn og kornvarer med en verdiøking på 30 %.

Eksportverdiens fordeling på de viktigste varegrupper i de ti første måneder av 1947 og 1948 er satt opp i følgende tabell:

Utførselsverdien fordelt på viktigere varegrupper.

Varegrupper	Jan.—okt. 1948	Jan.—okt. 1947
	Mill. kr.	Mill. kr.
Sild og fisk	279,2	273,7
Fiskehermetikk	103,7	93,6
Olje og fett	241,2	214,1
Gjødning	77,8	87,2
Papirmasse	174,1	108,4
Papir og papp.....	303,4	278,2
Skinn og huder	22,5	29,9
Mineraler og arb. herav	20,3	19,7
Malmer, uedle metaller og arb.....	263,9	196,1
Skip	45,0	80,3
Andre varer	155,8	123,1
I alt	1 686,9	1 504,3

Utførselsverdien i 1948 var høyere enn i 1947 for alle grupper bortsett fra skip, gjødning og skinn og huder. En legger særlig merke til den store stigningen i verdien for papirmasse og malmer og metaller som var henholdsvis 61 og 35 %. Ellers var det også øking i eksportverdien av fiskeprodukter, mens gjødning viser fortsatt nedgang.

En nevnte ovenfor at det har vært prisstigning fra 1947 både for innførsels- og utførselsvarene. Verditallene vil derfor ikke fullt ut kunne vise variasjonene i utenrikshandelens omfang. Byrået beregner derfor månedlige indekser som skal vise volumet av utenrikshandelen. På grunnlag av disse beregningene har en i tabellen nedenfor satt opp indeksene som viser volumet av innførselen i januar—oktober 1948 og 1947 når 10/12 av innførselen i 1938 er satt lik 100.

Volumtall for innførselen
($^{10}/_{12}$ av 1938 = 100).

Varegrupper	Jan.—okt. 1948	Jan.—okt. 1947
Korn og kornvarer...	102	79
Frukt, grønnsaker m. v.	23	65
Kolonialvarer	76	70
Oljefrø og fete oljer..	49	37
Spinnestoffer, garn og tråd	143	137
Manufakturvarer	49	138
Brenselsstoffer, smøreoljer o. l.	112	108
Malmer og slagg	93	80
Metaller, rå og halvforarb.	149	156
Skip	122	209
Andre	80	105
I alt uten skip	90	105
I alt med skip	95	122

Av tabellen framgår det at det totale volum av innførselen i 1948 var 21% mindre enn i 1947. Omfanget av den rene vareinnførsel, som i 1947 var større enn i 1938, gikk ned med 13 % og lå dermed 10 % under 1938-nivået. Volumtallet for skipsinnførselen gikk ned med 42 %, men var likevel større enn før krigen.

Av volumtallene for de viktigste varegruppene vil en se at vareimporten hadde en helt annen sammensetning i 1948 enn i 1938. Importen av metaller, spinnestoffer, garn og tråd har hatt et betydelig større omfang enn før krigen, mens importen av frukt, kolonialvarer, fettstoffer og manufakturvarer lå betydelig lavere enn 1938-nivået. I forhold til 1947 har nedgangen vært særlig stor for frukt og manufakturvarer. En legger ellers merke til at importen av korn og kornvarer er kommet opp på førkrigsnivået.

Som vist i tabellen nedenfor har en også beregnet volumet av utførselen, både med og uten skip og særskilt for de viktigste varegrupper.

Volumtall for utførselen
($^{10}/_{12}$ av 1938 = 100).

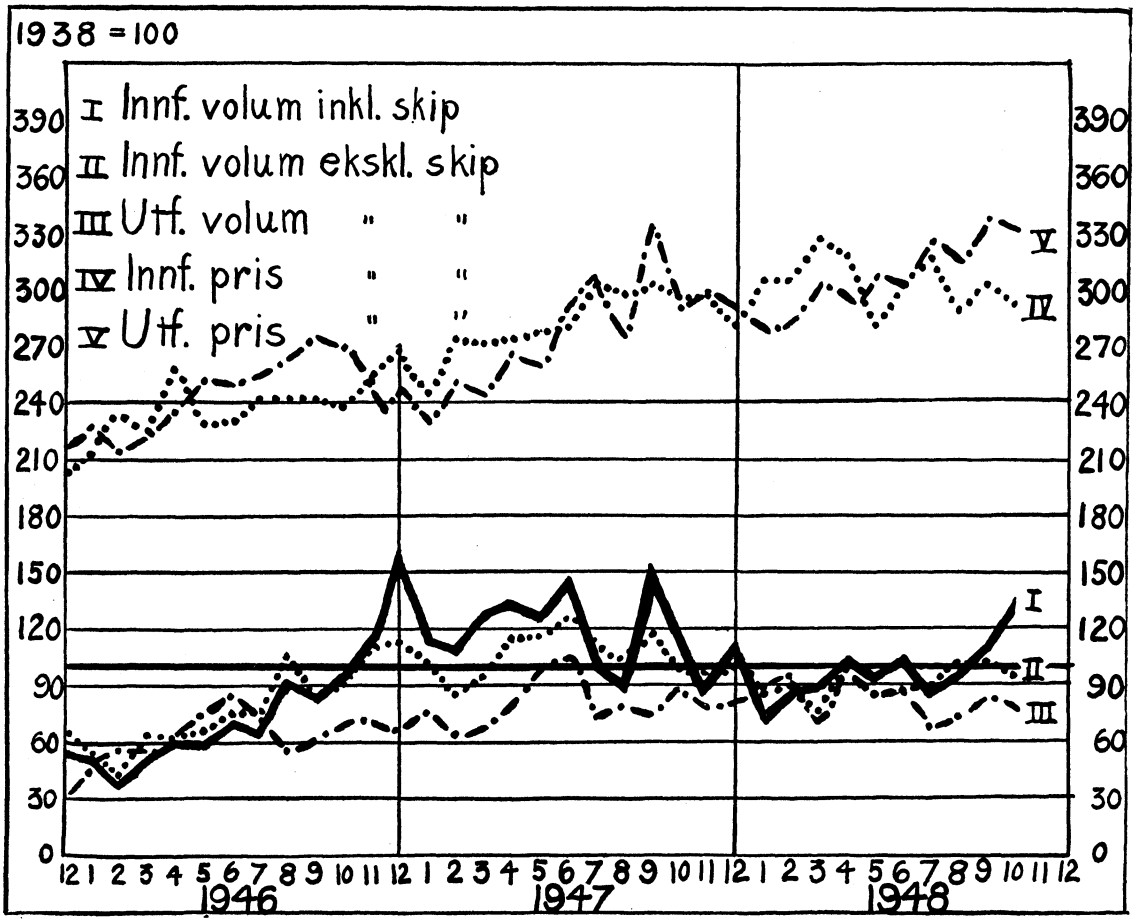
Varegrupper	Jan.—okt. 1948	Jan.—okt. 1947
Matvarer fra landbruket	29	—
Fisk, fersk og saltet .	125	118
Fiskehermetikk	135	147
Dyre- og plantefett, olje og voks.....	85	79
Gjødning	86	99
Papirmasse	54	40
Papir og papp.....	135	134
Huder, skinn og lær .	55	71
Malmer og slagg	32	26
Metaller, rå og halvforarb.	93	79
Skip	49	117
Andre	46	48
I alt uten skip	83	79
I alt med skip	81	82

Av tabellen vil en se at utførselen fremdeles ligger nesten 20 % under førkrigsnivået. Volumtallene for de enkelte varegrupper viser også for utførselen stor spredning i forhold til sammensetningen i basisåret. Utførselen av fisk og fiskeprodukter ligger fortsatt betydelig over førkrigsnivået med små forskyvninger i sammensetningen i forhold til 1947. Utførselen av fiskehermetikk har gått en del ned, mens gruppene fersk og saltet fisk og olje og fett viser stigning. (Ved bedømmelsen av volumtallet for olje- og fettgruppen må en være oppmerksom på at utførselen av hvalolje ikke er med i volumberegningen.) Utførselen av gjødning viser betydelig nedgang og ligger 14 % under førkrigsnivået. Volumet av papirmasseeksporten er steget med 14 poeng, men ligger enda 46 % under førkrigsnivået. En større del enn tidligere av papirmassen er blitt foredlet innenlands og utført som papir og papp, slik at papireksporten er 35 % høyere enn i 1938. Totalt sett ligger imidlertid eksporten av treforedlingsprodukter under førkrigsnivået.

Utførselen av metaller viser fortsatt stigning og var i 1948 bare 7 % mindre enn i 1938. Malmeksporten ligger derimot langt tilbake og kom bare opp i en tredjedel av eksporten før krigen. Dette kommer først og fremst av at jernmalmeksporten ikke er kommet ordentlig i gang igjen etter krigen.

Utførselen av huder, skinn og lær (vesentlig pelsskinn) som tok seg godt opp i fjor, er gått betydelig tilbake. For øvrig vil en legge merke til at det for første gang etter krigen har vært utført noe nevneverdig av matvarer fra landbruket. Det meste av dette er smøret som ble sendt til Belgia i sommermånedene.

Som nevnt under omtalen av innførselsoverskuddet, har det vært prisstigning siden 1947 både for innførsels- og utførselsvarene. For å kunne foreta en nærmere analyse av prisstigningen har en i forbindelse med volumtallene regnet ut pristall for innførselen og utførselen både i alt og særskilt for de viktigste varegrupper. Ved bruken av disse pristallene må en imidlertid være oppmerksom på at de neppe gir et helt korrekt bilde av prisutviklingen på verdensmarkedet, bl. a. av den grunn at de enkelte gjennomsnittspriser er blitt veid med de tilsvarende inn- og utførselsmengder i det tidsrom pristallene er beregnet for.

Pristall for innførselen
(1938 = 100).

Varegrupper	Jan.—okt. 1948	Jan.—okt. 1947
Korn og kornvarer...	439	415
Frukt, grønnsaker m. v.	271	279
Kolonialvarer	446	443
Oljefrø og fete oljer..	532	434
Spinnestoffer, garn og tråd	346	298
Manufakturvarer	300	315
Brenselsstoffer, smøreoljer o. l.	275	256
Malmer og slagg	218	210
Metaller, rå og halvforarb.	261	234
Skip	354	252
Andre	264	252
I alt uten skip	305	282
I alt med skip	315	273

Av tabellen over pristallene for innførselen ser en for det første at vi har måttet betale vel 3 ganger så mye for varene i 1948 som i 1938. En nærmere sammenlikning av prisleiet i 1948 i forhold til 1938 viser at matvarer og fettstoffer har steget betydelig mer i pris enn de andre varene, idet prisene her gjennomgående er 4 og helt opp til 5 ganger så høye som før krigen. Prisene for de andre varene ligger på mellom det dobbelte og firedobbelte.

Tabellen viser også at pristallene for de enkelte grupper stort sett ligger høyere i 1948 enn i 1947. Ved å sette pristallene i de to år i forhold til hverandre skulle en vente å få et uttrykk for den gjennomsnittlige prisbevegelse innen de forskjellige varegrupper fra 1947 til 1948. Under forholdsvis små variasjoner i importens sammensetning vil slike forholdstall gi et ganske bra uttrykk for prisendringene. Men slik som pristallene blir beregnet vil de relative endringer fra et år til et annet bli mer usikre jo større endringene i omfanget har vært. Selv om en direkte sammenlikning av pristallene i 1947 og 1948 derfor ikke er teoretisk korrekt, synes bevegelsen i tallene likevel å tyde på at de gir et brukbart uttrykk for prisbevegelsen.

Den gjennomsnittlige prisstigning for alle importvarer, ekskl. skip, fra januar—oktober 1947 til januar—oktober 1948 skulle således ligge på omkring 8 %. Pristallene for de enkelte varegrupper synes å tyde på at prisstigningen har vært forskjellig for de enkelte varegrupper. Prisen har steget sterkest for oljefrø og fettstoffer og tekstilvarer.

Pristallene for de viktigste varegrupper i utførselen er satt opp i tabellen nedenfor.

Pristall for utførselen
(1938 = 100).

Varegrupper	Jan.—okt. 1948	Jan.—okt. 1947
Matvarer fra landbruket	390	—
Fisk, fersk og saltet	315	320
Fiskehermetikk	307	253
Dyre- og plantefett, olje	544	489
Gjødning	197	184
Papirmasse	373	305
Papir og papp	405	374
Huder, skinn og lær	97	99
Malmer og slagg	245	219
Metaller, rå og halvforarb.	216	187
Skip	333	209
Andre	280	236
I alt uten skip	308	275
I alt med skip	308	270

Tallene viser at den gjennomsnittlige prisstigning for utførselsvarene fra 1947 til 1948 var litt større enn for innførselsvarene, nemlig 12 %. I forhold til 1938 har det vært omtrent den samme prisstigning for inn- og utførselsvarer. For utførselen har det i forhold til 1947 vært prisstigning for alle varegrupper unntatt fersk fisk og pelsdyrskinn. Størst stigning viser prisene for olje og fett, treforedlingsprodukter, fiskehermetikk og malmer.

I de foregående tabeller har en gruppert varene etter deres art. Det er imidlertid av betydning å kunne se hvordan utenrikshandelen har fordelt seg etter varenes bruk og etter bearbeidingsgraden. Tabellen nedenfor gir en oversikt over innførsels- og utførselsverdiens relative fordeling i januar—oktober 1947 og 1948 etter en slik gruppering. Da innførselsverdien av skip spilte en meget stor rolle for den totale innførselsverdi både i 1947 og 1948, er innførselsverdien fordelt etter varenes bruk og bearbeidingsgrad både med og uten skip.

Verdien av utenrikshandelen prosentvis fordelt etter varenes bruk og bearbeidingsgrad.

	Jan.—okt. 1948			1947		
	Innf.		Utf.	Innf.		Utf.
	I alt	Eks.skip		I alt	Eks.skip	
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
A. Varenes bruk:						
1. Produksjonsmidler i alt	91,0	89,0	75,0	86,2	84,2	73,7
a) Materialer for prod. av matvarer, drikkevarer, tobakksvarer, jordbruksvarer, olje og fett	16,5	20,2	19,4	13,4	15,2	19,8
b) Materialer for indus. prod. og for virksomhet i handel og skipsfart	31,4	38,5	51,0	32,2	36,8	46,8
c) Brenselsstoffer, smøreoljer o. l.	11,5	14,1	0,3	9,7	11,1	0,2
d) Kapitalgjenstander	31,6	16,2	4,3	30,9	21,1	6,9
2. Forbruksvarer i alt	9,0	11,0	25,0	13,8	15,8	26,3
a) Matvarer, drikkevarer og tobakk	4,6	5,6	23,5	4,4	5,0	24,7
b) Andre forbruksvarer	4,4	5,4	1,5	9,4	10,8	1,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
B. Varenes bearbeidingsgrad:						
1. Råvarer og andre ubearb. varer	23,7	29,0	22,4	20,1	22,9	24,7
2. Mindre bearb. varer	28,0	34,3	44,8	24,6	28,1	39,5
3. Mer bearb. varer	48,3	36,7	32,8	55,3	49,0	35,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Produksjonsmidlene utgjorde en betydelig større andel av innførselen i 1948 enn i 1947. I forhold til fordelingen i 1938 var forskjellen enda større. Økingen skyldes stigning i importen av de fleste produksjonsmidler. Hvis en ser på fordelingen av innførselen ekskl. skip, var det også her en relativ større del produksjonsmidler i 1948 enn i 1947. Stigningen var størst for innførte materialer til matvareproduksjon. Det var også en relativ øking for råvarer

og halvfabrikata til industriproduksjon og økt innførsel av brenselsstoffer og smøreoljer. Innførselen av kapitalgjenstander gikk derimot relativt tilbake.

Den relative nedgang i importen av forbruksvarer, falt i sin helhet på andre forbruksvarer enn matvarer. Matvareimporten gikk ubetydelig opp og var fortsatt relativt mindre enn i 1938.

For utførselen var det også en stigning i produksjonsmidlenes andel, men andelen var fremdeles betydelig mindre enn før krigen. Stigningen falt på råvarer og halvfabrikata til industriproduksjonen og brenselsstoffer og smøreoljer. For kapitalgjenstander og materialer for matvareproduksjon var det en relativ nedgang fra 1947 til 1948. Stort sett har denne forskyvning ført til at sammensetningen mer nærmer seg forholdene i 1938.

Utførselen av forbruksvarer består nesten utelukkende av matvarer, og nedgangen i forbruksvarenes andel falt vesentlig på denne gruppen.

Av tabellen foran vil en også finne inn- og utførselsverdiens prosentvise fordeling på råvarer, mindre bearbeidde varer og mer bearbeidde varer. Tallene viser at det har vært en betydelig øking i innførselen av råvarer og mindre bearbeidde varer, mens andelen for mer bearbeidde varer er gått tilbake i forhold til 1947. For utførselen viser tallene en relativ nedgang for mindre bearbeidde varer, mens både råvarer og mer bearbeidde varer viste en relativ stigning. Sammenlikner en utførselsverdiens relative fordeling etter varenes bearbeidingsgrad i 1947 og 1938, ser en at utførselen av mindre bearbeidde varer fremdeles ligger under førkrigsandelen, mens utførselen av mer bearbeidde varer utgjorde en relativt større del.

Ved den relative fordeling av inn- og utførselsverdien på varegrupper gruppert etter produksjonstrin og bearbeidingsgrad, får en gitt uttrykk for de enkelte gruppers relative betydning og endringen fra det ene år til det annet. En prosentvis fordeling av verditallene gir imidlertid ikke noen opplysninger om selve omfanget av inn- og utførselen i de enkelte grupper. For å kunne vise dette har en med 1938 som basis, regnet ut volumtall for inn- og utførselen gruppert på produksjonsmidler og forbruksvarer slik som vist i følgende tabell.

Varegrupper	Innførsel		Utførsel	
	Jan.—okt. 1948	1947	Jan.—okt. 1948	1947
Produksjonsmidler:				
1. Ikke varige mat. til prod. av matvarer, drikkevarer og tobakk	110	86	—	—
2. Ikke varige mat. til prod. av jordbr.varer	74	69	69	76
3. Ikke varige mat. til industriprodukter og for virksomhet i handel og skipsfart	91	119	75	75
4. Varige mat. til bruk som under 3	123	129	76	66
5. Dyriske og vegetabilske oljer, fett og mat. til olje- og fettprod.	49	36	85	81
6. Brenselsstoffer, smøreoljer o. l.	112	112	—	—
1—6. I alt flytende kap. til jordbruk, industri, handel og transport	101	105	76	72
7. Kapitalgjenst. til jordbruk, industri, handel og transport	122	186	46	103
1—7. I alt produksjonsmidler	106	125	74	75
Forbruksvarer:				
8. Matvarer, drikkevarer og tobakk	41	66	119	118
9. Andre ikke varige forbr.art	35	159	45	30
10. Varige forbr.art	40	71	114	50
8—10. I alt forbruksvarer	39	89	117	115
1—10. I alt	95	119	81	82

Disse volumtallene viser at det i de ti første måneder av 1948 ble innført litt mer produksjonsmidler enn i 1938, men betydelig mindre forbruksvarer. Innførselen av produksjonsmidler lå 6 % over og forbruksvarer 61 % under førkrigsnivået. Oppdelingen på de forskjellige arter av produksjonsmidler viser store forskyvninger i forhold til 1938. For enkelte grupper var innførselen betydelig mindre enn før krigen. Det gjelder særlig olje og fett hvor volumet bare var 49 (1938 = 100). Ved bedømmelsen av det innenlandske fettforbruk må en være oppmerksom på at sildolje og hvalolje i dag i stor utstrekning erstatter olje som ble innført i 1938. Ellers er det produksjonsmidler til jordbruket, vesentlig kraftfôr og gjødning, og råvarer og halvfabrikata for industriproduksjonen som det er blitt innført mindre av i 1948 enn før krigen. For den første gruppen lå volumet 26 % og for den andre 9 % lavere enn i 1938. Av råstoffer til matvareproduksjon, vesentlig korn og mjøl, ble det innført 10 % mer enn før krigen og av varige materialer til industriproduksjon 23 % mer. Innførselen av brenselsstoffer og smøreoljer lå 12 % over 1938-nivået og for kapitalgjenstander, såkalt «fast kapital», var volumet 22 % større enn før krigen.

For forbruksvarene lå innførselen for alle gruppene 60—65 % under førkrigsnivået.

Sammenliknet med innførselen i 1947, var det nedgang for de fleste grupper av produksjonsmidler og for alle grupper av forbruksvarer. Av produksjonsmidlene viste kapitalgjenstander størst nedgang med 34 % og av forbruksvarene gikk gruppen andre ikke varige forbruksartikler, som klær, bøker etc., ned med 78 %. Noen nevneverdig stigning var det bare for råstoffer til matvareproduksjon og olje og fett som økte med henholdsvis 28 og 36 %.

For utførselen lå volumet i januar—oktober 1948 26 % under førkrigsnivået for produksjonsmidler og 17 % over for forbruksvarer.

For produksjonsmidler var utførselen mindre enn i 1938 for alle gruppene. Bortsett fra kapitalgjenstander som lå hele 54 % under førkrigsnivået, var nivåforskjellen mellom gruppene ikke særlig stor. I ytterkantene lå råvarene til jordbruksproduksjonen og olje og fett, henholdsvis 31 og 15 % under volumet i 1938.

For forbruksvarer var det større forskjell mellom de enkelte grupper. Utførselen av matvarer, særlig fisk og hermetikk, og varige forbruksartikler, som husholdningsgjenstander etc., var 19 og 14 % større enn før krigen. For andre ikke varige forbruksartikler var utførselen derimot 55 % mindre enn i 1938.

I forhold til 1947 var det ubetydelige endringer både for hovedgruppene og de enkelte varegrupper bortsett fra utførselen av «fast kapital» som gikk ned med 55 % og varige forbruksartikler som økte med 128 %.

I det foregående har en forsøkt å gi en analyse av utenrikshandelen på grunnlag av totaltall og sumtall for større varegrupper. I det følgende skal en forsøke å vise utviklingen av innførte og utførte varemengder for en del viktigere varer. (Se tab. flg. sider).

Innførselen av matvarer og råvarer til matvareproduksjon hadde en annen sammensetning i 1948 enn i 1947. Viktigst er den store forskyvning for hvete og hvetemjøl. Innførselen av hvete gikk opp med ca. 155 tonn, mens hvetemjøl gikk ned med ca. 69 tonn. Vi lå dermed litt over førkrigsnivået for begge varene. Innførselen av rug gikk ned med ca. 10 000 tonn. Innførselen av appelsiner gikk ned til ca. en tredjedel av 1947-tallet og fruktinnførselen ellers var minimal. Kaffeinnførselen gikk opp med ca. 50 %, mens innførselen av farin nærmest var uforandret og kakaobønner gikk ned med ca. 25 %.

For nytelsesmidlene var det en nedgang i vininnførselen til omtrent halvparten, mens tobakk var uforandret.

Kraftfôrinnførselen viste fortsatt stigning, men ligger fremdeles betydelig under 1938-tallene. Det gjelder særlig eggehvitefôr. Innførselen av gjødning var meget større enn i 1938, særlig for kaligjødning (40 % og svovelsur kali) som er mellom 4 og 5-doblet.

Innførselen av råvarer til tekstilindustrien viser nedgang for ull og bomull, men øking for ull- og bomullsgarn. Det ble innført mer av disse varene enn i 1938, mens innførselen av metervarer er gått betydelig ned. Når det gjelder innførselen av ull, bomull, ullgarn og bomullsgarn er det imidlertid vanskelig å trekke noen direkte sammenlikninger mellom tallene for disse to årene. En betydelig del av den innkjøpte ull og bomull er nemlig blitt leiespunnet i utlandet. I 1947 ble leiespunnet garn av råstoff som var reeksportert fra Norge, ikke tatt med som vanlig innførsel, idet en førte spinningsomkostningene i en egen varepost. Leiespunnet garn hvor råvaren var sendt til leiespinning direkte fra utlandet ble derimot tatt med som vanlig innførsel. I 1948 er derimot alt leiespunnet garn tatt med som vanlig innførsel, idet en i de tilfelle da råvaren er reeksportert fra Norge har tatt den med som vanlig utførsel.

For brensel var det en nedgang i innførselen av kull, sinders og koks på ca. 400 000 tonn, trass i at innførselen fra Svalbard økte med ca. 120 000 tonn. Sammenliknet med 1938 var det en svikt på nesten 800 000 tonn. Innførselen av brennseloljer gikk derimot opp med 300 000 tonn eller 60 % og var dermed nesten det tredobbelte av kvantumet før krigen.

Innførsel av viktigere varer.

	Jan.-okt. 1948	Jan.-okt. 1947	Jan.-okt. 1938
	Tonn	Tonn	Tonn
Matvarer:			
Hvete	216 888	61 695	139 251
Hvetemjøl	29 719	98 844	28 246
Rug	56 395	66 545	110 100
Appelsiner m. v.	4 809	15 251	22 227
Farin	54 619	54 330	65 624
Kaffe	15 966	10 309	16 186
Kakaobønner	2 620	3 444	3 373
Nytelsesmidler:			
Vin	[1]) 1 734	[1]) 3 834	[1]) 4 356
Tobakk	3 423	3 475	2 510
Fôrstof. og gjødn.:			
Mais	102 469	62 206	129 520
Annet kullh.	40 835	30 889	74 907
Eggehvitefôr	18 339	59 167	74 614
Superfosfat	50 023	49 885	46 097
Kaligjødning	64 784	43 355	13 998
Kjemikalier o. l.:			
Glaubersalt	14 162	12 472	7 026
Aluminiumsulfat og alun	4 466	6 419	3 014
Garveekstrakter	4 599	3 965	2 282
Sinkhvitt	1 024	3 661	1 752
Tekstilvarer:			
Ull	2 603	3 356	624
Bomull	2 555	2 879	2 040
Ullgarn	915	747	1 054
Bomullsgarn	4 052	3 555	2 957
Bomullstøyer	2 310	6 464	4 492
Brensel:			
Kull, sinders og koks	1 628 756	2 039 047	2 382 618
Bensin	164 472	173 376	154 125
Brenseloljer	815 714	507 589	287 652
Malmer:			
Manganmalm	115 200	83 690	113 652
Krommalm	48 858	41 007	44 989
Bauksitt og alumina	72 312	58 597	55 099
Sinkmalm	50 203	58 007	92 400
Jern og stål:			
Stål, stang- og boltjern	41 976	64 377	21 680
Profilert jern	21 868	36 312	24 626
Jernplater u/ overdrag	58 326	52 288	32 864
Jern- og stålrør	31 401	27 072	17 225

[1]) 1000 liter.

Av malmer er det også kommet inn betydelig mer enn i 1947 og ligger nå omtrent på høyde med omfanget før krigen. Sammenliknet med 1947 var det en øking på ca. 35 % for manganmalm og alumina og ca. 15 % for krommalm og bauksitt. Av sinkmalm ble det derimot innført ca. 8 000 tonn mindre enn i 1947 og bare vel halvparten av innførselen i 1938. For de viktigste jern- og stålprodukter lå innførselen for de fleste varesorter høyere enn i 1938, men stål, stang- og boltjern og profilert jern var gått betydelig ned i forhold til 1947.

Utførselen av viktigere varer.

Følgende tabell gir en tilsvarende oversikt over utførselsmengdene for de viktigere varer i 1948, 1947 og 1938 som tabellen foran ga for innførselen.

Utførsel av viktigere varer.

	Jan.-okt. 1948	Jan.-okt. 1947	Jan.-okt. 1938
	Tonn	Tonn	Tonn
Fisk og fiskevarer:			
Fersk sild og fisk	174 961	128 787	112 879
Tørrfisk og klippf.	39 426	48 574	58 589
Salt sild og fisk	105 421	84 369	35 086
Hummer og reker	1 279	1 327	1 974
Hermetikk	30 313	29 244	19 788
Sild- og fiskemjøl	10 046	5 413	69 870
Dampmedisintran	[1]) 57 933	[1]) 89 644	[1]) 72 748
Annen tran, unntatt hvalolje	[1]) 222 868	[1]) 182 396	[1]) 283 988
Herdet fett	35 872	31 967	48 942
Kvelstoffgjødning	327 281	394 821	367 455
Treforedl.prod.:			
Mekanisk masse	[2]) 157 168	[2]) 114 558	[2]) 213 460
Kjemisk masse	[2]) 110 848	[2]) 82 842	[2]) 206 757
Papir og papp	252 862	241 350	226 552
Pelsskinn:			
Sølvrevskinn	[3]) 93	[3]) 179	[3]) 140
Andre revskinn	[3]) 94	[3]) 72	[3]) 11
Malmer o/metaller:			
Svovelkis	391 663	309 174	532 634
Koppermalm og -skjærstein	10 677	12 701	17 820
Ferrolegeringer	97 778	67 415	78 785
Aluminium	16 730	14 608	24 232
Sink	26 458	20 597	37 348
Nikkel	6 039	6 337	6 386

[1]) Hl. [2]) Beregnet tørrvekt. [3]) 1000 stk.

I forhold til 1947 var det en stor øking i utførselen av fersk og saltet sild og fisk, mens tørrfisk og klippfisk viser nedgang. Hele økingen i utførselsmengden for fersk sild og fisk på 46 000 tonn falt på fersk sild. Av nedgangen for tørrfisk og klippfisk falt 2 000 tonn på tørrfisk og 7 000 tonn på klippfisk. Utførselen av saltet sild gikk opp med ca. 26 000 tonn, mens det for saltet fisk var en nedgang på ca. 6 000 tonn.

Saltet fisk spilte en ubetydelig rolle, idet det ble utført bare ca. 3 000 tonn, mot 102 000 tonn saltet sild. For hermetikk var det svak stigning og for skalldyr en liten nedgang. Av andre viktige utførselsvarer hvor fiske- og fangstprodukter danner det vesentligste råstoff, legger en merke til at utførselen av sild- og fiskemjøl steg til nesten det dobbelte av mengden i 1947. Utførselen av tran og fiskeoljer var totalt sett større enn året før. Økingen fordeler seg på industritran og sildolje, mens utførselen av dampmedisintran og vitaminoljer er gått ned. Nedgangen for dampmedisintran var vel 30 000 hl eller ca. 35 %. Utførselen av herdet fett gikk opp med 4 000 tonn og er dermed kommet opp i ca. tre fjerdedeler av mengden i 1938. For de øvrige bearbeidde fiskeprodukter som sild- og fiskemjøl og tran kom heller ikke utførselen opp på samme høyde som i 1938 trass i de meget gode fangstresultater. Dette skyldes først og fremst en øking av forbruket innenlands.

Av treforedlingsproduktene gikk utførselen mest opp for papirmasse. Mekanisk masse gikk opp med ca. 43 000 tonn og kjemisk masse med 28 000 tonn mot ca. 11 000 for papir og papp. Sammenliknet med de ti første måneder i 1938 blir derimot forholdet et annet. Mens utførselen av papir og papp i 1948 lå ca. 25 % over mengden i 1938, var den for mekanisk masse kommet opp i tre fjerdedeler og for kjemisk masse bare litt over halvparten av 1938-mengden.

Utførselen av svovelkis viser fortsatt stigning og kom opp i ca. 392 000 tonn, ca. 82 000 tonn mer enn for samme tidsrom i 1947, men 140 000 tonn mindre enn i 1938. Som nevnt tidligere er jernmalmproduksjonen ikke kommet i gang igjen etter krigen, og utførselen av jernmalm var derfor helt ubetydelig. For koppermalm var det en nedgang på ca. 2 000 tonn.

Av ferrolegeringer ble det utført nesten 50 % mer enn i 1947 og utførselen var dermed 19 000 tonn større enn i 1938. Av den samlede oppgang på ca. 30 000 tonn falt 26 000 på ferromangan, 5 000 tonn på ferrosilicomangan og 1 000 tonn på ferrokrom, mens ferrosilisium gikk ned med 2 000 tonn.

Av andre metaller gikk utførselen av sink opp med 6 000 tonn og aluminium med 2 000 tonn mens utførselen av nikkel gikk litt ned. Utførselen av aluminium og sink ligger likevel ennå 30—40 % under 1938-tallene.

Av andre viktige varer må nevnes kvelstoffgjødning som er gått ned med ca. 67 000 tonn og dermed er kommet 40 000 tonn lavere enn i 1938.

En kan også nevne at nedgangen i utførselen av pelsskinn utelukkende falt på sølvrevskinn som gikk ned fra 179 000 skinn i januar—oktober 1947 til 93 000 skinn i de samme måneder av 1948.

En skal til slutt gi en oversikt over utenrikshandelens fordeling på de viktigste land. Tabellen på side 44 viser fordelingen av inn- og utførselsverdien på verdensdeler og viktigere land i de ti første måneder av 1948 og 1947.

Av tabellen framgår det at Europa fortsatt er den verdensdel som dominerer vår utenrikshandel. I de ti første måneder av 1948 kom 66,2 % av vår innførsel fra land i Europa og 72,9 % av vår utførsel gikk dit. Dette er i forhold til 1947 en øking for innførselen, men en nedgang for utførselen. I de tilsvarende måneder i 1938 var Europas andel vel 70 % av innførselen og 80 % av utførselen. For Nord- og Mellom-Amerika er den relative andel av innførselen gått sterkt tilbake etter den store øking i 1947. For utførselen er det derimot fortsatt stigning og andelen er nå blitt større enn den var i 1938. De andre oversjøiske verdensdeler viser større relative andeler både for innførselen og utførselen, bortsett fra Sør-Amerika hvor det er nedgang for utførselen.

Trass i at den samlede innførsel fra 1947 til 1948 gikk ned med ca. 300 mill kr. økte innførselen fra Europa med 50 mill. kr. Av økingen i utførselen på 180 mill. kr. falt 100 mill. kr. på Europa, men likevel gikk den relative andel ned fra 75,1 % til 72,9 %.

Tallene for de viktigste land viser at økingen i innførselen fra Europa først og fremst faller på Sverige og Sovjet-Samveldet hvor andelen økte med henholdsvis 5,6 % og 3,1 %. På den annen side var det en betydelig nedgang for Belgia og Storbritannia idet andelen for disse land gikk ned med 3,1 og 2,1 %.

For de oversjøiske land merker en seg den store nedgang i andelen av innførselen for De forente stater, fra 26,4 % i 1947 til 14,4 % i 1948. Ellers var det nedgang også for Argentina, mens Brasil økte sin andel.

Europas samlede andel av vår utførsel gikk ned med 2,2 %. Nedgangen fordeler seg på en rekke land med Danmark, Italia, Sverige og Tsjekkoslovakia som de viktigste. Utførselen til Nederland, Polen, Sovjet-Samveldet og Tyskland viser derimot relativ øking.

En har også gjort et forsøk på å fordele verdien av utenrikshandelen på valutaområder.

	Innførsel jan.—okt.		Utførsel jan.—okt.		Innførsel jan.—okt.			Utførsel jan.—okt.		
	1948	1947	1948	1947	1948	1947	1938	1948	1947	1938
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Europa	1 953,6	1 899,7	1 229,9	1 129,8	66,2	58,3	71,6	72,9	75,1	79,7
Afrika	73,3	46,1	61,5	48,5	2,5	1,4	1,9	3,7	3,2	3,2
Nord-Amerika, Mellom-Amerika og Vest-India	616,2	1 027,4	155,8	126,9	20,9	31,6	16,1	9,2	8,4	8,9
Sør-Amerika	161,6	166,8	54,7	87,9	5,5	5,1	3,1	3,2	5,9	2,6
Asia	114,4	99,2	113,2	82,6	3,9	3,1	7,0	6,7	5,5	3,9
Australia og andre land i Stillehavet	28,9	17,6	66,9	28,5	1,0	0,5	0,3	4,0	1,9	0,8
For ordre	–	–	4,9	0,1	–	–	–	0,3	0,0	0,9
Belgia og Luxembourg	98,8	209,3	83,7	81,9	3,3	6,4	3,3	5,0	5,4	2,9
Danmark	128,0	145,9	107,4	122,5	4,3	4,5	3,7	6,4	8,1	4,4
Finnland	20,5	21,3	47,9	47,0	0,7	0,7	0,5	2,8	3,1	1,5
Frankrike	134,5	135,1	112,0	99,8	4,5	4,1	2,7	6,6	6,6	7,1
Italia	113,9	97,7	37,2	51,1	3,9	3,0	1,9	2,2	3,4	3,2
Nederland	98,5	95,4	93,0	71,7	3,3	2,9	3,3	5,5	4,8	2,7
Polen	88,0	44,0	49,1	23,6	3,0	1,4	1,9	2,9	1,6	1,3
Portugal	8,8	17,0	25,2	35,3	0,3	0,5	0,5	1,5	2,3	2,1
Sovjet-samveldet	133,8	46,6	76,8	46,5	4,5	1,4	1,7	4,6	3,1	1,0
Spania	22,6	13,8	19,4	7,0	0,8	0,4	0,4	1,2	0,5	1,1
Storbritannia og N.-Irland	524,6	646,7	254,7	215,8	17,8	19,9	16,2	15,1	14,3	23,7
Sveits	31,2	19,1	19,1	14,8	1,1	0,6	1,0	1,1	1,0	0,7
Sverige	392,5	250,8	143,8	163,3	13,3	7,7	11,1	8,5	10,9	8,9
Tsjekkoslovakia	30,0	59,0	35,4	53,8	1,0	1,8	2,0	2,1	3,6	1,1
Tyskland	77,1	56,6	93,9	45,1	2,6	1,7	18,8	5,6	3,0	15,8
Sør-Afrika-sambandet	14,6	8,4	18,5	26,1	0,5	0,3	0,1	1,1	1,7	0,7
Canada	79,6	89,2	5,4	22,6	2,7	2,7	3,7	0,3	1,5	0,3
De forente stater	423,9	858,7	131,2	74,0	14,4	26,4	10,2	7,8	4,9	7,9
Argentina	61,7	133,5	16,0	38,4	2,1	4,1	1,9	0,9	2,6	1,3
Brasil	78,6	23,0	27,3	31,1	2,7	0,7	0,4	1,6	2,1	0,7
China og Hong Kong	5,2	7,7	35,4	31,2	0,2	0,2	0,6	2,1	2,1	0,4
India, Pakistan og Burma	16,8	15,6	45,1	25,1	0,6	0,5	1,1	2,7	1,7	0,8
Nederlandsk India	16,9	1,8	1,8	0,7	0,6	0,1	2,0	0,1	0,0	0,2
Austral-sambandet	23,6	13,3	60,8	22,8	0,8	0,4	0,2	3,6	1,5	0,7
Andre land	324,3	247,3	146,8	153,1	11,0	7,6	10,8	8,7	10,2	9,5
I alt	2 948,0	3 256,8	1 686,9	1 504,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Dollarområdet omfatter hele det amerikanske kontinent bortsett fra enkelte britiske, franske og nederlandske kolonier, men inklusive Canada og Nederlandsk Vestindia. Dessuten har en her tatt med Etiopia, Liberia, Japan, Siam og Filippinene. Pundområdet omfatter Storbritannia, Irland og alle britiske dominions og mandatområder, unntatt Canada. Dessuten inngår Egypt, Arabia, Iran og de italienske kolonier i Afrika i dette området. Som «hard currency»-land i Europa har en tatt med Belgia, Sverige, Sveits og Portugal.

Gruppen andre land omfatter alle land som ikke inngår i noen av de andre gruppene.

En slik gruppering av landene i valutaområder gir selvsagt ikke noe nøyaktig uttrykk for våre betalingsforpliktelser i dollar, pund sterling etc. for varehandelen, idet en ikke har tatt hensyn til fraktbetalinger, betalinger i en annen valuta enn produksjonslandets m. v. Tallene gir likevel et visst inntrykk av den ulike balanse i vår handel med disse områdene.

Utenrikshandelens fordeling på valutaområder.

Valutaområder	Innførsel jan.—okt.		Utførsel jan.—okt.		Innførsel jan.—okt.		Utførsel jan.—okt.	
	1948	1947	1948	1947	1948	1947	1948	1947
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Dollarland	792,3	1 216,4	217,6	217,2	27,2	37,5	12,9	14,5
Pund Sterling-land	675,9	756,4	456,7	347,9	23,2	23,4	27,1	23,2
Hard Currency-land i Europa	531,3	496,3	271,8	295,3	18,2	15,3	16,1	19,6
Andre land (ekskl. Svalbard)	917,5	771,7	738,9	641,7	31,4	23,8	43,9	42,7
I alt	2 917,0	3 240,8	1685,0	1 502,1	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabellen viser at det har vært en betydelig forskyvning mellom gruppene fra i fjor. Dollarområdet som i de ti første måneder av 1947 hadde 37 % av den samlede innførselsverdi, hadde i 1948 bare 27 %. Verdien av vår utførsel til dette området var nesten uforandret, men den relative andel av totalutførselen gikk ned. Resultatet er at importoverskuddet er gått ned fra 1000 mill. kroner i 1947 til 575 mill. kroner i 1948.

Pundområdet hadde i 1947 omtrent samme andel av vår innførsel og utførsel. I 1948 var andelen omtrent uforandret for innførselen, men for utførselen var den steget. Importoverskuddet gikk derfor ned fra vel 400 mill. kroner til snaut 220 mill. kroner.

For de såkalte «hard currency»-land var utviklingen annerledes. Innførselen fra disse landene økte samtidig med at utførselen til dem gikk ned. Importoverskuddet gikk derfor opp med ca. 60 mill. kroner.

Gruppen andre land omfatter de fleste land i Europa og var den viktigste gruppen både for innførselen og utførselen. For de europeiske landene er handelsomsetningen stort sett bestemt gjennom de inngåtte varebytteavtaler. Mens det i januar—oktober 1947 var et importoverskudd på 130 mill. kroner, var det i de samme måneder av 1948 ca. 175 mill. kroner.

Jordbruket.

Det største åkerareal nådde en i 1942 med ca. 3 388 000 dekar, 442 000 dekar eller 15 % mer enn i 1939. De følgende år viste nedgang igjen, slik at en allerede i 1946 var kommet 16 000 dekar under åkerarealet i 1939. Tellingen i 1947 viste ytterligere sterk nedgang — 260 000 dekar — til 2 670 000 dekar, 9,4 % mindre enn i 1939. Tellingen i 1948 viser igjen en øking i åkerarealet på vel 32 000 dekar eller 1,2 % til 2 702 000 dekar, 8,3 % mindre enn i 1939. Økingen i åkerarealet siste år faller i sin helhet på Østlandet og Agderfylkene. Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge viser fortsatt nedgang.

For bygdene under ett var arealet i dekar:

	1939	1942	1945	1946	1947	1948
Korn og erter	1 836 741	2 061 547	1 843 576	1 704 527	1 501 036	1 496 493
Poteter	506 927	789 896	646 333	623 853	568 589	648 830
Rotvekster	225 434	241 508	250 360	199 006	175 561	171 844
Grønnsaker	52 787	82 160	71 615	401 708	424 710	384 945
Annen åker og hage	323 779	212 645	293 483			
Åker og hage i alt	2 945 668	3 387 756	3 105 367	2 929 094	2 669 896	2 702 112

Før våronna ble det fra ledende hold gjort en henstilling til bøndene om å gå inn for en øking av produksjonen, særlig av korn og poteter.

Noen øking i det samlede kornareal ble det dog ikke, men nedgangen ble stoppet. Hvetearealet økte siste år med henved 36 000 dekar eller 12,2 %. For rug oppheves økingen i høstrugarealet ved nedgang for vårrugen. Byggarealet gikk siste år ned med henved 24 000 dekar eller 6,0 %, havrearealet med 20 000 dekar eller 2,6 %. Blandkorn og erter viste noe øking.

I forhold til 1939 er kornarealet gått ned med 340 000 dekar eller 18,5 %. Særlig sterk er nedgangen for rug og høsthvete.

Potetarealet økte siste år med vel 80 000 dekar eller 14,1 %. Alle fylkene viste øking. I forhold til 1939 er det en øking på 28,0 %.

Rotvekstarealet minket siste år med 2,1 %, og var 23,8 % mindre enn i 1939.

Kålarealet i 1948 var 17,5 % større enn i 1947 og omtrent dobbelt så stort som i 1939. For gulrot var stigningen henholdsvis 20,1 og 36,1 %.

Arealet av grønnfôr og brakk viste sterk nedgang siste året.

Salget av kunstgjødsel foregikk urasjonert. Av fosfor- og kaliumgjødsel var det fullt tilstrekkelig til å dekke behovet. Av kvelstoffgjødsel var det i snaueste laget. Det ble brukt over dobbelt så mye kvelstoff- og kaliumgjødsel, og nesten dobbelt så mye fosforgjødsel som i årene før krigen.

Vekstforholdene var meget gunstige over hele landet i 1948. Avlingsmengden ble derfor stor. Dette gjelder alle vekstslag og over hele landet. På den annen side var innhøstingsforholdene mindre gode, slik at kvaliteteten stort sett ble noe nedsatt.

Etter landbruksdirektørens foreløpige meldinger ved utgangen av september, ble høyavlingen for hele landet oppgitt til 106 % av middelsår for eng på dyrket jord, og 99 % for natureng med en beregnet totalavling på nær 3 mill. tonn, en av de største høyavlinger en har hatt her i landet. Ikke alle steder kom høyet like velberget i hus, men allikevel ble kvaliteten jamt over bra.

Kornavlingen ble også god, men kvaliteten mange steder mindre god. Vårhveten slo relativt best til med 107 % av middelsår for hele landet under ett. For havre og blandkorn ble avlingen satt til 106 %. Høsthvete ga 104 %, bygg 103, erter 102, høstrug 101 og vårrug 99 % av middelsår. Kornet slo best til på Østlandet. Den samlede kornavling er beregnet til vel 350 000 tonn for hele landet.

Potetavlingen er satt til 105 % av middelsår, og da, som nevnt, også arealet var økt sterkt, ble avlingen meget stor — etter den foreløpige beregning 1,45 mill. tonn, eller mer enn i noe tidligere år.

Rotvekstavlen er gitt opp til 104 % av middelsår, med en samlet beregnet avling på 786 000 tonn.

Engfrøavlen ble liten og mye frø gikk tapt under det langvarige regnværet i modningstiden.

Kulturbeitene slo godt til over hele landet. Fjellbeitene slo dårligere til. Været til fjells var stort sett for kjølig.

Også for hagevekstene var 1948 et godt år. Kjernefrukten slo meget godt til. I de fleste fylkene ga både epler og pærer middelsårs avling eller over det. Vestfold hadde et særlig godt fruktår i 1948. Steinfrukttrærne ga mer ujamne avlinger. Hagebærene slo ikke særlig godt til, under middels i de fleste fylkene.

Grønnsakene slo stort sett godt til, særlig på Østlandet og i Agderfylkene. De to viktigste grønnsakslagene — kål og gulrot — ga store avlinger.

Tørkesommeren i 1947 førte til en reduksjon i husdyrholdet, særlig i de fylkene som led mest av tørken: Østfold, Vestfold og Akershus. Med unntak av høns, viser den representative tellingen pr. 20. juni 1948 nedgang i husdyrbestanden.

Tallet på hest er siste år gått ned med over 18 000 eller 8,2 %. Pr. 20. juni i år var det fremdeles 2000 hester mer enn i 1939. Alle de tre siste årene er det satt på langt færre føll enn de foregående årene, i 1948 knapt 7000 mot over 20 000 pr. år i 1943—45. Ca. 4000 brukshester er solgt til Polen i 1948 i tillegg til ca. 9600 i 1947, og atskillig av gammel hest er slaktet. Ved tellingen i 1948 var over 80 % av hestene mellom 3 og 16 år. I 1939 var den tilsvarende prosent vel 47.

Tallet på storfe i alt gikk siste år ned med ca. 50 000 eller 4,1 %. Tallet på mjølkekyr gikk ned med 3,5 %, mens tallet på okser over 2 år gikk ned med 21,3 % og tallet på kviger med 9,1 %. Nedgangen både for storfe i alt og for mjølkekyr, er sterkest i Østfold, Vestfold og Akershus — ca. 10 %. I forhold til 1939 er tallet på storfe i alt gått ned med 19,2 %. Tallet på okser er under det halve av hva det var i 1939, for mjølkekyrne er nedgangen 11,2 %

Tallet på sau er siste året minket med vel 68 000 eller 4,0 %. Nedgangen er sterkest for voksne sauer. I forhold til 1939 er tallet på sau gått ned med 6,6 %.

Tallet på geiter går fortsatt ned. Siste år er nedgangen 6,5 %, fra 1939 41,8 %.

Tallet på svin gikk ned med ca. 10 000 eller 4,0 % siste året. Nedgangen er sterke stfor fetesvin over 4 mdr., mens tallet på avlssvin er økt. Dette skulle tyde på en planlagt øking i svineholdet. I forhold til 1939 er nedgangen i svineholdet 31,4 %.

Tallet på høns økte med over 600 000 fra 1946 til 1947. Siste år er økingen nesten 700 000 eller 33,2 %. Tallet på høns er dermed kommet opp i vel 2,7 millioner, men er ennå 20,4 % mindre enn i 1939.

De oppgavene som foreligger om pelsdyrbestanden i Forsyningsdepartementets aprilloppgaver tyder på atskillig nedgang i reveoppdrettet, men noe øking for mink.

Av kraftfôr er det i alt innført noe mer i de 10 første månedene av 1948 enn i de tilsvarende måneder i 1947. Av eggehviterike kraftfôrslag er det innført langt mindre i 1948 enn i 1947 — 18 000 tonn mot 59 000 tonn. Også for kli er det noe nedgang — 24 000 tonn

mot 27 500 tonn. Innførselen av mais er derimot økt fra 63 000 tonn til 108 000 tonn og av «andre kraftfôrstoffer» (tapioka- og durramjøl) fra 4 000 tonn til 21 000 tonn. Av råstoff til oljemøllene er det innført 50 000 tonn mot 35 000 tonn i samme tidsrom i 1947.

Den innveide mjølkemengden ved meieriene var i januar 1948 95 % av januar 1937—39. Prosenten gikk ned til 92 i februar, i mars 93 og steg så til 113 i april. I juni var den innveide mjølkemengden 21 % høyere enn i juni 1937—39. For juli, august, september og oktober var forholdstallet henholdsvis 117, 117, 110 og 106. Den innveide mjølkemengden ved meieriene har hittil i år vært mellom 10 (juli) og 22 (april) prosent høyere enn i de samme månedene i 1947. For de 10 første månedene under ett har den innveide mjølkemengden vært 3 % mindre enn i de tilsvarende månedene i 1939, men 15 % større enn i 1947. Smørproduksjonen har i de samme 10 månedene vært 49 % mindre enn i 1939, men 9 % større enn i 1947, produksjonen av hvit ost 29 % mindre enn i 1939, men 22 % større enn i 1947 og produksjonen av brun ost 8 % mindre enn i 1939, men 16 % større enn i 1947. Det går atskillig mer mjølk til direkte konsum nå enn i 1939.

Fôrmangelen høsten 1947 — på grunn av tørken i store deler av landet — førte til atskillig nedslakting høsten 1947. I 1948 har tilførselen av slakt gjennom hele året vært mindre enn tilsvarende tid i 1947. Særlig stor var forskjellen i august, september og oktober. Tallet på kontrollerte slakt i de 10 første månedene var i:

	1939	1947	1948
Storfe	160 895	128 028	82 975
Hest	3 937	8 450	3 866
Svin	251 629	75 988	47 986
Sau	289 895	225 336	151 082
Geit	12 969	14 936	10 907
Spekalv	170 124	170 960	148 320
Gjøkalv	47 984	8 222	6 442

Prisene på jordbruksprodukter har siden frigjøringen vært gjenstand for omfattende forhandlinger med jordbruksorganisasjonene.

Jordbrukets priskrav sommeren 1947 bygde på beregninger over totalregnskap og totalbudsjett for jordbruksnæringen utført under ledelse av Det Økonomiske Samordningsråd. Under forhandlingene i 1947 nedsatte Statsministeren en komité som skulle arbeide med spørsmålet om beregningsgrunnlaget ved prisfastsettelsen og om mer langsiktige prisavtaler. Etter innstilling av denne hovedkomité oppnevnte Finansdepartementet 20. mars 1948 en Budsjettnemnd for Jordbruket med et ganske vidtgående mandat. Budsjettnemnda la 14. mai fram en innstilling om totalbudsjett for jordbruket for 1948—49 oppstilt etter de samme prinsipper som beregningene året før. Det ble imidlertid ikke oppnådd enighet om årets priser før 4 måneder senere. Spørsmålet om langsiktige prisavtaler kom under disse forhold i bakgrunnen og ble utsatt til februar 1949.

De årlige forhandlinger har ført til forskjellige støttetiltak ved siden av visse prisreguleringer, som av hensyn til stabiliseringslinjen vesentlig er dekket ved nye og økte subsidier.

For de fleste varer gjelder fremdeles maksimalprisbestemmelser.

På grunn av subsidiesystemet gir ikke Statistisk Sentralbyrås engrosprisindeks for jordbruksvarer det rette uttrykk for prisbevegelsen på produsentstadiet. En må her nytte den prisindeks som blir utarbeidd ved Instituttet for Landbruksøkonomi og Driftslære ved Norges Landbrukshøgskole. Basisår i denne serien er driftsåret 1938/39 (= 100).

Årsindekstallet for jordbruksprodukter i alt var for driftsåret 1944/45 kommet opp i 185. Prisreguleringene i 1945, 1946 og 1947 brakte tallet for 1947/48 opp til 241. Etter de siste prisendringer i 1948 er månedstallet for oktober 247, mot 239 for oktober 1947.

Prisøkingen siden 1944/45 har vært størst for husdyrproduktene, og mens indekstallene for disse er steget ved hver prisregulering, har indekstallet for planteproduktene svinget mer uregelmessig med den delvis frie prisbevegelse på poteter og grønnsaker.

Kornprisene inngår ikke lenger i den ordinære prisregulering, og prisene for 1948 års avl er fastsatt av Statens Kornforretning etter innstilling av Statens Kornråd. Grunnprisene for statens kjøp er satt til kr. 55 for hvete og rug, kr. 47 for bygg og kr. 41 for havre, alt pr. 100 kg. Disse prisene ligger henholdsvis 8, 7 og 6 kr. over prisene for 1946 og 1947 års avl. Visse fjell- og fjordbygder får som tidligere et særtillegg på kr. 4 pr. 100 kg bygg. Satsene for korntrygden er økt med 5 øre for alle grunnsatser, mens krise- og særtilleggene er uforandret. For avlingen 1948 blir det for første gang også betalt trygd for erter, med samme satser som for bygg.

På grunn av den dårlige potetavlen i 1947 ble det satt maksimalpriser på poteter fra 10. oktober 1947. Utover vinteren 1948 var tilførslene knappe. Et pristillegg på 3 øre pr. kg fra 10. mars økte tilgangen noe. Senere på våren viste det seg å være lager nok til ny avling kom på markedet. Avlingen i 1948 var stor både for tidligpoteter og vinterpoteter, og det har ikke vært nødvendig å sette noen maksimalpriser. Derimot har de interesserte organisasjoner gått til notering av minstepriser for å søke å unngå for sterkt prisfall. Denne notering var fra 20. september for de største byene 15 øre

pr. kg sorterte matpoteter cif eksklusive emballasje. Prissentralens gjennomsnittspriser viser prisbevegelsen i forhold til fjoråret: Prisene var i øre pr. kg:

	Mai	August	Sept.	Okt.
1947.....	21,50	25,00	22,33	20,66
1948.....	24,50	15,50	15,00	15,00

For å stimulere potetdyrkingen utover behovet for matpoteter, er det fra 1948 innført potettrygd. Denne betales som arealtrygd med kr. 50,00 pr. dekar poteter utover et halvt dekar og som silotrygd med et tillegg på kr. 20,00 pr. m³ ensilert potetmasse. For hvert bruk er trygdebeløpet begrenset til kr. 250,00 som arealtrygd og til kr. 350,00 i samlet potettrygd. Potettrygden betales i tillegg til eventuell korntrygd, dog begrenset til kr. 600,00 pr. bruk i samlet korn- og potettrygd, men uten reduserende virkning på korntrygden.

For grønnsaker har det likesom for 1947 vært fastsatt maksimalpriser for visse varer i visse perioder. Markedsforholdene har dog til dels betinget lavere priser enn disse. For Øst- og Sørlandet var maksimalprisene for hodekål og gulrøtter i oktober måned i øre pr. kg:

	1946	1947	1948
Hodekål	20	30	15
Gulrøtter	30	35	25

Prisene på stråfôr har ikke vært endret, bortsett fra et tillegg på halmprisene på 2 øre pr. kg, som gjaldt fra 23. februar til 30. april 1948. For avlingen 1948 gjelder således fjorårets maksimalpriser med kr. 15,00 for høy og kr. 4,50 for havre- og bygghalm pr. 100 kg, med et tillegg for pressing på kr. 3,00 og lagringstillegg på kr. 1,00 ved levering om våren.

For kjøtt og flesk løp prisavtalen av 1947 ut 30. juni 1948. De nye prisene ble fastsatt først 13. september, men ble likesom året før gjort gjeldende fra 1. juli ved etterbetaling. Pristilleggene i 1948 omfatter bare de høyere kvalitetsklasser, og er kr. 0,45 pr. kg for svin kl. I og II, okse, kvige og sau kl. I, men kr. 0,15 for ku kl. I, okse og kvige kl. II og sau kl. II og III. Samtidig med disse tilleggene har sesongendringer som ble innført høsten 1947 for storfe og sau, virket på noteringsprisene. Maksimalprisene til produsent er for okse kl. I etter 11. desember kr. 4,10 pr. kg, for sau kl. I etter 14. november kr. 4,50 pr. kg og for svin under 100 kg kr. 4,15 pr. kg. Pristilleggene i 1948 er helt dekket ved øking i statsstøtten, som for de nevnte vareklasser nå utgjør henholdsvis kr. 1,90, 1,30 og 1,45 pr. kg. For alle priser gjelder som før et tillegg på 5 øre pr. kg ved salg til grossist, mot trekk i slakteutgifter.

Eggprisene har vært uforandret siden 1945. I Sør-Norge er prisen til produsent kr. 4,00 pr. kg.

For mjølk er det generelle statstilskottet, som i 1947 ble økt til 14,8 øre pr. l meieriført mjølk, ikke endret ved prisavtalen i 1948, men særtillegget på 3 øre til fjell- og fjordbygdene er gjort gjeldende for noen flere bygder enn før, og for bygder som ikke får slikt tillegg, er det nå gitt et særtillegg for mindre leverandører med 3 øre pr. l inntil kr. 150,00 pr. bruk. Også disse endringene er gjort gjeldende fra 1. juli.

Pristilleggene i 1948 forutsatte bl. a. at dekningen av utgiftene ved suppleringsleveranse av mjølk ble opphevd. Det er dog lempet noe på denne bestemmelsen, som hadde stor virkning på mjølketilførslene til Oslo.

Utsalgsprisene på mjølk og mjølkeprodukter er ikke endret. For helmjølk er prisen i løst mål, sone I, 45 øre pr. l, og meierienes priser til detaljist er for smør kr. 5,35 pr. kg, for helfeit gaudaost kr. 2,90 og for mysost kr. 1,10 pr. kg.

Meierienes nettoutbytte av mjølka avhenger, foruten av de gjeldende statstilskott og produktpriser, også av driftsutgiftene m. m. ved de enkelte meierier. For hele landet var dette nettoutbytte for kalenderåret 1946 42,14 øre og for 1947 45,75 øre pr. kg.

Omsetningen av pelsdyrskinn har siden frigjøringen vært preget av treg avgang og fallende priser. Salgssesongen 1947/48 åpnet med ny bunnrekord ved septemberauksjonene. Gjennomsnittsprisene var da for sølvrev kr. 75,00, blårev kr. 97,00 og for mink kr. 79,00. Ved januar- og februarauksjonene i 1948 var det prisoppgang. Gjennomsnittsprisen for sølvrev kom opp i kr. 154,00, og det var usedvanlig høye salgsprosenter. Ved de senere auksjonene gikk det atter nedover med priser og omsetning. Sesongen 1948/49 åpnet med ytterligere prisfall i september, og ved novemberauksjonene gikk prisene videre ned for blårev og platina, mens gjennomsnittsprisen for sølvrev steg til kr. 121,00, med en salgsprosent på 97. Det ble solgt i alt ca. 32 tusen reveskinn og vel 7 tusen mink.

For landbrukets produksjonsmidler er Landbrukshøgskolens prisindeks kommet opp i 179 for driftsåret 1947/48. For kunstgjødsel og kraftfôr gjelder prisene fra 1947 i det vesentligste uforandret, men grossistenes frivillige reduksjon er bortfalt i løpet av året. En ny ekstrakvalitet av sildmjøl noteres med kr. 3,00 pr. 100 kg over vanlig saltfattig vare. For de fleste kraftfôrslag gjelder den tidligere regulering til ca. 30 øre pr. f.e. For kunstgjødsel gjelder fremdeles terminpriser. Ved bestilling etter 1. februar 1949 er prisene etter «Samvirke» i kr. pr. 100 kg for:

Kalksalpeter 15,5 % N	Norsk superfosfat 7,4—7,9 % P	Kaliumgjødsel 31,5—34,9 % K
14,45	11,15	15,80

Ved bestilling innen 15. august var prisene henholdsvis kr. 0,90, 1,55 og 1,55 lavere.

Prisene på maskiner og redskap er derimot steget siden 1947, og Landbrukshøgskolens indekstall er gått opp fra 181 i oktober 1947 til 192 for oktober 1948.

Sammenliknet med forholdene før krigen, har prisene på innkjøpte produksjonsmidler — sett under ett — steget mindre enn prisene på produktene. Arbeidslønnen er derimot steget langt sterkere. Årslønnen for menn er for 1947/48 kommet opp i 4 ganger lønnen i 1938/39. Daglønnen på egen kost er 3 ganger så stor som i 1938/39, mens daglønn på arbeidsgiverens kost er steget noe mer. Forskjellen i lønnsnivået for fast hjelp og for mer tilfeldig hjelp er blitt mindre enn før krigen. For kvinner var daglønnen økt like mye som for menn, mens årslønnen er steget noe mindre, og var for 1947/48 ca. 3½ ganger årslønnen i 1938/39.

For de tariff-festede jordbruksarbeidere gjaldt ny avtale fra 15. januar 1947. Denne avtalen er prolongert ved lønnsnemndas kjennelse i august 1948 med noen endringer. Satsen for daglønn, menn på egen kost, ble økt med kr. 0,25 for sommertid og kr. 0,75 for vintertid, slik at daglønnen nå er kr. 13,50 hele året. Samtidig er arbeidstiden i sommerhalvåret redusert, slik at 48 timers uke nå gjelder hele året.

Prisene på jordbrukseiendommer, uttrykt ved den gjennomsnittlige skyldmarksverdi, har steget fra kr. 5 617 i 1938 og kr. 6 304 i 1940 til kr. 9 184 i 1947. Prisreguleringen fra 1940, som skulle binde eiendomsprisene til førkrigsnivå, og som i hovedtrekkene gjelder ennå, har neppe vært fullt effektiv, samtidig som påkostninger etter 8. april 1940 i noen grad kan ha bidratt til å heve prisnivået.

Noen holdepunkter til å dømme om det økonomiske resultat i de forskjellige driftsår, gir de gårdsregnskap som er bearbeidd, tidligere ved Selskapet for Norges Vels driftsundersøkelser, nå ved Norges Landbruksøkonomiske Institutt. For de bearbeidde regnskap var hovedresultatene disse (gårdsbruk og småbruk under ett):

	Produksjonsinntekter	Driftskostnader	Forrentning	Forrentningsprosent
	Kr. pr. dekar			
1938/39	90,81	81,09	9,72	2,8
1939/40	100,90	87,08	13,82	3,8
1940/41	96,17	79,58	16,59	4,6
1941/42	106,19	86,55	19,64	5,5
1942/43	112,54	93,40	19,14	5,1
1943/44	123,79	100,13	23,66	6,4
1944/45	123,11	104,34	18,77	5,0
1945/46	116,00	105,19	10,81	3,0
1946/47	141,32	122,05	19,27	4,9

Den høye forrentning i krigsårene skyldes særlig inntekter ved direkte salg av planteprodukter. Etter frigjøringen er husdyrproduksjonen etter hvert igjen blitt mer dominerende, og prisøkingen har bidratt til en fortsatt øking av produksjonsinntektene. Disse kom for driftsåret 1946/47 opp i kr. 141,32 pr. dekar, ca. 55 % mer enn i 1938/39. Driftskostnadene har samtidig økt med vel 50 % fra 1938/39. I kroner pr. dekar er forrentningen i 1946/47 omtrent dobbelt så stor som i 1938/39, med kr. 19,27 eller 4,9 % av den bokførte kapital. Arbeidskostnader har utgjort en stadig større del av driftskostnadene, slik at samlet arbeids- og kapitalinntekt også er fordoblet siden 1938/39, men beregnet som lønnsevne i kr. pr. time er det økonomiske utbytte økt sterkere enn forrentningen gir uttrykk for. Likevel ligger lønnsevnen for 1946/47 bare på kr. 1,12 pr. time.

Beregningene over jordbrukets totalregnskap, som er utført i forbindelse med prisforhandlingene, viser en noe sterkere øking av inntektene. Bruttoinntekten av jordbruket (skog og annet sideyrke ikke medregnet) er beregnet til 626 mill. kr. i 1938/39 og til 1 135 mill. kr. i 1946/47. For driftsåret 1947/48 hadde tørken betydelige skadevirkninger, men etter det foreløpige regnskap kom inntekten likevel opp i 1 210 mill. kr. For 1948/49 er det budsjettert med 1 303 mill. kr., og selv om potet- og grønnsakprisene har sviktet, skulle en med de økte korn- og kjøttprisene og de gunstige avlingsresultatene vente at anslaget blir oppnådd eller endog overskredet. I totalregnskapet er arbeidskostnader holdt utenom beregningene. De øvrige driftskostnader er økt fra 309 mill. kr. i 1938/39 til 406 mill. kr. i 1946/47 og 453 mill. kr. i 1947/48, og det er budsjettert med 468 mill. kr. for 1948/49. Netto-realinntekten er økt fra 317 mill. kr. i 1938/39 til 730 og 757 mill. kr. i 1946/47 og 1947/48, og det er budsjettert med 835 mill. kr. i 1948/49.

Skogbruket.

Behovet for trevirke og treforedlingsprodukter var fortsatt like stort i 1948 som i de foregående år. Avsetningen av tømmer var lett i første halvår, men på verdensmarkedet var det i løpet av året en tendens til fallende priser på enkelte produkter.

Ved forhandlingene om tømmerprisene for driftsåret 1948/49 førte de direkte forhandlinger ikke fram til ny avtale og prisene ble derfor fastsatt av Prisdirektoratet.

For hvert av driftsårene 1945/46 og 1946/47 ble det planlagt at skogdriften skulle omfatte ca. 6,0 mill. m³ tømmer til industriproduksjon. I det sistnevnte driftsår ble det dog arbeidd iherdig for å øke kvantummet til 7,0 mill. m³

tømmer. Det ble drevet fram henholdsvis ca. 4,8 mill. m³ i 1945/46 og ca. 6,0 mill. m³ i 1946/47.

I 1947/48 ble det planlagt å drive fram 8,0 mill. m³. Resultatet for dette år ble en samlet hogst av ca. 6,45 mill. m³.

Den viktigste årsak til at skogdriften ikke fikk det omfang som var planlagt har i første rekke vært svikten i tilgangen av arbeidskraft, men det har selvsagt også vært andre viktige minusfaktorer. Vinteren 1946/47 var det således en langvarig kuldeperiode.

I 1947/48 var tilgangen av arbeidskraft omtrent som i 1946/47 og da driften det året kom noe tidligere i gang enn året forut, mente man det var gode utsikter til å nå det oppsatte mål på 8,0 mill. m³. Vinteren ble imidlertid særlig snørik så driftene nesten stoppet opp over store områder.

Fordelingen av tømmeret gikk ut på at 3,5 mill. m³ skulle gå til sagbruk, wallboardindustri og spesialtømmer m. m. og 3,5 mill. m³ til sliperier og cellulosefabrikker. Det øvrige skulle så gå til sagbrukene for ekstra eksportproduksjon av skur- og høvellast.

Foreløpig regner en med at av det framdrevne tømmerkvantum i 1947/48 går ca. 3,0 mill. m³ til sliperier og cellulosefabrikker og at altså ca. 3,4 mill. går til sagbruk, wallboardindustri, spesialtømmer m. v.

I inneværende driftsår 1948/49 er det planlagt et driftskvantum av 7,0 mill. m³. Herav skal ca. 3,5 mill. m³ gå til tremasse- og celluloseproduksjon.

Rapport om tømmerdriften pr. 15. desember 1948 viser at det til da var hogd 3 308 000 m³ eller ca. 47 % av det som var planlagt. Til samme tid i 1947 var det hogd 2 751 000 m³. Pr. 15. desember i år var det 25 645 hoggere i arbeid, eller 1 341 mann mer enn i 1947 da det var 24 304. Rapporten viser at det mangler 1 708 hoggere. På samme tid i 1947 manglet 3 968 hoggere.

Sammendraget viser altså pr. 15. desember vel en halv mill. m³ større hogst i 1948 enn i 1947. Dette kommer av at hogsten kom tidligere i gang i 1948 enn i 1947 og at den i 1948 har foregått under meget gunstige værforhold, mens hogsten i 1947 ble hemmet av store snømengder. Selv om det fremdeles er for få hoggere, er det de beste utsikter til at det planlagte kvantum av 7,0 mill. m³ blir hogd. Under forutsetning av normalt gode driftsforhold i resten av driftsåret skulle en endog kunne vente at det blir drevet fram noe mer enn planlagt. Forholdet mellom tømmerpriser og driftsutgifter vil bli nærmere omtalt under det særskilte avsnitt om disse.

Fordelingen av tømmerkvantumet har i årene etter krigen vært vanskelig å utføre tilfredsstillende. Kravene har vært mange og store og de interesser som måtte avveies har til dels vært av motstridende art. De framdrevne tømmermengder har ikke på langt nær kunnet dekke alle berettigede behov. Vesentlig fordi en ikke har fått avvirket de planlagte mengder. I gjennomsnitt for årene 1935/39 regner en med at sagbrukene brukte ca. 2,3 mill. m³ tømmer om året. Etter krigen har tildelingen til disse ligget noe høyere — ca. 2,5 mill. m³ — fordi gjenreisingen har økt behovet. I 1947/48 regner en med at sagbrukene fikk ca. 2,6 mill. m³. Tresliperier, cellulosefabrikker og platefabrikker fikk for 1945—46 ca. 2,1 mill. m³. Dette økte til ca. 2,7 mill. m³ i 1946/47 og til ca. 3,0 mill. m³ i 1947/48. Resten av tømmeret — 0,2 til 0,4 mill. m³ — har gått til spesialtømmer, diverse trevarefabrikker og utførsel av rundt virke. En må også regne med svinn.

Behovet for ved til boligoppvarming ble etter krigen satt til 1,2 mill. favner eller ca. 1,9 mill. m³. I 1945/46 ble det imidlertid bare hogd noe over 1,4 mill. m³ eller ca. 75 % av behovet. Da det innførte brensel måtte forbeholdes industrien, ble lagrene sterkt redusert. Vedhogsten gikk enda sterkere ned i det etterfølgende år. Etter skogrådenes oppgaver utgjorde salgsveden knapt 1,1 mill. m³, altså bare ca. 56 % av behovet. Tilgangen av kull og koks og annet brensel økte imidlertid så sterkt at behovet ble dekket. I 1947/48 var vedhogsten litt mindre enn i 1946/47. En antar at salgsveden i 1947/48 utgjorde ca. 1,0 mill. m³ som svarer til ca. 625 000 favner.

Utenom disse mengder av tømmer og ved som utgjør salgshogsten, kommer hjemmeforbruket på gårdene av trevirke fra egen skog. Ved en representativ undersøkelse i 1936/37 som er omregnet på grunnlag av eiendomsfordelingen etter Jordbrukstellingen 1939, var totalforbruket av trevirke på gårdene 3 209 107 m³ (beregnet rundt virke). Dette fordeler seg med 2 218 639 m³ på virke fra egen skog (inkl. bruksrett) og 990 468 m³ kjøpt virke.

En nærmere gransking av forbruket av husbehovsvirket og oppgavene over salgshogsten av ved har ført til den slutning at oppgavene over ved til salg ikke omfatter den ved som i foran nevnte undersøkelse er oppgitt som kjøpt til forbruk på gårdene. En antar det samme gjelder for gjerdefang. Oppgavene over kjøpt gagnvirke må en derimot sikkert regne med er kommet med i oppgavene for solgt tømmer.

For å få en samlet oppgave over avvirkningen i våre skoger må en altså under husbehovsvirke på gårdene også regne med det stammevirke som er kjøpt til brensel og gjerdefang. I tillegg til det beregnede hjemmefor-

bruk av 2 218 639 m³ kommer da 568 486 m³. Sluttsummen blir altså 2 787 125 m³ husbehovsvirke utenom salgshogsten.

Under denne forutsetning blir den samlede hogst i alt i mill. m³.:

Driftsår	Til salg		Husbehovsvirke på gårdene	Samlet hogst
	Tømmer	Ved[1]		
1939/40	5,4	1,1	2,8	9,3
1940/41	5,9	2,5	2,8	11,2
1941/42	5,1	2,8	2,8	10,7
1942/43	4,2	3,0	2,8	10,0
1943/44	4,0	2,5	2,8	9,3
1944/45	2,6	2,4	2,8	7,8
1945/46	4,5	1,4	2,8	8,7
1946/47	6,1	1,1	2,8	10,0
1947/48	6,5	1,0	2,8	10,3
1948/49[2]	7,0	1,0	2,8	10,8

Etter de revisjonstakster Landsskogstakseringen hittil har utført, har en anslått den nyttbare tilvekst av trevirke til vel 11 mill. m³. Sammenholdt med oppgavene over hogstmengden viser det seg altså å være en del oppsparing. Særlig var dette framtredende under krigsårene.

I 1937/38 framla skogdirektøren planer for behandlingen av våre skoger med det mål for øye i løpet av 50 år å øke avkastningen med 50 %. For å nå dette mål må nødvendigvis noe av tilveksten spares for å øke skogkapitalen ved siden av bedre skogbehandling i det hele. De utførte revisjonstakster som nå er fullført for 5 fylker, viser at siden forrige taksering for ca. 20 år siden, har tilveksten økt med knapt en prosent årlig og kubikkmassen med omtrent en halv prosent årlig.

Overenskomsten om arbeidslønningene i skogbruket av 1. september 1947, fastsatt ved Lønnsnemndas kjennelse av 6. august 1947, ble oppsagt av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund til utløp den 31. august 1948. Partsforhandlinger og megling førte imidlertid ikke fram til ny overenskomst. Saken ble derfor henvist til Lønnsnemnda. Ved kjennelse av 22. juli 1948 ble ny overenskomst gjort gjeldende fra 1. september 1948. Bortsett fra justeringen av en del satser for timelønninger og en teknisk revisjon av en del tariffbestemmelser, ble satsene for 1947/48 også stort sett gjort gjeldende for 1948/49. Prosentsatsene for gangtid ble forhøyd fra 5 og 7,5 % ved henholdsvis over 2,5 og 3,5 km til 7 og 10 %. Gangtillegg for vei over 5 km ble uforandret 15 %. Videre ble bestemmelsen om indeksregulering fastsatt slik at hvis Statistisk Sentralbyrås indekstall for de samlede leveomkostninger pr. 15. april 1949 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. august 1947, har Norsk Skog- og Landarbeiderforbund i tilfelle av stigning og Skogbrukets Arbeidsgiverforening i tilfelle av fall rett til å framsette krav om at lønningene reguleres fra 1. mai 1949 i samsvar med endringene i indekstallet. Oppnås ikke enighet om reguleringen, avgjøres tvisten i henhold til bestemmelsene i lov av 5. mai 1927 med senere endringer.

Lønnsnemndas kjennelse bygger på at basisprisen for sliperitømmer klasse 2 i Glomma var kr. 39,00 pr. m³. Det ble fastsatt følgende regulering etter tømmerpris:

«Hvis basisprisen 1947/48, kr. 39,00 pr. m³ på tømmer i Glomma (cellulose, gran, 2. kl.) blir forhøyd, skal tariffens lønnssatser forhøyes med 2 % for hver krone som basisprisen stiger med.

Oppstår det uenighet om hva tømmerprisen er, avgjøres spørsmålet av Prisdirektoratet.»

Ved Prisdirektoratets kunngjøring nr. 1216 av 9. oktober 1948 ble tømmerprisen forhøyd med kr. 1,00 pr. m³. Lønnsnemndas bestemmelse om regulering fører derfor til at lønnssatsene forhøyes med 2 %.

Feriegodtgjørelsen er etter ferieloven 6,5 % av det opptjente beløp og lovens system med feriebøker og feriemerker er gjennomført fra 15. mai 1948.

[1] Tallene er revidert. [2] Planlagt.

Utdrag av tariffene for hogst.

Driftsår	Vedhogst			Tømmerhogst sone 1			
	1-meters reis	Pr. meterfavn fra rot		Merkingstømmer		Ubarket skurtømmer	
		Bjerk	Barved	Pr. m³	Tillegg pr. stokk	Pr. m³	Tillegg pr. stokk
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1941/42	0,60 0,77	9,50	8,25	2,75	8	1,45	4,5
1943/44	0,60 0,77	9,50	8,25	2,75	8	1,45	4,5
1945/46	1,20	15,50	13,60	4,06	11,8	2,14	6,6
1946/47	1,20	15,50	13,60	5,50	12,5	3,30	7,6
1947/48	1,45	18,90	16,60	5,50[1]	20	3,30	12
1948/49[2].....	1,45	18,90	16,60	5,50[1]	20	3,30	12

[1] Øyet tømmer kr. 0,40 pr. m³ i tillegg. [2] + 2 % tillegg ved oppgjør.

For Trøndelag gjelder det særskilte bestemmelser. Likedan har det vært særskilte satser for vedhogst i Oslodistriktet. For sone 2 ligger satsene for tømmerhogst noe høyere enn for sone 1, men stokketillegget har vært det samme for begge soner.

Utdrag av tariffene for skogkjøring sone 1. Kr. pr. m³.

Driftsår	Lunning	På og avlessing	Kjøring pr. km		
			Inntil 2 km	2—4 km	Fra og med 4 km
1941/42	1,25	0,67	0,62	0,55	0,50
1943/44	1,25	0,67	0,62	0,55	0,50
1945/46	1,85	0,99	0,92	0,81	0,74
1946/47	2,22	1,14	1,14	1,03	0,81
1947/48	2,35	1,20	1,29	1,16	0,91
1948/49[1]	2,35	1,20	1,29	1,16	1,00

[1] + 2 % tillegg ved oppgjør.

Ved kjøring ligger satsene også noe høyere i sone 2, og i tillegg til disse kommer gangtillegget og feriepenger.

Prisene på sevjebarket grankubb ble fastsatt av Prisdirektoratet ved melding av 7. mai 1948. Den ble kr. 33,00 pr. m³ løst mål, hvilket er kr. 2,00 mer enn i 1947. Investeringstilskuddet for sevjebarket grankubb ble samtidig økt fra kr. 2,10 pr. m³ løst mål til kr. 3,50. Den investeringsavgift som industrien skal betale i tillegg til prisen for sevjebarket kubb er satt til kr. 6,30 pr. m³ løst mål svarende til kr. 9,00 pr. m³ fast mål.

Det var på forhånd ført forhandlinger mellom kjøpere og selgere om kubbprisen og de var blitt enige om den pris som ble godkjent. Avtalen mellom kjøpere og selgere gikk videre ut på at investeringstilskuddet skulle være kr. 6,00 pr. m³ løst mål og dette skulle i sin helhet settes på konto til den skog som leverte kubben uten å gå om Investeringsfondet. Videre var kjøpere og selgere enige om et ytterligere investeringstilskudd av kr. 1,00 pr. m³ løst mål som skulle utbetales hvis det samlede kvantum sevjebarket grankubb ble minst 150 000 m³ løst mål.

Organisasjonenes avtale om investeringstilskuddet var ment som en særskilt stimulans for hogst av sevjebarket grankubb derved at dette helt ut tilfaller skoger hvor kubb blir hogd istedenfor å gå inn i Investeringsfondet og altså blir fordelt på alt hogd tømmer. Denne del av avtalen ble altså ikke godkjent av Prisdirektoratet.

Samtidig med meldingen om prisen på sevjebarket grankubb fikk en beskjed om at det som vanlig ville bli gitt adgang til å beregne 10 % tillegg for sevjebarket tømmer til den pris som senere ville bli fastsatt.

Spørsmålene om årets tømmerpriser ble tatt opp til behandling tidlig på sommeren. Regjeringens tømmerutvalg gikk med på at partene ved frivillige direkte forhandlinger søkte å få i stand en avtale om prisene. Tømmerutvalget gjorde samtidig partene oppmerksom på at en måtte regne med de samme avgifter til Investeringsfondet og den samme produksjonsavgift som i 1947/48. Videre ville det bli innført en avgift til et pensjonsfond for skogsarbeidere med kr. 4,00 pr. m³ fast mål som ville bli beregnet etter stort sett de samme regler som for produksjonsavgiften.

Under forhandlingene om tømmerprisene framholdt kjøperne at verdensmarkedet for treforedlingsprodukter ikke lenger hadde den samme støe tendens som tidligere. Kjøperne var tilbakeholdne og ville bare avslutte kortsiktige kontrakter, og det tydet på at man ventet nedgang i prisen. Skogeierne på sin side framholdt at det bare var enkelte produkter som viste prisfall. Markedsprisene var fremdeles slik at de ga rikelig fortjeneste og skogeierne mente det var rimelig at de gjennom tømmerprisene fikk en passende del av de gode konjunkturer. Endringen i skogtariffene hadde dessuten økt driftsutgiftene i skogbruket.

Forhandlingene mellom selgere og kjøpere av tømmer førte ikke til noe resultat. I slutten av september ble det meddelt at partsforhandlingene var avsluttet uten enighet om de nye tømmerpriser. Regjeringens tømmerutvalg innkalte deretter partene til møte for om mulig å oppnå en overenskomst, men da dette ikke førte fram, ble saken til slutt overlatt til prismyndighetene. Prismyndighetenes behandling førte til at basisprisen for cellulosetømmer av gran i Glomma ble satt opp med kr. 1,00 pr. m³ fra kr. 39,00 til kr. 40,00. De andre tømmerprisene er satt opp tilsvarende.

Samtidig med denne forhøyelse av tømmer-

prisene er det forutsetningen at investeringstilskuddet for de bestemte sortimenter av tømmer som vesentlig er av interesse for industrien skal heves fra kr. 3,00 til kr. 4,00 pr. m³ og at industriens avgift til investering i samsvar med dette heves fra kr. 6,00 til kr. 7,00 pr. m³.

Basisprisene for tømmer og ved på Østlandet.

Kr. pr. m³ for tømmer og pr. favn 60 cm for ved.

Driftsår	Skurtømmer ca.	Sliperi- og cellulosetømmer		Skurslip (furu)	Favneved	
		Gran	Furu		Barved	Bjørk
1938/39	16,00	13,00	8,25	10,50	18,00	24,00
1939/40	19,50	15,80	11,00	14,25	21,00	29,00
1940/41	21,00	15,80	11,50	15,25	25,00	35,00
1941/42	22,50	19,00	16,00	18,50	[1] 36,00	[1] 47,50
1942/43	23,50	20,50	17,50	20,00	[1] 36,00	[1] 47,50
1943/44	26,50	23,00	20,00	22,50	[2] 36,00	[2] 47,50
1944/45	27,00	23,00	20,00	22,50	[2] 36,00	[2] 47,50
1945/46	35,00	30,75	27,00	29,50	[2] 41,00	[2] 55,00
1946/47	42,00	35,00	31,00	34,50	[2] 44,00	[2] 58,00
1947/48	46,00	39,00	35,00	38,50	53.00	66,00
1948/49	47,00	40,00	36,00	39,50	55,00	68,00

[1] Prisen i sone 1. [2] Hertil kr. 3,00 i tillegg for «vanskelige driftsforhold».

Under leveringsbestemmelser fastsettes at når tømmeret blir levert på tomten til tresliperi, cellulosefabrikk, wallboardfabrikk eller sagbruk med høvleri kan det beregnes et tillegg på kr. 5,00 pr. m³. For 1947/48 var dette tillegg kr. 3,00 pr. m³. På den annen side er de sirkumferenser innen hvilke de foran nevnte kjøpere kunne betale vassdragspris innskrenket fra 35 km til 20 km for tresliperi, cellulose- og wallboardfabrikk og til 15 km for sagbruk med høvleri. For alt ubarket tømmer er fradraget i prisen økt fra 5 til 7 %.

Tømmer på rot kan selges til kjøper med godkjent kjøperkvote i distriktet. Slike salg skal registreres av Salgsforeningen i distriktet og det skal betales 3 % av nettokjøpesummen i rotsalgsavgift til staten samtidig med registreringen. Denne skal skje senest innen 14 dager etter inngått kontrakt og før drift er satt i gang. Ved rotsalg skal blinkingen og beregningen utføres av skogoppsynet. Prisen må godkjennes av prismyndighetene.

I år er det utarbeidd særskilt instruks for blinking og beregning av rotsalg. I denne er det spesielt påbudt at hjelpemannskapet skal være upartisk, dvs. ikke beslektet eller besvogret med selger eller kjøper eller i tjeneste hos noen av dem. Navnene på hjelpemannskapet skal føres opp på beregningsskjemaet.

Tømmerprisen 1948/49 sammen med de fastsatte avgifter øker kjøpernes (industriens) utgifter til tømmeret med i alt kr. 6,00 pr. m³ fra året forut. Herav går kr. 4,00 til pensjonsfond for skogsarbeidere, kr. 1,00 til økt investeringsavgift og kr. 1,00 i høyere tømmerpris til skogeierne. Utenom de 2 pst. tillegg til tariffsatsene (fastsatt av Lønnsnemnda) er det også øking i kjøreutgiftene over lengere avstander og i gangtillegg m. v. Under vanskeligere driftsforhold hvor det må gis vanskelighetstillegg og med lengere driftsvei (mer enn 3—4 km) må en regne med at den høyere tømmerpris bare rekker til å dekke stigningen i driftsutgifter.

Investeringstilskuddet som i 1947/48 var kr. 3,00 pr. m³ levert tømmer blir i år kr. 4,00 pr. m³, noe som betyr et indirekte tillegg til tømmerprisene. Det er imidlertid bundet til at bestemte arbeider i skogen blir utført og får således ikke noen øyeblikkelig virkning for skogeieren. For de mange skoger som ikke trenger midler til det tekniske utstyr som skogstuer og veier m. v., vil investeringstilskuddet måtte brukes til kulturarbeider. For tiden mangler en arbeidshjelp til å få utført så mye kulturarbeid som kulturavgiften representerer. En øking av midler til slike arbeider kan en derfor ikke få nyttiggjort med det første. Selv om investeringstilskuddet ble nyttet så å si straks til kulturarbeider faller utbyttet herav først mange år senere.

Vedprisene ble forhøyd fra 14. mai 1948

med kr. 2,00 pr. favn 60 cm lang ved både for bar- og lauvved. Prisene pr. favn 60 cm lang ved levert jernbanestasjon eller kai ble da kr. 55,00 for barved og kr. 68,00 for bjørkeved.

Tilleggene til den fastsatte pris ved «tidliglevering», tilkjørt forbruker m. v. er uforandret fra 1947/48. Levering før 10. desember 1948 får et tillegg av kr. 5,00 pr. favn og før 15. februar 1949 kr. 3,00 pr. favn. For tilkjøring er tillegget kr. 5,00 pr. favn 60 cm lang ved. Skjer levering andre steder enn jernbanestasjon eller kai, skal det gjøres fradrag for spart kjøring. Dette fradrag begrenses til maksimalt kr. 9,00 pr. favn 60 cm ved.

Det har i de senere år vært nedlagt betydelig arbeid fra administrasjonens side for å lette framdriften av trevirket og gjøre skogsarbeidet lettere og mer effektivt. Bygging av veier innover i skogområdene pågår med full kraft. Hensiktsmessige husvær for folk og hester bygges i stor utstrekning. Her er det nå kommet langt selv om det står mye igjen å gjøre. Det er på disse områder investeringspengene vesentlig skulle settes inn.

Siden Yrkesskolen for skogsarbeidere ble opprettet har det stadig vært kurser for opplæring i riktig bruk og stell av redskapene utover i alle skogdistrikter. På samme linje står også arbeidet med motorisering av skogbruket både når det gjelder selve hogsten og en rekke andre arbeider. Bruken av motorsager for felling og kapping synes fremdeles å være på eksperimentstadiet. Således er det enda både tekniske og økonomiske forhold som må løses før motorsagene slår igjennom, men det er helt på det rene at arbeidseffektiviteten øker og den fysiske påkjenning blir mindre ved bruk av motorsager.

Oppgavene over kulturarbeidene i 1947 viser god framgang fra 1946. Plantingen var således større enn noen gang tidligere, men også for de andre kulturarbeider var det god framgang. Foruten for planting var framgangen størst for markberedning, rydding av hogstflater o. l. For 1948 foreligger det ingen oversikt enda, men de foreliggende opplysninger viser framgang for kulturarbeidene også i 1948. For grøftingen har det vært kurser i bruk av grøftedynamitt og tilgangen av denne har vært bedre. Det har hittil vært underskudd på skogplanter i alle år. En venter at det også vil bli tilfelle i 1949. Med en vanlig etterspørsel venter en at behovet for skogplanter vil bli dekket fra 1950. Tilgangen på granfrø var liten, men det er nok av det i hvert fall for ett år framover. Tilgangen av furufrø er meget bra.

Spørsmålet om arbeidshjelp til kulturarbeidene har vist seg å være det vanskeligste problem å løse hittil. Her har det vært noe bedring i 1948 fordi det er slått inn på nye linjer ved organiseringen av arbeidet og arbeidskraften. Mange steder har man organisert «kulturgjenger», dvs. arbeidslag med en leder. Disse driver da bare med kulturarbeid og etter en fastlagt rute blir disse arbeider utført hos de forskjellige skogeiere. En annen ting som antakelig fører til at det blir lettere med hjelp til disse arbeider er innføring av akkord også ved arbeider hvor en tidligere mente dette ikke lot seg praktisere. De foreliggende erfaringer av disse nye tiltak har overveiende vært meget gode.

Ved utgangen av 1946 innesto det vel 9 mill. kr. i kulturavgift. Ved utgangen av 1947 var dette steget til vel 12 mill. kr. Denne opphopning av kulturavgift er en uheldig utvikling. Kulturarbeidene må utføres fortløpende. Det har vært mangelen på arbeidskraft som har ført til denne opphoping av kulturmidlene. Nå ser det ut til at det blir bedre tilgang på hjelp. Det er derfor håp om at stigningen i kulturmidlene ikke fortsetter.

Vekstforholdene for skogen var meget gode i 1948. Temperaturen i veksttiden var omtrent normal over hele landet og det var rikelig med nedbør.

De store snømengder vinteren 1947/48 over det sørøstlige barskogområde førte — særlig for de sydligere områder — til store skader ved snøbrekk. Likeså fikk en i de samme trakter se virkningen av tørken i 1947. Skadene herav viser seg dog heldigvis å ha et mer begrenset omfang enn først antatt. Det har vært enkelte områder med insektherjinger, men over begrensede områder. Heller ikke har det vært stormskader av større omfang i 1948.

Fiskeriene.

En regner med at de norske fiskerier i 1948 vil komme til å gi et fangstutbytte på minst 1 300 000 tonn. Gjennomsnittsutbyttet i førkrigsårene 1930/39 var 935 000 tonn. Året 1940 har ellers det største fangstutbytte med 1 081 091 tonn. Rekordfangstmengden i 1948 antas å ville gi et rekordartet verdiutbytte på ca. 325 mill. kr.

Fangstutbyttets størrelse skyldes det overordentlig rike vintersildfiske, mens utbyttet av de fleste andre viktigere fiskerier som f. eks. skrei- og loddetorskfisket, er høyst ordinært, for ikke å si dårlig. I det store og hele antas driften å ha gitt meget godt økonomisk utbytte for de fiskere som har deltatt noenlunde sammenhengende i flere fiskerier.

Torskefiskeriene.

På grunn av de meget gode omsetningsforhold og det rike fiske i fjor ble det stilt store forhåpninger til årets skreifiske. Uvær og formo-

dentlig egenartede innsigsforhold gjorde fisket til en stor skuffelse. Vinterfisket i Finnmark som ga 10 210 tonn lå ca. 2 500 tonn under utbyttet i 1947 og utgjorde bare tredjeparten av fangsten i 1939. Loddetorskefisket i Finnmark ga 25 132 tonn torsk og lå noe over fisket i 1947, men ga ikke kompensasjon for de mislykte skreifiskerier. Lofotfisket foregikk under til dels dårlige værforhold. I begynnelsen av sesongen gikk dessuten skreien etter sild, og agnfisket ga dårlig resultat. Hovedtyngden av fangsten ble tatt i Vest-Lofoten. Det ble fisket 70 961 tonn mens gjennomsnittsutbyttet i årene 1930/47 var 89 070 tonn. I 1947 var fangsten 145 897 tonn. Belegget i Lofoten pr. 22. mars var 4 856 båter med 19 247 mann. Det dårlige fiske holdt folk fra å reise til Lofoten, så belegget ble noe mindre enn i 1947.

Det var ingen vansker med å bli av med fisken i 1948. På grunn av fiskemangelen ble det imidlertid til dels betalt ulovlige priser på råfisken. Forholdet er at prisen på fisk til fersk anvendelse i følge prisbestemmelsene er høyere enn prisen på fisk til henging og salting.

Fangstverdien av lofotfisket er beregnet til i alt kr. 28 626 000.

Av årets lofotkvantum ble det hengt 10 499 tonn, saltet 43 339 tonn, brukt fersk 15 044 tonn, til filet 2 079 tonn, produsert 30 991 hl. damptran, tungsaltet 11 213, sukkersaltet 5 753 hl, brukt til hermetikk og ising 16 458 hl rogn.

Det kan ellers bemerkes at skreifisket for Troms, Vesterålen og på yttersiden av Lofoten samt lenger sør overveiende var dårligere enn tidligere år.

Nedenfor følger en tabell som viser fangstmengden av skrei og loddetorsk i de forskjellige distrikter for en rekke år (vekt i tonn sløyd skrei).

	1938	1944	1945	1946	1947	1948
Finnmark, vinterfiske	14 906	3 967	—	916	12 667	10 210
» vårfiske (loddetorsk)	32 382	6 250	1 941	12 573	22 934	25 132
Troms	10 169	3 324	3 685	12 343	18 141	9 911
Lofoten oppsynsdistrikt ...	89 506	83 300	67 716	128 769	145 897	70 961
Lofoten ellers og Vesterålen	10 494	7 464	10 260	20 072	24 631	12 481
Nordland ellers	656	6 796	1 183	722	598	448
Trøndelag	948	2 940	2 168	2 226	1 629	954
Møre og Romsdal	2 515	4 605	7 205	4 449	2 505	3 616
I alt[1])	161 801	118 808	94 192	182 070	229 002	133 712

[1]) Inkl. skreifisket sør for Møre og Romsdal.

Det samlede torskeparti på 133 712 tonn ble anvendt således: Hengt 24 108 tonn, saltet 69 907 tonn, anvendt fersk og iset 36 862 tonn, filetert 2 835 tonn. Damptranproduksjonen utgjorde 55 555 hl, av lever til annen tran medgikk 4 149 hl, av rogn ble det saltet 20 692 hl og hermetisert samt iset 26 335 hl.

Stortrålernes fiske og fisket i fjerne farvann.

I likhet med skreifisket ble stortrålernes sesong langs norskekysten i vintermånedene mindre vellykket. Det lot til at fisken gikk noe høyt i sjøen og dertil var værforholdene lite gunstige for driften. Fra mai av forsøkte trålerne seg vekselvis på feltene ved Bjørnøya og på havet øst for Finnmark (Skolpen, Nordbanken etc.). Det gikk i det store og hele tregt med driften. Det var lite fisk. I august—september forsøkte enkelte av stortrålerne seg som sildetrålere på Fladengrunn — et forsøk som delvis på grunn av upassende redskaper ble mindre heldig, men som antakelig blir forsøkt på ny. I november—desember har enkelte trålere drevet ferskfiskleveranse — fangstene har vesentlig bestått av uer. I henhold til de oppgaver som er mottatt inntil midten av desember er det samlede utbytte av driften 4 771 tonn saltet torsk, 276 tonn annen saltfisk, 2 118 tonn diverse ferskfisk og 424 tonn tran. Det har vært 11 fartøyer i drift. (Trålernes sildefangster er medregnet under Fladengrunnfisket.)

Bjørnøyfisket med line var mindre godt. Det ble ikke funnet drivverdige forekomster på Spitsbergenbankene og alt fiske foregikk på vanlig Bjørnøyfelt, hvor forholdene var sterkt varierende, vesentlig mindre gode. Det ble i alt utført 74 fangstturer med samlet utbytte på 1 400 tonn saltet torsk, 29,9 tonn annen saltfisk, 29,3 tonn fersk kveite, 7,3 tonn annen ferskfisk og 1 141 hl fersk lever, alt til en samlet verdi av kr. 1 139 754.

Til Vest-Grønland ble det utført 3 fangstturer

med samlet utbytte 327 tonn salttorsk, 14,4 tonn fersk kveite og 31 fat tran, til en samlet verdi av kr. 320 275.

Til fiskefeltene ved Nord-Island ble det foretatt 2 turer som ga 5 tonn salttorsk og 25,9 tonn fersk kveite samt 13 fat tran. Samlet verdi var kr. 67 078.

Sildefiskeriene.

Vintersildfisket. Storsildfisket slo til natt til 15. januar utfor Sunnmøre og utviklet seg etter hvert sørover langs kysten på en meget gunstig måte. Silden kom tett oppunder land, det var meget av den og værforholdene var jamt gode. Fangstmengden kom opp i 4,1 mill. hl — mer enn noensinne tidligere. Vårsildfisket utviklet seg også på fordelaktig måte — især var garnfisket godt på Karmøyfeltene. I april måned hadde en et uvanlig godt etterfiske i Sogn og Fjordane og på Sunnmøre både med snurpenot og landnot. Vårsildsesongen gikk ut 17. april kl. 24 med et kvantum på 4,7 mill. hl.

Det samlede utbytte av vintersild kom dermed opp i 8,8 mill. hl eller ca. 3,5 mill. hl mer enn i noen tidligere sesong. I de siste årene har det vært fisket følgende mengder:

1948:	8 809 000 hl	1944:	3 227 000 hl
1947:	5 315 000 »	1943:	2 456 000 »
1946:	3 846 000 »	1942:	2 725 000 »
1945:	3 759 000 »	1939:	4 435 000 »

Av årets kvantum ble 4 525 213 hl fisket med garn, 3 524 140 hl med snurpenot og 759 511 hl med landnot. Ifølge underretning fra Noregs Sildesalslag lå gjennomsnittsprisen til fisker på garnsild for storsild på kr. 15,60 pr. hl, vårsild kr. 12,72, snurpesild henholdsvis kr. 15,58 og kr. 12,67 samt landnotsild henholdsvis kr. 18,43 og kr. 15,51. Landnotprisen inkluderer et tillegg på kr. 2,83 pr. hl.

Den samlede førstehåndsverdi av fangstene beløper seg til kr. 130 996 632. Den tilsvarende verdi i 1947 var 80,3 mill. kr.

Følgende oppstilling viser anvendelsen av vintersilden i 1948, 1947 og 1938 (i tusen hl).

	1948	1947	1938
Fangstmengde, i alt	8 809	5 315	5 338
Av dette:			
Fersk eksport og frysing	1 310	1 021	792
Saltet	1 271	1 108	294
Fabrikksild.....	5 798	2 832	3 820
Hermetikk	192	184	116
Agn	157	104	85
Fersk innenlands	81	66	122
Henstandssild	—	—	109

De store sildemengder vinteren 1948 bevirket at mottaksapparatet etter hvert ble temmelig anstrengt. Utenom fiskefartøyenes egen transport av silden var det behov for megen tonnasje til frakting, og iblant ble det en stor samling foran de sentrale losseplasser med tilsvarende venting på tørn, likesom det også for Sildelagets salgsavdeling tok sin tid å få plasert fangstene. Produksjonen av iset sild er noenlunde i overensstemmelse med inngåtte salgsavtaler, som har vært utnyttet til det ytterste. Saltingen står i forhold til tilgangen på emballasje og kapasiteten av salterikummene. Sildoljeindustrien på sin side arbeidde på spreng og ble mot slutten av fisket noe hemmet på grunn av overfylte lagre av ferdigvarer.

Feitsild-og småsildfisket. Stort sett har dette fiske i 1948 vært mindre godt. De beregnede mengder feitsild består overveiende i forfangstsild fanget i månedene april/juni. Feitsildfisket må sies å ha vært helt mislykket. De kvanta som etter hvert er kommet til består bare i unntaktstilfelle av direkte og rene feitsildfangster. Feitsilden er helst blitt til som utplukk av småsildfangster. Det har til dels vært gode småsildforekomster i søre distrikt og da især i vår- og sommertiden. I nordre distrikt viste det seg å være ganske gode småsildforekomster i Troms og Nordland fra og med november, men på denne tid var det konstant uvær til stor hindring for driften. Pr. 4. desember regnes det med en samlet fangst av 189 389 hl feitsild og forfangstsild (sistnevnte 162 164 hl) mot en beregnet mengde i hele 1947 på 218 409 hl. De tilsvarende tall for småsild er: 785 285 hl og 506 678 hl. Anvendelsen av fangsten pr. 4. desember framgår av følgende tall:

	Feitsild i 1000 hl.	Småsild i 1000 hl.
Fangstmengde i alt	189	785
Av dette:		
Fersk eksport	59	7
Saltet	8	15
Hermetikk	1	151
Fabrikksild.....	83	560
Agn	28	33
Fersk innenlands	10	19

Sildefisket ved Island. Til årets sildefiske ved Island ble det utrustet 255 fiskeekspedisjoner og 3 fraktefartøyer — tilsammen 258 fartøyer. I fjor deltok det 201 norske fartøyer i samme fiske.

På sin første fangsttur var 82 fartøyer utrustet med snurpenot, 5 fartøyer både med snurpenot og med garn, 167 fartøyer med garn alene og 1 enkelt fartøy avgikk uten redskaper for å drive samfiske med en snurper.

Et resyme over turenes fordeling på redskap framgår av følgende oppstilling:

	Samlet turantall	Snurpe-not	Snurp og garn	Bare garn	Uten redskap	Frakt
1ste tur	258	82	5	167	1	3
2nen tur	18	2	10	6	—	—
Tilsammen	276	84	15	173	1	3

Til samtlige 276 fangstturer ble det utklarert 288 367 tomtønner.

Både blant snurpere og drivere var det dem som tok full last, men gjennomgående lå de fleste noe under. Den siste delen av august måned ble den beste fangsttid, men på denne tiden var det flere fartøyer som hadde for lite proviant igjen og derfor var nødt til å gå fra feltet uten å kunne utnytte mulighetene fullt ut.

Årets islandsfiske løp av uten uhell av større betydning. Værforholdene på feltet var stort sett bra, men det var en del uvær under hjemseilingen.

Mot slutten av september måned var samtlige fartøyer kommet hjem.

Nedenfor følger en oppstilling som viser årets fiske sammenliknet med fisket i 1947 og i toppåret 1936.

Arstall	Turer	Total-fangst tnr.	Skarp-saltet m. hode tnr.	Hode-kapp. skarps. tnr.	Matjes-behandl. tnr.	Krydr. tnr.	Sukker-saltet tnr.	Annerl. behandl. tnr.
1948.....	276	206 810	10 059	110 352	9 979	57 295	17 164	1 961
1947.....	221	191 337	9 282	100 467	9 530	55 720	15 411	927
1936.....	203	247 239	149 699	23 308	48 776	22 795	531	2 130

Kvantitativt ligger årets fiske over gjennomsnittsutbyttet av vårt islandssildfiske, men samtidig har utrustningen vært større enn noensinne tidligere og fangsttiden ble usedvanlig lang.

Brislingfisket. Fisket tok sin begynnelse den 29. mai som fastsatt i loven, med første tillatte opptak 1. juni. Stort sett ble det under et middels fangstår og den fangede brislings kvalitet var mindre bra. Fettgehalten var i stor utstrekning for liten, og det ble meget av den såkalte Y-vare eller halvprisvare. En regner med at det tilsammen er oppfisket 8 600 tonn brisling, hvorav 7 800 tonn til sardinproduksjon og 800 tonn til krydring (ansjos). I sistnevnte tall inngår også de brislingfangster som norske trålere har tatt ved Skagen. I 1947 regnet en med en fangstmengde på 8 900 tonn og i 1946 på 12 900 tonn.

Trålfisket på Fladengrunn. Antakelig har det deltatt omkring 100 trålere i årets fiske. Sesongen var ikke ubetinget vellykket. Værforholdene var dårlige og det gikk lang tid før silden samlet seg på banken. Fangstmengden var på tilsammen 6 019 tonn.

Andre fiskerier.

Makrellfisket samlet betydelig deltakelse og ga både i drivgarnsesongen mai—juni og i ettersesongen i juli og til dels august—september gode fangster. Ved utgangen av september regnes det med en fangstmengde på tilsammen 13 030 tonn, hvorav 1 979 tonn til hermetikk. I hermetikkpartiet inngår en del pir og «gydd». Etter 30. september har det foregått en del fiske etter pir og storfallen makrell — et kvantum som muligens kan dreie seg om 6—800 tonn. For hele 1947 regnet en med et makrellparti på ca. 13 000 tonn.

Seifisket i Finnmark begynte allerede i slutten av mai måned i år. I dette fylke har fisket i det store og hele vært bra til langt ut på høsten. Fylkets parti ligger ved utgangen av november måned på ca. 26 000 tonn. Også i Troms har det vært fisket til dels bra. Alt i alt regner en med et seiparti på 41 500 tonn for hele kysten mot 35 000 tonn i fjor ved utgangen av november.

Bankfisket på de nordlige Nordsjøbanker — Shetland, Færøyane, Tampen, Egga — var ikke fullt så vellykket som de nærmest foregående år. Dette skyldtes at det i hovedsesongen i sommertiden stadig holdt seg med nordlig kuling og sterk strøm, på høstparten med praktisk talt permanent uvær. Det deltok en stor flåte, som til tross for været, antas å ha gjort det bra.

Levendefiskomsetningen har vært ganske betydelig og har utenom rusefanget torsk også omfattet snurpefanget og låssatt sei. Levendefisklaget har forestått omsetningen i et distrikt fra Nordmøre i sør til Lofoten i nord. Ved utgangen av november antas omsetningen å ha vært 3 700 tonn levende torsk og sei.

Det antas at rekefisket og hummerfisket har vært litt mindre enn normalt. Det stadige uvær i annet halvår har vært en medvirkende årsak.

Håbrannfisket har ikke vært helt tilfredsstillende for deltakerne. Det har til dels

vært vanskelig å finne gode forekomster likesom værforholdene til havs har vært mindre gode. Ved utgangen av november settes fangstmengden til 1 560 tonn. Eksport har foregått til Italia, Belgia og Frankrike.

K r a b b e f i s k e t. På grunn av de nær sagt ubegrensede avsetningsmuligheter på fordelaktige betingelser til Storbritannia har dette fiske vært drevet meget intenst langs hele Vestlandskysten helt nordover på Helgeland. Fangstmengden for fisket, som ble avsluttet ved månedsskiftet november—desember, settes til 7 000 tonn.

S e l f a n g s t e n i Vesterisen og ved New-Foundland falt gjennomgående heldig ut. Likeledes hadde en del båter gode fangster i Østhavet. Det har vært lett omsetning av selfangstprodukter.

H å k j e r r i n g. Det har i år vært drevet håkjerringfangst ved Svalbard, i Danmarkstredet og ved Vest-Grønland. Den har vært utført av større fartøyer. Dessuten har det foregått betydelig drift på bankene nærmere kysten, således utfor Øst-Finnmark. Denne del av driften har vært utført av vanlige fiskefartøyer, som har brakt leveren i land i fersk tilstand.

Utførselen.

I månedene januar—oktober 1948 ble det utført fisk og fiskevarer til en samlet verdi av 383 mill. kroner mot 367 mill. kroner i samme tidsrom i 1947. I disse tallene er ikke tatt med utførselen av sild- og fiskemjøl, tran og saltet torskerogn som går inn under andre varegrupper i eksportstatistikken. Derimot er hermetikk medregnet.

Verdien av vår fiskeeksport har aldri tidligere vært så stor. Til sammenlikning kan f. eks. nevnes at eksportverdien de siste årene før krigen dreide seg om 115—140 mill. kroner pr. år.

Økingen i utførselsverdien for fisk og fiskevarer skyldes først og fremst den store sildeeksporten. Av fersk sild ble det i januar—oktober 1948 utført 130 930 tonn mot 84 846 tonn i samme tidsrom i 1947. Også for saltsildeksporten var det en betydelig stigning, nemlig fra 75 352 tonn i januar—oktober 1947 til 102 094 tonn i de samme måneder i 1948. Dette er omtrent det tredobbelte av utførselen de siste årene før krigen.

Utførselen av fersk fisk var i januar—oktober 1948 litt større enn i samme tidsrom i 1947, nemlig 44 031 tonn mot 43 941 tonn. Den viktigste fiskesorten var torsk som utgjorde 18 108 tonn. Dette var en nedgang fra året før på 5 646 tonn. For øvrig legger en merke til en betydelig oppgang i utførselen av hyse, fra 1 856 tonn i januar—oktober 1947 til 7 207 tonn i de samme måneder av 1948.

Eksporten av salt fisk som i januar—oktober 1946 var 32 613 tonn, gikk i 1947 ned til 9 148 tonn og var i 1948 bare 3 327 tonn. For saltet torskerogn var det en liten øking, fra 4 430 tonn i 1947 til 4 995 tonn i 1948.

Eksporten av tørrfisk og klippfisk som tok seg godt opp i 1947, er gått en del tilbake. For klippfisk var det en nedgang fra 37 304 tonn i januar—oktober 1947 til 30 356 tonn i de samme måneder i 1948. Utførselen av tørrfisk gikk ned fra 11 240 tonn i 1947 til 9 070 tonn i 1948. Klippfiskeksporten var således omtrent på førkrigsnivået mens tørrfisk ligger betydelig lavere.

Eksporten av sildmjøl gikk opp fra 1 000 tonn i 1947 til 5 357 tonn i 1948, mens fiskemjøl var omtrent uforandret. I forhold til før krigen var utførselen svært liten.

Hermetikkeksporten ligger nå omtrent på førkrigsnivået, og var i januar—oktober 1948 30 313 tonn mot 29 230 tonn i samme tidsrom i 1947. Tallet for hele 1939 er 36 111 tonn.

Utførselen av tran som viste betydelig stigning i 1946 og 1947, utgjorde i januar—oktober 1948 280 801 hl mot 272 094 hl i de samme måneder i 1947. Dette er imidlertid fremdeles ikke mer enn om lag halvparten av kvantumet i 1939. En legger merke til at utførselen av dampmedisintran fortsatt går nedover, idet den var 57 933 hl i januar—oktober 1948 mot 89 698 hl i samme tidsrom i 1947. Nedgangen blir mer enn oppveid av økingen i eksporten av de andre transorter, først og fremst blanktran og bottlenose- og spermasettran.

H v a l f a n g s t e n.

Den norske hvalfangstflåten besto før krigen av 13 flytende kokerier på tilsammen 155 000 br.-tonn og av omkring 100 hvalbåter. Herav gikk 8 flytende kokerier på tilsammen 95 300 br.tonn og ca. 39 hvalbåter tapt under krigen. En del av hvalbåtene som overlevde krigen var dessuten i en slik tilstand ved tilbakeleveringen til eierne at de ikke lenger var skikket som fangstbåter. Det var derfor en sterkt redusert flåte tilbake til å gjenoppta fangsten etter krigen.

Gjenoppbyggingen av hvalfangstflåten har imidlertid foregått meget hurtig. Allerede før krigen sluttet hadde den norske regjering kontrahert et kokeri i England. Dette kokeri — «Norhval» — ble ferdig høsten 1945 og tok del i første etterkrigssesong 1945/46 sammen med de 5 kokerier som var intakt. Det tidligere tyske kokeri «Walter Rau», som ble tildelt Norge, fikk navnet «Kosmos IV» og var ferdigreparert til den andre etterkrigssesongen 1946/47. I tillegg til disse 2 kokerier kontraherte hvalfangstselskapene etter krigen 1 kokeri i England,

1 i Sverige og 1 i Danmark. Kokeriet som ble bygd i England — «Thorshavet» — og kokeriet fra Sverige — «Kosmos III» — ble ferdig høsten 1947 og tok del i den sist avsluttede sesongen 1947/48. Det siste kokeriet «Thorshøvdi», bygd i Danmark, ble ferdig høsten 1948 og tar del i inneværende sesong 1948/49.

Hvalfangstselskapene har etter krigen bygd 29 hvalbåter, og de har dessuten overtatt 15 av de hvalbåtene som ble bygd i Norge under krigen. De 5 kokeriene på tilsammen ca. 81 400 br.tonn og hvalbåtene som selskapene har anskaffet etter krigen, har kostet omkring 250 millioner kroner. En regner nå med at gjenoppbyggingen av kokeriflåten er ferdig, men det står ennå en del igjen før de norske selskaper har fått et konkurransedyktig hvalbåtmateriell.

For den pelagiske fangst i Sydishavet i den sist avsluttede sesongen 1947/48 gjaldt den samme internasjonale avtale som i foregående sesong. Fangsttiden var derfor fra 8. desember 1947 til 7. april 1948, begge dager inkludert. Ved siden av denne tidsbegrensning var det, som i de foregående to sesonger, fastsatt en totalbegrensning av fangsten, idet det samlede antall hval som kunne fanges pelagisk i sesongen var begrenset til 16 000 blåhvalenheter. Hvalfangstavtalen inneholdt nærmere bestemmelser om avblåsing av fangsten hvis det skulle vise seg at de 16 000 blåhvalenheter ble nådd før utløpet av fangsttiden.

De norske hvalfangstselskapene hadde høsten 1945 sluttet en overenskomst om felles drift i de 3 første etterkrigssesongene. Fangsten i sesongen 1947/48 foregikk derfor for regning av samtlige norske selskaper som drev pelagisk fangst i Antarktis i sesongen 1939—40, og overskuddet på driften ble fordelt etter en fastsatt norm.

Det norske hvalfangstmateriellet i Antarktis i sesongen 1947/48 besto av 9 flytende kokerier, 1 landstasjon og 91 hvalbåter. I foregående sesong 1946/47 var materiellet 7 flytende kokerier, 1 landstasjon og 63 hvalbåter.

Fangstforholdene i Antarktis i sesongen 1947/48 var ikke så gode som i foregående sesong 1946/47, da de ble betegnet som særlig gunstige. Det var i sesongen 1947/48 gjennomgående dårlig vær og mindre tilgang på hval enn i foregående sesong. Når de norske og utenlandske pelagiske ekspedisjoner allikevel nådde opp i tilsammen 16 364 blåhvalenheter pr. 31. mars 1948, og fangsten ble avblåst pr. denne dato — 7 dager før utløpet av den fastsatte fangstperiode — skyldtes det at fangstapparatet var betydelig utvidd i denne sesong.

Fangstutbyttet for de norske selskaper ble noe større i sesongen 1947/48 enn i foregående sesong. I alt ble det fanget 15 656 hval og produsert 1 050 830 fat olje, mot i 1946/47 12 533 hval og 980 838 fat olje. (Herunder er tatt med fangsten fra landstasjonen i Husvik Harbour.) Økingen i fangstutbyttet ble dog ikke så stor som man hadde ventet etter den store innsats av fangstmateriell i denne sesongen. Materiellet var således økt med 2 nye flytende kokerier og 28 nye hvalbåter siden sesongen 1946/47. Til sammenlikning nevnes at den norske fangst i Antarktis i sesongen 1939/40 (med 10 flytende kokerier og 79 hvalbåter) utgjorde 11 040 hval med oljeutbytte 909 790 fat.

For eksportoljen fra 1947/48-produksjonen oppnådde selskapene £ 110 pr. tonn, mens eksportoljen fra foregående sesong ble solgt til £ 100 pr. tonn. Regner en med £ 110 pr. tonn for all hvaloljen fra 1947/48-sesongen blir det samlede verdiutbytte av den norske oljeproduksjonen på 1 050 830 fat eller 177 940 tonn i denne sesongen ca. 3 8 1 mill. kr. (Spermoljen er regnet etter en litt lavere pris pr. tonn.) I sesongen 1946/47 var tilsvarende verdiutbytte ca. 328 mill. kr. og i sesongen 1945/46 ca. 121 mill. kr.

Hvalfangstselskapene oppnådde imidlertid ikke £ 110 pr. tonn for hele fangsten i sesongen 1947/48. Beløpet ovenfor på ca. 381 mill. kr. inkluderer nemlig en prisutjevningsavgift til staten på ca. 58,8 mill. kr., som framkommer på den måten at selskapene av Prisdirektoratet ble pålagt å levere 43 080 tonn olje til innenlandsk forbruk til ca. £ 40 pr. tonn eller £ 70 under markedsverdien. En liknende prisutjevningsavgift ble i 1947 pålagt hvaloljeproduksjonen i sesongene 1946/47 og 1945/46 med henholdsvis 42,3 mill. kr. og ca. 17,5 mill. kr. Disse avgiftsbeløp er inkludert i de ovenfor nevnte tall for verdiutbytte i de 2 sesongene.

I sesongen 1947/48 var det ansatt 2 392 norske mannskaper på utenlandske hvalfangstekspedisjoner. Lønnsinntekten for disse representerer et samlet beløp på ca. 2 2 mill. kr. Alt i alt tok 5 994 norske mannskaper del i Sydhavssesongen 1947/48.

Foruten Norge drev også England, Holland, Japan, Sovjet-Samveldet og Argentina fangst i Antarktis i sesongen 1947/48. Tabellen på neste side viser fangstutbyttet og anvendt materiell i alt for disse land. Til sammenlikning er oppført tallene for foregående sesong 1946/47.

Sesong og land	Hval fanget	Olje-produk-sjon fat	Land-stasjoner	Kokerier	Fangst-båter
1947—48:					
Norge.....	15 656	1 050 830	1	9	91
England...	11 406	759 813	1	4	56
Holland ...	1 294	85 130	–	1	8
Japan.....	1 324	104 912	–	2	12
Sovj.-Samv.	824	58 400	–	1	8
Argentina .	814	44 965	1	–	7
I alt.....	31 318	2 104 050	3	17	182
1946—47:					
Norge.....	12 533	980 838	1	7	63
England...	9 872	725 469	1	4	50
Holland ...	770	77 310	–	1	8
Japan.....	1 175	73 295	–	2	12
Argentina .	857	47 830	1	–	6
Sovj.-Samv.	386	35 000	–	1	8
I alt.....	25 593	1 939 742	3	15	147

Den samlede fangst i Antarktis i sesongen 1947/48 utgjorde 31 318 hval og 2 104 050 fat olje. Herav falt nøyaktig halvparten på Norge og vel 36 % på England, regnet både etter fanget hval og produsert olje. De norske ekspedisjoners fangst var dog atskillig dårligere enn de britiske ekspedisjoners, når en tar hensyn til antallet av flytende kokerier og hvalbåter som ble benyttet. Dette skyldes i vesentlig grad at de norske ekspedisjoner benyttet både mindre og færre fangstbåter pr. ekspedisjon enn de britiske.

Den samlede fangst i 1947/48-sesongen var, som tallene ovenfor viser, en del større enn i 1946/47. Stigningen var dog forholdsvis meget sterkere for antall fanget hval enn for produserte fat olje. Det gjennomsnittlige oljeutbytte pr. fanget hval gikk således ned fra 76 fat i 1946/47 til 67 fat i 1947/48. Dette henger sammen med den ganske betydelige nedgang i blåhvalfangsten i sesongen 1947/48. Fangsten av denne særlig verdifulle hval gikk sterkt ned, både absolutt og realtivt sett. Av det samlede antall fanget hval utgjorde blåhvalen bare 22,5 % i sesongen 1947/48 mot 36 % i 1946/47.

Fangsten i inneværende sesong 1948/49, som allerede er i gang, drives av de samme nasjoner som i foregående sesong. Bare Norge har denne gang et større antall kokerier, nemlig 10, idet som foran nevnt det nye «Thorshøvdi» er kommet til. De andre nasjoner deltar med de samme kokerier og landstasjoner som i foregående sesong, se tabellen. Alt i alt er fangstmateriellet 18 flytende kokerier, 3 landstasjoner og 208 hvalbåter.

Fangsttiden for de pelagiske ekspedisjoner er i henhold til den internasjonale hvalkonvensjon av desember 1946 denne gang begrenset til tidsrommet 15. desember 1948 til og med 1. april 1949, mens maksimalbegrensningen av fangsten til 16 000 blåhvalenheter er opprettholdt.

Industrien.

Industrien har også i 1948 stort sett arbeidd under meget gunstige avsetningsforhold. Behovet for industriens produkter er stort, og likviditeten har vært tilstrekkelig til å holde etterspørselen oppe på et høyt nivå. Når det gjelder etterspørselen fra utlandet kan en dog for visse varers vedkommende spore en tendens til overgang fra sellers' til buyers' market. Tilgangen på råstoffer og arbeidskraft har stort sett vært noe bedre enn i 1947 og produksjonsvolumet har steget ytterligere. Produksjonsøkingen har dog vært mindre enn i 1946 og 1947. Dette skyldes vesentlig at importrestriksjonene som følge av valutakrisen også har rammet innførselen av råstoffer og andre produksjonsmidler. For enkelte råvarers vedkommende har således innførselen vært mindre enn i 1947.

En stor del av industrien — spesielt hjemmeindustrien — er avhengig av innførte råstoffer og produksjonsmidler. Innførselstallene vil derfor gi et godt bilde av råstoffsituasjonen. Følgende tabell viser innførselen av en del viktigere råstoffer, særlig for industrien, i de ti første måneder av 1948 sammenliknet med tilsvarende tidsrom i 1946, 1947 og de tre siste årene før krigen. (Se tabellen på s. 61).

I 1947 steg innførselen av de fleste av disse varene til dels sterkt. Tallene lå også delvis over tallene for førkrigsårene. For enkelte varer har stigningen fortsatt i 1948, mens en for andre merker seg en nedgang i innførselstallene. På grunn av den forholdsvis store innførsel i 1947 kunne imidlertid industrien legge seg opp en del lager av råvarer, og ved å bruke av disse i 1948 har en kunnet øke produksjonen på tross av den i mange tilfelle knappe innførselen.

Innførselen av de viktigste jern- og stålhalvfabrikata har vært mindre i 1948 enn i 1947, men omtrent på samme nivå som i gjennomsnitt for årene 1937/39.

Innførselen av manganmalm og krommalm som nyttes til ferrolegeringer har derimot vært større enn i 1947, og også større enn i årene før krigen.

Innførsel.

Varesort	Januar—oktober					
	1937	1938	1939	1946	1947	1948
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Kakaobønner	2 528	3 373	3 422	3 941	3 444	2 620
Tobakk	2 323	2 510	3 207	3 051	3 475	3 423
Kopra, soyabønner m. v.	79 237	85 459	76 165	13 762	31 591	49 783
Kautsjuk	1 882	1 709	1 673	934	3 421	2 938
Huder, rå og tørre	5 439	4 709	6 007	3 564	2 924	3 953
Ull	883	624	806	2 508	3 356	2 603
Bomull	2 721	2 040	2 685	767	2 879	2 555
Ullgarn	1 362	1 054	1 341	502	747	915
Bomullsgarn	4 665	2 957	3 608	2 307	3 555	4 052
Bomullstøyer, metervarer	5 516	4 492	5 000	6 136	6 464	2 310
Ullvarer, metervarer	1 531	1 500	1 563	615	1 307	565
Kull, sinders, koks	2 902 005	2 382 618	2 838 005	1 577 609	2 039 047	1 628 756
Bensin	140 376	154 125	177 847	170 756	173 376	164 472
Brenseloljer	287 383	287 652	307 482	251 732	507 589	815 714
Mineralske smøreoljer	11 982	10 765	13 424	21 484	27 399	18 520
Manganmalm	105 856	113 652	95 151	38 396	83 690	115 200
Krommalm	25 304	44 989	15 286	9 725	41 007	48 858
Bauksitt og alumina	70 211	55 099	63 080	22 216	58 597	72 312
Sinkmalm	61 072	92 400	62 967	60 917	58 007	50 203
Stål, stang- og boltjern	54 726	21 680	46 217	28 615	64 377	41 976
Profilert jern	42 725	24 626	38 769	25 715	36 312	21 868
Jernplater uten overdrag	70 414	32 864	58 837	49 427	52 288	58 326
Jern- og stålrør	32 737	17 225	20 511	12 441	27 072	31 401
Stål- og jerntråd	35 526	17 781	25 788	26 416	21 259	25 248

Når det gjelder råstoffer til tekstil- og konfeksjonsindustrien ser en at importrestriksjonene særlig har rammet metervarene, mens importen av ull og bomull og garn har holdt seg bedre oppe og til dels økt. Innførselen av ull har vært betraktelig større enn før krigen.

Innførselen av kull er sunket nesten like meget som den økte i 1947. Derimot har innførselen av brenselolje økt med ca. 60 % fra 1947 og har vært nesten tre ganger så stor som før krigen. Det har etter krigen i stor utstrekning foregått en omlegging av brenselsforbruket i industrien fra fast til flytende brensel. Således nytter nå ca. 80 % av cellulosefabrikkene flytende brensel. Denne industri hadde før krigen et kullforbruk som var ca. 25 % av industriens totale forbruk. Sildoljefabrikkene, hermetikkfabrikkene og sementfabrikkene har også for en stor del gått over til oljefyring. De fleste av de andre industriene forbereder omleggingen, men fyringsanlegg er minimumsfaktor.

Arbeidsdirektoratets sysselsettingsstatistikk (innbefattet håndverk og småindustri) gir et bilde av tilgangen på arbeidskraft. Som nevnt i avsnittet om arbeidsmarkedet ble det i mars i år foretatt en omlegging av grunnlaget for denne statistikk. Mens den tidligere bygde på arbeidsløshetstrygden er grunnlaget nå den pliktige syketrygd. Samtidig med utvidelsen av statistikken ble det også foretatt en endring i grupperingen. Virkningen av begge disse endringene for industrien vil framgå av følgende tall:

Sysselsatte arbeidsløshetstrygdede pr. 31 mars, gammel gruppering	240 033
Sysselsatte arbeidsløshetstrygdede pr. 31. mars, ny gruppering	247 118
Sysselsatte syketrygdede pr. 31. mars, ny gruppering	254 128

Forskjellen mellom de to første tallene skyldes vesentlig at elektrisitets- og gassverkene etter den gamle gruppering ikke var kommet med under industrien men under «uviss næring». Ved sammenlikning av tallene for 1947 og 1948 må en altså være oppmerksom på at det på grunn av omlegging kom med ca. 14 000 flere arbeidere i industrien. Med disse reservasjoner viser en til følgende oversikt (industrigruppene svarer ikke helt til gruppene i produksjonsstatistikken):

Sysselsettingen i industrien i 1947 (arbeidsløshetstrygdede) og i 1948 (syketrygdede).

	31.mars 1947	30. juni 1947	30. sept 1947	31. des. 1947	31.mars 1948[4]	31.mars 1948[5]	30. juni 1948	30. sept. 1948	31. okt. 1948
Malm- og metallutvinning[1]	3 109	3 313	3 405	3 219	3 841	9 308	9 584	9 683	9 934
Stein-, torv-, sement- og kalkindustri	6 328	7 527	7 193	6 434	6 422				
Teglverk, glass- og porselensindustri	3 509	4 536	4 501	4 094	3 876	11 385	13 350	12 931	12 518
Hermetikkindustri	6 794	8 004	7 486	7 047	7 156	6 480	8 702	8 236	9 183
Annen næringsmiddelindustri	20 414	21 368	21 585	23 654	24 210	23 795	24 893	24 412	24 334
Olje- og fettindustri	4 832	3 979	3 966	3 861	5 310	4 658	3 793	3 901	3 931
Kjemisk og elektrokjemisk industri	9 692	10 069	10 069	9 964	10 189	9 887	10 628	10 754	10 752
Elektrisitets- og gassverk[2]	—	—	—	—	—	5 439	5 957	6 195	6 226
Sagbruk, høvlerier	9 124	10 442	9 687	8 131	9 492	9 959	11 203	10 049	9 656
Annen trevareindustri	16 874	16 946	17 200	18 505	18 931	19 328	19 153	19 283	19 754
Papirindustri[3]	16 208	16 864	17 285	16 728	17 130	20 126	21 074	21 376	21 533
Grafikk, bokbinderier	9 506	9 470	9 466	9 674	9 692	10 324	10 196	10 218	10 341
Skinn-, lær- og gummiindustri	5 849	5 842	5 908	6 111	6 409	6 469	6 512	6 599	6 707
Tekstil- og trikotasjeindustri	15 656	15 879	16 138	17 170	17 651	17 304	17 330	17 491	17 937
Bekledningsindustri	22 636	22 538	22 918	24 092	24 579	23 454	23 018	23 033	23 413
Vaskerier, renserier	1 898	1 971	1 895	1 773	1 881	2 017	2 052	2 071	2 106
Skipsbygging	17 037	17 472	17 523	16 634	16 997	18 904	19 506	19 453	19 092
Annen jern- og metallindustri	52 632	53 670	54 771	55 482	56 258	55 291	55 484	56 214	57 160
Sum	222 098	229 890	230 996	232 573	240 024	254 128	262 435	261 899	264 577

[1]) Elektrometallurgisk industri er i 1947 gruppert under annen jern- og metallindustri.
[2]) Elektrisitets- og gassverk er i 1947 gruppert under «uviss næring».
[3]) Tremasseindustri er i 1947 gruppert under kjemisk industri.
[4]) Etter arbeidsløshetstrygden.
[5]) Etter syketrygden.

Ved frigjøringen var det ca. 170 000 sysselsatte arbeidsløshetstrygdede i industrien. Ved utgangen av 1946 var tallet 214 000 og ved utgangen av 1947 233 000. Ved utgangen av oktober 1948 var det sysselsatt 265 000 syketrygdede. Korrigerer en virkningene av omleggingen av statistikken kommer en til en reell øking i arbeidstallet i industrien på ca. 18 000 fra desember 1947 til utgangen av oktober 1948.

Det er oppgang praktisk talt for alle industrigrupper. Tilgangen på arbeidskraft har dog ikke kunnet tilfredsstille etterspørselen. I mange bransjer har det fortsatt vært mangel på arbeidere, særlig fagarbeidere.

I begynnelsen av året var produksjonen noe hemmet på grunn av vannmangelen. Det var særlig de store kraftforbrukende eksportindustrier som ble rammet av denne. Virkningene på produksjonen ble dog mindre enn en hadde grunn til å anta i fjor høst. Da vårløsningen satte inn i april ble kraftrestriksjonene etter hvert opphevd.

Som nevnt er produksjonsvolumet gått ytterligere opp i 1948. Det beste bilde av utviklingen gir Byråets månedlige produksjonsindeks som viser produksjonsvolumet i hver måned i forhold til volumet i 1938 som er satt = 100.

Følgende tabell viser hovedindekstallet. En viser også til den grafiske framstilling.

Månedlig produksjonsindeks, beregnet for samme antall arbeidsdager i hver måned.

Basis 1938 = 100.

Måned	Hele industrien		
	1946	1947	1948
Januar	84	109	117
Februar	97	119	132
Mars	99	114	129
April	100	114	130
Mai	104	123	139
Juni	106	122	134
Juli	75	79	80
August	102	120	123
September	108	120	130
Oktober	108	122	128
November	115	124	–
Desember	108	115	–
Gjennomsnittlig	100	115	–

Produksjonen er steget i hele første halvår bare avbrutt av de sesongmessige svingninger. Toppen ble nådd i juni med indekstall 139. Fra juni til og med oktober har det vært nedgang. Det var et usedvanlig sterkt fall i juli. Produksjonen pleier å gå sterkt ned i denne måned på grunn av feriene, men nedgangen de siste årene har vært større enn vanlig før krigen. Følgende tall viser utviklingen:

	Nedgang fra juni til juli		Nedgang fra juni til juli
1937	14 %	1946	29 %
1938	23 »	1947	35 »
1939	21 »	1948	40 »

Når nedgangen er blitt så stor i år skyldes det antakelig gjennomføringen av tre ukers ferie. Fra september til oktober gikk indekstallet ned med 2 poeng fra 130 til 128. Denne nedgang må i det vesentlige tilskrives Herøyakonflikten. Forutsetter en nemlig at kjemisk- og elektrokjemisk industri hadde hatt samme produksjon i oktober som i august ville indekstallet for oktober vært 132. I gjennomsnitt for månedene januar—oktober var indekstallet 124 mot 100 i hele 1946 og 115 i 1947. Det er grunn til å anta at disse tallene ligger noe for høyt fordi tallene for jern- og metallindustrien er for høye. De bygger på sysselsetting og utførte timeverk og gir derfor ikke noe riktig uttrykk for produksjonsvolumet som jo også avhenger av produksjonseffektiviteten. Regner en rent skjønnsmessig at tallet for jern- og metallindustrien er 15 % for høyt blir tallet for de ti første måneder av 1948 117.

Et slikt anslag er selvsagt ikke tilfredsstillende. Byrået holder imidlertid for tiden på med de forberedende arbeider til en omlegging og utvidelse av grunnlaget for indeksen for å kunne foreta en sikrere beregning.

Slik er bildet når industrien ses under ett men de forskjellige industrier har delvis arbeidd under forskjellige betingelser.

Det er særlig hjemmeindustrien som har holdt produksjonsnivået oppe etter frigjøringen som det framgår av følgende tabell (se også den grafiske framstilling):

Måned	Eksport-industri			Hjemme-industri		
	1946	1947	1948	1946	1947	1948
Januar	55	75	80	97	126	134
Februar	76	98	107	107	129	144
Mars	75	80	94	111	130	146
April	62	79	89	118	130	149
Mai	65	79	106	124	144	154
Juni	71	89	97	123	138	151
Juli	62	72	75	81	82	82
August	68	87	89	118	136	139
September	69	80	89	127	140	150
Oktober	72	84	85	125	141	149
November	74	87	–	134	141	–
Desember	74	75	–	125	134	–
Gjennomsnittlig	68	82	–	116	131	–

Gjennomsnittsindeksen for 1946 var 116 for 1947 131 og for januar—oktober 1948 140.

Indekstallet for oktober var 149, men disse tall er for høye fordi tallene for jern- og metallindustrien ligger for høyt som nevnt foran. Regner en med 15 % nedgang blir tallet for januar—oktober 129 og for oktober 1948 138.

Innen hjemmeindustrien er det særlig jern- og metallindustrien som har utvidd driften.

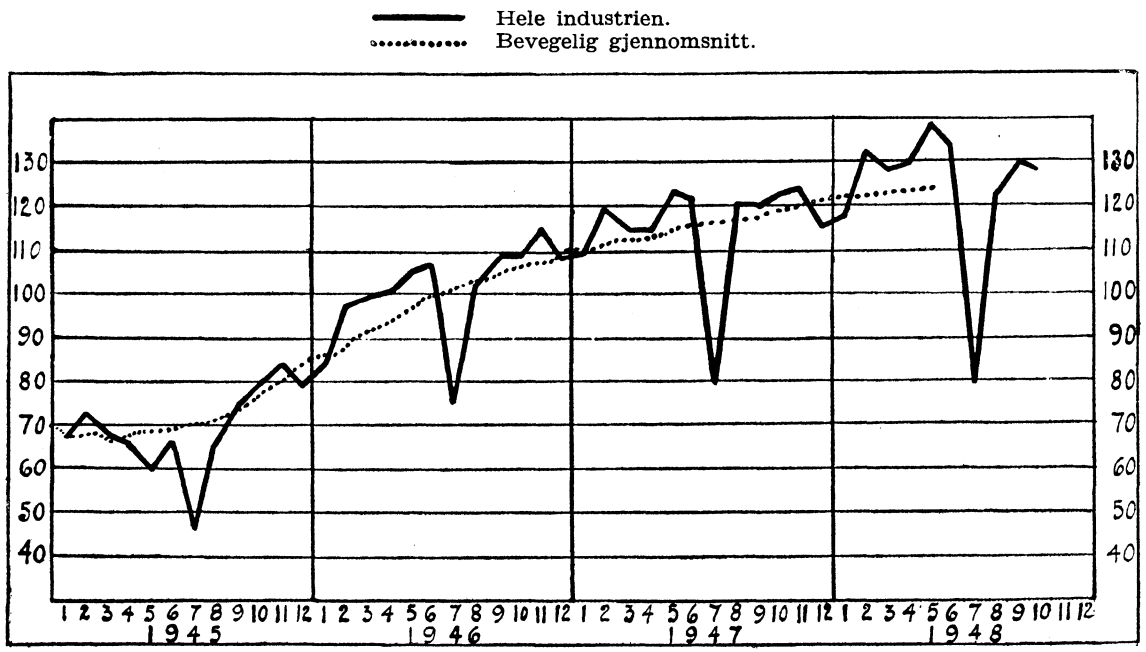
Nærings- og nytelsesmiddelindustrien, tekstilindustrien og skotøyfabrikkene har også større produksjon enn i 1938. En viser til følgende tabell.

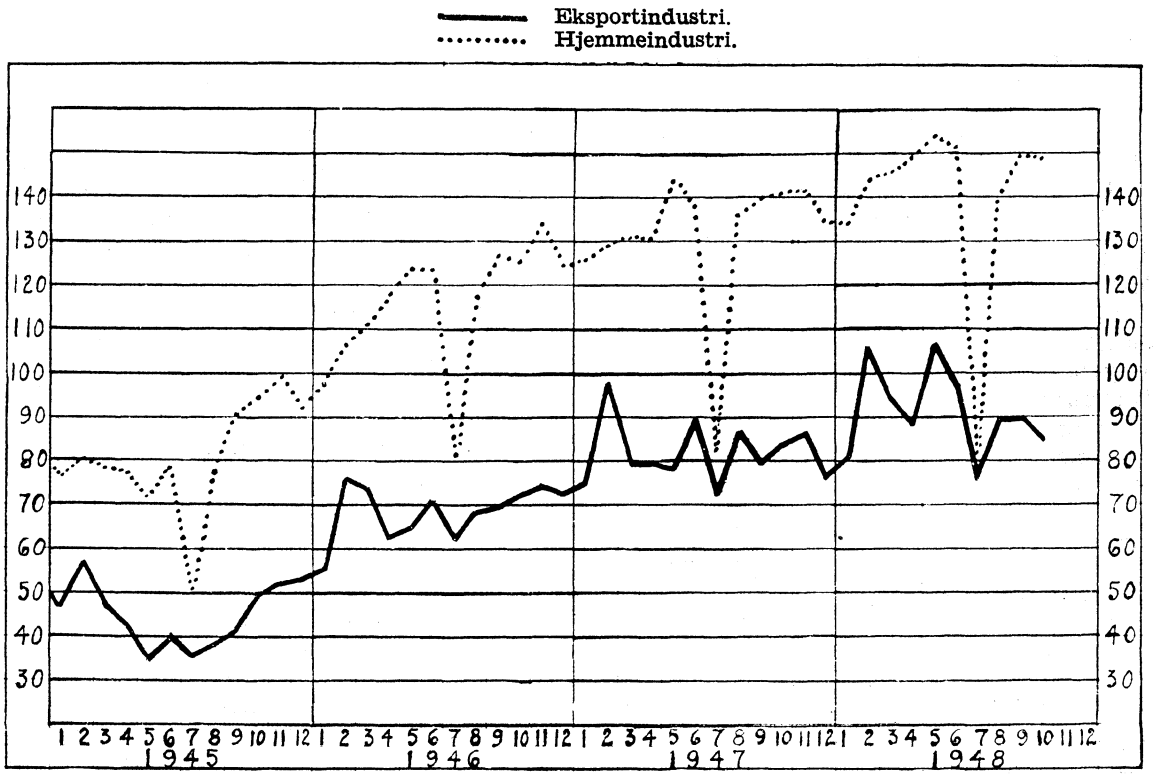
Gjennomsnitt av de månedlige indekstall
1938 = 100.

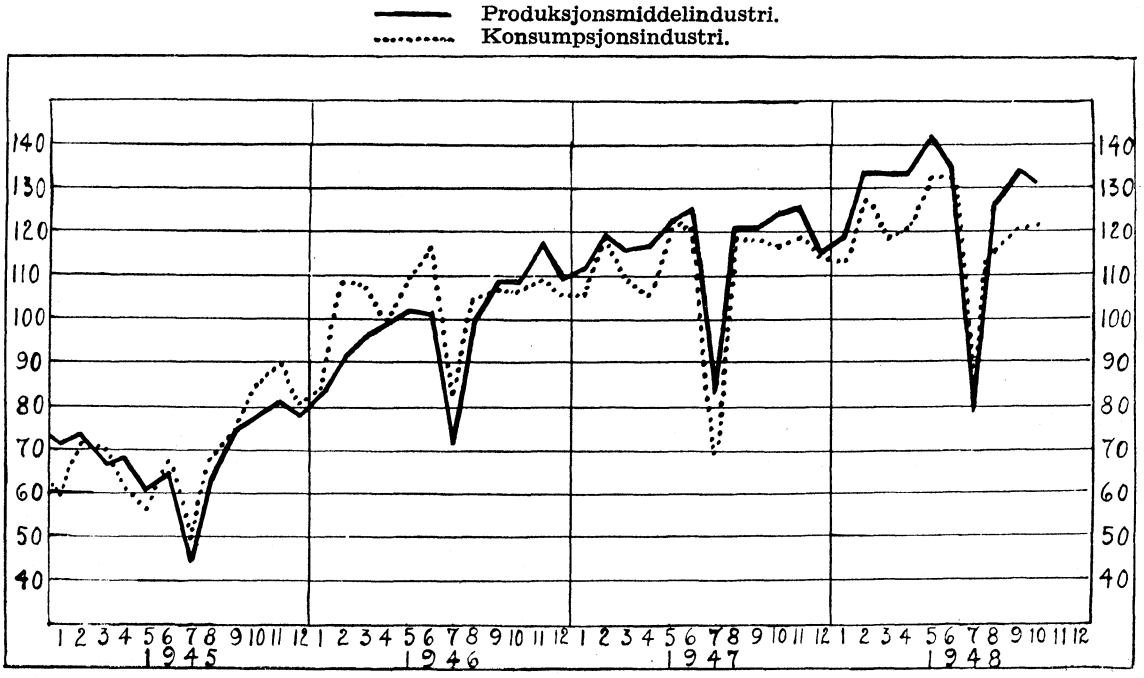
	Jan.—okt. 1946	Jan.—okt. 1947	Jan.—okt. 1948
Hele industrien	98	114	124
Produksjonsmiddelindustri:			
i alt	96	116	126
for eksportmarked	60	74	84
» hjemmemarked	119	142	154
Konsumpsjonsindustri:			
i alt	103	111	119
for eksportmarked	100	117	124
» hjemmemarked	103	109	117
Eksportindustri i alt	67	82	91
Hjemmeindustri i alt	113	130	140
Malm- og metallutvinning	50	70	77
Jern- og metallindustri	135	159	166
Kjemisk og elektrokjemisk industri	92	99	95
Tremasse-, cellulose- og papirindustri	64	86	97
Tekstilindustri	84	107	121
Skotøyfabrikker	94	99	107
Hermetikkfabrikker	87	98	109
Annen nærings- og nytelsesmiddelindustri	101	116	119
Andre grupper	85	101	124

Eksportindustrien lå under hele krigen langt under hjemmeindustrien. Dette forhold har fortsatt etter krigen, men i 1946 og 1947 steg produksjonen betraktelig. Også i første halvår av 1948 viser indeksen sterk stigning, i februar og mai lå den henholdsvis 7 % og 6 % over nivået i 1938. Årsaken til de lave tall for september og oktober er vesentlig Herøya-konflikten. Gjennomsnittsindeksen for 1946 var 68 for 1947 82 og for de ti første måneder av 1948 91. Det siste månedstall — for oktober — var 85. Eksportindustriens forholdsvis svake stilling har forskjellige årsaker. For bergverkene og den elektrometallurgiske industri var det i de første årene etter frigjøringen avsetningsvansker og dessuten har vår største jernmalmprodusent A/S Sør-Varanger hittil vært ute av drift på grunn av krigsødeleggelse. I den siste tid er interessen for malmer og metallet steget betydelig; men metallproduksjonen var i fjor høst og de første måneder av 1948 delvis hemmet av vannmangelen. Den elektrokjemiske industrien var også rammet av vannmangelen og dessuten av den ovenfor nevnte konflikten. Treforedlingsindustrien har hittil nytt godt av en sterk etterspørsel, men her er det vesentlig tømmermangelen som har holdt produksjonen nede.

Etter frigjøringen var det et stort behov, særlig for forbruksvarer. Da det var nødvendig å komme opp på et noenlunde forsvarlig forbruksnivå etter manglene under krigen, økte

til å begynne med de bransjene som produserer forbruksvarer produksjonen sterkere enn de som produserer produksjonsmidler. Men fra høsten 1946 har indekstallet for produksjonsmiddelindustrien gjennomgående ligget høyere enn tallet for konsumpsjonsindustrien som en ser av følgende tabell (se også den grafiske framstilling):

åned	Produksjons-middelindustri			Konsumpsjons-industri		
	1946	1947	1948	1946	1947	1948
Januar	83	111	118	84	105	114
Februar	91	118	134	109	120	128
Mars	96	116	133	107	109	119
April	100	118	134	100	105	121
Mai	102	123	142	110	122	133
Juni	101	120	134	116	125	133
Juli	71	83	79	83	69	82
August	100	121	126	105	118	116
September	109	121	134	107	118	121
Oktober	109	125	131	106	117	121
November	117	126	–	109	119	–
Desember	109	115	–	105	115	–
Gjennomsnittlig	99	116	–	103	112	–

Dette bilde er imidlertid litt skjevt fordi tallet for produksjonsmiddelindustrien er kommet for høyt. Det er feilen for jern- og metallindustrien som er årsaken. Men selv om en regner med 15 % reduksjon for denne industri, har indekstallet for produksjonsmiddelindustrien i 1948 vært litt høyere enn tallet for konsumpsjonsindustrien i mars, april og de tre siste månedene indeksen er beregnet.

Etter frigjøringen var det et stort behov for investeringer i industrien. Kapitalutstyret var nedslitt og til dels ødelagt av krigshandlinger. Selv om investeringene i de tre siste årene har vært store er det ennå langt igjen før kapitalutstyret kan sies å være tilfredsstillende. En undersøkelse Byrået har foretatt blant de bedriftene som gir oppgaver til den årlige produksjonsstatistikk viser følgende tall for bruttoinvesteringene (inklusive vedlikehold og reparasjoner) i 1946 og 1947:

	1946 mill. kr.	1947 mill. kr.
Transportmidler og maskiner	214	303
Anlegg og driftsbygninger...	133	220
I alt ...	347	523

Da det ennå er noen, vesentlig mindre bedrifter, som ikke har sendt inn oppgavene må tallene betraktes som foreløpige.

Byrået har ennå ikke noen oppgave for 1948.

En tilsvarende undersøkelse for elektrisitetsverkene gir følgende tall for utgiftene til nyanlegg: 1945/46 83 mill. kr. og 1946/47 170 mill. kr. Også disse oppgavene er foreløpige.

For de forskjellige industrigrupper gir indeksberegningen følgende resultat:

		Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
Hele industrien	1938	99	110	97	96	99	105	81	97	104	106	106	99
	1939	98	105	103	104	105	109	88	108	114	114	116	115
	1940	111	111	106	69	61	79	82	96	105	106	108	103
	1944	77	83	83	80	80	78	57	75	76	78	75	72
	1945	67	73	68	66	60	66	46	65	75[1]	80[1]	84[1]	79
	1946	84	97	99	100	104	106	75	102	108[1]	108	115	108
	1947	109	119	114	114[1]	123	122	79	120	120	122	124	115
	1948	117	132	129	130	139	134	80	123	130	128	–	–
Eksportindustrien	1938	111	128	98	93	95	102	91	86	93	100	102	103
	1939	100	111	100	98	101	105	99	102	100	105	109	111
	1940	106	106	91	45	38	50	64	69	77	83	86	82
	1944	47	65	60	53	51	54	50	55	54	56	54	54
	1945	47	57	47	42	35	38	36	38	41	49	52	53
	1946	55	76	75	62	65	71	62	68	69	72	74	74
	1947	75	98	80	79[1]	79	89	72	87	80	84	87	75
	1948	80	107	94	89	106	97	75	89	89	85	–	–
Hjemmeindustrien	1938	94	101	96	98	100	107	76	102	110	110	108	98
	1939	97	103	105	107	106	111	82	111	120	118	119	117
	1940	113	114	113	80	71	92	90	108	118	116	118	113
	1944	91	92	94	94	94	90	61	84	86	88	85	81
	1945	77	80	78	78	72	79	51	78	91[1]	95[1]	99[1]	92
	1946	97	107	111	118	124	123	81	118	127[1]	125	134	125
	1947	126	129	130	130	144	138	82	136	140	141	141	134
	1948	134	144	146	149	154	151	82	139	150	149	–	–

[1] Rettede tall.

(Forts.)

		Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
Produksjonsmiddelindustrien	1938	102	111	99	99	100	103	78	96	103	106	105	99
	1939	100	105	103	104	103	105	88	106	110	110	112	110
	1940	111	110	102	67	56	70	76	91	104[1]	102	106	102
	1944	81	83	82	84	83	78	57	76	80	82	77	74
	1945	71	73	67	68	61	65	44	63	75	78	81	78
	1946	83	91	96	100	102	101	71	100	109	109	117	109
	1947	111	118	116	118	123	120	83	121	121	125	126	115
	1948	118	134	133	134	142	134	79	126	134	131	–	–
Konsumpsjonsindustrien	1938	94	107	93	92	96	111	86	98	106	108	109	101
	1939	94	106	103	104	108	118	88	112	121	120	124	127
	1940	109	115	114	71	70	99	94	105	107	113	111	106
	1944	69	85	85	72	74	79	57	72	67	69	69	69
	1945	60	72	70	62	56	68	49	68	74[1]	85[1]	90[1]	80
	1946	84	109	107	100	110	117	83	105	107[1]	106	109	105
	1947	105	120	109	105[1]	122	125	69	118	118	117	119	115
	1948	114	128	119	121	133	133	82	116	121	121	–	–

[1] Rettede tall.

Utviklingen i de forskjellige industrigrener.

Virksomheten ved bergverkene var også i 1948 stigende, men produksjonen er fremdeles liten. Etter den månedlige produksjonsindeks var den i de 10 første måneder av året gjennomsnittlig ca. 44 % av produksjonen i 1938, som dog var særlig stor p. g. a. den økende interesse for malmer og metaller under rustningskonjunkturen før krigen. I forhold til 1947 er produksjonsøkingen i 1948 ca. 9 %.

Våre viktigste gruveprodukter er jernmalm og svovelkis. Det er jernmalmproduksjonen som særlig trekker indeksen ned. Den tidligere største produsent, A/S Sydvaranger, er fremdeles ute av drift etter krigsødeleggelsene, men gjenoppbyggingsarbeidene pågår. Det har også vært avsetningsvansker for jernmalm. Tyskland var før krigen hovedavtager av vår jernmalm og eksporten dit stanset etter krigen. I 1947 ble det bare eksportert mindre kvanta til Polen. I 1948 er eksporten til Tyskland (Bizonia) gjenopptatt, og man venter øking i denne i 1949. Produksjonen av jernmalm var i de 10 første måneder av 1948 162 000 tonn mot 97 000 tonn i tilsvarende tidsrom i 1947. I 1938 var produksjonen 1 425 297 tonn. Til og med oktober var det i 1948 skipet ca. 140 000 tonn jernmalm, vesentlig til Polen og Tyskland (Bizonen).

Produksjonen av svovelkis ligger også under førkrigsnivået og var i de 10 første måneder av 1948 593 000 tonn, ubetydelig mer enn i tilsvarende tidsrom i 1947, mens produksjonen i 1938 var 1 027 776 tonn. Virksomheten har vært noe hemmet av mangel på faglærte gruvearbeidere, dessuten er utvinningen mer arbeidskrevende da forekomstene er mindre. Avsetningsforholdene har vært bra og prisene er steget noe. I månedene januar—oktober 1948 ble det eksportert 392 000 tonn svovelkis, mot 309 000 tonn i tilsvarende tidsrom i 1947.

Produksjonen av kopper- og sinkkonsentrat er økt i 1948, mens produksjonen av molybdén er gått ned på grunn av for liten tilgang på arbeidskraft.

Følgende tabell viser produksjonen av våre gruveprodukter i 1938 og i månedene januar—oktober 1947 og 1948, og dessuten eksporttallene for jernmalm og svovelkis:

	1938	Jan.-okt. 1947	Jan.-okt. 1948
	Tonn	Tonn	Tonn
Jernmalm:			
Produksjon	1 425 297	97 337	162 043
Eksport	1 497 140	32 767	139 907
Svovelkis:			
Produksjon	1 027 776	587 100	593 018
Eksport	654 956	309 174	391 663
Koppermalm. Produksjon	35 105	15 557	17 211
Sink- og blymalm.			
Produksjon	15 089	7 166	8 516
Molybdénmalm.			
Produksjon	775	143	105

Den elektrometallurgiske industri hadde fortsatt framgang i 1948. I september og oktober har produksjonen ligget over gjennomsnittlig månedsproduksjon i 1938 og gjennomsnittet av månedsindeksen for de

10 første måneder av 1948 har vært 97 mot 88 i de tilsvarende måneder i 1947.

Ferrosilisiumproduksjonen ble sterkt hemmet av vannmangelen i begynnelsen av året. Det var således flere bedrifter som hadde innstilt all produksjon de 3 første måneder av året. Men årsproduksjonen av ferrosilisium og også av andre ferrolegeringer vil antakelig bli større enn i 1938.

Rujernproduksjonen er gått ned i forhold til 1947, men er allikevel langt større enn i 1938. Tilbakegangen skyldes at Christiania Spigerverk har innstilt sin rujernproduksjon og Årdal Verk som skal framstille rujern for Christiania Spigerverk, har ennå ikke satt produksjonen i gang.

Sinkproduksjonen var 36 898 tonn i månedene januar—oktober 1948 mot 20 597 tonn i de tilsvarende måneder i 1947 og 46 523 tonn i 1938.

Aluminiumproduksjonen vil i 1948 antakelig nå samme høyde som i 1938. Årdal Verk er kommet i gang i begynnelsen av året, og Vigelands Brug er begynt produksjonen igjen etter omlegging til framstilling av spesialaluminium med ekstra stor renhetsgrad. Avsetningsforhold og priser for aluminium har vært gode.

Følgende tabell viser produksjons- og eksporttall for de viktigste produkter:

	1938	Jan.-okt. 1947	Jan.-okt. 1948
	Tonn	Tonn	Tonn
Aluminium:			
Produksjon ...	29 035	18 273	24 131
Eksport	28 579	14 608	16 730
Ferrosilisium:			
Produksjon[1]) ..	42 185	30 949	35 022
Eksport	32 932	30 491	28 722
Andre Fe.-leg.:			
Produksjon[2]) ..	93 442	41 827	75 827
Eksport	68 303	36 923	69 056
Kopper:			
Produksjon ...	10 547	6 400	7 406
Eksport	8 734	4 863	7 028
Nikkel:			
Produksjon ...	8 467	6 521	6 997
Eksport	7 436	6 337	6 039
Rujern:			
Produksjon ...	38 121	62 129	51 345
Eksport	27 326	37 241	31 190
Sink:			
Produksjon ...	46 523	27 633	36 898
Eksport	44 353	20 597	26 458
Svovel:			
Produksjon ...	110 846	64 324	60 170
Eksport	76 631	54 293	39 117

[1]) Omregnet til basis 45 % i 1947 og 1948.
[2]) Produkter til videre foredling i samme bedrift er ikke medregnet i 1947 og 1948.

Steinindustri. Indekstallene for produksjonen ved steinbruddene viser nedgang fra 1947 til 1948. Produksjonen ligger fremdeles langt under førkrigsnivået. Eksporten av gatestein er gått opp fra 4366 tonn i januar—oktober 1947 til 18 276 tonn i samme tidsrom 1948. Eksporten av kantstein er gått ned fra 2 998 tonn til 2 605 tonn fra januar—oktober 1947 til januar—oktober 1948. I de samme månedene i 1938 ble det eksportert 24 604 tonn gatestein og 14 568 tonn kantstein.

Den lave produksjon i steinindustrien skyldes mangel på arbeidskraft. Tilgangen til faget er lik null. En arbeider nå for en effektivisering av driften ved innføring av trykkluftmaskiner til boring og meisling, og en mener at dette vil øke effektiviteten pr. arbeider med ca. 25 %. Maskinene skal innføres fra Amerika og vil først komme i bruk neste år.

Sementindustrien har hatt stor produksjon i 1948. Tilgangen på råstoffer har vært tilstrekkelig. Som viktig industri for gjenoppbyggingen har den fått tildelt nok brensel og også fått anledning til å utbedre maskinparken. En regner med at produksjonen av sement i 1948 vil bli vel 500 000 tonn mot ca. 460 000 tonn i 1947 og 331 601 tonn i 1938.

Produksjonen ved teglverkene har derimot vært mindre i 1948 enn i 1947. Tørkeforholdene i sommer var mindre bra og dessuten kom frosten forholdsvis tidlig og stanset tørkingen av råsteinen. Produksjonen vil i 1948 bli om lag 70 millioner brent stein. I 1947 var produksjonen ca. 83 millioner stein og i 1938 ca. 80 millioner.

Porselensfabrikkene har økt produksjonen betraktelig i 1948. Særlig er økingen stor for elektroteknisk porselen. Hovedbedriften her er nå gjenoppbygd og utvidd etter brannen i 1946 og har en produksjon som ligger langt over førkrigsnivået.

Det er fremdeles mangel på serviseporselen. Produksjonen av tynnere porselen har vært hemmet på grunn av mangel på faglært arbeidskraft.

Produksjonen ved glassverkene har etter produksjonsindeksen i gjennomsnitt for de 10 første måneder av året vært litt større i 1948 enn i 1947 og om lag 60 % større enn i 1938. Trådglassproduksjonen har vært hemmet på grunn av nettmangel. Under strømrasjoneringen i fjor høst la Hadeland Glassverk ned produksjonen av trådglass og har ennå ikke gjenopptatt den da en holder på med utbedring av anlegget. Produksjonen av flasker er økt betraktelig. Etter de nye utvidelser ved Moss Glassverk mener en å kunne dekke ethvert norsk behov for denne vare.

Sysselsettingen i jern- og metallindustrien økte betydelig både under

og etter krigen. Etter Arbeidsdirektoratets oppgaver var arbeidertallet i denne industri pr. 31. oktober 1948: 76 252. Dette er om lag 29 % av samtlige sysselsatte i industrien. På samme tid i 1947 var arbeidertallet: 72 936. Tallene er dog ikke helt sammenliknbare, da det første gjelder sysselsatte syketrygdede og det siste sysselsatte arbeidsløshetstrygdede (jfr. foran). Noe direkte mål for selve produksjonen fra måned til måned har en ikke da det er så vanskelig å få tilfredsstillende produksjonsoppgaver i denne industri. Den månedlige produksjonsindeks bygger på oppgaver over utførte timeverk, vesentlig ved større bedrifter (medlemmer av De Mekaniske Verksteders Landsforening). Disse tall gir selvsagt ikke noe korrekt mål for selve produksjonen fordi produksjonseffektiviteten under og etter krigen har vært lavere enn før krigen. Noen sikker beregning over effektiviteten har en ikke, men hvis en skjønnsmessig regner med en nedgang på 15 % blir tallet i gjennomsnitt for de 10 første måneder av 1948 ca. 142 (1938 = 100). For samme tidsrom i fjor var tallet ca. 135, altså en stigning fra 1947 til 1948 på 5 %. Importen av jern og stål har vært noe mindre enn i 1947 og forsyningssituasjonen for stål begynner å bli meget vanskelig. På grunn av den mindre import har en i år måttet bruke av lagrene. Det begynner å bli vanskelig med jevne tilførsler av alminnelig rujern selv om vi har en stor eksport av elektrorujern

Virksomheten ved skipsbyggeriene er fortsatt stor. De fleste verkstedene har nybyggingskontrakter for flere år framover, og det er også stort behov for reparasjonsarbeid. I 1947 ble det i alt levert 42 500 brt. og en regner med at tallet blir omtrent det samme i 1948. Skipsbyggeriene lider under mangel på skrogmateriale, som jernplater og profiler. Det er også følelig mangel på arbeidere, særlig faglært arbeidskraft.

Støperier, armatur-, spiker- og trådfabrikker. Da det har vært litt bedre tilførsler av valsetråd, vil trådstiftproduksjonen bli en del større i 1948 enn i 1947. Tilgangen på skrapjern til støperiene har dog vært atskillig mindre i 1948 enn i 1947. Det er også mangel på arbeidere.

Bilverkstedene har stadig stor tilgang på arbeid, men virksomheten blir hemmet dels på grunn av mangel på reservedeler og dels på grunn av mangel på fagarbeidere. En del fagarbeidere går over i annen virksomhet da bilverkstedene ikke nytter akkordsystem. Det er også stor mangel på dreibenker og moderne spesialmaskiner. Den store tilgang på arbeid kommer av at det er relativt mange biler av høy alder som trenger forholdsvis mer reparasjoner. Bilparkens remplaseringsbehov er ikke på langt nær mettet.

Produksjonen av elektro-teknisk materiell er av stor viktighet for elektrisitetsutbyggingen. Mangelen på råstoffer og forskjellig tilbehør hemmer også denne produksjon. Særlig er det fare for at mangelen på jernplater kan nedsette leveransene av turbiner til kraftutbyggingen.

Radiofabrikkene har hatt stor ekspansjon etter krigen. I 1948 regner en med en produksjon på 125—130 000 apparater mot ca. 40 000 før krigen. Det er ennå stort behov for utskifting av gamle apparater og antall lyttere stiger med ca. 300 pr. dag. Avsetningsforholdene er således gode og de norske fabrikkene er fullt konkurransedyktige med de utenlandske. Også denne virksomhet blir hemmet på grunn av mangel på importerte spesialartikler. Det er også mangel på spesialarbeidere.

Kjemisk og elektrokjemisk industri. I gjennomsnitt for de 10 første måneder av året gikk produksjonsindeksen for kjemisk og elektrokjemisk industri ned med nesten 4 % fra 1947 til 1948, fra indekstall 99 til 95 (1938 = 100). Nedgangen skyldes vesentlig konflikten ved Norsk Hydro. Sammenlikner en indekstallene for de åtte første månedene får en nemlig indekstall 99 for begge år.

Fyrstikkfabrikkene har hatt noe større produksjon i 1948 enn i 1947. Produksjonen for det innenlandske marked er nå ca. 25 % større enn før krigen og eksporten er omtrent på samme nivå. På grunn av tømmermangelen innenlands ble det innført en del splint fra Finnland.

Produksjonen ved sprengstoffabrikkene har vært omtrent som i 1947, eller ca. 10 % over produksjonen i 1938. Det er ennå ikke gjenopptatt noen eksport av sprengstoff etter krigen, men det innenlandske marked begynner å bli mettet.

Innen den elektrokjemiske industri har Hydros produksjon av kunstgjødning, i de 10 første måneder av året, vært noe mindre enn tilsvarende tidsrom i 1947. I begynnelsen av året var produksjonen hemmet av kraftmangelen da Hydro måtte avgi 20 000 kW av sin kraft til treforedlingsindustrien. Utpå våren ble denne kraften frigitt og produksjonen økte betraktelig. Fra 20. september til 5. november var det imidlertid stans ved anlegget på Herøya på grunn av streik. Det produksjonsmessige tapet som følge av konflikten er beregnet til vel 8 000 tonn beregnet rent kvelstoff og ca. 3 700 tonn soda eller ca. 9 % av totalproduksjonen i 1947.

Til og med oktober var det eksportert 300 800 tonn kalksalpeter fra Hydro mot 340 000 tonn

i tilsvarende tidsrom 1947 og 337 000 tonn i januar—oktober 1938.

Karbidproduksjonen har vært omtrent like stor som i 1947, nemlig ca. 16 500 tonn i månedene januar—oktober 1948 mot ca. 16 800 tonn for de samme månedene i 1947. Produksjonen av karbid har stort sett vært stigende i de fleste land i 1948, og importrestriksjoner i utlandet har hindret norsk eksport, særlig til Sør-Amerika. Det har i år vært eksportert noe karbid til Storbritannia, men mindre enn ventet da den rikeligere kullforsyningen har muliggjort sterk øking av den engelske karbidproduksjonen.

I de 10 første månedene av året ble det eksportert 12 852 tonn karbid mot 13 861 tonn i samme tidsrom 1947 og 44 836 i hele 1938. I de tallene som er nevnt ovenfor er ikke den karbid som er nyttet til framstilling av cyanamid regnet med. Denne produksjon har holdt seg forholdsvis bedre oppe enn karbidproduksjonen. Eksporten av cyanamid har dog gått sterkt ned fra 1947 til 1948, fra 33 187 tonn i månedene januar—oktober 1947 til 23 943 tonn i tilsvarende tidsrom i år. I hele 1938 var eksporten 39 977 tonn.

Olje- og fettindustrien sett under ett har økt produksjonen betraktelig i 1948 og er kommet over førkrigsnivået.

Sildoljefabrikkene har på grunn av det rike sildefiske i år hatt ca. 90 % større produksjon enn i 1947 og ca. 80 % større produksjon enn i 1938.

Olje- og fettraffineriene er i vesentlig grad avhengig av importerte råstoffer som er allokert de enkelte land. Norges kvote er i år den samme som i 1947, ca. 85 % av førkrigsforbruket. En del av det råstoffet som var tildelt Norge i 1947 er først blitt importert i år og således kommet i tillegg til årets allokering. Som følge herav har tilførslene vært lettere. Det har også vært større tilførsler av sildolje til herdningsfabrikkene. Olje- og fettraffineriene har derfor kunnet øke produksjonen med ca. 30 % i gjennomsnitt for de 10 første måneder av året sammenliknet med samme tidsrom i 1947, men ligger dog litt under førkrigsnivået. I de siste høstmåneder ligger produksjonen over førkrigsnivået. Denne produksjon omfatter også herdningen av en del av den norske hvaloljen som er allokert andre land. Eksporten av herdet fett var i januar—oktober ca. 35 900 tonn mot 31 967 tonn på samme tid i 1947 og 59 000 tonn i hele 1938.

Også såpefabrikkene har hatt rikeligere råstofftilførsler i 1948 og har kunnet øke produksjonen med vel 25 % fra 1947. Produksjonen ligger nå over førkrigsnivået. Såpefabrikkene tildeles råstoff gjennom Forsyningsdepartementet.

Elektrisitetsverk. Etter krigen har etterspørselen etter elektrisitet vært stadig stigende. Kraftutbyggingen har imidlertid i høy grad vært hemmet av mangel på materialer og halvfabrikata som i stor utstrekning må innføres, og dessuten av mangel på arbeidskraft. Denne mangel er etter hvert blitt stadig mer markert. Den store byggevirksomhet har gjort nødvendig en viss prioritetsordning for de aktuelle byggetiltak.

Norges utnyttbare vannkraft ved minstevannføring etter framtidig regulering og 75 % effekt er beregnet til 9,2 mill. kW, tilsvarende ca. 80 milliarder kWh pr. år. Av denne utnyttbare vannkraft var pr. 31. desember 1934 utbygd 1 274 000 kW (årgangskraft), pr. 31. desember 1939: 1 377 000 kW, pr. 31. desember 1944: 1 474 000 kW og pr. 31. desember 1948: ca. 1 750 000 kW.

Foruten de store anlegg Mår (hvorav 2 av de 5 planlagte aggregater ble satt i drift i slutten av 1948), Aura, Hol, Lyse, Røssåga og Vinstra er det f. t. flere mellomstore og mindre anlegg under bygging.

Følgende oversikt viser elektrisitetsproduksjonen i 1938 og de fem siste år ved alle verk på 1 000 kW eller mer, uttrykt i mill. kWh (omfatter ca. 97 % av produksjonen ved alle verk på 100 kW eller mer):

	1938	9 638
	1944	11 051
	1945	9 845
	1946	11 261
	1947	11 260
jan.—okt.	1948	9 928

Hittil i år ligger elektrisitetsproduksjonen 482 mill. kWh over den tilsvarende produksjon i 1947. For hele året 1948 antas produksjonen å bli ca. 12 300 mill. kWh. Elektrisitetsproduksjonen i 1948 vil dermed bli ca. 28 % større enn i 1938 og ca. 9 % større enn i rekordårene 1946 og 1947.

Vannforholdene ligger nå svært gunstig an. Det kan således nevnes at reguleringsmagasinenes potensielle energi pr. 31. oktober 1948 var 5 523 mill. kWh. mot 3 465 mill. kWh i 1947 og 4 350 mill. kWh i 1946.

Gassverkenes produksjon av gass var i driftsåret 1947/48: 46 138 820 m³ mot 39 396 200 m³ i driftsåret 1946/47, en øking på 17 %. Gassverkene har i de siste årene fått tilstrekkelig tilførsler av kull og produksjonen ligger nå noe over nivået før krigen.

Sagbrukene. En regner med at sagbrukene i gjennomsnitt for årene før krigen brukte ca. 2,3 mill. m³ tømmer om året. Etter krigen har en søkt å øke avvirkningen av tømmer mest mulig. Som nevnt under avsnittet om skogbruket har en ikke nådd de oppsatte

mål for tømmerhogsten. Det oppnådde kvantum har måttet fordeles mellom sagbrukene og papirindustrien under hensyntagen til gjenreisningens behov for trelast og treforedlingsindustriens evne til å skaffe utenlandsk valuta ved eksport av tremasse, cellulose og papir. Tildelingen til sagbrukene har i årene etter krigen vært ca. 2,5 mill. m³. I 1947/48 regner en med at sagbrukene fikk ca. 2,6 mill. m³.

Møbelfabrikkene og trevareindustrien har hatt stor ekspansjon etter krigen. Etter Arbeidsdirektoratets statistikk er sysselsettingen økt fra ca. 10 000 før krigen til 19 754 pr. 31. oktober 1948. Trelast, kryssfinér og møbelplater er rasjonert og tilgangen har i 1948 vært omtrent som i 1947. Med hensyn til tapetserartikler (stopningsmaterialer og stoffer) har tilgangen derimot vært mindre på grunn av strengere valutatildeling til import. En del bedrifter står som følge herav i fare for å måtte innskrenke arbeidsstokken. Etterspørselen etter møbler og trevarer er fremdeles stor og møbelfabrikkene har ennå leveringstider på fra 6 til 12 måneder.

Tremasse-, cellulose- og papirindustrien, sett under ett har økt produksjonen med ca. 13 % fra 1947, fra indekstall 86 (1938 = 100) i gjennomsnitt for månedene januar—oktober 1947 til indekstall 97 i samme tidsrom 1948.

Tremasse- og cellulosefabrikkene har i 1948 (driftsåret 1947/48) hatt en tømmertilgang på ca. 3 mill. m³ mot ca. 2,6 mill. m³ i 1947 (driftsåret 1946/47). Det normale før krigen var ca. 3,9 mill. m³. Produksjonen var i begynnelsen av året noe hemmet på grunn av kraftrestriksjonene som følge av vannmangelen, på tross av at treforedlingsindustrien fikk overført 20 000 kW av Hydros kraft. Vannmangelen rammet særlig tremassefabrikkene, således hadde flere av disse produksjonsstans fra september 1947 til april i år. Da tøværet satte inn, kom imidlertid bedriftene i gang igjen og tremasseproduksjonen økte betraktelig, dels på grunn av økt tømmertildeling og dels fordi det var spart opp en del tømmer av de bedriftene som hadde stått.

Produksjonen av tremasse til salg har etter månedsindeksen de siste månedene ligget godt over 1938-nivået. I gjennomsnitt for de ti første måneder av året har salgsproduksjonen vært ca. 45 % større enn for tilsvarende tidsrom i 1947 og ca. 7 % større enn produksjonen i 1938.

Driften ved cellulosefabrikkene har vært jamnere og produksjonen har stort sett ligget på ca. 60 % av 1938-nivået, dog med en stigende tendens utover sommeren og høsten. Produksjonen av cellulose til salg er i gjennomsnitt for januar—oktober 1948 økt med ca. 20 % sammenliknet med tilsvarende tidsrom 1947.

Behovet for tremasse og cellulose på verdensmarkedet er fremdeles stort. Importrestriksjonene i utlandet og kvotefastsettelsene i handelsavtalene har dog skapt visse vansker for eksporten i den senere tid. Det merkes særlig reaksjon på prisene som er kommet opp på et høyt nivå. Særlig er dette tilfelle for tremassen. England har således ikke tatt ut den tremasse som er kjøpt i følge kontrakten. Kjøperne stiller seg avventende for å presse prisene ned og spare valuta.

Eksporttallene viser dog en ikke ubetydelig stigning fra 1947. Til og med oktober var det eksportert 157 168 tonn tremasse (tørr beregnet) mot 114 558 tonn til samme tid i 1947 og 254 724 tonn i hele 1938. Eksporten av cellulose har til og med oktober vært 110 848 tonn mot 82 842 tonn til samme tid i 1947 og 258 532 tonn i hele 1938.

Papirfabrikkene har etter krigen økt produksjonen betydelig. Forholdsvis mer cellulose og tremasse har i de siste årene gått til papirfabrikkene, slik at produksjonen nå ligger atskillig høyere enn i 1938. Produksjonsstigningen har dog vært mindre i 1948 enn i 1946 og 1947. Mens produksjonen steg med ca. 20 % fra 1946 til 1947 har stigningen i de ti første måneder av 1948 bare vært 3—4 % sammenliknet med samme tid i 1947. Eksportprisene er fortsatt høye, men har variert fra marked til marked. Leveringene til det innenlandske marked har vært omtrent som i 1947, men eksporttallene er gått noe opp. Til og med oktober var det eksportert 252 860 tonn papp og papir mot 241 000 tonn til samme tid i 1947. I månedene januar—oktober 1938 var eksporten 208 352 tonn og i hele 1938: 255 755 tonn.

Garveriene har økt produksjonen med 15—20 % i 1948. Importen av rå og tørre huder til sålelær er steget med 1 000 tonn fra januar—oktober 1947 til januar—oktober 1948. Valutarestriksjonene har således ennå ikke ført til noen nedgang i importen av denne vare som vesentlig kommer fra Sør-Amerika. Det har også vært bedre tilgang på norske huder på grunn av nedslaktingen som følge av tørken i 1947. Til overlær har en hittil vesentlig nyttet norske huder. Det er nå planlagt en betydelig økt produksjon av overlær, delvis basert på importerte huder.

Tilgangen på garvestoffer og ekstrakter har vært tilstrekkelig i forhold til produksjonen. Tilgangen på arbeidskraft har stort sett vært tilfredsstillende, en viss mangel på faglært arbeidskraft har det dog vært.

I gummiindustrien har produksjonen økt ytterligere i 1948. Den er nå meget

større enn før krigen. Fra begynnelsen av året til august steg rågummiprisen på verdensmarkedet med 100 %. Til tross for at valutatildelingen for import av rågummi er blitt økt i forhold til importprogrammet har derfor den importerte mengde gummi i årets 10 første måneder vært mindre enn i samme tidsrom i 1947 (se tabellen foran). Ved årsskiftet 1947—48 hadde en imidlertid forholdsvis store lagre av rågummi, og ved å bruke disse har en allikevel kunnet øke produksjonen. Gummiindustriens produkter er fremdeles mangelvarer og etterspørselen er stor. Produktene er derfor rasjonert. Produksjonen av barnestøvler og langstøvler er blitt noe hemmet på grunn av mangel på tekstiler til fôr.

Tekstilindustrien arbeider fortsatt under meget gunstige avsetningsforhold. Produktene er rasjonerte mangelvarer. Etter Byråets månedsindeks var produksjonen i de 10 første måneder av året ved ullvarefabrikkene ca. 10 % større enn i samme tidsrom i 1947, for bomullsvarefabrikkene var den ca. 13 % større og for trikotasjefabrikkene ca. 20 % større enn i 1947. Sett under ett lå produksjonen i tekstilindustrien i de samme månedene gjennomsnittlig ca. 20 % over nivået i 1938.

Tekstilindustrien nytter vesentlig importerte råvarer som nå blir fordelt til bedriftene av Forsyningsdepartementet. Tilgangen av disse varer — spinnestoffer og garn — har stort sett dekket industriens behov i 1948. Importen av ull har dog vært mindre enn ønsket og ullspinneriene har derfor måttet arbeide med en større innblanding av cellull og sjoddi enn vanlig. Under fordelingen av den disponible valuta til import av tekstilvarer har en i første rekke tatt hensyn til tekstilindustriens behov for råstoff og tekstilvarer til teknisk bruk på bekostning av importen av metervarer.

Et nytt kamgarnsspinneri er kommet i gang i år. Det meste kamgarnet har tidligere vært importert. En mener at det nye spinneriet skal kunne dekke 50 % av behovet.

Det er fremdeles mangel på arbeidskraft i tekstilindustrien, særlig i de større industrisentrene på Østlandet.

Det er i år importert en god del tekstilmaskiner som vesentlig er gått med til utvidelse av spinnekapasiteten for bomull og kamgarn.

Konfeksjonsindustrien. Etter de oppgavene som Byrået har innhentet fra en rekke større konfeksjonsfabrikker er produksjonen i denne industrien steget med om lag 15 % fra 1947 til 1948. Den ligger dog fremdeles under produksjonen før krigen. Det er derfor ennå et stort udekket behov for konfeksjonsvarer. Det har også i 1948 vært vanskelig å få tilstrekkelig kvinnelig arbeidskraft til de større bedriftene, men en har fått opparbeidd det råstoff som er blitt tildelt. På grunn av knappheten på metervarer driver mange manufakturforretninger systuer ved siden av forretningsdriften. Fortjenesten blir nemlig større hvis en syr opp metervarene til ferdigprodukter før en selger dem. Det dreier seg om små systuer og arbeidskraften blir i disse mindre rasjonelt utnyttet enn ved de større konfeksjonsfabrikkene.

Ved skotøyfabrikkene har produksjonen i de 10 første måneder av året etter Byråets månedsindeks vært vel 8 % større enn i tilsvarende tidsrom i 1947. Produksjonen av skotøy i antall par vil i 1948 bli noe større enn før krigen. Denne produksjon har imidlertid en annen sammensetning enn tidligere idet den til dels består av grovere og enklere sorter. Sjevrå og lakkert skinn, som nyttes til finere skotøy, må nemlig importeres fra dollarområdet.

Det har også i 1948 vært mangel på faglært kvinnelig arbeidskraft, nåtlersker. Denne mangel er dog til en viss grad blitt avhjulpet ved en øking av effektiviteten pr. arbeider i forhold til før krigen. Fabrikkene produserer nemlig nå typene i større serier enn før slik at produksjonsapparatet kan bli mer effektivt utnyttet, men utvalget er mindre.

Nærings- og nytelsesmiddelindustrien nytter for en stor del importerte råstoffer. På tross av de skjerpede valutarestriksjoner er produksjonen i denne industri, sett under ett, økt fra 1947 til 1948, men det meste av økingen faller på hermetikkindustrien. For annen nærings- og nytelsesmiddelindustri viste produksjonsindeksen bare en stigning fra 116, i gjennomsnitt for de 10 første månedene av 1947, til 119 for samme tid i 1948. At ikke stigningen er blitt større, skyldes vesentlig mindre produksjon ved bryggeriene og mineralvannfabrikkene. En skal nedenfor omtale de enkelte bransjene i denne industrigruppe.

Møllene. De eksepsjonelle værforhold i 1947 fikk innflytelse på virksomheten ved bygdemøllene i første halvdel av 1948. Dels ble det innlevert lite korn til maling og dels forårsaket strømrasjoneringen innskrenking i driften. Forholdet bedret seg dog betraktelig da 1948 års avling var kommet i hus. Handelsmøllenes omsetning har vært omtrent som i 1947. I forhold til årene før krigen er salget av mjøl og gryn pr. individ steget en del. Handelsmøllenes økte omsetning ser derfor ut til å ville holde seg. I 1948 har det for enkelte møller vært vanskelig å dekke etterspørselen etter hvetemjøl da deres kapasitet ennå ikke er tilpasset den økte etterspørsel.

Møllene er i 1948 blitt tildelt en forholdsvis mindre del av amerikansk hvetemjøl til innblanding og forholdsvis mer korn til maling enn i 1947. I gjennomsnitt for tiden januar

—oktober 1948 har produksjonen vært ca. 10 % større enn tilsvarende tidsrom i 1947 eller omtrent på samme nivå som 1938.

Ved potetmjølfabrikkene har det i 1948 vært større produksjon enn noen gang før. Sesongen begynte 1. september og pr. 1. november var produksjonen 5 100 tonn. For hele året regner en med en produksjon på 10—12 000 tonn. I 1938 var produksjonen 5 876 tonn.

Kjeksfabrikkene har økt produksjonen fra 1947 til 1948 og den er nå omtrent dobbelt så stor som i 1938. Knapphet på fett og sukker har ført til økt etterspørsel etter kjeks, særlig søt kjeks. Produksjonsvolumet bestemmes av tildelingen av fett og sukker, som skjer gjennom de lokale forsyningsnemndene på grunnlag av produksjonsoppgaver for hver måned.

Mens produksjonen ved margarinfabrikkene steg med ca. 13 % fra 1946 til 1947 har den i 1948 ligget på omtrent samme nivå som i 1947. I gjennomsnitt for tiden januar—oktober 1948 lå produksjonen ca. 8 % høyere enn i 1938. Tilsvarende tall for 1947 var ca. 9 %

Gjærfabrikkene har hatt tilstrekkelig tilgang på råstoff i 1948. Produksjonen er økt noe fra 1947, den ligger nå ca. 70 % over produksjonen i 1938.

Saft- og syltetøyfabrikkene har nesten ikke hatt tilgang på skogsbær i 1948. Dette er dog blitt kompensert ved den rike eplehøsten, slik at produksjonen i 1948 blir omtrent den samme som i 1947. Produksjonen i denne bransjen er nå ca. 3 ganger større enn i 1938. En regner med å få pakket ca. 2 mill. bokser frukt i 1948.

Produksjonen i hermetikkindustrien, som er en av våre viktigste eksportindustrier, er sterkt sesongpreget på grunn av ujamn råstofftilførsel. Den har sine viktigste sesonger i årets første måneder (sildefisket) og midt på sommeren (brislingfisket). Totalt sett har produksjonen i de 10 første måneder av 1948 vært ca. 11 % større enn tilsvarende tidsrom i 1947. Kipperspakkingen var omtrent som i 1947: 187 000 hl, mens en regnet med 140 000 hl i et vanlig førkrigsår. Brislingfisket slo mindre bra til i år. Det begynte 29. mai og varte til slutten av juni på Vestlandet og et par uker lenger i Oslofjorden. Noe høstfiske har det ikke vært. Brislingen var til å begynne med noe småfallen og en del måtte utsorteres under nedleggingen. Dette forsinket pakkingen en del. Pr. 16. oktober var det i alt pakket 383 000 kasser mot 409 000 på samme tid i 1947. Det vanlige gjennomsnittskvantum dreier seg om ca. 500 000 kasser.

I motsetning til brislingfisket har småsildfisket vært betraktelig bedre enn i fjor. Pakkingen av småsild begynner i mai, men den største produksjonen er om høsten. Pr. 9. oktober var det i alt pakket 437 000 kasser røykt småsild. En regner dog med en betraktelig øking av dette kvantum da høstfisket hittil har vært hindret av stormfullt vær, slik at høstpakkingen ikke er kommet i gang for alvor. På samme tid i fjor var det pakket 248 000 kasser. En regner et normalår til ca. 1 mill. kasser.

Emballasjesituasjonen er fremdeles vanskelig. Fortinnede blikkplater er fortsatt gjenstand for internasjonal allokering. Det har i år vært anledning til kjøp av blikkplater i U. S. A. utenom allokeringen, mot at det eksporteres hermetikk til U. S. A. med tilsvarende kvantum blikkemballasje. Hittil er dog bare en mindre del blikk importert på denne måte.

Det nyttes fremdeles norsk hermetikkolje istedenfor olivenolje.

Tilgangen på arbeidskraft har vært noe bedre i 1948 enn i 1947, men den er ikke tilfredsstillende. Det er særlig kvinnelig arbeidskraft det er mangel på. En søker derfor i stadig større utstrekning å nytte maskinell kraft.

Eksporten av fiskehermetikk har i månedene januar—oktober 1948 vært 30 300 tonn til en verdi av 103,7 mill. kroner. Dette er omtrent samme mengde som i tilsvarende tidsrom i 1947. I hele 1947 var eksporten 33 800 tonn til en verdi av 113,5 mill. kroner og i 1938 var den 26 400 tonn til en verdi av 30,2 mill. kroner. De største avtakerne i 1948 har vært De forente stater, Australsambandet og Storbritannia. Eksporten til U. S. A. var i første halvår noe hemmet. De reduserte sardintollsatser etter Geneve-avtalen trådte nemlig ikke i kraft før 11. juli i år siden Norge først ratifiserte avtalen i juni.

Produksjonen ved mjølkefabrikkene har, etter den månedlige produksjonsindeks, i de 10 første måneder av 1948 vært 20 % større enn tilsvarende tidsrom i 1947. Den ligger ennå om lag 30 % under førkrigsproduksjonen. Før krigen ble det meste av produksjonen eksportert, men den går nå til innenlandske distrikter som ikke kan få tilførsel av frisk mjølk.

Ved bryggeriene har produksjonen i år vært mindre enn i 1947. En del av nedgangen må nok tilskrives værforholdene, men en mener også å spore en reel nedgang i etterspørselen. Produksjonen ligger dog fremdeles over førkrigsnivået. Bryggeriene har nå fått tillatelse til å brygge sterkt øl med alkoholprosent mellom 4,75 og 7. Hittil har det hovedsakelig vært brygget øl med alkoholprosent på mellom 2,5 og 4,75. Tilgangen på råvarer og flasker har vært tilstrekkelig i 1948 på grunn av den mindre omsetning.

Også ved mineralvannfabrikkene er det nedgang i produksjonen de 10 første

måneder av 1948 sammenliknet med samme tidsrom i 1947, men den er fremdeles nesten dobbelt så stor som før krigen. Sukkertildelingen er bare 33 1/3 % av gjennomsnittsforbruket i årene 1938—39. Utenlandske kjemikalier og essenser er på grunn av importrestriksjonene i noen grad blitt erstattet av innenlandske. Flasketilgangen har i år vært noe bedre enn i 1947 da Moss Glassverk har økt produksjonen betraktelig. Mineralvannfabrikkene har vanskelig for å få tilstrekkelig arbeidshjelp i sommermånedene når de har høysesong.

Fra april 1947 til oktober 1948 var det ingen drift ved brenneriene. På grunn av den gode potethøsten i år fikk de imidlertid en tildeling på inntil 25 000 tonn poteter. Brenningen begynte i oktober. I 1938 var forbruket av poteter 31 000 tonn.

Ved sjokoladefabrikkene har produksjonen vært om lag den samme som i 1947. Kakaobønner er gjenstand for internasjonal allokering. Sukker, glykose, tørrmjølk og kondensert mjølk blir fordelt mellom bedriftene av Forsyningsdepartementet. Sukkertildelingen er ca. 75 % av førkrigsforbruket. Mjølketildelingen varierer med årstidene. Glykosetildelingen har vært bra i år på grunn av den rike potethøsten. Produksjonen ligger på ca. 80 % av førkrigsnivået. For å utnytte kapasiteten har sjokoladefabrikkene tatt opp produksjon av pudding- og sauspulver. Det har i år vært en del eksport av sjokolade til Belgia, De forente stater og den amerikanske sone i Tyskland. For eksportsjokolade får fabrikkene ekstra tildeling av sukker og kakao.

Også ved tobakksfabrikkene har produksjonen vært om lag den samme som i 1947. I gjennomsnitt for månedene januar—oktober var produksjonen, etter den månedlige produksjonsindeks, 144 % av gjennomsnittlig månedsproduksjon i 1938. Tilsvarende tall for 1947 var 143. Importkvantumet av råtobakk fastsettes av Forsyningsdepartementet og tobakken blir fordelt mellom fabrikkene etter salgsoppgaver for bestemte tidsrom. På grunn av stigende importpriser uten tilsvarende høyere fabrikkpriser har en del bedrifter hatt økonomiske vansker, 2 mindre bedrifter har innstilt driften.

Bygge- og anleggsvirksomheten har helt siden frigjøringen vært preget av gjenreisingsarbeidet. En har nå dels permanent, dels provisorisk fått gjenoppbygd og reparert de viktigste sambandslinjer, som veier, bruer, kaier, telegraf- og telefonlinjer m. v., særlig i de brente strøk i Finnmark og Nord-Troms. Til tross for de store krav om fortsatt bygging og utbedring av kraftanlegg, veier, jernbaner m. v. i landet for øvrig, måtte en allerede i 1947 begrense og til dels innskrenke anleggsvirksomheten for å sikre større tilgang på arbeidskraft til annet formål som byggearbeid, skogsarbeid m. v. Dette har gitt seg utslag i sysselsettingen ved anleggene som i

Antall sysselsatte arbeidsledighetstrygdede (i 1000)[1]).

	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
1946												
Bygg	29,2	30,1	31,3	33,6	38,6	43,9	47,4	52,0	54,8	55,2	54,1	49,7
Anlegg	41,3	42,9	43,9	43,8	44,6	46,7	47,0	49,0	49,8	46,3	41,7	35,2
Tilsammen	70,5	73,0	75,2	77,4	83,2	90,6	94,4	101,0	104,6	101,5	95,8	84,9
1947												
Bygg	47,6	46,8	44,9	45,9	48,8	52,2	54,1	56,8	58,8	59,5	55,4	50,7
Anlegg	33,5	34,2	34,7	36,4	39,8	44,7	45,6	47,5	48,8	47,6	40,1	33,3
Tilsammen	81,1	81,0	79,6	82,3	88,6	96,9	99,7	104,3	107,6	107,1	95,5	84,0
1948												
Bygg	46,7	45,7	[2]) 45,3	42,7	45,1	48,2	48,6	50,3	51,5	51,7	–	–
Anlegg	31,0	32,1	32,3	36,8	40,0	44,0	43,3	45,3	46,3	44,3	–	–
Tilsammen	77,7	77,8	77,6	79,5	85,1	92,2	91,9	95,6	97,8	96,0	–	–

[1]) Fra april 1948 er statistikken bygd på antall syketrygdepliktige.
[2]) Antall sysselsatte syketrygdede var 40,1 tusen.

1947 og 1948 ligger noe under 1946 tallene. Arbeidertallet i 1948 har vært omkring 40 000 sysselsatte i hele riket. I 1946 var det ca. 46 000 sysselsatte. Antall arbeidere har i det hele vært betydelig høyere enn før krigen. Tallet for oktober 1939 er av Arbeidsdirektoratet beregnet til ca. 35 600.

I byggevirksomheten har tallet for sysselsettingen i 1948 ligget noe under 50 000 arbeidere (se tabellen s. 74).

I 1947 var sysselsettingen på vel 50 000 arbeidere, men på grunn av omgrupperingen av sysselsettingsstatistikken som fra april 1948 omfatter syketrygdepliktige, er det blitt et brudd. Det er således ikke mulig å si om sysselsettingen har avtatt i 1948 sammenliknet med 1947. Antakelig har sysselsettingen i 1948 ligget omtrent på samme nivå som i 1947.

Byggevirksomheten i riket har vært hemmet av for liten tilgang på arbeidskraft og utilstrekkelig produksjon og import av forskjellige bygningsmaterialer.

En skal her gi noen tall som belyser byggevirksomheten siden frigjøringen. Ifølge oppgaver fra de kommunale byggenemnder ble i 1946 6 649 leiligheter og i 1947 i alt 14 922 leiligheter tatt i bruk. I de første måneder i 1948 ble 8 885 leiligheter tatt i bruk (se tabellen).

Boligbygg tatt i bruk.

Fylker	1946				1947				1/1—31/8 1948			
	Antall bygg	Antall leiligheter	Antall rom	Brutto golvflate m²	Antall bygg	Antall leiligheter	Antall rom	Brutto golvflate m²	Antall bygg	Antall leiligheter	Antall rom	Golvfl. m² til beboelse
Østfold	273	352	1 489	28 869	517	759	3 300	66 494	351	524	2 254	42 546
Akershus	550	752	3 040	58 055	1 105	1 742	7 981	165 285	439	678	2 989	62 039
Oslo	1	34	100	2 250	20	748	2 192	48 165	496	1126	5 028	101 033
Hedmark	448	512	2 279	44 834	811	961	4 514	92 154	139	178	836	16 872
Opland	297	383	1 663	31 613	567	752	3 391	69 152	310	421	1 881	35 769
Buskerud	222	317	1 219	25 885	444	613	2 740	55 700	242	366	1 692	32 521
Vestfold	200	290	1 252	23 142	351	534	2 280	46 855	238	403	1 729	35 341
Telemark	252	288	1 196	24 426	559	720	3 188	64 405	283	374	1 635	31 635
Aust-Agder	96	108	512	9 857	317	358	1 549	32 229	170	190	885	18 454
Vest-Agder	170	227	931	19 779	357	584	2 703	59 037	291	510	2 311	43 695
Rogaland	345	441	1 997	37 786	592	860	4 145	77 269	353	632	2 861	56 468
Hordaland	304	568	2 334	43 208	474	764	3 596	66 285	436	737	3 331	58 146
Bergen	9	32	112	2 160	59	271	1 108	19 566	59	237	947	17 826
Sogn og Fj.	38	54	257	4 501	235	319	1 577	30 640	152	211	1 026	19 262
Møre og Romsd.	261	379	1 772	31 463	502	858	3 914	81 324	399	639	2 868	55 114
Sør-Trøndelag	128	196	851	15 659	387	604	2 910	58 132	272	582	2 632	52 003
Nord-Trøndelag	229	295	1 420	26 203	338	472	2 422	49 077	178	242	1 336	24 064
Nordland	304	388	1 742	32 175	612	779	3 810	72 016	262	374	1 773	32 104
Sør-Troms (med Tromsø)	47	57	253	5 057	136	176	852	15 336	96	114	587	9 331
Nord-Troms	274	274	744	14 735	368	373	1 289	24 568	23	24	106	1 893
Finnmark	679	702	1 613	36 427	1 544	1 675	5 044	113 598	250	323	1 491	23 413
Riket	5127	6649	26 776	518 084	10 295	14 922	64 505	1 307 287	5439	8885	40 198	769 529

Oppgavene for Finnmark og Nord-Troms er foreløpige. I Finnmark og Nord-Troms er det etter frigjøringen tatt i bruk 3 371 leiligheter inntil utgangen av august 1948, av disse ble 347 tatt i bruk i 1948. I perioden 1. januar 1946 til 31. august 1948 ble det tatt i bruk 30 456 leiligheter i hele riket. Hertil kommer vel 6 000 provisoriske boliger i Finnmark og Nord-Troms. Noen oppgaver over den provisoriske boligbygging ellers i Norge har en ikke. Heller ikke er det noen brukbare oppgaver over boligbyggingen i Norge i 1945. Etter forespørsler av Boligdirektoratet var det relativt lite som ble ferdig da, det vesentlige var bygg oppført av brakkematerialer og innredning av leiligheter i eldre bygg.

Dessuten ble i følge oppgaver fra nemndene (unntatt Finnmark og Nord-Troms) i 1947 tatt i bruk 285 industribygg med en samlet grunn-

flate på 79 108 m² og 1 234 landbruksbygg med samlet grunnflate på 180 634 m². I de 8 første måneder i 1948 var tallene henholdsvis 239 industribygg på 99 776 m² og 537 landbruksbygg på 82 331 m² grunnflate. For de 239 industribygg er samlet golvflate oppgitt til 179 657 m². Noen brukbare oppgaver over slike bygg i 1945 og 1946 har en ikke. I Finnmark og Nord-Troms er det etter foreløpige oppgaver tatt i bruk 886 landbruksbygg med samlet grunnflate på 71 179 m² ved utgangen av august 1948.

Ved årsskiftet 1947/48 var 17 179 leiligheter under arbeid, ved utgangen av juni 1948: 14 295 leiligheter og september: 14 505 leiligheter, Finnmark og Nord-Troms ikke medregnet. Nedgangen i antall leiligheter i første halvdel av 1948 skyldes særlig drastiske tiltak som myndighetene fant det nødvendig å gjøre. På grunn av midlertidig mangel på en del viktige bygningsmaterialer ble nemlig byggetiden for de fleste bygg som var under arbeid forlenget. For å få byggetiden kortere for disse bygg ble det fastsatt en forholdsvis lav kvote for nybygg som en kunne tillate å sette i gang i 1948. Innvilgelsen av bygningsmaterialer skulle bli gitt i småporsjoner utover våren og sommeren. På denne måten skulle en oppnå en mer rasjonell bruk av arbeidskraften og dessuten håpe på å bremse på stigningen i byggekostnadene eller få kostnadene ned. Ut fra disse synspunkter har en i 1948 innvilget bygningsmaterialer til ikke mer enn vel 8 000 leiligheter.

I 1947 ble det innvilget materialer til i alt 15 342 leiligheter, Finnmark og Nord-Troms ikke medregnet. Her ble det for 1948 budsjettert med et forbruk av bygningsmaterialer på vel 2 000 leiligheter, men byggingen kom så sent i gang i det året at ikke på langt nær alle kom i gang med byggingen. Den måten som byggeprogrammet for 1948 ble fastlagt på, betyr et klart brudd med den opprinnelige plan for boligbyggingen etter frigjøringen. Denne gang har programmet særlig vært bestemt av to faktorer: nemlig mulighetene for import av bygningsmaterialer og av det antall bygg som er under arbeid.

I 1949 er det planlagt å sette i gang flere bygg enn i 1948. Dette henger sammen med langtidsprogrammet som er utarbeidd i forbindelse med Marshallplanen. Der har en nemlig regnet med å fullføre 15 000 boliger i 1948 og i årene 1949, 50, 51 og 52 tilsammen 66 000 boliger. Allerede i høst er det gjort forskjellige tiltak for å realisere programmet. Gjennomføringen av et slikt program avhenger av at en til enhver tid har tilstrekkelig arbeidskraft og at både produksjon og innførsel av de nødvendige bygningsmaterialer blir utvidd. Dessuten må lagrene av bygningsmaterialer bli store nok til at byggingen kan skje så friksjonsfritt som mulig. Arbeidskraften blir nok her minimumsfaktoren og antakelig også det avgjørende moment for omfanget av byggevirksomheten i framtiden.

Skipsfarten.

Gjenreisingen av handelsflåten er nådd langt fram i 1948. Flåten har i dette året hatt en ganske betydelig tilvekst, og denne har — i motsetning til tilveksten i 1946 og 1947 — vesentlig bestått av n y bygde skip. Resultatene av det veldige nybyggingsprogram som rederne startet etter krigens slutt har vist seg med stor styrke i 1948. Særlig fra våren av har de nye skip kommet «som på løpende bånd» fra såvel norske som utenlandske verksteder.

Etter foreløpige oppgaver fra Sjøfartskontoret ble flåten i løpet av året tilført i alt ca. 164 nybygginger på tilsammen ca. 450 000 br.tonn. N e t t o tilgangen til flåten var i alt ca. 550 000 br.tonn, hvorved flåten pr. 31. desember 1948 var kommet opp i ca. 4 725 000 br.tonn. Da den samlede tonnasje pr. 31. desember 1939 var 4 846 000 br.tonn var flåten ved utgangen av 1948 — rent tallmessig sett — praktisk talt på førkrigsnivået.

I følgende oversikt fra Sjøfartskontoret er gitt en nærmere spesifikasjon av den samlede tilgang og avgang i året (se tab. øverst på s. 77).

Tilgangen til handelsflåten i 1948 var i alt på ca. 641 000 br.tonn, hvorav ca. 450 000 tonn representerte n y bygde skip. Av disse var 77 skip på ca. 53 000 br.tonn bygd i Norge, mens 87 skip på tilsammen ca. 396 000 br.tonn var bygd i utlandet. Største delen av nybyggingene fra utlandet var store m o t o r skip — i alt 63 på tilsammen ca. 357 000 br.tonn. Herav var vel halvparten på tilsammen ca. 197 000 tonn bygd i Sverige, 12 på tils. ca. 70 000 tonn bygd i Storbritannia, 4 på tils. ca. 39 000 i Danmark og 7 på tils. 34 000 tonn i Italia. De 24 nybygde d a m p skip i utlandet (hvorunder 8 hvalbåter) var alle sammen bygd i Storbritannia. Tilgangen ved kjøp av e l d r e skip fra utlandet representerte i 1948 bare 70 skip på tils. ca. 151 000 br.tonn. Av disse var 9 dampskip på ca. 79 000 tonn og 10 motorskip på tils. ca. 15 000 tonn innkjøpt fra U.S.A. Blant dampskipene var 6 krigsbygde T-2 tankskip med en samlet tonnasje på 63 000 br.tonn. Fra Storbritannia var innkjøpt 40 damp- og motorskip på tils. ca. 27 000 br.tonn, for en stor del minesveipere og landgangsbåter.

Avgangen i handelsflåten i 1948 på i alt ca. 91 000 br.tonn skyldtes vesentlig salg til utlandet av eldre damp- og motorskip. — Med netto-tilgangen i året på ca. 550 000 br.tonn

Tilgang og avgang i handelsflåten i 1948.
Foreløpige oppgaver.

Skip over 25 brutto tonn	Dampskip		Motorskip		I alt	
	Antall	Br.tonn	Antall	Br.tonn	Antall	Br.tonn
Flåtens størrelse 1. januar 1948	1 203	1 503 720	3 627	2 669 820	[1] 4 853	[1] 4 175 790
Tilgang i året:						
Nybygd i Norge	17	25 520	60	27 130	77	52 650
Nybygd i utlandet	24	39 020	63	356 750	87	395 770
Kjøp av eldre fra utlandet	21	104 860	49	46 550	70	151 410
Overtatte tyske skip	4	10 080	12	17 890	16	27 970
Annen tilgang	2	3 410	25	9 590	27	13 000
Tilgang i alt	68	182 890	209	457 910	277	640 800
Avgang i året:						
Forlist	8	16 480	17	22 250	25	38 730
Solgt til utlandet	15	25 790	15	22 540	30	48 330
Annen avgang	6	3 310	6	670	12	3 980
Avgang i alt	29	45 580	38	45 460	67	91 040
Netto-tilgang i året	39	137 310	171	412 450	210	549 760
Flåtens størrelse 1. januar 1949	1 242	1 641 030	3 798	3 082 270	[1] 5 063	[1] 4 725 550

[1] I disse sumtall er inkludert 23 seilskip på tilsammen 2 250 br.tonn.

utgjorde flåten pr. 1. januar 1949, som tabellen viser, i alt ca. 4 725 000 br.tonn.

Tilgangen og avgangen i handelsflåten i etterkrigsårene har etter Sjøfartskontorets oppgaver vært:

År	Tilgang i alt 1000 br.tonn	Avgang i alt 1000 br.tonn	Nettotilgang 1000 br.tonn
1945	227	11	216
1946	503	110	393
1947	923	184	739
1948	641	91	550

Den største tilvekst flåten har hatt noe år etter krigen var i 1947 — med en nettotilgang på 739 000 br.tonn. Brutto-tilgangen var i det året 923 000 br.tonn, hvorav største delen eller 658 000 br.tonn skyldtes innkjøp av eldre skip fra utlandet, vesentlig amerikanske krigsbygde skip. Nybyggingene utgjorde det året 48 000 br.tonn fra norske verksteder og 175 000 br.tonn fra utlandet. — I 1946 var økingen i flåten 393 000 br.tonn. Den samlede tilgang var 503 000 br.tonn, og den besto også for største delen av eldre skip innkjøpt fra utlandet. Bare 78 000 tonn gjaldt nybygginger fra utlandet og 43 000 tonn nybygginger i Norge. — I første etterkrigsåret 1945 (månedene mai—desember) økte flåten med i alt 216 000 br.tonn, og denne tonnasjen besto i det vesentlige av nybygde motorskip som etter hvert ble levert fra svenske verksteder etter frigjøringen. Skipene var bestilt av norske redere før krigen og var ferdigbygd men ikke tatt i bruk under krigen.

Gjenreisingen av handelsflåten i etterkrigsårene har utviklet seg noe annerledes enn forutsatt etter det veldige nybyggingsprogram rederne la i vei med etter krigens slutt. Med de vansker skipsverftene har hatt etter krigen på grunn av materialmangelen, det store behov for reparasjonsarbeider m. v. har nybyggingsvirksomheten blitt sterkt forsinket, og leveringen av nybygginger opp til 1949 er blitt atskillig mindre enn forutsatt etter byggekontraktene. Isteden har flåten fått en ganske betydelig tilgang av eldre skip fra utlandet — spesielt de amerikanske krigsbygde skip. Innkjøpene av disse skip skyldtes imidlertid den nødssituasjon rederne befant seg i etter krigen på grunn av vanskene med å skaffe skikket tonnasje for forliserstatningene. For å kunne komme i gang hurtigst mulig og utnytte den gunstige skipsfartskonjunktur foretrakk mange

redere forløpig å dekke sitt tonnasjebehov ved innkjøp av denne second-hand tonnasje istedenfor å binde seg til kostbare og langsiktige nybyggingskontrakter.

Alt i alt er flåten i etterkrigsårene 1945—1948 blitt tilført ved kjøp fra utlandet ca. 560 eldre skip med en samlet tonnasje på ca. 1 226 000 br.tonn. (Herunder er tatt med de skip som den norske regjering hadde leid på «bare-boat» certeparti fra U.S.A. under krigen og senere har overtatt og solgt til rederne, og dessuten de tyske erstatningsskipene.) Regnet etter tonnasjen besto største delen av innkjøpene av amerikanske krigsbygde skip, — i alt 106 skip på tilsammen ca. 720 000 br. tonn som fordeler seg slik på de forskjellige typer:

Dampskip:

49 Libety-skip på tils.	354 000	br.tonn
17 T-2 tankskip på tils.....	176 000	»

Motorskip:

26 C1-A skip på tils.	134 000	br.tonn
13 C1-M-AV1 skip på tils....	49 000	»
1 C1-B skip på tils.	6 800	»

De fleste av disse skip representerer ikke noen fullverdig remplasering av tapene under krigen. En regner at ca. 2 tredjedeler av dem — teknisk og driftsmessig sett — ligger en god del under tilsvarende skip av samme alder. Skipene vil sikkert bli skiftet ut igjen så snart det lar seg gjøre.

Ny kontraheringen av skip har fortsatt også gjennom året 1948. Etter oppgaver fra skipsfartsavdelingen i Industri-, Håndverk- og Skipsfartsdepartementet ble det i dette året kontrahert for norsk regning ved utenlandske verksteder i alt 62 skip på tils. vel 600 000 br.tonn og til en verdi av henimot 800 mill. kr. Praktisk talt hele denne tonnasjen representerte motor tank skip. Bare 9 mindre skip på tils. ca. 20 000 br.tonn var alminnelige lasteskip.

Tross de mange nybygginger som ble levert i løpet av 1948 var den samlede kontrahering av ny tonnasje ved norske og utenlandske verksteder større pr. 1. januar 1949 enn pr. 1. januar 1948, nemlig ca. 2 180 000 br.tonn pr. siste dato mot ca. 1 955 000 br.tonn pr. 1. januar 1948. Følgende oversikt viser hvordan kontraheringene pr. 1. januar 1949 var fordelt på forskjellige land: (Se tab. neste spalte).

Tallene i denne oversikt er foreløpige og omfatter bare skip på over 500 br.tonn. Som en ser var den overveiende del, eller tilsammen ca. 74 % av nybyggingskontraktene plasert i de 2 land Sverige og Storbritannia. Sverige som i etterkrigsårene har hatt de avgjort fleste norske kontrakter sto pr. 1. januar 1949 ikke langt foran Storbritannia. Kontraheringene i Storbritannia økte sterkt i 1948, idet største delen av de ovenfor nevnte store tankskipskontraheringer i utlandet i det året ble gjort i Storbritannia. Blant de andre land sto Norge høyest, med 14,2 % av den samlede kontraherte tonnasjen.

Land hvor kontrahert	Brutto tonn		Verdi i mill. n. kr.
	I alt	I pst.	
Norge	310 000	14.2	635
Sverige	844 000	38.7	998
Storbritannia ...	769 000	35.3	910
Danmark	112 000	5.1	180
Nederland	101 000	4.6	140
Belgia	22 000	1.0	36
Italia	10 000	0.5	39
Japan.....	12 000	0.6	12
Tilsammen	2 180 000	100.0	2 950

Totalverdien av nykontraheringene i utlandet og i Norge pr. 1. januar 1949 var, som tabellen viser, nær 3 milliarder norske kroner. Beløpet gjelder den samlede antatte leveringspris for nybyggingene etter at det er gjort skjønnsmessige tillegg til kontraktprisene for ekstraomkostninger. (For Sverige er tillegg beregnet for hver enkelt kontrakt, for de andre land er det plusset til et 10 % tillegg til totaltallene.)

Nykontraheringene vil i årene framover til 1952/53 skaffe flåten en betydelig tilvekst av nye skip. Regnet etter tonnasjen vil mellom 70 og 80 % av disse bli tank skip.

På fraktmarkedet har utviklingen i 1948 ikke vært så gunstig som i de 3 foregående etterkrigsår. I 1945, 1946 og vesentlig også i 1947 var det et veldig tonnasjebehov og en overskuddsetterspørsel etter tonnasje som bevirket at det høye fraktnivå fra krigstiden og UMA-perioden holdt seg godt oppe. En svikt i transportbehovet gjorde seg imidlertid gjeldende allerede i 1947 og fraktene spesielt for alminnelige lasteskip i løs fart viste fra våren og forsommeren 1947 en til dels sterk synkende tendens, men bedret seg dog noe igjen på slutten av året. I 1948 har tonnasjebehovet sviktet ytterligere, og tilbudet av tonnasje har til dels vært mer enn tilstrekkelig til å dekke etterspørselen. Noen tendens til tonnasjeoverflod har dog neppe vist seg, og verdensflåten har stort sett vært bra beskjeftiget i året. Følgen av denne utvikling har imidlertid vært en betydelig senking av fraktnivået.

Blant årsakene til denne utvikling i 1948 er den forskyvning som en må regne med har funnet sted mellom det totale transportkvantum og den aktive verdensflåte. Verdenshandelen

er antakelig gått noe ned i 1948, som følge av valutavanskene og importrestriksjonene som siden siste del av 1947 har gjort seg mer og mer gjeldende i en hel rekke land. Et pålitelig mål for nedgangen kan ikke gis, da statistiske data bare foreligger for 1. kvartal 1948. Etter De Forente Nasjoners statistikk var volumet av verdenseksporten i siste del av 1947 nådd opp på 1938-nivået, men sank i løpet av 1. kvartal 1948 til 93 % av 1938. I de senere kvartaler av 1948 vil verdenshandelen sannsynligvis ha tatt seg opp igjen, særlig på grunn av Marshall-hjelpen, men den kom neppe opp på 1938-nivået igjen.

På den annen side har verdensflåten økt sterkt. Den forserte skipsbyggingen i etterkrigsårene har i 1947 og enda mer i 1948 brakt en betydelig tilgang på nye skip. Verdensflåten i fart vil — foruten ved nybyggingene — også være økt på grunn av at amerikanerne i de siste par år har solgt flere av sine krigsbygde skip fra opplagsplassene enn de har lagt opp av slike skip i fart.

Verdensflåtens effektivitet er dessuten steget. Dette skyldes ikke bare den store tilgang på ny og moderne tonnasje, men har også andre grunner. I de første etterkrigsårene regnet en at verdensflåtens effektivitet var atskillig redusert fordi en betydelig del av flåten var sterkt medtatt etter krigsfarten og i stor utstrekning måtte ligge inne til langvarige reparasjoner. Videre var flåten i fart hemmet av store forsinkelser med lossing og lasting i krigsherjede havner og på grunn av arbeidsvansker m. v. også i mange andre havner. Forskyvningene i verdenstransportene av visse varer etter krigen med overgang til lange tonnasjekrevende reiser har også ført til en uøkonomisk utnyttelse av store tonnasjemengder. I flere av disse forhold kan det konstateres større eller mindre endringer i 1947 og særlig i 1948, med det resultat at verdensflåtens effektivitet vil være økt ganske betydelig.

Amerikanerne har med sin overskuddstonnasje fra krigstiden heller ikke hatt en slik innflytelse på fraktmarkedet i 1948 som i de foregående etterkrigsår. Etter hvert som de andre lands handelsflåter er økt meget sterkt mens den amerikanske flåte er minsket, er denne ikke lenger samme dominerende faktor som før. Den amerikanske tilbaketrekking av skip til reserveflåten i 1948 har ikke klart å stoppe fallet på fraktmarkedet. Opplegget av amerikanske skip, som i november 1947 var på ca. 1 320 skip på tilsammen ca. 8,6 mill. br.tonn var pr. 1. november 1948 steget til ca. 1 900 skip på over 12 mill. br.tonn i alt.

Nedgangen i fraktene i 1948 har som tidligere nevnt vesentlig rammet skip i løs fart såvel i oversjøisk som i europeisk fart. Nedgangen for alminnelige lasteskip ble innledet allerede i 1947, idet det amerikanske kull marked og korn markedene viste en sviktende aktivitet allerede etter vårmånedene. På det amerikanske kullmarkedet ble det plutselig en stor ledig tonnasje etter at kvantumet av kull til eksport på dette tidspunkt var satt ned, og fraktene i denne fart sank meget sterkt — til Nederland/Belgia således fra ca. $ 12,00 i mars/april helt ned til ca. $ 7,00 i juli/august. Som følge av en for stor tilgang av tonnasje til kornmarkedene fulgte disse etter i fraktnedgangen. På La Plata-markedet gikk således frakten til U.K./Kontinentet ned fra ca. $ 18,00 i slutten av april til ca. $ 13,00 à 14,00 i august/september. Både på kullmarkedet og på kornmarkedene bedret fraktene seg til dels sterkt i de siste måneder av 1947, men de nådde ikke opp på nivået i begynnelsen av året.

I 1948 fortsatte nedgangen i løsfraktene. Det amerikanske kullmarked sviktet igjen allerede i januar og februar på grunn av en avtagende etterspørsel etter amerikanske kull fra Europa og andre verdensdeler. Med den økte produksjon av kull i England, Tyskland og Polen var Europa allerede begynt å dekke sitt behov fra disse land. Svikten ble ytterligere forsterket ved den amerikanske kullstreik fra 15. mars og det foreløpige eksportforbud for kull som samtidig ble innført. Kullskipningene ble sterkt innskrenket, og en fikk en stor overskuddstonnasje på dette marked med påfølgende sterk fraktnedgang. Kullfrakten fra U.S. østkyst til Nederland/Belgia som ved årsskiftet 1947/48 var kommet opp i ca. $ 8,90 sank til midten av mars til ca. $ 7,50 og til omkring 10. april, da kullstreiken opphørte, helt ned til ca. $ 6,00. I løpet av forsommeren bedret fraktene seg noe, men sank deretter igjen og nådde en bunnrekord på ca. $ 5,60 omkring 1. september. Utover høsten var det igjen bedring med notering på opp til ca. $ 7,00 til Nederland/Belgia i november. Kullskipningene til Europa var dog på denne tid sterkt innskrenket.

Det amerikanske kullmarkedet som i de første etterkrigsårene spilte en så betydelig rolle for opprettholdelsen av det høye fraktnivå ved å binde betydelige tonnasjemengder for de lange kulltransporter til Europa og andre verdensdeler, innledet den sterke nedgang i løsfraktene i 1948. Kornmarkedene og andre oversjøiske markeder fulgte etter og allerede i april var det til dels opphopning av tonnasje i de viktigste Nord- og Sydamerikanske skipningshavner. På La Plata-markedet som var forholdsvis stille gjennom hele året, spesielt for laster til Europa, sank frakten meget sterkt — fra omkring $ 15,00 til Kontinentet i

de par første måneder ned til $ 9,00 à 10,00 i juni. Etter en forbigående stigning i juli/august sank den igjen ned på samme lave nivå i høstmånedene.

Tonnasjerikeligheten på de oversjøiske markeder har økt tonnasjetilbudet også på det europeiske marked og andre kortdistansemarkeder. Fra vårmånedene av meldte det seg en sterk nedgang i aktiviteten og dermed også i fraktene for de mindre skip i Europafart. I siste del av året inntrådte dog en stramning som for en vesentlig del må tilskrives den økte intereuropeiske samhandel i forbindelse med Marshallplanen.

De offisielle engelske fraktindekser foreligger ikke ennå etter krigen. Et mål for nedgangen i turfraktene for alminnelige lasteskip i 1948 gir dog «Norwegian Shipping News'» nye fraktindeks. Etter denne, som har basis juli—desember 1947 = 100, har fraktene sunket jamt i året. For januar var indeksen oppe i 105,5, men sank til 88,5 i mai måned. Etter en forbigående mindre stigning i juni/juli gikk den fortsatt ned, til 81,0 i oktober. For november viste indeksen dog en stigning til 83,8. I gjennomsnitt for månedene juli—november 1948 lå indeksen på ca. 84,6 eller vel 15 % lavere enn i 2. halvår 1947.

T a n k markedet har i 1948, når det gjelder fraktene på reisebasis, vist enda større svingning enn markedet for alminnelige lasteskip.

Slutningene av tankskip i det åpne marked har siden UMA-perioden, som utløp 2. mars 1946, foregått til de såkalte M.O.T.-frakter (fastsatt av det britiske Ministry of Transport) eller U.S.M.C. (United States Maritime Commission)-frakter. Disse basisfrakter lå til å begynne med litt under UMA-fraktene, men da det senere, særlig fra vinteren 1946/47, inntrådte en sterk stramning på tankmarkedet begynte befrakterne å tilby prosentvise tillegg til basisfraktene. Tilleggene kom i vårmånedene 1947 opp i 20, 30 og 35 %, men fra høsten samme år ble markedet etter hvert preget av en veldig aktivitet som brakte tilleggene opp i 50 à 60 % i oktober, og på slutten av 1947 ble det betalt tilleggsrater på opp til 200 % til U.S.M.C.-ratene. Stigningen fortsatte inn i 1948 og i januar og februar ble det gjort slutninger med tilleggsrater på ca. 230 % og helt opp til ca. 250 %. Allerede i slutten av februar ble markedet svakere, og det meldte seg i mars et kraftig tilbakeslag med nedgang i tilleggsratene til ca. 180 % i midten av måneden. Deretter falt tilleggsprosentene temmelig raskt, til ca. 75 i begynnelsen av april, ca. 60 i begynnelsen av mai og ned til 0 i slutten av denne måned. Utover sommeren var markedet stille men med fortsatt nedgang. I august/september ble sluttet til rater fra 15 til 25 % u n d e r basisratene. Fra oktober inntrådte igjen en bedring, og i november og desember ble sluttet til 5 à 15 % over basisratene.

T i d s fraktene på tankmarkedet har i 1948 vært meget mer stabile enn fraktene på reisebasis. De har ligget omtrent på samme høyde som høsten 1947, men betingelsene for tidscertepartiene har variert sterkt. Det har i 1948, likesom i de siste måneder av 1947, vært størst interesse for 5-års tidscertepartier, og særlig norske nybygginger er i 1948 sluttet på slike certepartier til fordelaktige rater. I 1947 foregikk det atskillige slutninger av norske tankskip for konsekutive reiser for 2, 3, og opptil 5 år, og på timecharter for 3, 5 og opp til 10 à 12 år til meget gunstige frakter.

Den norske r u t e skipsfarten på utlandet er blitt videre utbygd i 1948. Flere nye linjer er kommet til og flåten er økt med en rekke nye og moderne linjeskip. Allikevel gjør tonnasjemangel seg fremdeles sterkt gjeldende for mange rutelederier, som til dels må opprettholde sine ruter ved hjelp av leide skip. Etter oppgavene nedenfor utgjorde den delen av handelsflåten som var beskjeftiget i linje- og rutefart pr. august 1948 i alt ca. 1 665 000 dw. tonn mot ved begynnelsen av året ca. 1 360 000 dw. tonn.

Den største vansken for rutefarten har i 1948 vært den sterkt reduserte lastmengden. Skipene har i stor utstrekning måttet gå uten full last. Nedgangen i turfraktene i 1948 ble ikke så sterkt merket i rutefarten som får sine frakter fastsatt på lengre sikt.

Følgende oversikt, meddelt av Fraktkontrollen, viser hvordan den norske handelsflåten var plasert etter befraktnings- eller beskjeftigelsesmåten pr. august 1948. Oversikten gjelder bare skip på over 500 dw. tonn og er gitt særskilt for a l m i n n e l i g e lasteskip (hvorunder fruktskip og passasjerskip) og for t a n k skip:

Alminnelige lasteskip:

Beskjeftiget i l ø s fart	ca.	585 000	dw.tonn
Beskjeftiget i linje- og rutefart	»	1 665 000	»
Beskjeftiget i timecharter og på konsekutive reiser	»	1 033 000	»
Tilsammen	ca.	3 283 000	dw.tonn

Tankskip:

Beskjeftiget i l ø s fart	ca.	468 000	dw.tonn
Beskjeftiget i timecharter og på konsekutive reiser	»	2 112 000	»
Tilsammen	ca.	2 580 000	dw.tonn

Etter denne oversikt var 54 % av den samlede tonnasje bundet til langsiktige kontrakter, og 28 % gikk i linje- og rutefart. Bare den resterende del på 18 % var beskjeftiget i løsfart. Ser en særskilt på tanktonnasjen var ca. 82 % av denne bundet til langsiktige kontrakter.

Den kontroll av sin tonnasje som de fleste sjøfartsland fant nødvendig å opprette etter krigens slutt, for å sikre den nødvendige tonnasje til landenes egne forsyninger, er på grunn av nedgangen i fraktene og tonnasjerikeligheten i 1948 blitt mer eller mindre overflødig. I flere land er den allerede blitt opphevd, i England således fra 1. desember 1948. For Norges vedkommende opphørte fraktkontrollen i virkeligheten fra sommeren 1948, da fraktene i det åpne marked på det tidspunkt til dels var sunket under de fastlagte frakter til Norge. Den norske fraktkontrollen er imidlertid ennå ikke helt opphevd.

Skipsfartens fraktinntekter i utenriksfart har i 1948 vært noe større enn i 1947, vesentlig som følge av den sterke stigning i flåten. Nedgangen i fraktene for alminnelige lasteskip i løsfart, som var ganske betydelig i 1948, har bare rammet en liten del av flåten.

Skipsfartens driftsutgifter i utlandet har vist fortsatt sterk stigning i 1948. Dette gjelder først og fremst bunkers- og reparasjonsutgiftene. Bunkersprisene steg særlig voldsomt fra slutten av 1947 til våren 1948, mens reparasjonsutgiftene har vært stigende gjennom hele 1948.

Byrået har ennå ingen oppgaver over de innseilte bruttofrakter og driftsutgiftene betalt i utlandet i 1948. Etter Norges Banks månedlige oppgaver over skipsfartens fraktinntekter er nettofraktene for 1948 foreløpig oppgjort til ca. 790 mill. kr. Nettofraktene er framkommet etter fradrag av skipsfartens utgifter i utlandet hvorunder er tatt med reparasjonsutgifter minus inngåtte havarierstatninger. Det tilsvarende nettofraktbeløp for 1947 var ca. 700 mill. kr.

Arbeidsmarkedet.

Sysselsettingen.

Den øking i beskjeftigelsen og den tiltakende stramning av arbeidsmarkedet som preget 1947 har fortsatt gjort seg gjeldende i de tre første kvartaler av 1948. Den totale beskjeftigelse har i år til enhver tid vært høyere enn på de tilsvarende tidspunkter i fjor, selv om bevegelsen i år ikke i samme grad har preg av en jevn og stadig øking.

Pr. 31. mars 1948 endret Arbeidsdirektoratet grunnlaget for sysselsettingsstatistikken. Mens en tidligere telte sysselsatte arbeidsløshetstrygdede, bruker en nå den pliktige syketrygd som grunnlag, samtidig som en er gått over til en ny næringsgruppering. På grunn av omleggingen av statistikken er det ugjørlig å angi nøyaktig den totale øking i beskjeftigelsen i 1948 i de næringer som omfattes av den pliktige syketrygd. Økingen inntil 30. september har neppe vært mindre enn 30 000. En vil understreke at ved å avslutte oversikten ved utgangen av 3. kvartal får en med toppen av sesongbevegelsen, uten å få med sesongnedgangen i vintermånedene. En oversikt over hele året ville derfor gi et atskillig lavere tall. En regner med at av økingen i beskjeftigelsen må ca. 20 000 tilskrives sesongbevegelsen og ca. 10 000 en varigere heving av nivået.

Økingen omfatter for det første de meldte arbeidsløse ved begynnelsen av året, som er kommet i arbeid, og nettotilgangen av ung arbeidskraft. Nedgangen i antallet av meldte arbeidsløse fra 1. januar til 30. september var ca. 7 000. Nettotilgangen av arbeidskraft har anslagsvis vært omkring 3 000. Hvor den øvrige øking på omkring 20 000 er kommet fra, kan en bare gjette seg til. Det har vært atskillige reserver av ubeskjeftiget eller underbeskjeftiget men ikke registrert arbeidskraft som er kommet i arbeid i sommerhalvåret. For øvrig har en ikke midler til å følge beskjeftigelsen i fiske og familiearbeidskraften i jordbruket. Det er sannsynlig at en del av økingen i de trygdepliktige næringer skriver seg fra overgang fra disse næringer.

Særlig bemerkelsesverdig er den fortsatte øking i beskjeftigelsen i industrien. Vann- og kraftmangelen i de første måneder av året skapte nok til dels store vansker for mange industrigrener, men dette synes ikke i nevneverdig grad å ha influert på arbeidertallet, som økte temmelig sterkt også i 1. kvartal (med ca. 6 400). Økingen i 2. kvartal var enda kraftigere, ca. 8 700. Derimot avvek bevegelsen i juli noe fra det vanlige, med en ikke ubetydelig nedgang i beskjeftigelsen totalt sett, og sterkest i industrien. Denne nedgang i juli ble i det vesentlige oppveid av ny øking i august—september.

For industriens vedkommende er bruddet i statistikken på grunn av omleggingen av relativt liten betydning, da de fleste industriarbeidere omfattes både av arbeidsløshetstrygden og den pliktige syketrygd. Økingen i antallet av sysselsatte arbeidsløshetstrygdede i 1. kvartal og sysselsatte pliktig syketrygdede i 2. og 3. kvartal skulle derfor være brukelig som uttrykk for økingen i alt.

I industrien som helhet økte beskjeftigelsen i tiden 1. januar til 30. september med ca. 15250.

Det har særlig vært øking i produksjonsmiddel- og eksportvareindustriene. Arbeidertallet er således steget sterkt ved mekaniske verksteder og annen jern- og metallindustri, ved skipsbyggerier, i papirindustri og kjemisk og elektrokjemisk industri. I industrier som i overveiende grad produserer for hjemmemarkedets konsumbehov har økingen vært mer moderat. Utviklingen ved elektrisitetsverkene har en først fått noen oversikt over fra utgangen av mars i år. I løpet av 2. og 3. kvartal økte beskjeftigelsen ved elektrisitets- og gassverk med ca. 750.

En har i tabellen nedenfor ført opp økingen i de enkelte industrigrener. Der er anført en øking i hermetikkindustrien på ca. 1 850. En del av økingen er sesongmessig. Ved å sammenlikne beskjeftigelsestallet pr. 30. september i år med det tilsvarende tall for i fjor, og eliminere den øking i beskjeftigelsestallet en kom til ved endringen av grunnlaget for statistikken, kommer en til en sannsynlig øking i hermetikkindustrien på ca. 1 400 personer i løpet av siste år. På samme måte kommer en for olje- og fettindustrien til en øking i løpet av siste år på ca. 550. Bak de sterke sesongbevegelser i disse industrier skjuler det seg således tydelig en tendens til ekspansjon.

Også ved sagbruk og høvlerier og i jord- og steinindustri har det funnet sted en kraftig utvidelse av beskjeftigelsen siden siste årsskifte, men økingen her er etter alt å dømme uttrykk for sesongbølger som enda ikke er utjevnet. Sammenliknet med beskjeftigelsen på samme tid i fjor er tallene for disse industrier temmelig uforandret.

Øking i beskjeftigelsen 1. januar—30. september 1948 (sysselsatte arbeidsløshetstrygdede og sysselsatte pliktig syketrygdede).

Bergverk og hyttedrift	450
Jord- og steinindustri	1 250
Hermetikkindustri	1 850
Annen nærings- og nytelsesmiddelind.	950
Olje- og fettindustri	650
Kjemisk og elektrokjemisk industri	1 100
Elektrisitets- og gassverk (2. og 3. kvartal)	750
Sagbruk og høvlerier	1 350
Trevareindustri	400
Tremasse-, cellulose-, papir- og papirvareindustri	1 650
Grafisk industri og bokbinderier	÷ 100
Lær- og gummivareindustri	400
Tekstilindustri	650
Bekledningsindustri	50
Vaskerier, renserier, fargerier	150
Skipsbyggerier	900
Mekaniske verksteder og annen jern- og metallindustri	1 700
Funksjonærer i industrien (2. og 3. kvartal)	600
Sannsynlig øking i funksjonærtallet 1. kvartal	500
Industrien i alt	15 250

I bygge- og anleggsvirksomhet er beskjeftigelsen økt med 18 800 (pliktig syketrygdede) i de 3 første kvartaler av 1948. Denne øking er i overveiende grad av sesongmessig art. I samme tidsrom i 1947 økte beskjeftigelsen med 18 000 (arbeidsløshetstrygdede). Pr. 30. september i år var beskjeftiget 51 500 ved bygg og 46 250 ved anlegg. En regnet i arbeidskraftbudsjettet med en øking i 1. halvår på 10 000 og en nedgang i 2. halvår på 13 000. Det er for tidlig å si med noen sikkerhet om budsjettet kan holde. I første halvår ble den budsjetterte øking overskredet med ca. 3 000. Det er den private sektor som har vært vanskeligst å holde under kontroll.

I jord- og skogbruk under ett økte den leide arbeidskraften med ca. 3 800 i 2. kvartal og sank med nær 1 300 i 3. kvartal. For 1. kvartal har en ingen statistikk å bygge på. Arbeidsdirektoratet foretok en telling av sysselsatte pliktig syketrygdede i jord- og skogbruk pr. 30. september 1947. Bl. a. fordi det mangler oppgaver fra en del kommuner er denne tellingen ikke helt pålitelig. En tror dog å kunne slutte at det iallfall ikke har vært noen nedgang i den leide arbeidskraften i landbruket i løpet av siste år.

I varehandel og annen forretningsvirksomhet har det bare vært svak øking i beskjeftigelsen. På grunn av den store turisttrafikk var det derimot meget livlig virksomhet i hotell- og kafédrift, særlig i månedene juni—august.

Kystfarten er nokså sterkt preget av sesongsvingninger. Her var en øking i beskjeftigelsen på ca. 800 i de to første kvartaler av året, med tendens til nedgang igjen i 3. kvartal. For utenriksfartens vedkommende har en ingen løpende statistikk å bygge på, men den stadige tilvekst i tonnasjen har krevd atskillig ny tilgang av mannskaper. Etter alt å dømme var det ca. 24 000 nordmenn i utenriksfart ved årsskiftet 1947/48, og ca. 25 000 sommeren 1948. For kystfart og utenriksfart under ett regner en med en øking på vel 3 000 personer i løpet av hele 1948.

På grunn av bruddet i statistikken har en ikke brukbare oppgaver over beskjeftigelsen i annen transportvirksomhet i alle 3 kvartaler. I 2. kvartal økte beskjeftigelsen i denne gruppen med ca. 1 150, vesentlig sesongmessig øking i alminnelig landtransport. I 3. kvartal var det en nedgang på vel 500. Ned-

gangen skyldes delvis rasjonaliseringstiltak i D.N.L.

En har ikke oppgaver over antallet av hushjelper før 31. mars i år. I løpet av 2. og 3. kvartal er antallet sunket med ca. 3 000. Det er sannsynlig at denne nedgangen vesentlig er kommet jordbruksarbeid og hotell- og kafédrift til gode.

Arbeidsløsheten.

Ledigheten i de første måneder av 1948 var noe større enn på samme tid i fjor. Dette skyldes vesentlig de usedvanlig vanskelige vær- og føreforhold i vinter. De store snømengder var til stort hinder for tømmeravvirkingen, og stoppet praktisk talt all formidling av ledig arbeidskraft til skogsarbeid, som ellers i atskillig grad virker som en regulator av vinterledigheten. For øvrig var det særlig de tre nordligste fylker, og særlig Nordland, som hadde høye ledighetstall. I alle tre fylker er det få muligheter for beskjeftigelse utenom fiske, jordbruk og bygge- og anleggsvirksomhet, og tendensen til vinterledighet er derfor større enn i andre distrikter.

Ved begynnelsen av året var det meldt ved arbeidsformidlingen 11 261 helt arbeidsløse menn og 796 kvinner, tilsammen 12 057. Ledigheten nådde sitt maksimum ved utgangen av mars, med 16 358, hvorav 15 665 menn og 693 kvinner. Maksimumstallet for 1948 var ca. 2 500 høyere enn det tilsvarende tall i 1947. Fra og med april måned sank ledigheten raskt, og var ved utgangen av juli 2 543, det laveste ledighetstall som har vært registrert siden frigjøringen. Ved utgangen av oktober lå tallet på ca. 5 600, dvs. omtrent det samme som på samme tid i fjor.

Vinterledigheten har vesentlig vært å finne innen bygg og anlegg og blant ufaglærte. I sommermånedene har ledigheten ikke vært større enn en til enhver tid må regne med som friksjonsledighet. De som melder seg ledige i sommermånedene er vesentlig ufaglærte og lite spesialiserte arbeidere. Ledighetstallene for fagarbeidere har vært helt minimale, både innen industrien og i bygge- og anleggsvirksomhet.

Det meldte behov for arbeidskraft har helt siden utgangen av april langt overskredet tilbudet. Ved utgangen av juli var det således meldt ved arbeidsformidlingen 12 400 ledige plasser, mens det bare var vel 2 500 meldte arbeidsløse. Det er særlig jord- og skogbruk, husarbeid, skipsbyggerier og annen jern- og metallindustri og tekstil- og bekledningsindustri som har vært mest nødlidende med hensyn til arbeidskraft. Særlig har det vært svær spenning mellom tilbud og etterspørsel for de kvinnelige arbeideres vedkommende.

Detaljerte oppgaver over sysselsetting og arbeidsløshet finnes i tabell V på sidene 97 og 98.

Offentlige finanser.

Kommunenes finanser.

Den store nominelle bedring som særmerker kommunenes finanser i krigsårene, har foregått i mindre utstrekning etter frigjøringen. Reelt sett betyr ikke dette noen svekkelse av kommunenes økonomiske stilling. Årsaken er at kommunene etter hvert får høve til å nytte sine midler til å utføre forsømte vedlikeholds- og reparasjonsarbeider og sette i gang nyanlegg av ymse slag. Investeringene har økt i den utstrekning materialer og arbeidskraft har vært tilgjengelige.

I tabellen nedenfor er stilt opp enkelte hovedtall fra den kommunale skattelikning.

	Antatt inntekt	Samlede skatter	Gj.sn. skattøre
	Mill. kr.	Mill. kr.	
1940/41 (1939) ...	3 087	439,0	16,32
1941/42 (1940) ...	3 315	471,7	16,54
1942/43 (1941) ...	4 142	610,5	16,72
1943/44 (1942) ...	4 304	629,0	16,80
1944/45 (1943) ...	4 445	648,8	16,90
1945/46 (1944) ...	4 430	665,1	17,21
1946/47 (1945) ...	4 558	691,7	17,53
1947/48 (1946) ...	5 478	839,0	17,53

Den antatte inntekt gikk opp fra 4 558 mill. kr. til 5 478 mill. kr. eller 20,2 % fra 1946/47 (inntektsåret 1945) til 1947/48 (inntektsåret 1946). Inntekten lå sistnevnte år 77,5 % høyere enn i 1939. Stigningen fortsatte i 1948/49 (inntektsåret 1947). Resultatene fra den foreløpige skattestatistikk viser en oppgang i inntekten fra 1946 til 1947 på 15,8 % når en ser bort fra bankinnskudd og rederiselskapenes inntekt. Den gjennomsnittlige skattøre (pr. 100 kr. skattbar inntekt) for personlige skattytere var uforandret fra 1945 til 1946, nemlig 17,53 %. Utliknet skatt gikk opp fra 691,7 mill. kr. til 839 mill. kr. eller 21,3 %. Den utliknede skatt var 91,1 % høyere i 1946 enn i 1939.

Ved likningen for 1947/48 ble for første gang de nye reduksjonstabeller tatt i bruk som var vedtatt ved lov av 14. desember 1946. Disse tabeller gir særlig de høyere skatteklasser større skattefrie fradrag enn tidligere. Mens det tidligere hadde vært en normaltabell for landdistriktene og en for byene som begge kunne varieres på mange måter, ble det ved den nye loven fastsatt 11 tabeller (de samme for byene og landdistriktene) som det ikke kan gjøres noen forandringer med.

Den antatte formue i 1946 var 14 361,7 mill. kr. Oppgangen fra foregående år var ikke mer enn 159,7 mill. kr. eller 1,1 %.

Skatterestansene til primærkommunene utgjorde pr. 30. juni 1947 i alt 274,2 mill. kr., hvorav 108,4 mill. kr. for skatteåret 1946/47. De tilsvarende tall for året før var 270,1 og 119,4 mill. kr. Årets restanser i prosent av de skatter som var utliknet for året, utgjorde for budsjettårene 1941/42 til 1946/47 henholdsvis 16,5, 17,1, 13,5, 14,6, 19,6 og 17,2 %.

For kommunenes lånegjeld er de siste oppgaver pr. 30. juni 1947. Lånegjelden var da for alle kommuner og felleskommunale elektrisitetsverk i alt 839 mill. kr. mot 764,8 mill. kr., året før og 1 202,7 mill. kr. i 1939. Økingen i 1946/47 på 74,2 mill. kr. fordeler seg med 40 mill. kr. på herredene, 33 mill. kr. på byene og 3,4 mill. kr. på felleskommunale elektrisitetsverk, mens fylkeskommunene har redusert sin gjeld med 2,2 mill. kr. Siden 1926 da kommunenes samlede lånegjeld var 1 507 mill. kr., var det inntil 1945 en jamn nedgang. Siden er gjelden igjen steget. Men til gjengjeld har kommunenes samlede utliknede skatter steget mer, slik at disse for budsjett-terminen 1947/48 utgjør et nøyaktig like stort beløp som den samlede lånegjeld ved budsjett-terminens begynnelse. Fra tellingen pr. 30. juni 1948 foreligger det ikke noen tall enda, men en har grunn til å tro at gjelden er gått ytterligere opp.

Kommunenes forvaltningsgjeld (restanser på fylkesskatt, manglende premiereserve til kommunale pensjonskasser, refusjonskrav og varegjeld, restanser til sykehus, funksjonærer m. v.) var i 1945 47,1 mill. kr., i 1946 47,7 mill. kr. og i 1947 56,5 mill. kr.

Ved siden av at kommunene i løpet av de 5 krigsårene avbetalte 441,6 mill. kr. på sin lånegjeld økte de sine beholdninger av kontanter og verdipapirer med anslagsvis vel 400 mill. kr. Tilsammen blir dette en nettoøking av beholdningene på ca. 850 mill. kr. eller ca. 170 mill. kr. pr. år. Etter skjønnsmessige beregninger var nettoøkingen i 1945/46 ca. 21 mill. kr. Den første fullstendige telling av kommunenes samlede beholdning av kontanter og verdipapirer (børsverdi) ble foretatt pr. 30. juni 1946. Ifølge tellingen pr. 30. juni 1947 var beholdningene økt med 40,5 mill. kr. i 1946/47 til 694,9 mill. kr. Som nevnt er lånegjelden i samme tidsrom økt med 74,2 mill. kr. Tilsammen utgjorde dette en nettonedgang i beholdningene i 1946/47 på 33,7 mill. kr.

På grunn av utilstrekkelig tilgang på varer og arbeidskraft, vil kommunene ikke få utført alle de nyanlegg de ønsker. I den forbindelse kan nevnes at søknader fra kommunene om godkjenning av låneopptak, som tidligere ble avgjort av Justisdepartementet, siden våren 1947 blir behandlet i et Koordineringsutvalg med representanter for Justisdepartementet, Finansdepartementet, Forsynigsdepartementet, Sosialdepartementet, Arbeidsdirektoratet og Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

Kommunene vil i 1948/49 få økte utgifter bl. a. i samband med den forserte boligbygging og krigsskadeoppgjøret. Ifølge lov av 6. juni 1947 kan det utliknes på kommunene et tilskudd til Kommunenes Krigsskadefond på inntil 13 % av det beløp som etterkrigsformuen (dvs. pengeformuen med fradrag av gjeld) er bedret med i forhold til førkrigsformuen. Utlikningsgrunnlaget er nå delvis fastsatt og innbetalingen ventes å foregå i løpet av 1949.

Mange kommuner arbeider tungt i dag og må ha tilskudd av skattefordelingsfondet. Lånegjelden er som nevnt igjen stigende. Men ser en kommunene under ett, er det rimelig å anta at den store øking i skatteinntekter under dagens material- og arbeidskraftsituasjon vil føre til en betydelig fondsopplegging i kommunene både i 1947/48 og 1948/49.

Den økonomiske stilling er svært forskjellig for de enkelte kommuner. En må håpe at de to komitéer, som ble oppnevnt ved kgl. res. av 31. oktober 1946, Kommuneinndelingskomitéen og Skatteutjamningskomitéen, kan utvirke en endring i dette forhold.

Statens finanser.

Statsregnskapet for budsjettåret 1947/48 er ennå ikke publisert. Siden «Statistisk-økonomisk oversikt over året 1947» ble trykt, har en imidlertid fått regnskapet for 1946/47. I tabell XX er tatt med et utdrag av Byråets egen oppstilling av dette. Denne viser at driftsutgiftene er gått opp med 392,1 mill. kr. fra forrige regnskapsår, fra 1 758,3 mill. kr. i 1945/46 til 2 150,4 mill. kr. i 1946/47. Økingen skyldes særlig prissubsidiene. Disse er økt til vel det dobbelte fra 1945/46 til 1946/47 og utgjorde for sistnevnte budsjett-termin 478 mill. kr. Subsidiene er økt for fettstoffer, kraftfôr, kunstgjødsel og AIV væske med 76,1 mill. kr., brødmjøl med 41,5 mill. kr., sukker med 37,5 mill. kr., mjølk og mjølkeprodukter med 35,6 mill. kr., kjøtt og flesk med 28,2 mill. kr. og tekstilvarer, fiskeredskaper og ved med til sammen 21 mill. kr. Andre poster som viser stor utgiftsøking er lån og tilskudd til Finnmark og Nord-Troms, denne post er økt med 85,1 mill. kr. Utgiftene til statens anlegg er økt med 27,3 mill. kr. og Statsbanenes underskudd med 25,2 mill. kr. Skole, vitenskap, kunst etc. har fått 33 mill. kr. mer enn året før og helsepleien 17 mill. kr. mer. Som ny post på statsregnskapet har en barnetrygden som første år bare krevde 22,4 mill. kr. I budsjettåret er det brukt 55 mill. kr. til nedbetaling

på «forskuddskontoen» i Norges Bank. Det er inntektsposten Statens andel av de ikke innløste sedler ved formuesregistreringen, som er ført ut igjen på denne måte. Andre utgifter i samband med krigen og frigjøringen er gått ned med 64 mill. kr. Forsvarsvesenet har minsket sine utgifter med 68 mill. kr. og politivesenet med 21,4 mill. kr. Ellers har gjeldsrentene krevd 14,5 mill. kr. mindre enn forrige termin.

Etter Byråets oppstilling av statsregnskapet ble det et driftsoverskudd på 26,3 mill. kr. mens det var budsjettert med et underskudd på 284,1 mill. kr. Dette skyldes delvis at mange av de anleggsarbeider og gjenreisingstiltak som var planlagt, ikke kunne gjennomføres på grunn av mangelen på arbeidskraft og materialer. Dette kommer klart til uttrykk ved de overførte bevilgningene, som tilsammen var på 426 mill. kr. Herav faller 354,1 mill. kr. på driftsregnskapet. De største overføringspostene i driftsregnskapet faller under forsvarsvesenet med 140,1 mill. kr., lån og tilskudd til gjenreisingen 85,4 mill. kr. og utgifter i samband med krigen og frigjøringen med 33,7 mill. kr. De 71,8 mill. kr. som er overført til neste termin i kapitalregnskapet, faller i sin helhet på «Statens forretninger og anlegg».

Driftsinntektene gikk inn med 2 176,7 mill. kr. mot budsjettert 1 993,5 mill. kr. Dette er 675,8 mill. kr. mer enn i fjor. Skattene og avgiftene som utgjør den største del av inntektene gikk inn med 1 815,4 mill. kr. mot budsjettert 1 675,9 mill. kr. Forskjellen her skyldes vesentlig at ordinær inntekts- og formuesskatt, tollinntekter, skatt på tilvirking og omsetning av øl og tobakk gikk inn med henholdsvis 35,1 mill. kr., 23,4 mill. kr., 20,7 mill. kr. og 50,5 mill. kr. mer enn budsjettert. Videre er i regnskapet, men ikke i budsjettet, satt opp inntekter ved sanering av pengevesenet med 58,4 mill. kr., jfr. det som er sagt om dette under utgiftene. Sammenliknet med forrige termins regnskap faller de største økinger på ordinær inntekts- og formuesskatt med 47,2 mill. kr., tollinntekter 98,8 mill. kr., skatt på tilvirking og omsetning av brennevin og vin, øl og tobakk med 160,8 mill. kr., midlertidig omsetningsavgift 125,5 mill. kr. Videre er «andre inntekter» økt fra forrige år med 177,7 mill. kr., heri inngår bl. a. inntekter fra Erstatningsdirektoratet og sanering av pengevesenet.

Etter Byråets oppstilling blir det et overskudd på driftsregnskapet på 26,3 mill. kr. mens statsregnskapet viste et underskudd på 33 mill. kr. Dette skyldes at en i Byråets oppstilling har trukket inn regnskapene for statens fond, som er holdt utenfor i statsregnskapet. Dessuten er det i statsregnskapets driftsregnskap tatt med større fondsavsetninger som i Byråets oppstilling er ført over til kapitalregnskapet. Dette gjelder f. eks. avsetning til fond under Erstatningsdirektoratet med 24 mill. kr. og avsetning til Aldersfondet med 11,7 mill. kroner.

Kapitalregnskapet viser store endringer fra forrige år. Utgiftene til statens forretningsdrift og fond er steget med 456,4 mill. kr. Her kommer innbetalingene til Det internasjonale valutafond og Den internasjonale bank med 297,7 mill. kr.[1] Videre er utgiftene til telefon- og telegrafanlegg steget med 24,1 mill. kr. og til kraftverk og reguleringsanlegg med 44, 1 mill. kr. Avdrag på statsgjelden er gått ned med 95 mill. kr. De anvendte lånemidler er sammenliknet med forrige termin steget med 84,7 mill. kr. til 649,5 mill. kr. mot budsjettert 997 mill. kr. Her må en dog ta i betraktning at de overførte bevilgninger pr. 30. juni 1947 er 145,5 mill. kr. større enn de var pr. 30. juni 1946.

Som før nevnt er det fullstendige regnskapet for 1947/48 ennå ikke publisert. Det endelige budsjett inklusive tilleggsbevilgninger er etter Byråets oppstilling gjort opp med et driftsunderskudd på 124 mill. kr. og med et forbruk av lånemidler på 379 mill. kr. Dette endelige budsjett ble satt opp etter at regnskapet for de 3 første kvartaler av terminen var avsluttet. Allikevel har en grunn til å anta at inntektene blir betraktelig større, mens utgiftsanslaget antakeligvis vil holde. Bruken av lånemidler skulle da bli meget mindre enn beregnet.

I tabell XX er også satt opp det vedtatte budsjett for inneværende termin 1948/49; dette er det første vedtak om det samlede budsjett, altså uten noen tilleggsbevilgninger. For første gang siden før krigen er budsjettet stilt opp med overskudd på driftsbudsjettet. Overskuddet utgjør etter Byråets oppstilling 153,9 mill. kr. mens det for hele budsjettet er et beregnet bruk av lånemidler på bare 112 mill. kr. Hvorvidt dette vil holde er ikke godt å si nå. Det er store beløp som gjenstår av overførte bevilgninger, men disse vil neppe kunne anvendes i dagens vare- og arbeidskraftsituasjon. Inntektene ser ut til å løpe godt inn. Det ser en av statsregnskapets månedsoppgjør over en del inntektsposter, som i budsjettet utgjør 70 % av de samlede driftsinntekter. Her er det i terminens første kvartal innbetalt 480 mill. kr. eller 27,3 % av det budsjetterte beløp for disse poster i året. I forrige termin utgjorde disse innbetalinger 25,1 % av årets samlede innbetaling på disse poster.

Statsgjelden er i 1947/48 formelt gått ned med 458, 6 mill. kr. Imidlertid er veksel-

[1] For dette beløpet har vi mottatt innskuddsbevis og aksjer. Av beløpet er 92,3 mill. betalt kontant, mens det er utstedt gjeldsbevis for resten.

lånene alene gått ned med 452,2 mill. kr. Da midlene som skaffes ved veksellån alltid er blitt satt inn på særskilt foliokonto i Norges Bank og ikke har vært brukt i statshusholdningen, burde veksellånene holdes utenfor den egentlige statsgjelden. Dersom en gjør det, får en en nedgang i gjelden i 1947/48 på 6,4 mill. kr. Den utenlandske gjelden er økt med 49,7 mill. kr.

Sluttord.

Realøkonomisk har året 1948 vært et godt år. Vekstforholdene var særlig gode for landbruket. Den vegetabilske landbruksproduksjon ble større enn på mange år. Den animalske landbruksproduksjon var ikke så stor som foregående år. Årsaken til det var den ekstraordinære nedslaktning i 1947 på grunn av tørken. Skogbruket viste fortsatt bedring. Fisket, særlig sildefisket var rekordartet med gode priser og avsetningsmuligheter. Den industrielle produksjon lå høyere enn i noe tidligere år. Det er hjemmeindustrien som i de siste år har vist særlig sterk framgang men eksportindustrien som lenge lå sterkt tilbake har vist god framgang i 1948. Indekstallet for november måned var 101 (gjennomsnitt for 1938 = 100). Byggevirksomheten var omfattende. Antall leiligheter tatt i bruk var større enn i foregående år. Hvalfangsten hadde gode fangstmuligheter og høye priser. Det var en markert svikt på fraktmarkedet. En større aktiv tonnasje resulterte dog i en større nettoinntekt for skipsfarten enn i foregående år.

Handelen med utlandet ga et stort importoverskudd, men dog mindre enn i foregående år. En fullstendig betalingsbalanse for året 1948 kan enda ikke beregnes. Etter de oppgaver en hittil har, vil underskuddet bli en del mindre enn i året 1947. Tar en hensyn til tildelingen under Marshallhjelpen så blir det underskudd som må dekkes ved lån eller reduksjon av landets valutareserver langt mindre enn for året 1947.

Året 1948 har således vært karakterisert av en stor økonomisk aktivitet. Selv med et mindre importoverskudd enn i forrige år har den høyere sysselsetting og økte produksjon resultert i en større tilgang av varer og tjenester enn i 1947 eller noe førkrigsår. Investeringene har vært betydelige, men likevel synes konsumet av varer og tjenester å ha holdt seg på forrige års nivå. Bortsett fra kjøtt og flesk og importert frukt har de konsumerte mengder av de viktigste matvarer vært noe høyere enn i 1947. Forbruket av tekstilvarer gikk betraktelig ned i 1948.

Sammenliknet med før krigen viser konsumet pr. innbygger av de fleste viktigere matvarer en nedgang. Det totale konsum av varer og tjenester (reiser, kino etc.) pr. individ synes derimot å ligge høyere i 1948 enn før krigen. Dette betyr ikke at hvert individ er bedre stillet enn før krigen. Det er foregått en stor sosial utjevning. I enkelte befolkningsgrupper har konsumet økt, i andre minsket. En sammenlikning mellom totalkonsumet i dag og i førkrigsårene lider av mange svakheter. For mange varer er de kvanta som kan konsumeres fastsatt ved rasjonering. Økingen i konsumet har derfor vesentlig funnet sted overfor de urasjonerte varer og tjenester. Det er grunn til å tro at denne forskyning har vært mindre tilfredsstillende for konsumentene. Under friere forhold ville de sannsynligvis ha disponert sine inntekter annerledes, slik at produksjonsstrukturen og deres konsumsammensetning ble annerledes enn den aktuelle.

Denne forskyvning mellom realiserbar og ønskelig disponering av inntekten og andre likvider innebærer et sterkt kjøpepress.

Stabiliseringslinjen har også vært fulgt i 1948. Prisene har gjennomsnittlig sett vært omtrent uforandret. Dette har bare vært mulig ved utvidd subvenering og prisnedsettelser for visse varer. De prisfall som har funnet sted på verdensmarkedet i løpet av 1948 har bare i liten utstrekning slått igjennom i importprisene for de varer som er kommet til landet og det totale subsidiebeløp var høyere i 1948 enn i 1947.

Det har i 1948 foregått en nettominsking i bankenes og publikums likviditet. To faktorer har bidratt til dette. For det første har innbetalingene til det offentlige vært større enn de offentlige institusjoners utbetalinger og dernest har det store importoverskuddet nøytralisert kjøpekraft. Hvorvidt det aktuelle kjøpepress har minsket kan ikke sies. Likviditeten hos de ikke-offentlige sektorer er fremdeles stor, så noen avslapping kan ikke ventes. Vareproduksjonen har gått jevnt fram i 1948. En forsatt øking av varetilgang skulle dempe presset.

I en ensidig økonomi som den norske, kan en levestandard som den vi har i dag, bare opprettholdes ved et utstrakt vare- og tjenestebytte med utlandet. Som en følge av denne spesialisering vil en alminnelig ekspansjon i den økonomiske aktivitet her hjemme føre til et økt importoverskudd. Problemet i vår økonomi blir derfor for det alt overveiende å skape balanse i vår utenrikshandel.

I førkrigsårene dekket en importoverskuddet med nettoinntektene fra hvalfangsten, skipsfarten og turisttrafikken. Disse kilder har vært utilstrekkelige i etterkrigsårene. I hvilket omfang de kan dekke underskuddet i framtiden er et åpent spørsmål. Sannsynligheten taler for at dette gap bare vil kunne dekkes ved å

finne nye markeder og produkter for økt eksport og ved økt hjemmeproduksjon. Med andre ord, en må søke å motvirke denne forverring av handelsbalansen, som følger en hjemlig aktivitetsøking. En slik omlegging krever imidlertid en bedre utnytting av arbeidskraften enn den man har idag. Antall sysselsatte kan ikke økes i noen nevneverdig grad. Problemet blir derfor å gjøre den allerede sysselsatte arbeidskraft mer effektiv.

Den prekære valutasituasjon en hadde i begynnelsen av året ble delvis avhjulpet ved Marshallhjelpen. Så lenge en kan regne med denne hjelp, vil valutasituasjonen bli betraktelig lettere. Uten denne hjelp ville en i 1948 ha måttet bremse på gjenreisingen og redusere levestandarden. Det inter-europeiske samarbeid som er i emning, er et forsøk på på kooperativ basis å løse Vesteuropas valutaproblem. I hvilken grad dette samarbeid vil lette Norge eller de andre lands valutaproblemer er ennå uvisst. Men det synes sikkert at med den nåværende næringsstruktur og en stor aktivitet og likviditet i vårt samfunn, vil presset på valutamarkedet bli ved.

En delvis omlegging av vårt næringsliv for å gjøre oss mer uavhengig av import eller for å øke eksporten, vil i de fleste tilfelle temporært øke presset på valutamarkedet. I den fire-årsplan som ble utarbeidd i forbindelse med Marshallhjelpen, er målet å oppnå balanse i vår utenriksøkonomi i 1952/53. Det er selvsagt umulig å forutsi om dette, med bibehold av den alminnelige levestandard, vil kunne nås.

Det er grunn til å tro at den framgang en har hatt i 1948 vil fortsette i kommende år. Meget avhenger naturligvis av gode vekst- og fangstforhold for landbruket og fisket. Utsiktene for våre eksportnæringer må stort sett betegnes som gode. Riktignok har valutavanskene i den senere tid lagt visse hindringer for den internasjonale handel, likesom en kan registrere en tendens til prisfall på enkelte områder. Men en må kunne vente at det økonomiske samarbeid som er innledet mellom De forente stater og de Vesteuropeiske land vil føre til fortsatt framgang for de deltakende land, som for verden for øvrig, såframt de politiske forhold ikke forverres ytterligere.

I. Valutakurser og prisnivå.

År og måneder	a) Valutakurser					b) Prisnivå i Norge										
	Notering i kr. på Oslo Børs for:					Indeks for engrospriser									Indeks for leveomkostn.	
							Jordbruksvarer					Industrivarer				
	$	£	Fr. frcs.	Sv. kr.	D. kr.	Totalindeks	Vegetabilske	Animalske	I alt	Førstoffer og glødning	Kolonialvarer	Råvarer og halvfabrikata	Helfabrikata	I alt	Total	Matvarer
Pari	3,73	18,16	14,62	100,00	100,00											
1930	3,738	18,169	14,72	100,43	100,10	89,5	88,0	97,2	94,2	78,3	102,4	79,5	92,1	86,9	94,1	92,3
1931	4,050	18,080	15,97	100,92	100,29	79,3	72,7	84,6	80,7	66,2	89,4	74,0	82,6	79,0	89,1	84,9
1932	5,583	19,463	22,01	102,99	104,83	79,7	75,5	75,6	75,5	69,5	111,8	72,8	84,5	79,6	87,2	81,5
1933	4,816	19,743	23,53	103,23	89,42	79,5	76,0	71,5	73,0	68,2	116,3	73,8	84,5	80,1	86,0	79,4
1934	3,975	19,900	26,12	102,85	89,25	81,0	75,2	75,9	75,7	69,5	110,4	76,0	86,0	81,8	86,2	80,2
1935	4,082	19,900	27,02	102,85	89,25	83,1	83,6	81,3	82,0	75,9	105,5	76,5	86,1	82,1	88,1	84,1
1936	4,025	19,900	24,70	102,85	89,25	87,4	86,9	85,6	86,0	83,6	103,6	82,3	90,2	86,9	90,4	87,5
1937	4,043	19,900	16,55	102,85	89,25	101,6	109,5	94,4	99,3	94,3	106,3	106,1	101,2	103,2	96,8	96,1
1938	4,090	19,900	11,93	102,84	89,25	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1939	4,315	19,110	11,09	103,65	88,07	101,7	90,6	99,2	96,6	98,9	113,2	103,0	102,6	102,8	101,3	101,7
1940	4,400	[1]) 17,606	[1]) 9,86	105,23	85,41	133,2	100,5	117,5	112,5	115,1	137,2	154,6	131,6	142,1	118,2	122,3
1941	4,400	17,750	9,80	105,10	85,40	162,9	104,7	142,7	131,4	129,3	189,5	177,3	173,3	175,1	138,5	146,1
1942	4,400	17,750	10,00	105,10	91,86	172,3	108,0	148,9	136,7	132,6	205,2	182,5	187,9	185,5	146,8	152,3
1943	4,400	17,750	10,00	105,10	92,25	174,9	110,3	150,4	138,5	133,7	200,8	186,7	191,1	189,1	150,4	154,0
1944	4,400	17,750	10,00	105,10	92,25	176,6	110,3	150,4	138,5	134,0	204,7	187,8	194,1	191,3	152,3	154,7
1945	4,764	19,219	9,99	113,73	99,60	177,1	116,4	152,5	141,7	135,8	194,8	188,4	194,2	191,5	155,0	156,2
1946	4,970	20,032	4,18	127,76	103,75	169,0	126,6	160,8	150,6	143,3	151,6	200,5	160,4	178,7	158,9	156,9
1947	4,970	20,020	4,18	138,30	103,64	175,2	140,7	174,0	164,0	146,2	122,1	217,4	159,2	185,7	159,7	155,4
1948	—	—	—	—	—	181,1	148,5	174,0	166,4	146,7	111,1	234,1	161,9	194,7		
1946																
Jan.	4,970	20,050	4,200	118,60	103,75	166,5	125,1	156,0	146,8	142,7	167,9	187,5	164,5	175,0	157,1	156,7
Feb.	4,970	20,050	4,200	118,57	103,75	166,8	125,1	156,0	146,8	142,7	167,9	188,3	164,8	175,4	157,0	156,0
Mars	4,970	20,050	4,185	118,55	103,75	165,2	127,6	156,0	147,5	143,7	161,5	188,3	160,6	173,2	157,3	156,5
April	4,970	20,050	4,180	118,55	103,75	166,4	127,6	156,0	147,5	143,7	161,5	192,5	160,3	174,9	157,8	156,9
Mai	4,970	20,045	4,180	118,55	103,75	169,8	128,8	156,0	147,9	143,7	172,1	201,6	160,5	179,2	158,0	156,9
Juni	4,970	20,020	4,180	118,55	103,75	168,7	130,6	156,1	148,5	143,7	141,1	203,7	159,8	179,8	158,3	156,7
Juli	4,970	20,020	4,180	130,25	103,75	170,2	132,5	162,0	153,2	143,1	141,1	205,3	159,9	180,6	159,0	157,3
Aug.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,75	169,9	125,7	161,1	150,5	143,1	141,1	207,8	158,6	180,9	160,2	158,9
Sept.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,75	170,1	123,3	161,1	149,8	143,1	141,1	207,8	159,7	181,6	159,9	156,7
Okt.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,75	169,6	123,3	161,1	149,8	143,1	141,1	207,0	159,0	180,8	159,5	155,0
Nov.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,75	171,8	123,9	174,0	159,0	144,4	141,1	207,1	159,1	180,9	161,2	157,4
Des.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,75	172,6	125,7	174,0	159,6	145,0	141,1	208,9	159,4	181,9	161,3	157,5
1947																
Jan.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,75	170,8	128,2	174,0	160,3	145,0	122,8	208,6	156,8	180,4	160,0	155,4
Feb.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,75	171,3	130,6	174,0	161,0	146,7	122,8	209,7	156,6	180,7	160,5	156,0
Mars	4,970	20,020	4,180	138,30	103,75	171,6	131,8	174,0	161,4	147,3	122,8	210,1	156,6	180,9	160,8	156,5
April	4,970	20,020	4,180	138,30	103,65	172,2	129,4	174,0	160,7	147,3	122,8	210,2	158,5	182,0	161,2	157,1
Mai	4,970	20,020	4,180	138,30	103,60	173,4	129,4	174,0	160,7	147,3	122,8	214,3	158,5	183,9	161,6	157,5
Juni	4,970	20,020	4,180	138,30	103,60	175,2	130,6	174,0	161,0	147,3	122,8	219,7	158,7	186,5	162,1	158,0
Juli	4,970	20,020	4,180	138,30	103,60	178,5	151,7	174,0	167,3	147,7	122,8	222,2	161,7	189,2	160,5	157,3
Aug.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,60	178,6	155,3	174,0	168,4	145,5	122,8	222,7	161,3	189,2	159,2	155,8
Sept.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,60	177,9	154,1	174,0	168,1	145,3	121,4	222,0	160,5	188,4	158,1	154,1
Okt.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,60	177,6	149,2	173,7	166,4	144,7	121,4	222,4	160,4	188,6	157,4	152,3
Nov.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,60	177,8	149,2	174,0	166,6	144,7	120,0	223,2	160,5	189,0	157,3	152,0
Des.	4,970	20,020	4,180	138,30	103,60	177,9	149,2	174,0	166,6	145,3	120,0	223,2	160,5	189,0	157,5	152,3
1948																
Jan.	4,970	20,020	3,810	138,30	103,60	179,8	149,2	174,0	166,6	146,0	120,0	226,8	162,9	191,9	158,2	152,7
Feb.	4,970	20,020	2,325	138,30	103,60	180,1	149,2	174,0	166,6	146,8	120,0	226,7	163,6	192,3	158,8	153,4
Mars	4,970	20,020	2,325	138,30	103,60	180,4	152,9	174,0	167,7	146,8	120,0	226,7	163,7	192,3	159,6	154,2
April	4,970	20,020	2,325	138,30	103,60	181,1	152,9	174,0	167,7	146,8	120,0	227,7	164,8	193,4	160,3	155,4
Mai	4,970	20,020	2,325	138,30	103,60	180,9	152,9	174,0	167,7	146,8	106,8	234,4	160,7	194,2	160,6	155,9
Juni	4,970	20,020	2,325	138,30	103,60	182,0	152,9	174,0	167,7	146,8	106,8	237,8	161,1	196,0	159,2	152,6
Juli	4,970	20,020	2,325	138,30	103,60	182,1	154,1	174,0	168,0	146,8	106,8	237,8	161,1	196,0	159,3	152,8
Aug.	4,970	20,020	2,325	138,30	103,60	181,0	143,1	174,0	164,7	144,7	106,7	237,4	160,9	195,7	158,0	150,2
Sept.	4,970	20,020	2,325	138,30	103,60	181,3	143,1	174,0	164,7	146,7	106,7	237,7	160,9	195,9	157,5	148,1
Okt.	4,970	20,020	2,124	138,30	103,60	181,4	143,1	174,0	164,7	147,2	106,7	237,8	161,1	196,0	157,2	147,5
Nov.	4,970	20,020	1,890	138,30	103,60	181,6	143,1	174,0	164,7	147,2	106,7	238,8	160,9	196,3	157,1	147,3
Des.						181,9	145,5	174,0	165,5	147,9	105,6	239,1	161,1	196,5		

[1]) 7 måneder.

I. Valutakurser og prisnivå (forts.). | II. Penger og kreditt.

År og måneder	c) Prisnivå i forskjellige land. (1938 = 100)								a) Renten		b) Norges Bank[5])		
	Indeks for engrospriser				Indeks for leveomkostninger				Norges Banks vekseldiskonto[2])	Øyeblikkelig rente på obligasjoner[3])	Gullbeholdning	Midlertidige anbringelser i gull	Kontotilg.h. og kortsikt. investeringer i utlandet
	Sverige	Danmark	Storbritannia	De Forente Stater	Sverige	Danmark	Storbritannia	De Forente Stater					
									Pst.	Pst.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1930	—	83	98	110	100[1])	91[1])	101	—	4,54	5,05	146	—	40,3
1931	—	73	86	91	96	85	94	—	4,65	5,01	118	37,0	17,4
1932	—	75	84	83	95	85	92	—	4,63	5,02	118	26,0	30,3
1933	—	80	84	84	93	87	90	—	3,67	4,95	118	25,0	4,8
1934	—	88	87	95	93	90	91	—	3,50	4,67	119	16,4	39,7
1935	90	89	88	102	94	93	92	97	3,50	4,44	119	66,3	36,1
1936	92	94	93	103	96	95	94	98	3,54	4,52	119	96,2	96,2
1937	103	107	107	110	98	98	99	102	4,00	4,46	135	44,9	192,8
1938	100	100	100	100	100	100	100	100	3,50	4,33	153	53,5	191,2
1939	103	106	101	98	102	101	102	99	3,83	4,58	120	86,6	86,0
1940	131	154	135	100	114	124	119	99	3,50	[4])4,50	[6]) —	[6]) —	[6]) —
1941	155	181	151	111	130	147	127	104	3,00	3,67	—	—	—
1942	171	190	157	125	142	153	128	116	3,00	3,54	—	—	—
1943	177	191	160	131	145	156	127	123	3,00	3,52	—	—	—
1944	177	194	164	132	146	158	129	124	3,00	3,45	—	—	—
1945	175	190	167	134	146	159	130	127	3,00	3,42	241	115,7	94,0
1946	168	188	173	153	146	158	131	138	2,50	[7]) —	239,8	166,2	641,3
1947	179	207	190	192	157	162	131	157	2,50	2,50	184,7	147,8	347,5
1948	—	—	—	—	—	—	—	—	2,50		184,7	48,0	313,9
1946													
Jan.	167	182	170	135	—	158	130	129	2,50	3,41	240,5	115,5	142,0
Feb.	167	180	169	137	—	—	130	129	2,50	3,41	240,5	115,4	164,3
Mars	167	182	170	138	145	—	130	129	2,50	3,42	240,5	115,3	191,2
April	167	183	170	139	—	157	130	130	2,50	3,44	240,5	115,3	191,4
Mai	167	182	171	140	—	—	131	131	2,50	3,44	239,8	115,9	193,3
Juni	168	183	171	143	147	—	130	132	2,50	3,46	239,8	116,7	177,9
Juli	168	184	174	157	—	157	131	140	2,50	2,49	239,8	144,6	203,8
Aug.	167	192	174	160	—	—	131	144	2,50	2,50	239,8	150,2	138,8
Sept.	167	192	174	157	146	—	130	145	2,50	2,49	239,8	155,6	148,0
Okt.	168	197	176	170	—	159	130	148	2,50	2,50	239,8	155,6	219,4
Nov.	171	198	177	177	—	—	130	150	2,50	2,49	239,8	155,5	150,8
Des.	173	198	178	178	148	—	131	151	2,50	2,49	239,8	166,2	641,3
1947													
Jan.	175	200	180	180	—	159	131	151	2,50	2,50	239,8	162,7	661,2
Feb.	176	201	181	184	—	—	130	151	2,50	2,49	184,7	155,7	636,3
Mars	177	200	182	190	153	—	131	154	2,50	2,49	184,7	150,9	506,8
April	177	202	185	187	—	162	130	154	2,50	2,48	184,7	154,4	506,0
Mai	178	204	187	186	—	—	130	154	2,50	2,49	184,7	154,4	410,0
Juni	179	205	188	187	157	—	130	155	2,50	2,48	184,7	154,4	354,1
Juli	179	211	191	191	—	163	131	156	2,50	2,49	184,7	154,4	310,8
Aug.	179	211	192	195	—	—	130	158	2,50	2,50	184,7	154,1	449,5
Sept.	182	210	193	199	158	—	131	162	2,50	2,50	184,7	153,9	526,6
Okt.	183	210	197	201	—	164	131	162	2,50	2,51	184,7	153,9	534,4
Nov.	184	213	201	203	—	—	134	163	2,50	2,52	184,7	148,1	515,4
Des.	185	216	202	206	159	—	135	165	2,50	2,51	184,7	147,8	374,5
1948													
Jan.	186	216	210	210	—	164	135	167	2,50	2,51	184,7	139,0	417,5
Feb.	188	217	215	204	—	—	138	166	2,50	2,50	184,7	135,0	440,2
Mars	189	218	215	204	[8])154	—	138	165	2,50	2,50	184,7	118,2	449,5
April	192	221	217	206	—	164	140	167	2,50	2,49	184,7	117,8	409,4
Mai	193	226	218	208	—	—	140	169	2,50	2,48	184,7	117,7	446,4
Juni	195	229	220	210	[8])155	—	143	170	2,50	2,48	184,7	117,3	445,8
Juli	194	230	220	—	—	167	140	—	2,50	2,48	184,7	117,2	411,9
Aug.	—	231	—	—	—	—	—	—	2,50	2,47	184,7	113,3	427,9
Sept.	—	—	—	—	—	—	—	—	2,50	2,48	184,7	113,2	363,0
Okt.	—	—	—	—	—	—	—	—	2,50	2,48	184,7	78,4	308,2
Nov.	—	—	—	—	—	—	—	—	2,50	2,48	184,7	48,0	338,6
Des	—	—	—	—	—	—	—	—	2,50	—	184,7	48,0	313,9

[1]) Inkl. skatter. [2]) I gj.snitt pr. år og ved utgangen av hver måned. [3]) Til 1933 gj.snitt av 5 pst. statsobl. 1915 I og II, 1922 og hypotekb.obl. 1915/16/17; fra 1934 til og med 1936 gj.snitt av 4½ pst. statsobl. 1931 I og II, 1933, hypotekb.obl. 1914 og kom.b.obl. 1933. Fra 1937 gj.snitt av 4½ pst. statsobl. 1931 I, 1936 I og II, kom.b.-obl. 1933 og 1934 og hypotekb.obl. 1936. Fra januar 1944 gj.snitt av 3½ pst. statsobl. 1941 II, 1942, 1942 II, 1943, kom.b.obl. 1938, 1942, 1943 og hypotekb.obl. 1942. Fra mai 1945 er kom.b.obl. 1938 erstattet med 1942 II. Fra juli 1946 gj.snitt av 2½ pst. statsobl. 1943, 1942, 1942 II, 1941 II, 1946 III, hypotekb.obl. 1946, 1946 II og Småbruk- og boligb.obl. 1946. [4]) Renten på obligasjonene ble redusert fra 4,5 til 3,6 pst. fra 1 juni 1940. [5]) Ultimotall. [6]) I tiden april 1940—mai 1945 ble gull- og valutabeholdningene administrert av Norges Bank i London og av Staten. I tiden mai-november 1945 kom regnskapene for Norges Bank i London etter hvert inn i totalsummen. [7]) 1. halvår: 3,43; 2. halvår: 2,49. [8]) Direkte skatter og sosiale tilskudd er ikke tatt med.

II. Penger og kreditt (forts.)

År og måneder	b) Norges Bank (forts.)[1]												
	Seddel-omløp	Folioinnskudd					Riks-innskudd	Utlån og diskontering	Rentebærende verdipapirer		Forskudd til den tyske okkupasj.-makt ÷ tyske folioinnskudd	Avbet. på tysk forsk.konto av Staten og Norges Clearinginstitutt	Tysk forskudds-konto etter fradrag
		I alt[2]	Staten	Andre offentlige konti[3]	Innenlandske banker	Andre			I alt	Herav norske			
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mil.. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1930	312	64	16	—	48		—	200	47	16	—	—	—
1931	334	67	9	—	58		—	226	35	30	—	—	—
1932	314	74	7	—	67		—	256	27	26	—	—	—
1933	327	63	10	—	53		—	274	29	28	—	—	—
1934	333	82	9	—	73		—	263	34	32	—	—	—
1935	348	80	23	—	57		—	223	39	28	—	—	—
1936	429	105	49	—	56		—	222	54	42	—	—	—
1937	449	102	41	—	62		—	123	107	67	—	—	—
1938	477	130	38	—	92		—	117	136	111	—	—	—
1939	575	94	7	—	87		—	308	115	102	—	—	—
1940	1 040	601	93	—	508		—	92	—	82	1 257	100	1 157
1941	1 528	2 132	1 096	—	623	413	—	42	—	73	3 670	384	3 268
1942	2 137	2 778	1 576	—	640	556	—	28	—	72	6 005	1 453	4 552
1943	2 578	3 891	2 075	—	1 070	747	—	19	—	71	8 339	2 223	6 116
1944	3 023	4 645	2 885	—	1 205	554	—	24	—	71	10 670	2 337	8 333
1945	1 478	6 470	4 832	—	679	959	490	21	—	8	11 681	3 518	8 163
1946	1 933	6 217	4 432	613	742	431	941	81	194	84	11 681	3 573	8 108
1947	2 088	5 466	3 079	679	1 309	398	847	95	185	72	11 681	3 587	8 094
1948	2 159	5 222	3 282	761	818	361	750	72	164	54	11 681	3 757	7 924
1946													
Jan.	1 430	6 556	4 858	—	725	974	519	14	—	7	11 681	3 518	8 163
Feb.	1 447	6 512	4 666	—	893	953	563	15	—	7	11 681	3 518	8 163
Mars	1 532	6 462	4 634	—	846	981	549	21	—	9	11 681	3 518	8 163
April	1 567	6 591	4 617	—	900	1 074	535	26	—	9	11 681	3 518	8 163
Mai	1 589	6 117	4 505	—	538	1 074	1 037	56	147	8	11 681	3 518	8 163
Juni	1 665	6 005	4 388	—	545	1 072	1 029	34	147	8	11 681	3 518	8 163
Juli	1 695	6 095	4 177	—	810	1 108	1 022	27	147	8	11 681	3 518	8 163
Aug.	1 736	6 002	4 184	—	731	1 087	1 016	23	147	8	11 681	3 573	8 108
Sept.	1 765	5 885	4 069	686	705	424	1 005	15	107	8	11 681	3 573	8 108
Okt.	1 798	5 879	4 125	700	647	407	949	19	37	8	11 681	3 573	8 108
Nov.	1 819	5 843	4 244	628	565	406	944	56	8	8	11 681	3 573	8 108
Des.	1 933	6 217	4 432	613	742	431	941	81	194	84	11 681	3 573	8 108
1947													
Jan.	1 834	6 317	4 600	683	633	401	939	67	189	78	11 681	3 573	8 108
Feb.	1 814	6 239	4 422	689	685	443	933	57	190	78	11 681	3 573	8 108
Mars	1 864	6 004	4 157	766	727	435	930	58	189	76	11 681	3 573	8 108
April	1 850	5 606	3 613	720	873	401	928	49	188	75	11 681	3 573	8 108
Mai	1 837	5 537	3 334	817	974	412	902	127	188	75	11 681	3 573	8 108
Juni	1 892	5 437	3 187	800	1 009	441	900	121	187	74	11 681	3 573	8 108
Juli	1 915	5 385	3 153	771	1 051	409	898	107	187	74	11 681	3 573	8 108
Aug.	1 936	5 630	3 200	763	1 252	415	898	87	186	74	11 681	3 578	8 103
Sept.	1 946	5 670	3 183	725	1 348	414	897	72	186	73	11 681	3 578	8 103
Okt.	1 962	5 696	3 248	731	1 279	438	862	68	186	73	11 681	3 578	8 103
Nov.	1 968	5 698	3 317	717	1 217	447	856	84	186	73	11 681	3 578	8 103
Des.	2 088	5 466	3 079	679	1 309	398	847	95	185	72	11 681	3 587	8 094
1948													
Jan.	1 985	5 585	3 083	750	1 362	390	844	76	184	72	11 681	3 587	8 094
Feb.	1 954	5 635	3 023	751	1 408	449	841	34	182	71	11 681	3 587	8 094
Mars	1 970	5 698	3 180	773	1 286	459	836	108	179	68	11 681	3 587	8 094
April	1 963	5 658	3 133	717	1 304	503	832	106	175	65	11 681	3 587	8 094
Mai	1 960	5 544	3 253	700	1 258	333	826	110	175	65	11 681	3 757	7 924
Juni	1 985	5 515	3 204	715	1 242	354	810	108	172	62	11 681	3 757	7 924
Juli	2 039	5 447	3 136	741	1 193	376	771	76	171	60	11 681	3 757	7 924
Aug.	2 052	5 424	3 138	736	1 175	375	767	56	168	58	11 681	3 757	7 924
Sept.	2 051	5 340	3 125	692	1 182	342	762	37	167	57	11 681	3 757	7 924
Okt.	2 042	5 286	3 142	712	1 125	307	758	43	165	54	11 681	3 757	7 924
Nov.	2 030	5 335	3 220	786	1 004	325	754	51	165	54	11 681	3 757	7 924
Des.	2 159	5 222	3 282	761	818	361	750	72	164	54	11 681	3 757	7 924

[1]) Ultimotall. [2]) Under okkupasjonen er tyske foliomidler ikke tatt med. [3]) T. o. m. august 1946 regnet sammen med kontoen «Andre».

II. Penger og kreditt (forts.).

c) Private aksjebanker og sparebanker

År og måneder	Private aksjebanker [1]											Sparebanker [1]			
	Innskudd		Utlån ekskl. pantobl. og rediskont.	Pantobligasjoner	I regning med utenl. banker [6]	Rediskonteringer (innenlands)	Likvide midler					Innskudd		Utlån ekskl. pantobligasjoner	Pantobligasjoner
	I alt	Folio [4]					Kassebeholdning [7]	I Norges Bank	Statsveksler	Ihendehaverobligasjoner	Aksjer	I alt	Folio [4]		
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1928	974	119	1 249	98,3	+ 8,4	99,9	28,1	40,0	—	282,8	70,4	2 352	—	1 037	565
1929	1 019	129	1 220	100,1	+ 25,4	88,6	25,0	34,4	—	278,0	59,5	2 287	—	992	555
1930	1 025	132	1 127	97,5	÷ 10,0	54,8	25,3	34,0	—	298,2	61,1	2 234	—	935	557
1931	948	116	1 077	98,4	÷ 10,2	57,7	28,9	20,4	—	244,4	54,5	2 150	—	892	566
1932	852	101	1 007	88,9	÷ 3,4	40,5	21,2	33,3	—	217,6	58,7	2 114	—	878	566
1933	801	84	966	92,0	÷ 5,5	36,4	23,5	24,1	—	216,3	48,8	2 051	—	810	571
1934	799	100	921	92,6	+ 12,1	31,3	27,9	28,6	—	171,1	41,4	1 980	—	782	578
1935 [2]	864	119	961	93,3	+ 16,6	2,0	26,4	22,1	—	173,1	31,9	1 990	—	759	588
1936	840	128	945	99,9	+ 20,1	1,5	28,1	20,9	—	155,2	29,8	1 863	—	712	595
1937	939	137	989	106,6	+ 1,1	2,1	29,2	28,4	—	172,2	33,0	1 890	20	687	610
1938	1 011	143	1 009	116,4	+ 16,4	1,2	30,5	32,9	—	244,4	33,0	1 971	25	681	628
1939	984	177	1 116	120,9	÷ 1,0	20,0	35,6	17,3	—	186,5	31,2	1 926	28	698	665
1940	1 401	569	966	124,6	+ 3,2	1,0	47,6	312,3	—	319,2	31,2	1 820	162	608	650
1941	1 844	903	723	145,6	+ 7,8	0,0	59,5	538,1	531	967,2	32,0	2 066	292	507	608
1942	2 161	1 098	625	171,5	+ 7,1	0,0	52,5	475,8	1 097	457,6	35,7	2 424	411	400	564
1943	2 555	1 329	541	187,1	+ 1,5	0,0	58,0	833,8	1 386	396,1	31,5	2 838	539	327	523
1944	2 782	1 458	490	193,0	÷ 9,8	0,0	50,1	920,8	1 724	521,8	29,6	3 325	686	276	487
1945	3 538	2 036	657	212,8	+ 4,4	0,0	63,3	479,6	2 645	507,0	28,5	4 118	912	278	476
1946	3 255	1 698	1 117	274,9	+ 27,0	0,0	98,6	604,6	1 716	541,0	35,1	4 004	700	458	607
1947	3 914	2 140	1 545	362,5	+ 13,4	0,0	87,3	1 189,3	954	859,8	41,1	4 019	637	718	748
1946	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]	[3]
Jan.	3 469	2 013	656	207,4	+ 7,0	0,0	57,2	467,8	2 548	473,5	27,3	3 196	643,5	224	351
Feb.	3 539	2 083	685	207,6	+ 8,9	0,0	61,4	625,1	2 449	469,8	27,8	3 179	618,8	234	355
Mars	3 576	2 116	760	208,9	+ 27,1	0,0	69,2	587,3	2 370	527,8	28,5	3 166	596,2	246	361
April	3 671	2 204	798	213,3	+ 30,4	0,0	69,9	672,1	2 304	539,6	28,7	3 176	592,3	256	366
Mai	3 206 [5]	1 731	840	221,4	+ 35,9	0,0	59,7	329,8	2 114	525,3	29,0	3 152	556,8	262	374
Juni	3 293	1 814	843	225,9	+ 68,3	0,0	60,1	388,5	2 101	525,4	29,1	3 149	542,6	273	382
Juli	3 372	1 888	867	230,4	÷ 5,7	0,0	67,9	608,8	2 034	528,1	29,7	3 168	545,4	279	390
Aug.	3 367	1 898	887	234,2	+ 4,8	0,0	58,0	554,0	2 073	515,2	30,1	3 167	534,6	290	397
Sept.	3 422	1 935	928	238,0	+ 22,5	0,0	62,1	512,5	2 059	514,7	30,4	3 148	521,3	296	404
Okt.	3 419	1 925	969	244,3	+ 12,1	0,0	56,0	510,0	1 986	550,2	30,7	3 147	523,6	315	411
Nov.	3 322	1 828	1 032	251,3	+ 15,7	0,0	58,9	435,8	1 930	529,3	31,2	3 137	525,1	331	420
Des.	3 185	1 690	1 091	263,7	+ 26,7	0,0	94,3	601,7	1 691	514,7	33,7	3 093	518,5	352	429
1947															
Jan.	3 394	1 826	1 126	273,0	+ 22,0	0,0	61,9	504,6	1 648	616,3	36,6	3 157	538,4	365	432
Feb.	3 468	1 876	1 195	277,5	+ 5,6	0,0	57,9	554,0	1 593	614,9	37,1	3 163	525,3	379	439
Mars	3 586	1 965	1 275	287,1	+ 29,8	0,0	74,1	622,6	1 531	614,7	40,4	3 172	519,2	400	446
April	3 681	2 052	1 310	294,0	+ 15,1	0,0	70,1	722,0	1 472	616,4	41,1	3 173	516,3	414	453
Mai	3 768	2 136	1 358	308,4	+ 1,5	0,0	62,1	855,0	1 259	723,6	41,2	3 177	517,2	427	463
Juni	3 781	2 143	1 388	310,2	+ 2,8	0,0	74,3	906,2	1 213	762,0	40,9	3 169	515,7	442	470
Juli	3 837	2 174	1 429	316,2	+ 45,1	0,0	75,2	896,0	1 178	801,9	42,0	3 185	528,6	460	477
Aug.	4 068	2 387	1 440	322,7	+ 7,3	0,0	64,0	1 170,0	1 145	803,5	42,6	3 167	511,8	468	484
Sept.	4 143	2 437	1 422	334,3	+ 30,8	0,0	92,4	1 233,8	1 127	797,7	42,7	3 155	513,3	488	492
Okt.	4 089	2 385	1 449	331,2	+ 35,1	0,0	71,9	1 175,6	1 098	808,3	42,4	3 136	506,7	512	501
Nov.	4 075	2 376	1 469	333,6	+ 25,2	0,0	68,1	1 134,0	1 081	813,8	42,3	3 105	494,6	526	512
Des.	3 821	2 118	1 505	347,1	+ 8,4	0,0	84,1	1 184,3	952	827,4	41,0	3 075	462,0	546	521
1945															
Jan.	4 158	2 408	1 497	373,3	÷ 16,7	0,0	76,3	1 244,3	999	818,4	40,2	3 148	491,9	550	528
Feb.	4 261	2 491	1 530	398,4	÷ 19,1	0,0	75,7	1 282,0	991	822,7	40,1	3 175	503,6	563	535
Mars	4 224	2 447	1 555	407,4	÷ 24,1	0,0	85,7	1 152,2	971	882,0	40,2	3 175	492,2	581	542
April	4 295	2 505	1 597	414,4	÷ 18,5	0,0	83,1	1 170,5	955	882,9	40,3	3 181	496,9	589	546
Mai	4 357	2 545	1 626	424,0	÷ 8,3	0,0	83,6	1 138,9	1 012	911,5	41,2	3 191	502,8	597	552
Juni	4 373	2 552	1 647	428,3	÷ 19,7	0,0	80,5	1 146,0	1 038	906,7	41,2	3 219	518,7	603	556
Juli	4 349	2 515	1 682	431,1	÷ 17,7	0,0	69,3	1 083,8	1 025	928,7	41,6	3 222	498,2	603	562
Aug.	4 328	2 478	1 686	435,3	÷ 19,5	0,0	74,5	1 053,9	1 026	944,7	42,6	3 224	495,8	606	566
Sept.	4 362	2 525	1 726	443,3	÷ 25,2	0,0	74,9	1 091,5	978	945,9	41,9	3 245	512,8	618	570
Okt.	4 255	2 417	1 759	455,2	÷ 20,2	0,0	75,4	1 019,6	922	955,7	42,2	3 269	541,3	633	577
Nov.	4 228	2 388	1 804	464,7	÷ 31,3	0,0	80,5	914,4	876	990,6	42,4	3 269	546,3	642	582
Des.															

[1]) Ultimotall. [2]) F. o. m. desember 1935 opphørte statistikken for banker under likvidasjon. Tallene gjelder fra da av bare de frie banker. [3]) Månedstallene omfatter bare større banker. Disse representerer ca. 97 pst. av forvaltningskapitalen i aksjebanker og ca. 80 pst. i sparebanker. [4]) Termininnskudd er medregnet. [5]) Nedgangen i folioinnskudd skyldes overføring av riksinnskudd til Norges Bank. [6]) + = tilgodehavende, ÷ = gjeld. [7]) Inklusive tilgodehavende på postgiro og beholdning av utenlandske sedler og mynter.

II. Penger og kreditt (forts.).

År og måneder	c) Private aksjebanker og sparebanker (forts.)[1]								d) Bankklarering Oslo
	Sparebanker				Beregnede tall for alle banker[4]				
	Kassebeholdning[2]	I Norges Bank	Statsveksler	Verdipapirer, vesentlig hendehaverobl.	Innskudd	Utlån ekskl. pantelån	Egne verdipapirer[5]	I kasse og i Norges Bank	
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1929	17,9	10,6	—	731	3 306	2 300	1 017	88	2 998
1930	16,9	5,1	—	740	3 259	2 118	1 030	81	3 208
1931	21,5	23,6	—	724	3 098	2 027	973	94	2 883
1932	15,5	20,1	—	729	2 966	1 934	961	90	2 339
1933	16,2	19,2	—	751	2 852	1 812	975	83	2 550
1934	39,5		—	703	2 779	1 755	904	96	2 396
1935	37,5		—	710	2 854	1 723	915	86	2 853
1936	35,6		—	655	2 703	1 659	840	85	3 185
1937	34,1		—	681	2 829	1 678	886	92	3 737
1938	34,3		—	741	2 982	1 692	1 018	98	3 936
1939	31,0		—	704	2 910	1 846	922	84	4 251
1940	75,0		—	651	3 221	1 577	1 001	435	4 503
1941	127,9		60,6	749	3 910	1 230	1 809	726	7 335
1942	200,7		213,7	900	4 585	1 025	2 704	729	7 025
1943	303,6		407,1	1 020	5 393	868	3 240	1 196	7 167
1944	63,2	304,1	736,9	1 171	6 107	767	4 190	1 335	6 727
1945	281,4		1528,5	1 244	7 656	935	5 954	824	5 837
1946	46,0	139,6	1291,9	1 316	7 260	1 575	4 900	889	9 320
1947	48,8	112,9	762,8	1 542	7 879	2 252	4 179	1 444	11 430
1946	[3]	[3]	[3]	[3]					
Jan.	25,9	202,8	1 298	1 053	7 700	952	5 834	831	701
Feb.	24,8	221,2	1 231	1 047	7 747	994	5 647	1 018	610
Mars	25,7	197,5	1 217	1 053	7 766	1 086	5 620	958	713
April	28,7	190,5	1 217	1 051	7 874	1 137	5 564	1 040	704
Mai	24,6	181,2	1 223	1 063	[6] 7 368	1 188	5 378	666	752
Juni	26,7	168,8	1 223	1 067	7 452	1 205	5 311	712	719
Juli	27,3	176,6	1 224	1 071	7 556	1 237	5 311	953	775
Aug.	25,4	160,4	1 228	1 077	7 546	1 271	5 348	864	658
Sept.	26,3	157,5	1 222	1 082	7 578	1 320	5 333	825	772
Okt.	26,5	106,6	1 233	1 079	7 575	1 386	5 308	750	1 006
Nov.	25,7	91,2	1 214	1 085	7 460	1 471	5 214	655	915
Des.	27,4	115,8	1 126	1 099	7 268	1 558	4 875	895	995
1947									
Jan.	32,0	84,4	1 084	1 188	7 555	1 628	5 024	724	1 069
Feb.	29,4	102,8	1 068	1 184	7 638	1 717	4 944	791	770
Mars	27,3	85,6	1 041	1 208	7 768	1 826	4 882	852	1 018
April	30,8	111,3	986	1 222	7 864	1 880	4 780	987	876
Mai	27,5	91,0	881	1 333	7 959	1 946	4 688	1 081	939
Juni	28,2	81,1	860	1 339	7 962	1 997	4 665	1 132	967
Juli	30,4	82,4	829	1 341	8 040	2 062	4 639	1 129	1 011
Aug.	26,2	91,8	786	1 350	8 248	2 084	4 569	1 398	852
Sept.	29,7	95,3	749	1 346	8 309	2 092	4 496	1 501	991
Okt.	29,6	89,3	722	1 337	8 231	2 150	4 437	1 414	1 026
Nov.	29,0	81,8	701	1 325	8 179	2 189	4 387	1 358	901
Des.	30,1	96,2	659	1 290	7 879	2 252	4 179	1 444	1 010
1948									
Jan.	36,1	101,1	655	1 299	8 376	2 259	4 203	1 505	967
Feb.	32,2	102,7	663	1 303	8 512	2 310	4 214	1 540	911
Mars	32,7	102,7	645	1 305	8 473	2 359	4 236	1 421	1 123
April	30,8	101,9	641	1 300	8 556	2 413	4 210	1 432	973
Mai	31,3	92,5	642	1 302	8 634	2 453	4 302	1 390	914
Juni	32,6	84,1	663	1 293	8 686	2 483	4 336	1 388	1 042
Juli	33,4	92,4	669	1 297	8 663	2 518	4 358	1 323	1 018
Aug.	31,7	89,2	674	1 294	8 659	2 527	4 379	1 292	802
Sept.	32,7	80,2	684	1 297	8 710	2 584	4 347	1 322	957
Okt.	32,1	92,1	666	1 296	8 633	2 637	4 279	1 262	1 167
Nov.	31,9	78,2	672	1 299	8 606	2 696	4 280	1 146	1 086
Des.									1 178

[1]) Ultimotall. [2]) Inklusive tilgodehavende på postgiro og beholdning av utenlandske sedler og mynter. [3]) Månedstallene omfatter bare større sparebanker, som har ca. 80 pst. av forvaltningskapitalen i alle sparebanker. [4]) Årstallene til og med 1946 er de endelige tall etter den årlige bankstatistikk. [5]) Inkl. statsveksler. [6]) Nedgangen skyldes overføring av riksinnskudd til Norges Bank.

II. Penger og kreditt (forts.).

År og måneder	e) Fondsmarkedet												f) Betalingsforhold				
	Aksjer									Obligasjoner							
	Indeks for Oslo Børs' noteringer[1]						Omsetning av aksjer på Oslo Børs		Emisjon av aksjer	Gj.snitt av obl.kurser	Omsetn. av obl. på Oslo Børs	Totalomsetn. av verdipapirer ved meglere	Konkurser	Akkordforhandlinger	Antall utleggsforretninger[9]		Vekselprotester[10]
	Industri	Skipsfart	Hvalfangst	Banker	Forsikring	Total[2]	Antall i 1000	Verdi i 1000 kr.	Mill. kr.		1000 kr.	Mill. kr.	Antall	Antall	i bygder	i byer	Pst.
1930..	63,1	76,5	119,3	89,5	114,3	76,1	23,4	13 582	111,7	99,1	20 070	616,9	723	185	8 006	2 007	2,5
1931..	50,2	55,5	67,2	97,3	123,4	63,2	18,9	7 495	17,8	99,8	29 895	655,6	621	210	7 694	2 080	2,7
1932..	43,4	44,6	45,4	98,2	122,1	54,8	12,8	4 660	33,4	99,6	31 165	581,1	755	333	8 936	2 339	2,6
1933..	55,1	49,2	61,9	112,0	135,2	64,1	17,9	6 717	10,9	101,1	36 112	748,7	583	200	7 373	2 155	2,0
1934..	58,7	56,0	72,9	112,9	147,0	70,1	24,4	6 190	23,4[3]	96,4	35 852	587,9	482	158	5 470	1 668	1,6
1935..	68,5	68,4	104,1	129,9	179,6	83,7	103,3	24 620	11,8	101,4	26 959	666,6	387	169	4 653	1 639	1,4
1936..	88,2	93,6	144,0	114,2	171,6	100,1	207,2	40 851	41,1	99,6	21 468	787,3	337	115	4 314	1 567	1,3
1937..	101,4	154,5	186,1	120,3	178,8	126,9	309,4	64 078	51,9	[4]101,0	16 435	928,8	286	88	3 734	1 543	1,2
1938..	91,6	129,5	129,3	129,1	171,8	113,0	106,8	15 350	11,6	103,9	17 583	816,8	294	128	3 469	1 405	1,3
1939..	95,3	132,7	124,1	126,4	160,2	114,7	122,3	15 196	23,8	98,6	15 429	—	316	101	3 754	1 611	1.4
1940..	102,1	140,8	142,7	106,5	136,6	117,1	140,5	14 541	2,2	87,8	23 376	531,8	243	81	2 856	1 164	2,1
1941..	140,3	169,6	172,5	123,7	153,8	148,4	315,7	40 572	66,0	98,2	56 693	1 481,8	111	20	2 245	844	0,4
1942..	152,2	202,6	185,5	135,0	178,3	168,8	230,0	26 732	11,6	101,8	54 144	1 455,1	53	2	1 161	408	0,3
1943..	152,3	238,9	211,8	139,9	194,3	183,4	163,8	18 705	9,8	102,3	64 623	1 521,9	86	3	748	427	0,4
1944..	151,9	241,3	248,6	146,6	204,1	186,5	198,9	17 680	19,6	[5]101,5	72 421	1 456,2	105	3	685	338	0,6
1945..	141,5	216,1	237,2	140,6	194,6	172,0	163,4	17 464	15,4	[6]102,4	77 732	1 315,5	103	0	611	401	0,7
1946..	135,6	199,5	204,7	145,5	173,7	162,7	165,9	14 166	78,3	[7][8] —	40 912	1 298,3	109	7	598	391	0,8
1947..	130,5	176,3	213,9	139,1	154,7	151,7	176,4	12 591	36,1	100,1	53 035	1 606,7	110	8	911	579	0,9
1948..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1946																	
Jan..	142,4	209,2	247,0	143,8	182,4	169,7	20,3	2 736	0,1	102,5	10 806	159,3	13	1			0,8
Feb..	142,2	205,7	225,1	144,5	181,2	168,3	6,4	1 504	1,8	102,6	7 777	117,5	10	0	89	53	0,5
Mars .	138,7	204,1	218,4	148,6	182,3	167,3	7,0	1 050	2,7	102,5	3 431	96,3	10	1			0,7
April .	139,7	203,9	209,2	150,0	178,9	167,5	14,9	860	1,4	101,9	1 551	61,3	8	1			0,7
Mai ..	136,8	204,6	208,9	151,1	177,8	166,5	9,4	895	37,6	101,6	1 973	81,4	7	0	190	88	0,8
Juni..	136,7	207,6	204,7	152,2	179,9	167,4	9,6	691	2,3	101,3	2 617	87,6	7	1			0,8
Juli ..	137,1	203,2	199,4	147,8	179,5	165,1	14,4	906	3,4	[7]100,3	2 429	80,4	9	2			0,9
Aug. .	137,3	204,5	204,0	146,5	177,7	165,2	11 9	768	9,3	100,2	1 067	82,4	8	0	130	93	1,0
Sept. .	134,7	201,5	200,9	141,8	168,8	161,6	11,4	1 011	0,4	100,3	1 467	114,1	5	0			0,8
Okt..	128,6	190,2	186,4	138,3	162,1	154,0	22,8	1 467	3,8	100,1	2 624	120,7	13	1			0,7
Nov. .	126,4	181,1	170,5	139,8	157,4	150,1	16,4	1 265	1,3	100,3	1 203	140,5	14	0	189	157	0,7
Des..	126,9	177,8	181,3	141,0	156,1	149,1	25,5	1 013	14,2	100,3	3 969	156,9	5	0			0,8
1947																	
Jan..	131,2	181,0	195,8	143,5	155,7	152,8	38,0	1 512	0,2	100,2	5 710	160,5	7	1			0,8
Feb..	135,5	182,5	203,6	141,4	159,4	156,1	28,4	1 331	6,9	100,4	1 093	161,1	9	2	170	129	0,8
Mars .	133,2	181,1	200,6	142,2	159,6	154,8	12,1	1 090	5,2	100,4	3 251	175,5	7	1			0,8
April .	133,4	181,9	209,0	141,7	160,1	155,2	15,4	987	2,2	100,6	2 671	91,3	13	0			0,9
Mai ..	131,1	177,7	205,7	141,2	158,8	152,2	11,7	870	3,8	100,6	970	118,3	6	1	194	139	0,9
Juni..	127,7	173,6	198,0	138,4	155,3	148,6	7,5	783	1,9	100,7	2 021	131,0	12	0			1,0
Juli ..	126,4	171,8	212,6	136,3	154,1	147,9	4,1	693	5,2	100,4	1 516	89,1	5	1			1,1
Aug. .	129,5	172,5	214,6	135,9	152,6	149,5	6,6	661	0,5	100,2	6 293	125,4	9	0	318	127	0,8
Sept. .	127,0	169,9	215,8	136,2	150,4	147,6	3,9	645	2,2	99,8	6 124	114,9	6	1			0,8
Okt..	125,6	167,8	216,9	135,4	149,9	146,2	6,4	772	2,6	99,7	5 631	133,1	13	0			0,8
Nov. .	129,7	173,3	240,0	137,3	149,9	151,5	11,5	1 529	0	99,1	11 330	142,9	11	0	229	184	0,8
Des. .	135,1	182,9	254,7	139,5	150,8	158,0	31,3	1 713	5,4	99,6	6 427	163,5	12	1			0,8
1948																	
Jan..	140,1	192,5	269,1	142,6	151,6	164,1	13,3	2 402	4,3	99,8	5 964	190,6	14	0			0,7
Feb..	141,1	198,2	270,5	136,1	150,4	165,6	16,7	2 105	0,2	100,0	4 815	314,1	11	0	278	245	0,6
Mars .	138,8	196,8	266,6	137,6	150,7	164,4	6,1	1001	0,6	100,2	2 605	201,3	14	1			0,6
April .	139,3	201,9	277,7	139,9	151,8	167,3	7,6	1 106	4,5	100,4	3 117	141,8	14	0			0,7
Mai ..	143,6	205,1	283,3	141,2	152,0	171,0	15,8	1 739	14,4	100,7	1 327	113,6	20	1	325	260	0,8
Juni..	146,7	210,4	285,8	145,0	153,5	174,7	12,7	1 636	4,9	101,0	583	91,1	15	1			
Juli ..	146,2	207,7	289,4	146,1	152,9	173,6	5,7	635	2,0	100,8	1 484	—	10	0			
Aug. .	148,4	208,4	296,6	146,4	154,1	175,2	3,8	719	4,4	101,0	941	—	12	0	368	255	—
Sept. .	147,1	201,4	286,9	146,2	154,9	172,0	7,0	1 111	1,4	101,0	1 447	—	14	0			
Okt..	148,6	201,2	287,8	147,1	158,2	172,9	4,2	795	1,4	101,0	3 528	—	11	1	—	—	—
Nov. .	148,9	201,8	292,7	148,4	160,4	173,9	6,9	979	—	100,7	3 037	—	10	2	—	—	—
Des..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Veid geometrisk gjennomsnitt av kjøperkursen i pst. av innbetalt omkring midten av måneden. (Se Stat. Medd. 1932 nr. 2 og 3 side 76.) Tallene er revidert for perioden 1938—1947. [2]) Omfatter også handel, transport m. v. [3]) Til 1933 gj.snitt av 5 pst. statsobl. 1915 I og II, 1922 og hypotekb.-obl. 1915/16/17; fra jan. 1934 gj.snitt av 4½ pst. statsobl. 1931 I og II, 1933, hypotekb.obl. 1914 og komm.b.obl. 1933. [4]) Fra jan. 1937 gj.snitt av 4½ pst. statsobl. 1931, 1936 I og II, komm.-b.obl. 1933 og 1934 og hypotekb.obl. 1936. [5]) Fra jan. 1944 gj.snitt av 3½ pst. statsobl. 1941 II, 1942, 1942 II, 1943, komm.b.obl. 1938, 1942, 1943 og hypotekb.obl. 1942. [6]) Fra mai 1945 er komm.b.obl. 1938 erstattet med 1942 II. [7]) Fra juli 1946 gj.snitt av 2½ pst. statsobligasjoner 1943, 1942, 1942 II, 1941 II, 1946 III, hypotekbankobl. 1946, 1946 II, og småbruk- og boligbankobl. 1946. [8]) 1. halvår: 102,1; 2. halvår 100,2. [9]) Etter «Creditreform». [10]) Protesterte aksepter i pst. av alle forfalne aksepter i et utvalg av banker.

III. Vareomsetning.

År og måneder	a) Indeks for detaljomsetningen. (1938 = 100)													b) Norges Grossistforbunds indeks for engrosomsetningen. (1938 = 100)			
	Verdiindeks									Volumindeks				Verdiindeks			Volum indeks
			Byer								Byer						
	Riket	Bygder	Total	Matvarer	Nytelsesmidler	Klær og tekstilvarer	Skotøy	Jernvarer	[1] Diverse	Riket	Matvarer	Klær og tekstilvarer	Skotøy	Næringsmiddelbransjen	Andre bransjer [2]	Totalindeks	Totalindeks
1938.....	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1939.....	105	105	104	102	107	102	106	122	97	103	100	100	104	108	135	116	114
1940.....	120	127	114	107	103	117	121	158	118	97	87	90	96	108	148	123	92
1941.....	123	138	111	105	99	98	105	190	179	83	72	58	70	124	187	149	92
1942.....	113	127	103	100	90	85	104	144	186	72	65	44	63	125	140	131	76
1943.....	112	122	105	94	136	79	93	134	198	70	61	39	54	—	—	—	—
1944.....	108	117	102	90	144	78	98	122	180	[3] 67	58	38	56	—	—	—	—
1945.....	120	133	112	107	149	79	122	118	184	72	68	38	67	168	—	—	—
1946.....	182	180	185	139	340	181	166	207	203	—	—	—	—	177	—	—	—
1947.....	223	210	233	160	391	282	226	286	228	—	—	—	—	[4] 181	—	—	—
1945																	
Jan.....	98	98	98	80	206	66	70	107	156	60	52	31	39				
Febr.....	94	99	91	74	178	65	74	97	149	58	48	31	42				
Mars	103	116	93	87	129	71	88	99	150	63	56	34	49				
April	106	119	97	86	166	67	110	97	145	64	55	32	62				
Mai	95	108	86	85	97	66	110	85	124	57	54	31	62				
Juni.....	117	129	109	114	107	77	118	114	171	70	73	37	66				
Juli	127	146	114	121	176	55	110	88	143	76	77	26	62				
Aug.	129	150	114	122	131	67	105	127	172	77	78	32	59				
Sept.....	117	131	107	112	82	79	119	112	204	70	70	38	66				
Okt.....	143	155	136	133	176	105	138	131	183	87	86	50	75				
Nov.	137	148	131	117	164	107	205	148	197	83	76	50	106				
Des.....	179	194	170	147	181	128	212	208	421	107	94	60	115				
1946																	
Jan.....	142	130	152	110	396	93	171	152	161	84	70	44	92				
Febr.....	143	139	146	118	329	98	133	156	145	85	76	46	71				
Mars	165	165	166	134	363	123	121	176	172	98	86	58	64				
April	171	170	172	134	375	144	155	180	148	101	85	67	82				
Mai	177	178	177	136	339	167	188	197	161	105	87	78	99				
Juni.....	172	185	163	143	158	184	170	215	167	102	91	85	89				
Juli	177	193	166	137	279	154	145	171	157	104	87	70	76	168			
Aug.	184	187	183	139	319	183	141	232	197	107	87	82	74	155			
Sept.....	187	184	191	138	291	226	160	228	218	109	88	100	84	145			
Okt.....	208	201	215	159	317	260	189	238	223	[5] —	[5] —	[5] —	[5] —	178			
Nov.	200	189	210	153	347	234	175	237	238	—	—	—	—	196			
Des.....	261	240	279	164	568	307	244	307	445	—	—	—	—	190			
1947																	
Jan.....	175	158	188	136	327	214	135	226	188	—	—	—	—	[4] 151			
Febr.....	175	161	186	134	320	216	125	228	176	—	—	—	—	138			
Mars	222	205	237	164	418	293	176	263	198	—	—	—	—	222			
April	213	198	227	150	344	315	265	245	188	—	—	—	—	161			
Mai	241	221	258	168	409	349	358	274	201	—	—	—	—	180			
Juni.....	231	215	243	163	379	317	284	305	213	—	—	—	—	219			
Juli	215	218	214	151	422	229	197	240	160	—	—	—	—	175			
Aug.	213	209	217	160	376	222	185	311	212	—	—	—	—	187			
Sept.....	234	218	247	169	364	318	243	329	244	—	—	—	—	177			
Okt.....	235	220	247	168	368	327	241	322	235	—	—	—	—	184			
Nov.	227	217	235	165	358	287	235	307	248	—	—	—	—	174			
Des.....	289	275	301	191	611	297	271	381	477	—	—	—	—	208			
1948																	
Jan.....	184	167	197	150	326	206	154	265	200	—	—	—	—	151			
Febr.....	194	183	203	152	324	227	167	279	195	—	—	—	—	169			
Mars	215	207	224	163	417	233	195	282	202	—	—	—	—	163			
April	237	233	243	174	369	287	304	326	208	—	—	—	—	175			
Mai	225	215	235	166	394	260	356	293	193	—	—	—	—	157			
Juni.....	231	221	240	177	398	255	255	332	220	—	—	—	—	190			
Juli	217	225	213	163	465	172	184	249	179	—	—	—	—				
Aug.	202	206	201	158	355	163	175	317	225	—	—	—	—				
Sept.....	218	205	229	165	384	234	216	354	270	—	—	—	—				
Okt.																	
Nov.																	
Des.																	

[1]) Omfatter bokhandlere og gullsmeder. [2]) Omfatter jern, papir, bygningsartikler, glass og steintøy, skotøy og gummifottøy, jernvarer, kortevarer. [3]) F. o. m. juli 1944 er Finnmark holdt utenfor. [4]) Fra januar 1947 er 1938 brukt som fast basis, mens det for 2. halvår 1946 er brukt kjedeindeks. I Januar 1947 ble forskjellen etter de to beregningsmåter 8 poeng, idet kjedeindekstallet var 143. [5]) Volumindeksen er under revisjon.

III. Vareomsetning (forts.).

c) Utenrikshandelen[1])

År og måneder	I alt		Innførselsoverskudd	Innførsel av skip	Innførselsoverskudd ekskl. innf. skip	Innførselstoll
	Innførsel	Utførsel				
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1928..	1 023,4	683,0	340,4	99,0	241,4	109,2
1929..	1 072,6	752,0	320,6	107,5	213,1	111,4
1930..	1 065,0	674,7	390,3	198,4	191,9	110,7
1931..	861,4	466,5	394,9	149,7	245,2	106,8
1932..	690,4	568,6	121,8	22,0	99,8	97,1
1933..	665,2	557,9	107,3	23,1	84,2	102,1
1934..	737,2	578,3	158,9	39,2	119,7	111,5
1935..	825,1	605,1	220,0	55,3	164,7	120,9
1936..	927,0	685,2	241,8	65,7	176,1	131,5
1937..	1 292,7	823,3	469,4	145,5	323,9	150,0
1938..	1 192,6	786,5	406,1	150,8	255,3	152,6
1939..	1 366,2	807,5	558,7	136,3	422,4	167,5
1940..	948,0	612,0	336,0	50,5	285,5	124,3
1941..	1 124,9	574,7	550,2	9,1	541,1	112,1
1942..	943,8	491,4	452,4	1,2	451,2	75,3
1943..	1 008,2	538,3	469,9	1,1	468,8	62,4
1944..	721,5	517,2	204,3	—	204,3	42,6
1945..	1 198,1	326,2	871,9	167,0	711,3	84,6
1946..	2 196,8	1 201,6	995,2	252,9	742,3	167,9
1947..	3 820,2	1 819,8	2 000,4	746,1	1 254,3	225,0
Jan.–okt. ..						
1947	3 256,9	1 504,4	1 752,5	660,1	1 092,4	204,6
» 1948	2 948,0	1 686,9	1 261,1	540,9	720,2	137,2
1946						
Jan..	108,4	65,0	43,3	8,3	35,0	15,4
Feb..	87,1	71,7	15,4	1,4	14,0	3,2
Mars .	120,3	74,9	45,4	4,4	41,0	7,3
April .	142,4	92,2	50,2	8,9	41,3	16,8
Mai ..	143,1	108,3	34,8	5,9	28,9	8,6
Juni ..	166,8	122,4	44,4	3,3	41,1	10,4
Juli ..	153,2	117,8	35,4	6,3	29,1	21,6
Aug. .	217,3	92,0	125,3	13,5	111,8	13,2
Sept. .	199,4	116,8	82,6	28,2	54,4	12,2
Okt..	231,8	119,6	112,2	36,1	76,1	26,5
Nov. .	267,8	111,5	156,3	29,3	127,0	16,3
Des..	359,2	109,3	249,9	107,3	142,6	16,4
1947						
Jan..	280,4	112,1	168,3	61,5	106,8	29,1
Feb..	273,3	109,8	163,5	82,1	81,4	13,9
Mars .	307,9	108,4	199,5	88,9	110,6	14,1
April .	346,6	131,1	215,5	76,0	139,5	28,8
Mai ..	315,6	171,0	144,6	46,6	98,0	16,8
Juni ..	385,9	239,2	146,7	60,3	86,4	18,2
Juli ..	296,8	143,6	153,2	12,2	141,0	29,0
Aug. .	275,3	145,7	129,6	1,1	128,5	15,1
Sept. .	420,8	181,2	239,6	125,3	114,3	13,2
Okt..	354,3	162,3	192,0	106,1	85,9	26,3
Nov. .	254,0	157,4	96,6	21,5	75,1	10,3
Des..	309,3	158,0	151,3	64,5	86,8	10,1
1948						
Jan..	244,5	154,0	90,5	16,2	74,3	23,1
Feb..	256,1	163,7	92,4	19,7	72,7	9,9
Mars .	273,4	152,6	120,8	66,2	54,6	6,7
April .	311,0	183,3	127,7	48,3	79,4	22,5
Mai ..	263,3	181,4	81,9	50,3	31,6	7,9
Juni ..	308,0	181,2	126,8	68,6	58,2	7,7
Juli ..	268,8	144,0	124,8	27,0	97,8	19,8
Aug. .	281,6	149,4	132,2	25,8	106,4	8,8
Sept. .	339,8	194,4	145,4	69,6	75,8	9,7
Okt..	401,5	182,9	218,6	149,2	69,4	21,1
Nov. .	354,6	186,3	168,3	60,6	107,7	—
Des..						

År og måneder	Volum- og prisindeks. 1938 = 100					
	Innførsel				Utførsel	
	Volumtall		Prisindeks		Volumtall	Prisindeks[2])
	Total	Ekskl. skip	Total	Ekskl. skip	Total	Total
1938..	100	100	100	100	100	100
1939..	111	116	102	102	108	96
1940..	56	61	142	145	64	123
1941..	40	48	219	218	46	161
1942..	29	34	242	242	33	185
1943..	29	34	287	287	33	201
1944..	19	22	293	293	29	217
1945..	46	44	222	232	19	212
1946..	78	78	235	238	61	243
1947..	118	104	275	283	81	274
1945						
Jan. .	11	13	295	295	21	193
Feb. .	7	8	372	372	22	210
Mars .	7	8	353	353	29	227
April .	9	11	284	284	24	242
Mai ..	13	16	315	315	11	166
Juni .	35	41	304	303	11	184
Juli ..	79	59	220	273	9	182
Aug. .	129	86	186	214	10	190
Sept. .	93	85	200	211	19	222
Okt. .	73	81	220	208	18	233
Nov. .	47	51	243	193	27	215
Des. .	55	65	197	192	32	211
1946						
Jan. .	50	53	206	211	45	227
Feb. .	38	44	234	232	52	217
Mars .	53	63	231	224	52	223
April .	61	62	238	256	60	230
Mai ..	59	69	235	227	64	253
Juni .	69	80	228	229	71	249
Juli ..	64	73	240	240	68	248
Aug. .	92	102	244	240	53	259
Sept. .	83	82	243	240	68	262
Okt. .	94	91	243	237	64	273
Nov. .	113	108	239	255	72	230
Des. .	162	113	243	268	63	248
1947						
Jan. .	114	100	249	242	72	233
Feb. .	110	80	266	278	74	228
Mars .	129	93	252	271	67	243
April .	135	113	266	275	76	264
Mai ..	129	113	249	276	96	256
Juni .	146	127	256	278	113	278
Juli ..	99	108	293	302	71	303
Aug. .	88	104	295	296	78	276
Sept. .	153	116	296	302	86	317
Okt. .	118	99	320	292	86	287
Nov. .	87	93	297	296	79	297
Des. .	112	99	281	281	77	292
1948						
Jan. .	71	81	319	306	84	280
Feb. .	86	89	298	307	89	280
Mars .	88	75	333	329	77	301
April .	100	99	324	318	93	296
Mai ..	94	84	281	283	82	312
Juni .	101	88	309	303	88	305
Juli ..	85	89	320	317	65	323
Aug. .	92	99	299	290	71	312
Sept. .	110	103	319	303	82	341
Okt. .	129	98	336	293	77	340
Nov. .						
Des. .						

[1]) Mer detaljerte oppgaver over utenrikshandelen er gitt i tabellavdelingen for de enkelte næringsveier.
[2]) Prisene beregnet cif for innførselen og fob for utførselen.

IV. Transport.

År og måneder	Godstransport på jernbaner	Opplastede jernbanevogner	Antall reisende	Antall telegrammer	Skip kommet med last	Skip gått med last	År og måneder	Godstransport på jernbaner [7]	Opplastede jernbanevogner	Antall reisende [7]	Antall telegrammer	Skip kommet med last	Skip gått med last
	1000 tonn	100 stk.	1000	1000 stk.	1000 nettotonn	1000 nettotonn		1000 tonn	100 stk.	1000	1000 stk.	1000 nettotonn	1000 nettotonn
	[1] [7]	[4]	[1] [7]	[2]		[3]	1945						
1927	4 790	394	20 069	4 638	3 645	3 511	Jan.	475	867	7 763	509	23	47
1928	5 167	404	19 175	4 515	3 927	3 967	Feb.				564	25	55
1929	5 115	402	18 123	4 471	4 203	4 214	Mars	534	813	7 289	703	21	59
1930	5 444	397	17 866	4 448	4 256	4 103	April				596	18	39
1931	4 326	333	17 629	4 096	4 104	3 395	Mai	549	694	7 757	703	33	15
1932	4 113	362	18 297	3 808	4 205	3 743	Juni				626	125	26
1933	4 365	352	18 701	3 649	4 264	3 882	Juli	703	886	8 869	603	200	25
1934	4 529	381	17 794	3 555	4 393	4 198	Aug.				615	198	32
1935	4 931	398	17 831	3 509	4 493	4 007	Sept.	788	987	8 583	579	180	69
1936	4 840	415	19 583	3 631	4 538	4 253	Okt.				612	166	79
1937	5 281	444	20 964	3 927	5 268	4 324	Nov.	690	861	7 790	618	181	68
1938	5 271	416	21 822	3 907	5 435	5 044	Des.				785	207	75
1939	4 809	457	22 697	3 930	5 732	4 888							
1940	[5] 4 327	—	[5] 17 707	3 950	1 778	1 385	1946						
1941	[6] 4 795	—	[6] 25 532	3 568	1 610	1 230	Jan.	716	884	7 563	563	160	167
1942	[6] 4 713	527	[6] 31 914	4 570	1 277	990	Feb.				600	175	113
1943	[6] 4 772	544	[6] 40 324	6 210	1 369	972	Mars	773	928	7 604	653	225	157
1944	[6] 4 540	584	[6] 46 438	7 553	1 073	817	April				659	226	154
1945	[6] 3 907	485	[6] 47 661	7 816	1 378	589	Mai	808	983	7 504	824	202	169
1946	—	461	—	7 965	2 896	2 148	Juni				833	239	188
1947	—	—	—	8 269	4 052	2 729	Juli	838	1 046	7 664	751	345	242
1942							Aug.				760	289	220
Jan.	665	—	5 259	308	84	85	Sept.	884	1 104	7 447	740	250	220
Feb.				339	26	44	Okt.				708	266	203
Mars	649	817	5 388	368	48	56	Nov.	824	956	7 271	680	253	185
April				382	110	93	Des.				791	266	190
Mai	665	1 020	5 590	495	112	127							
Juni				454	93	106	1947						
Juli	709	1 144	6 612	476	157	92	Jan.	841	953	6 872	542	277	203
Aug.				466	138	86	Feb.				563	215	177
Sept.	714	1 185	6 681	475	117	82	Mars	863	945	6 952	620	275	162
Okt.				526	103	80	April				593	294	219
Nov.	897	1 017	7 245	430	136	68	Mai	888	1 023	7 096	798	374	279
Des.				657	151	72	Juni				724	445	245
1943							Juli	894	1 136	7 002	691	446	271
Jan.	873	999	7 304	424	101	78	Aug.				683	373	270
Feb.				452	128	76	Sept.	984	1 174	6 964	657	373	242
Mars	934	1 062	7 395	492	117	104	Okt.				632	307	226
April				563	94	92	Nov.	869	1 017	6 925	562	322	240
Mai	1 121	1 131	7 128	630	121	98	Des.				785	351	195
Juni				610	109	95							
Juli	1 088	1 250	7 902	628	121	89	1948						
Aug.				565	106	65	Jan.	804	932	6 797	500	255	221
Sept.	1 112	1 275	7 945	569	110	67	Feb.				514	296	256
Okt.				619	110	66	Mars	926	1 038	6 823	557	384	232
Nov.	815	1 125	7 871	539	158	76	April				546	347	251
Des.				849	94	66	Mai	982	1 127	6 771	717	433	307
1944							Juni				674	410	292
Jan.	830	1 101	8 105	472	70	49	Juli	—	—	—	684	456	317
Feb.				561	101	67	Aug.				609	421	319
Mars	799	1 114	8 307	592	117	91	Sept.	—	—	—	617	347	262
April				670	110	80	Okt.				—	370	282
Mai	794	1 147	8 320	772	125	89	Nov.	—	—	—	—	—	—
Juni				708	95	85	Des.				—	—	—
Juli	809	1 189	8 996	711	107	68							
Aug.				670	91	70							
Sept.	725	1 274	8 693	728	70	61							
Okt.				660	61	51							
Nov.	502	988	6 930	574	78	54							
Des.				763	47	45							

[1]) Årsoppgavene gjelder budsjettåret som slutter i vedk. år, og omfatter stats- og privatbaner, for godstransporten ekskl. Ofotbanen. Gods og personer som har passert to eller flere baner, er bare regnet én gang. Månedstallene omfatter bare statsbanene (for godstransporten ekskl. Ofotbanen). [2]) Oppgavene omfatter telegrammer sendt til innland og utland + telegrammer kommet fra utlandet. Årsoppgavene gjelder budsjettåret som slutter i vedk. år. [3]) Skip med jernmalm fra Narvik ikke regnet med. [4]) Årsoppgavene er gjennomsnittlige månedstall ved statsbanene, ekskl. Ofotbanen. [5]) Oppgaven gjelder bare tiden 1. juli 1939—31. mars 1940. [6]) Bare sivil trafikk av gods og reisende. [7]) I årene 1941—1945 omfatter oppgavene for gods og reisende bare sivil trafikk.

V. Sysselsetting og arbeidsledighet.

Sysselsettingsindeks ifølge Arbeidsdirektoratets oppgaver over sysselsatte arbeidsløshetstrygdede[1]) og sysselsatte pliktig syketrygdede.[2])

År måned	Sysselsettingsindeks (gjennomsnitt 1941 = 100) [1])[2])															
		Industrigrupper														
	I alt sysselsatte	Malm- og metallutvinning	Skipsbygging	Annen jern- og metallindustri	Kjemisk og elektrokjemisk industri	Olje- og fettindustri	Papirindustri	Tekstil- og trikotasjeindustri	Hermetikkindustri	Annen mat-, drikkevare- og tobakkind.	Grafikk, bokbinderi	Byggevirksomhet	Anlegg	Handelsfunksjonærer	Hotell-, kafédrift	Transport-, tomtelagerarbeid
Gj.snitt 1941	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
31/7 1941..	105	98	103	101	109	96	98	92	116	103	102	110	118	101	105	103
31/7 1942..	105	109	107	105	113	101	91	96	144	103	110	92	115	98	117	105
31/7 1943..	102	109	111	109	139	100	92	94	142	100	109	75	106	88	98	109
31/7 1944..	99	124	114	110	119	92	87	89	105	97	107	69	92	86	92	112
31/7 1945..	82	82	110	97	91	108	83	82	111	90	106	43	58	82	70	90
31/7 1946..	99	56	137	123	105	121	115	103	152	110	126	77	61	97	90	102
31/7 1947..	107	68	145	137	118	138	139	121	141	119	127	100	62	106	100	107
1945																
30/4	86	89	109	101	100	122	81	83	73	91	103	49	57	81	77	107
31/5	82	75	108	99	97	104	79	82	66	88	103	45	51	81	71	99
30/6	79	65	107	97	93	99	81	81	75	88	104	40	51	81	63	89
31/7	80	61	108	98	90	105	82	81	111	89	105	40	51	81	68	89
31/8	81	55	113	98	91	99	84	82	97	89	106	43	53	82	70	89
30/9	82	53	114	99	87	101	87	83	95	90	109	45	56	83	71	90
31/10	84	52	118	101	86	102	91	87	111	93	112	48	59	84	74	92
30/11	86	55	121	105	86	104	96	90	118	95	116	50	61	87	76	92
31/12	86	55	123	108	88	102	98	93	92	96	118	50	57	89	75	93
1946																
31/1	87	51	125	111	92	106	102	95	84	97	120	49	56	90	77	94
28/2	90	51	128	114	93	129	105	98	111	100	122	51	58	92	80	98
31/3	92	53	130	117	93	145	106	101	123	105	124	52	59	93	82	100
30/4	93	52	133	118	95	118	106	102	99	105	125	56	58	93	82	100
31/5	95	54	135	120	97	112	110	103	106	107	126	64	59	95	84	101
30/6	98	56	136	122	101	116	112	103	146	108	126	72	61	95	88	102
31/7	99	56	137	123	105	121	115	103	152	110	126	77	61	97	90	102
31/8	100	54	139	125	106	125	121	105	136	111	126	82	64	97	90	101
30/9	101	54	139	126	107	124	122	109	135	111	128	86	65	98	88	101
31/10	101	56	136	128	108	123	125	113	137	112	129	87	63	99	88	101
30/11	101	61	138	131	111	121	129	115	127	110	130	99	57	102	86	101
31/12	99	62	139	132	111	117	129	117	119	110	130	91	48	102	86	100
1947																
31/1	98	62	140	133	112	120	129	118	114	110	128	88	45	101	87	100
28/2	100	62	140	134	113	167	130	120	148	113	129	86	46	103	88	103
31/3	101	62	141	135	112	174	131	121	137	112	129	83	47	103	90	104
30/4	102	63	143	135	114	152	133	122	122	115	130	85	49	104	88	103
31/5	104	65	143	136	115	143	134	122	131	117	130	90	54	104	91	105
30/6	107	67	144	138	116	143	137	123	161	118	129	96	61	105	96	107
31/7	107	68	145	137	118	138	139	121	141	119	127	100	62	106	100	107
31/8	108	69	146	139	117	144	141	121	141	120	128	105	64	106	98	107
30/9	109	69	145	140	116	143	140	125	151	119	129	108	66	107	95	106
31/10	109	70	143	142	118	141	139	128	168	119	130	109	65	108	93	106
30/11	106	66	138	142	116	141	136	132	161	131	132	102	54	109	92	96
31/12	104	66	137	142	115	140	136	133	142	130	132	93	45	110	92	95
1948																
31/1	103	68	137	143	116	162	135	133	159	129	131	86	42	109	92	99
29/2	105	68	138	143	116	204	137	135	177	132	132	84	44	109	95	101
31/3	105	69	140	144	118	191	139	136	144	132	132	83	44	109	97	99
30/4 [3])	105															
31/5	106															
30/6	108															
31/7	108															
31/8	108															
30/9	108															

[1]) Omfatter ikke husarbeid, fiske, fangst, faste arbeidere og funksjonærer i offentlig tjeneste og sjømenn i utenriks fart. Dessuten faller det vesentlige av beskjeftigelsen i jord- og skogbruk utenom statistikken. [2]) Fra og med 30. april 1948 bygger statistikken på sysselsatte pliktig syketrygdede. Syketrygdstatistikken omfatter ikke medlemmer av godkjente syke- og vikarkasser som ikke er arbeidsløshetstrygdet heller ikke manntallstrygdede fiskere og sjøfolk i utenriks fart. [3]) På grunn av omleggingen av statistikken og overgang til ny næringsgruppering kan indeks for de enkelte næringsgrupper foreløpig ikke beregnes for tiden etter 31. mars 1948.

V. Sysselsetting og arbeidsledighet (forts.)

År mnd.	Arbeidsløse menn og kvinner ved månedens utgang[1]							Sysselsatte arbeidsløshetstrygdede[2]						
	Ialt	Industri	Bygg	Anlegg	Handel	Transport	Sjøfart	Ialt	Industri	Bygg	Anlegg	Handel	Transport	Sjøfart[4]
Gjsn.:														
1941	19 181	5 168	2 333	2 086	833	1 532	522	546 999	183 754	54 175	74 582	42 827	56 789	23 166
1942	4 747	1 649	636	481	166	338	90	547 350	188 180	47 652	79 827	41 625	59 024	11 370
1943	437	104	28	22	25	28	34	540 051	189 784	40 214	75 970	38 269	61 547	11 672
1944	274	59	11	30	9	17	12	522 140	185 989	36 403	65 341	36 089	63 112	11 319
1945	9 172	1 566	899	1 888	175	982	1 109	457 402	171 615	25 754	42 610	35 824	55 070	8 538
1946	12 246	1 683	1 136	3 303	253	1 259	955	513 232	202 829	38 070	43 108	41 124	56 323	8 947
1947	8 514	1 024	1 073	2 651	178	602	722	548 768	227 124	46 940	38 628	44 781	57 128	9 033
1945:														
Jan.[5]	1 172	304	85	331	13	46	24	480 855	178 067	29 617	49 095	38 369	61 492	8 981
Feb.	1 257	305	80	283	14	66	19	481 344	178 069	28 912	48 756	35 293	62 548	9 129
Mars	1 000	395	51	192	8	34	21	479 766	177 600	28 214	48 258	35 267	62 683	8 965
April	735	144	33	95	7	20	41	460 115	170 663	26 441	42 191	34 801	60 366	8 237
Mai	9 628	1 414	1 298	2 017	100	1 050	1 605	439 815	165 857	24 384	37 551	34 609	55 909	7 634
Juni[6]	14 420	2 232	1 646	2 385	239	1 497	2 791	424 575	164 134	21 541	37 716	34 568	50 154	7 897
Juli	10 362	1 817	1 091	1 918	171	1 017	1 775	426 363	165 219	21 986	37 566	34 857	50 053	8 201
Aug.	10 278	1 768	868	1 939	215	1 093	1 595	431 003	165 398	23 225	38 977	35 152	50 491	8 804
Sept.	11 456	1 963	932	2 266	263	1 273	1 382	437 026	166 965	24 625	41 024	35 495	50 645	8 876
Okt.	14 480	2 427	1 136	3 205	374	1 599	1 400	448 452	171 539	26 177	43 649	36 141	51 784	8 866
Nov.	16 572	2 752	1 672	3 473	382	1 931	1 394	458 758	177 088	26 899	44 648	37 153	52 048	8 431
Des.	18 702	3 182	1 891	4 546	309	2 154	1 263	461 954	178 781	27 030	41 892	38 181	52 669	8 434
1946:														
Jan.	24 898	3 988	2 925	6 030	384	2 581	1 604	467 462	182 351	26 862	41 001	38 674	53 187	8 181
Feb.	24 151	3 623	2 901	5 919	436	2 653	1 583	483 185	190 150	27 586	42 505	39 241	55 241	8 544
Mars	22 701	3 280	2 597	5 604	397	2 515	1 529	494 668	195 741	28 524	43 415	39 732	56 441	8 703
April	17 786	2 527	1 665	4 863	398	1 888	1 156	496 739	195 965	30 524	42 800	40 011	56 224	8 672
Mai	11 419	1 313	804	3 550	256	1 370	708	509 352	200 004	34 662	43 314	40 518	56 951	8 955
Juni	6 521	811	319	1 862	178	650	570	523 389	204 979	38 957	45 049	40 882	57 550	9 191
Juli	4 236	606	215	1 126	143	382	460	529 049	206 557	41 705	45 051	41 379	57 390	9 342
Aug.	4 397	463	292	1 019	161	474	581	535 331	208 011	44 600	46 963	41 741	57 139	9 561
Sept.	5 329	590	248	1 309	173	561	790	539 881	210 161	46 498	47 732	42 072	57 082	9 509
Okt.	6 489	679	337	1 673	176	657	850	531 052	212 476	47 246	46 148	42 599	56 893	9 442
Nov.	8 746	1 029	539	2 720	170	527	958	523 904	213 728	45 879	39 631	43 197	56 034	8 793
Des.	10 284	1 282	787	3 966	163	849	676	519 772	213 822	43 795	33 682	43 438	55 739	8 468
1947:														
Jan.	13 825	1 608	1 738	4 766	286	930	980	515 637	215 062	41 787	31 921	43 093	55 314	8 406
Feb.	15 325	1 945	2 791	4 810	258	1 390	964	525 805	221 014	40 763	32 630	43 596	56 991	8 797
Mars	15 644	2 302	2 777	4 893	240	1 150	913	527 844	222 098	39 635	33 069	43 910	57 409	8 960
April	11 446	1 536	1 544	3 656	219	906	716	533 269	223 460	41 399	34 646	44 037	57 232	8 817
Mai	6 186	607	675	2 280	123	382	429	545 098	225 786	44 603	37 705	44 311	57 954	8 948
Juni	3 623	315	311	1 152	94	233	325	561 147	229 890	47 875	42 563	44 715	58 978	9 190
Juli	2 628	299	182	517	93	181	330	561 919	227 555	49 202	43 296	45 002	59 329	9 482
Aug.	3 086	448	192	537	99	189	525	565 998	228 747	51 330	45 021	45 124	59 116	9 454
Sept.	4 694	550	173	1 027	169	277	909	569 241	230 996	52 876	46 257	45 301	58 710	9 212
Okt.	5 450	548	239	1 353	187	383	910	571 514	233 662	53 533	45 194	45 749	58 809	8 983
Nov.	8 201	722	685	2 452	206	548	886	559 967	234 642	51 630	38 742	46 074	52 987	9 128
Des.	12 057	1 404	1 570	4 373	164	659	771	547 680	232 573	48 647	32 491	46 464	52 711	8 957
1948:														
Jan.	16 247	2 027	3 008	5 584	259	872	1 014	545 887	234 262	45 248	30 442	46 019	54 805	9 137
Feb.	16 358	1 894	3 482	5 220	239	988	994	553 830	239 170	44 035	31 419	46 153	55 939	9 559
Mars	15 647	2 146	3 178	4 862	241	1 016	727	552 456	238 991	43 725	31 574	46 311	54 803	9 568
								Sysselsatte pliktig syketrygdede.[7]						
April	10 902	1 165	1 799	4 006	187	695	692	830 614	256 655	42 710	36 867	86 011	47 716	10 187
Mai	6 423	512	766	2 615	130	388	326	840 037	259 727	45 061	40 006	85 849	48 276	10 188
Juni[8]	3 279	235	1 321		230	128	377	854 407	262 435	48 212	43 962	86 190	48 874	10 689
Juli	2 543	196	755		175	90	514	853 055	259 647	48 584	43 314	86 226	49 270	10 952
Aug.[9]	4 219	323	960		258	139	1 498	853 508	260 183	50 372	45 361	86 214	48 852	10 902
Sept.	5 185	520	1 011		350	151	1 850	854 651	261 899	51 513	46 264	86 383	48 339	10 619

[1]) Arbeidsdirektoratets oppgaver over helt arbeidsløse meldt ved arbeidsformidlingen. [2]) Omfatter ikke husarbeid, fiske, fangst, faste arbeidere og funksjonærer i offentlig tjeneste og sjømenn i utenriks fart. Dessuten faller det vesentligste av beskjeftigelsen i jord- og skogbruk utenom statistikken. [3]) Omfatter fra og med juni 1948 handels- og kontorfunksjonærer. [4]) Fra november 1941 ble sjøfolk på skip som ikke ble disponert fra de besatte norske områder strøket av arbeidsløshetstrygden. [5]) Fra og med 1945 til og med utgangen av mars 1948 er tall for Finnmark og de evakuerte kommuner i Troms ikke tatt med. [6]) Endring i grupperingsprinsippene. Fra og med juni 1945 ble arbeidssøkere gruppert etter den næring hvor de normalt hører hjemme, mens de tidligere ble gruppert etter den næring hvor de sist hadde hatt varig arbeid. [7]) Omfatter ikke medlemmer av godkjente syke- og vikarkasser som ikke er arbeidsløshetstrygdet, heller ikke manntallstrygdede fiskere og sjøfolk i utenriks fart. [8]) Ny endring i grupperingen av arbeidssøkere. Fra og med juni 1948 gruppering etter yrke, mens en tidligere brukte gruppering etter næring. [9]) Fra og med august 1948 er hyresøkende ved sjømannskontorene tatt med i statistikken. Tidligere ble sjøfolk bare tatt med i den utstrekning de hadde meldt seg ved den vanlige arbeidsformidling.

VI. Jordbruk og skogbruk.

a) Arealet av dyrket jord i rikets bygder

År	Hvete	Rug	Bygg	Havre	Blandkorn	Erter	Tilsammen korn og erter	Poteter	Annen åpen åker og hage	I alt åpen åker og hage	Eng på dyrket jord	I alt dyrket jord
	Dekar											
1917	86 644	107 912	473 971	1 028 769	83 530	21 250	1 802 076	457 978	300 696	2 560 750	4 436 934	6 997 684
1929	119 524	74 129	534 577	966 084	55 313	11 288	1 760 915	463 073	502 772	2 726 760	5 027 619	7 754 379
1939	412 131	31 761	467 742	870 243	48 943	5 921	1 836 741	506 927	602 000	2 945 668	5 296 360	8 242 028
1941[1])	462 000	37 300	555 400	928 000	74 100	10 400	2 067 200	631 800	591 700	3 290 700	4 583 500	7 874 200
1942	492 116	42 815	526 372	911 314	77 529	11 401	2 061 547	789 896	536 313	3 387 756	4 362 939	7 750 695
1943	475 503	38 642	509 492	921 450	68 464	11 934	2 025 485	808 065	503 021	3 336 571	4 359 347	7 695 918
1944	474 469	37 317	465 058	884 430	66 565	13 352	1 941 191	734 269	599 782	3 275 242	4 378 504	7 653 746
1945	480 293	26 680	414 643	855 772	54 369	11 819	1 843 576	646 333	615 459	3 105 368	4 619 026	7 724 394
1946	382 851	25 015	405 325	835 653	47 089	8 594	1 704 527	623 853	600 714	2 929 094	5 047 569	7 976 663
1947	291 569	13 431	391 109	757 207	38 292	9 428	1 501 036	568 589	600 271	2 669 896	5 354 591	8 024 487
1948	327 217	13 442	367 554	737 545	40 616	10 119	1 496 493	648 830	556 789	2 702 112	5 353 787	8 055 899
	Prosentvis fordeling av det dyrkede areal:											
1917	1,24	1,54	6,77	14,70	1,20	0,30	25,75	6,54	4,30	36,59	63,41	100,00
1929	1,54	0,96	6,89	12,46	0,71	0,15	22,71	5,97	6,48	35,16	64,84	100,00
1939	5,00	0,39	5,68	10,56	0,59	0,07	22,29	6,15	7,30	35,74	64,26	100,00
1941	5,87	0,47	7,05	11,79	0,94	0,13	26,25	8,02	7,52	41,79	58,21	100,00
1942	6,35	0,55	6,79	11,76	1,00	0,15	26,60	10,19	6,92	43,71	56,29	100,00
1943	6,18	0,50	6,62	11,98	0,88	0,16	26,32	10,50	6,54	43,36	56,64	100,00
1944	6,20	0,49	6,08	11,55	0,87	0,17	25,36	9,59	7,84	42,79	57,21	100,00
1945	6,22	0,35	5,37	11,08	0,70	0,15	23,87	8,36	7,97	40,20	59,80	100,00
1946	4,80	0,31	5,08	10,48	0,59	0,11	21,37	7,82	7,53	36,72	63,28	100,00
1947	3,63	0,17	4,87	9,44	0,48	0,12	18,71	7,09	7,47	33,27	66,73	100,00
1948	4,06	0,17	4,56	9,16	0,50	0,13	18,58	8,05	6,91	33,54	66,46	100,00

b) Høstutbyttet av korn, poteter, rotvekster og høy

År	Hvete	Rug	Bygg	Havre	Blandkorn	Erter	Tilsammen korn og erter	Poteter	Rotvekster	Høy	Tilsammen i fôrenheter[2])
	Tonn										
1935.....	50 871	12 277	123 392	181 898	9 807	1 924	380 169	916 458	706 507	2 621 220	1 830 030
1936.....	57 003	10 790	114 800	171 234	9 118	1 760	364 705	945 847	717 633	2 301 681	1 694 042
1937.....	67 957	11 247	129 172	188 471	9 634	1 880	408 361	860 551	719 985	2 901 428	1 968 264
1938.....	71 777	10 987	124 343	196 744	10 686	1 990	416 527	937 635	732 733	2 999 719	2 036 526
1939.....	77 844	6 158	103 476	200 788	11 912	1 182	401 360	806 949	828 646	2 863 198	1 936 179
1940.....	68 851	5 454	93 408	158 878	10 381	1 127	338 099	1 307 542	944 115	2 223 009	1 732 295
1941[3]) ...	76 241	6 572	105 526	164 256	15 339	1 674	369 608	1 067 689	1 071 254	2 293 803	1 741 025
1942[3]) ...	83 250	7 544	95 273	155 835	15 041	1 790	358 733	1 181 684	713 760	1 920 789	1 589 815
1943[3]) ...	79 536	6 753	92 218	171 390	13 693	1 874	365 464	1 378 358	599 512	2 012 221	1 658 384
1944[3]) ...	77 522	6 211	77 200	154 775	11 982	1 896	329 586	937 662	809 060	2 113 921	1 587 683
1945.....	85 795	4 536	80 667	165 093	11 040	1 870	349 001	1 112 187	776 166	2 466 233	1 773 551
1946.....	79 885	5 003	93 917	185 813	11 611	1 599	377 828	1 204 434	616 924	2 528 727	1 852 097
1947.....	46 199	2 001	80 940	131 539	7 401	1 364	269 444	918 546	524 612	2 488 579	1 619 648
1948[4]) ...	—	—	—	—	—	—	351 000	1 450 000	786 000	2 966 000	—
	Høstutbyttet pr. dekar i forhold til middelsåret. Middelsår = 100.										
1935.....	106	98	96	99	103	99	99	91	85	101	98
1936.....	88	84	87	93	96	90	90	90	88	87	89
1937.....	98	88	98	101	99	98	99	81	90	109	102
1938.....	97	96	94	102	103	97	98	87	92	110	103
1939.....	88	95	96	99	100	98	96	77	77	99	94
1940.....	82	87	88	78	89	91	82	115	95	75	84
1941.....	83	89	88	82	92	85	84	88	89	84	84
1942.....	85	89	84	79	86	83	82	78	73	82	82
1943.....	84	88	84	86	89	83	85	89	79	88	87
1944.....	82	83	77	81	80	75	80	66	76	92	84
1945.....	88	87	88	89	88	84	88	84	77	98	92
1946.....	98	94	101	98	102	89	99	92	78	93	94
1947.....	74	75	89	75	79	72	78	76	74	87	83
1948[4]) ...	107	100	103	106	106	102	105	105	104	105	—

c) Nydyrking	1917—1929	1929—1939
Dekar	732 518	693 494

[1]) Med beregnet tillegg for bruk inntil 5 dekar. [2]) Halm og grønnfôr medregnet, fra 1939 også fôrbete, fôrmargkål og høy fra seterløkker og utslåtter. [3]) Oppgavene er korrigert. [4]) Foreløpige tall.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).

År	d) Husdyrhold i rikets bygder							e) Meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker			
	Hester	Storfe	Svin	Sau	Geit	Fjørfe[1]) (voksne)	Sølvrev	År	Tallet på anlegg	Innveid mjølkemengde (Tonn)	Nettoutbytte av mjølka i øre pr. kg.
30/9 1907	163 621	1 087 918	307 165	1 390 421	295 767	1 411 101	—	1935	621	536 145	14,71
30/9 1917	202 365	1 149 526	237 921	1 294 906	238 641	1 883 718	—	1936	634	602 904	15,74
20/6 1929	177 169	1 224 182	289 039	1 533 015	323 677	2 929 440	29 857	1937	642	636 306	17,65
20/6 1939	203 931	1 455 016	361 953	1 743 802	248 916	3 437 858	493 190	1938	618	710 217	18,38
20/6 1940[2])	206 000	1 400 000	400 000	1 700 000	240 000	3 000 000	—	1939	602	792 621	18,80
20/6 1941[2])	207 000	1 280 000	270 000	1 660 000	228 000	2 340 000	—	1940	573	653 052	23,04
20/6 1942[2])	208 000	1 250 000	220 000	1 695 000	220 000	1 500 000	—	1941	595	524 757	28,75
20/6 1943[2])	218 000	1 220 000	145 000	1 715 000	212 000	1 200 000	—	1942	581	424 989	33,53
20/6 1944[2])	227 000	1 255 000	220 000	1 795 000	216 000	1 200 000	—	1943	570	375 509	35,51
20/6 1945[2])	231 000	1 220 000	195 000	1 760 000	204 000	1 200 000	—	1944	562	337 772	35,66
20/6 1946	237 974	1 266 980	256 660	1 706 801	177 666	1 432 690	217 034	1945	551	341 892	37,11
20/6 1947	224 545	1 225 024	258 635	1 698 026	154 956	2 046 575	—	1946	539	567 610	42,14
20/6 1948	206 121	1 175 089	248 345	1 629 463	144 862	2 725 487	—	1947	522	647 352	45,75

År	f) Innveid mjølkemengde ved meierier og ysterier. Tonn.											
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Septbr.	Oktober	Novbr.	Desbr.
1939 ...	56 828	55 573	66 944	67 791	79 388	78 521	70 047	63 869	60 828	58 145	53 245	55 554
1940 ...	61 098	59 023	63 569	54 533	49 640	58 094	56 378	51 778	46 377	42 446	40 120	42 229
1941 ...	44 816	41 075	48 048	50 643	55 019	50 517	45 925	39 159	37 637	33 688	28 451	30 533
1942 ...	32 930	30 327	33 120	39 469	41 404	45 897	44 954	36 098	32 439	27 160	23 349	23 799
1943 ...	24 748	23 232	27 018	31 198	38 842	44 810	41 480	35 741	30 163	24 825	20 724	19 927
1944 ...	21 362	21 030	24 992	28 692	34 220	39 215	38 723	33 864	28 721	21 448	16 617	16 462
1945 ...	16 630	14 605	16 840	21 750	27 589	40 046	38 972	37 269	32 463	33 412	30 829	34 710
1946 ...	36 185	34 022	38 965	47 962	59 710	60 141	58 478	53 039	48 085	45 277	40 325	39 728
1947 ...	45 030	39 526	47 684	58 326	69 230	70 271	65 306	57 607	52 494	47 274	43 007	46 380
1948 ...	49 923	46 951	56 194	71 271	79 958	83 634	71 798	65 491	58 632	53 307	51 524	—

År	g) Produksjonen av smør, hvit og brun ost ved meierier og ysterier. Tonn.											
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
						Smør.						
1939.....	1 212	1 175	1 470	1 565	1 794	1 923	1 831	1 431	1 411	1 324	1 220	1 201
1940.....	1 418	1 384	1 482	1 386	1 183	1 347	1 267	1 045	896	709	605	533
1941.....	753	715	801	871	864	798	620	662	653	523	334	607
1942.....	834	755	865	1 057	1 172	1 382	1 216	1 007	957	723	573	549
1943.....	605	525	600	739	975	1 265	1 134	956	789	586	414	355
1944.....	430	428	459	614	799	953	991	823	685	365	195	113
1945.....	158	115	123	270	462	762	528	393	369	364	289	265
1946.....	330	323	414	575	718	838	717	606	531	508	415	379
1947.....	451	394	498	833	1 008	1 091	968	709	639	515	436	423
1948.....	490	447	585	876	1 170	1 214	919	762	671	595	578	—
						Hvit ost.						
1939.....	805	703	831	965	1 051	1 057	898	767	852	871	712	643
1940.....	739	683	737	749	547	799	712	721	706	583	649	753
1941.....	920	666	864	911	728	673	483	437	461	327	210	290
1942.....	409	264	324	583	661	766	598	346	262	144	73	78
1943.....	107	110	131	256	443	664	486	308	209	101	38	50
1944.....	59	50	74	178	242	416	348	217	134	53	19	13
1945.....	25	20	20	64	174	429	330	229	191	169	124	136
1946.....	163	143	187	418	615	719	581	464	430	316	167	174
1947.....	247	174	276	672	766	925	771	547	450	262	172	178
1948.....	288	211	392	744	977	1 107	918	642	550	378	341	—
						Brun ost.						
1939.....	550	564	711	688	799	808	725	607	554	570	500	483
1940.....	527	589	677	478	336	601	638	534	454	447	468	570
1941.....	640	605	756	800	832	656	553	397	328	265	173	283
1942.....	430	339	414	591	736	728	684	395	255	132	68	87
1943.....	133	153	199	343	524	634	504	302	163	85	35	39
1944.....	64	56	92	220	308	352	379	226	108	35	15	10
1945.....	19	16	23	67	153	413	400	261	165	152	115	149
1946.....	237	248	308	565	736	696	687	458	324	284	172	192
1947.....	302	279	363	669	845	850	734	513	396	269	169	175
1948.....	251	228	391	790	1 002	1 045	895	628	491	352	319	—

[1]) For 1940—48 bare voksne høns. [2]) Beregnede tall.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).

h) Tallet på kontrollerte slakt.

År	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
						Storfe:						
1939	14 286	13 304	16 273	13 651	15 684	16 487	12 770	15 015	19 558	23 867	20 356	15 794
1941	6 783	4 673	4 542	3 604	3 833	3 837	1 564	1 708	3 598	14 397	15 400	7 635
1942	4 995	5 656	4 944	2 852	2 315	2 787	1 145	1 105	6 049	18 773	17 546	9 654
1943	4 957	6 777	6 951	4 535	2 891	2 806	738	1 151	3 466	11 890	11 586	6 705
1944	3 160	4 571	5 076	2 701	2 095	2 267	952	969	1 842	6 851	11 446	5 822
1945	3 280	2 834	2 538	1 349	963	1 460	407	485	2 648	15 903	16 355	6 434
1946	7 328	6 954	8 182	5 518	6 027	5 257	2 427	3 355	9 978	32 224	27 622	11 875
1947	11 974	8 300	10 279	8 817	6 962	7 035	5 394	13 708	29 272	26 287	21 488	15 328
1948	10 939	8 846	6 186	6 470	6 016	5 469	2 264	3 813	16 553	16 416	14 174	—
						Sau:						
1939	11 119	7 511	7 070	4 498	4 821	5 628	18 951	56 815	70 548	102 934	49 460	15 465
1941	2 958	737	361	187	151	90	66	466	2 137	26 643	11 961	1 247
1942	613	375	176	93	80	62	65	122	3 520	24 906	18 813	2 673
1943	876	808	670	364	195	92	67	250	3 515	23 798	10 965	1 914
1944	671	550	451	185	136	76	83	123	1 692	25 735	30 954	5 981
1945	1 111	437	215	90	72	101	17	82	9 892	63 827	24 239	2 543
1946	2 815	1 426	803	460	503	395	294	687	29 045	124 731	52 133	6 009
1947	6 442	3 440	3 321	1 021	864	744	672	29 838	79 483	99 511	42 282	5 750
1948	8 640	2 768	1 468	977	771	682	284	22 927	43 445	69 120	25 657	—
						Svin:						
1939	24 654	25 153	32 698	27 116	30 508	25 607	21 039	22 379	18 625	23 850	25 745	42 790
1941	8 747	8 135	6 611	5 557	3 421	2 624	1 783	1 325	1 050	1 439	2 686	4 803
1942	3 955	4 307	2 911	1 142	781	716	572	447	576	771	1 101	1 653
1943	376	515	555	368	258	230	232	161	276	330	508	1 278
1944	318	319	534	325	574	321	224	252	421	923	2 579	946
1945	319	349	439	333	310	198	111	113	288	490	836	7 282
1946	740	1 324	1 480	1 848	1 740	1 700	2 666	2 133	2 179	3 260	4 259	5 092
1947	5 529	6 617	12 811	12 500	9 160	8 428	6 121	4 104	4 852	5 866	4 759	5 702
1948	4 912	4 392	6 620	8 996	5 059	4 617	3 543	3 311	3 141	3 395	2 862	—

i) Innførsel av kraftfôrstoffer

År	Mais og maismjøl	Kli	Olje- og eggehviterike plantefôrstoffer	Sildmjøl, fiskemjøl, kjøttfôrmjøl	Melasse, alle slags	Andre kraftfôrstoffer[2])	Verdi i alt	Råstoff for olje- og kraftfôrproduksjon[3])
	Tonn						Mill. kr.	Tonn
1939...	148 129	59 269	88 287	8 780	5 864	18 864	42,0	91 715
1940...	47 751	30 360	57 064	454	1 568	12 533	25,9	39 395
1941...	5	22 706	118	15	20 958	71	13,0	6
1942...	1	—	94	1	2 870	—	0,8	196
1943...	—	—	15 056	—	7 269	10	5,6	50
1944...	—	3 690	13 751	—	2 489	4	5,1	10
1945...	37 815	—	20 987	—	—	23	14,7	19 342
1946...	68 178	1 646	9 091	—	—	6 013	31,1	16 918
1947...	101 131	33 257	59 562	—	—	10 786	104,3	—
1948...	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.-okt.								
» 1947	62 646	27 522	59 167	—	—	4 205	77,3	34 699
1948	108 253	23 748	18 339	—	—	21 449	99,0	49 914

j) Forbruket av kunstgjødsel[1])

År	Kvelstoff (N)	Fosfor (P)	Kalium (K)
	Tonn		
1939...	10 270	6 464	12 305
1940...	11 652	6 133	12 007
1941...	20 098	4 587	18 256
1942...	16 270	2 254	24 634
1943...	21 458	349	16 932
1944...	17 187	523	18 260
1945...	21 500	567	14 967
1946...	18 988	7 327	12 854
1947...	20 905	9 890	24 053
1948...	23 302	11 754	27 588
Jan.-okt.			
» 1947	—	—	—
1948	—	—	—

k) Arbeidslønnen i jordbruk og skogbruk

År	Årslønn (hertil kost og losji)		Daglønn i sommerhalvåret på egen kost						Daglønn for skogsarbeid i vinterhalvåret		Gj.snittlig dagsfortjeneste for skogskjøring (mann og hest)
			Våronn		Slåttonn		Skuronn				
	Tjenestegutter	Tjenestejenter	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	På arbeidsgiverens kost	På egen kost	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1938/39	576	382	5,23	3,46	5,68	3,65	5,35	3,59	3,79	5,41	8,84
1939/40	624	411	5,55	3,68	6,05	3,89	5,65	3,82	4,13	5,87	9,65
1940/41	690	438	6,20	4,07	6,70	4,33	6,34	4,29	4,82	6,70	11,44
1941/42	892	535	8,20	5,26	9,01	5,65	8,38	5,45	6,44	8,80	14,81
1942/43	1 093	648	9,78	6,26	10,39	6,54	9,67	6,34	7,92	10,56	18,29
1943/44	1 237	746	10,61	6,86	11,28	7,13	10,46	6,98	8,45	11,12	18,82
1944/45	1 366	845	11,48	7,38	12,09	7,78	11,54	7,51	9,09	11,98	20,61
1945/46	1 580	974	12,12	8.00	12,84	8,40	12,30	8,25	10,04	13,18	21,99
1946/47	1 981	1 170	14,34	9,42	15,06	9,79	14,27	9,55	11,92	15,63	24,69
1947/48	2 312	1 347	16,06	10,56	17,08	11,02	16,16	10,75	13,87	17,60	27,76

[1]) Oppgitt i tonn verdistoff. [2]) Vesentlig tapiokamjøl (manioka). [3]) Kopra, linfrø, soiabønner, arachidnøtter og palmekjerner.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).

År og måneder	l) Jordbrukets prisindeks[1])		År og måneder	m) Gjennomsnittspriser på en del viktigere landbruksprodukter											
				Partisalg fra produsent, prima vare, levert avsetningsstedet. (Landbrukets Priscentral)							Oppnådd gjennomsnittspris ved engrossalg fra meieriene[4])				
	Jordbruksprodukter	Produksjonsmidler		Havre	Høy	Poteter	Egg	Oksekjøtt	Flesk	Ferske huder	Smør	Helfeit gaudaost	Halvfeit nøkk.-ost	Bl. geitmysost	Mysost
				Kr. pr. 100 kg	Kr. pr. 100 kg	Kr. pr. 100 kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg	Kr. pr. kg
1939/40[2]) ...	103	106	1939[3]) ..	17,83	7,42	9,21	1,44	1,44	1,50	0,78	3,16	1,68	1,39	1,76	0,64
1941/42	153	150	1941....	25,51	15,44	14,64	2,61	2,25	2,40	1,03	Maksimalpriser til detaljist.				
1942/43	172	150	1942....	30,56	16,25	17,89	2,73	2,31	2,55	1,04	Fra 1 oktober 1940:				
1943/44	175	155	1943....	32,56	16,86	19,45	2,73	2,31	2,55	1,05	4,10	2,35	2,05	2,50	1,10
1944/45	185	157	1944....	32,56	16,85	19,62	2,73	2,31	2,55	1,05					
1945/46	196	166	1945....	32,56	16,76	20,37	3,20	2,64	2,78	1,05					
1946/47	224	173	1946....	34,06	17,33	18,94	4,00	3,37	3,41	1,05	Fra 24 juni 1946:				
1947/48	241	179	1947....	35,56	20,18	22,03	4,00	3,67	3,78	1,17	4,55	2,65	2,15	2,60	1,10
1947			1947												
Jan.	232	172	Jan. ...	35,45	18,14	20,00	4,00	3,60	3,65	1,05	Fra 16 oktober 1946:				
Feb.	234	172	Feb. ...	35,75	20,00	22,17	4,00	3,60	3,65	1,05	5,35	2,90	2,30	2,90	1,10
Mars	233	174	Mars ...	36,05	21,00	22,83	4,00	3,60	3,65	1,05					
April	232	176	April ...	36,35	21,00	21,00	4,00	3,60	3,65	1,05					
Mai	231	176	Mai	36,50	21,00	21,50	4,00	3,60	3,65	1,05					
Juni	232	177	Juni	36,50	21,00	23,00	4,00	3,60	3,65	1,05					
Juli	253	176	Juli	35,00	20,00	26,66	4,00	3,80	3,90	1,05					
Aug.	253	176	Aug. ...	35,00	20,00	25,00	4,00	3,80	3,90	1,05					
Sept.	246	178	Sept. ...	35,00	20,00	22,33	4,00	3,74	3,90	1,05					
Okt.	239	179	Okt.	35,00	20,00	19,90	4,00	3,60	3,94	1,27					
Nov.	239	179	Nov. ...	35,00	20,00	19,83	4,00	3,66	3,95	1,65					
Des.	241	180	Des.	35,15	20,00	20,17	4,00	3.86	3,95	1,65					
1948			1948												
Jan.	243	174	Jan.	35,45	21,00	21,00	4,00	3,90	3,95	1,65					
Feb.	243	178	Feb.	35,75	21,00	21,50	4,00	3,90	3,95	1,65					
Mars	244	182	Mars ...	36,05	21,00	23,50	4,00	3,90	3,95	1,65					
April	245	183	April ...	36,35	21,00	24,50	4,00	3,90	3,95	1,65					
Mai	245	182	Mai	36,50	21,00	24,50	4,00	3,90	3,95	1,65					
Juni	246	182	Juni	36,50	21,00	25,00	4,00	3,90	3,95	1,65					
Juli	245	182	Juli	41,00	20,00	25,70	4,00	4,35	4,40	1,65					
Aug.	239	180	Aug. ...	41,00	20,00	15,50	4,00	4,35	4,40	1,65					
Sept.	242	179	Sept. ...	41,00	19,67	15,00	4,00	4,24	4,40	1,65					
Okt.	247	181	Okt.	41,00	19,33	15,00	4,00	4,05	4,40	1,65					
Nov.	248	182	Nov. ...	41,00	19,17	15,00	4,00	4,13	4,40	1,65					
Des.	—	—	Des.	41,00	19,17	16,00	4,00	4,30	4.40	1,65					

År	n) Priser på kraftfôr, kunstgjødsel, maskiner og redskap										
	Kraftfôr[5]) [6])				Kunstgjødsel[5])			Maskiner og redskap				
	Maisgrøp	Jordnøttmjøl	Ruggris	Sildmjøl	Kalksalpeter 15,5% N	20 % superfosfat	40 % kaligjødsel	Plog (Norsk 11")	Harv (9 t.)	Slåmaskin (2 h.)	Arbeidskjerre[7])	Høyvogn[7])
	Kr. pr. 100 kg.							Kr. pr. stk.				
1939.....	19,86	23,28	14,28	29,05	15,10	6,78	13,75	176,00	92,00	420,00	175,00	280,00
1941.....	—	—	—	39,05	14,31	10,92	14,67	233,14	140,40	—	253,00	385,00
1942.....	—	—	—	35,15	13,90	11,26	15,00	233,14	140,40	—	253,00	385,00
1943.....	—	—	—	35,15	13,90	—	15,00	233,14	140,40	—	253,00	385,00
1944.....	—	—	—	35,15	13,90	—	15,00	240,13	148,12	815,00	253,00	385,00
1945.....	32,00	39,00	22,50	35,72	13,90	12,00	15,00	240,13	148,12	912,71	253,00	385,00
1946.....	32,00	39,00	22,50	36,00	13,90	12,00	15,00	256,94	155,53	912,71	253,00	385,00
1947.....	31,92	38,92	22,50	35,92	14,60	12,80	15,90	244,00	148,00	1033,00	350,00	550,00
1948.....	31,79	38,79	22,50	35,79	14,35	12,63	15,80	298,50	176,00	1033,00	400,00	650,00

År	o) Hogst av tømmer og ved til salg eller industriell produksjon i m³ fast mål									
	Bartretømmer						Lauvtretømmer	Barved	Lauvved	I alt salgsvirke
	Skurtømmer	Sliperi- og cellulosetømmer	Kubb	Sulfatvirke	Spesialtømmer	Sum bartretømmer				
1939/40 ..	2 710 700	2 260 600	202 400	155 000	102 000	5 430 700	15 800	637 000	511 300	6 594 800
1941/42 ..	2 828 600	1 803 200	147 700	92 500	187 600	5 059 600	45 800	1 859 500	951 000	7 915 900
1942/43 ..	2 245 900	1 539 100	134 700	83 100	167 000	4 169 800	54 500	2 074 500	953 800	7 252 600
1943/44 ..	2 001 700	1 442 900	150 100	98 200	262 200	3 955 100	59 600	1 829 900	678 100	6 522 700
1944/45 ..	1 365 600	907 600	99 000	70 500	95 100	2 537 800	33 600	1 652 200	721 500	4 945 100
1945/46 ..	2 264 700	1 774 300	192 900	120 900	126 500	4 479 300	36 500	1 026 700	409 000	5 951 500
1946/47 ..	2 631 200	2 630 400	359 100	190 400	267 800	6 078 900	50 000	737 300	332 600	7 198 800
1947/48	ca. 2 700 000	ca. 3 100 000			—	6 400 000	—	ca. 1 000 000		ca. 7 400 000

[1]) Etter Landbrukshøgskolens beregning. [2]) Nytt beregningsgrunnlag. 1938/39 = 100. [3]) Fra 1939 de 6 største byer. [4]) Fra 1941 maksimalpriser. [5]) Årsprisen er for kraftfôr gjennomsnittspris av noteringene i «Samvirke»; for kunstgjødsel prisen om våren vedkommende år. [6]) Fra 1 juli 1935 er kraftfôravgift inkludert i prisen. [7]) Nettopriser.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).

År	p) Salg av faste eiendommer i rikets landdistrikter		q) Gjennomsnittlig skyldmarksverdi
	Alle salg		
	Antall	Salgsbeløp 1 000 kr.	Kr.
1930	17 306	133 201	4 543
1931	17 371	125 022	4 239
1932	18 243	122 049	3 936
1933	18 920	139 227	3 971
1934	20 132	129 761	4 247
1935	20 986	144 890	4 683
1936	23 698	164 115	5 099
1937	26 847	179 656	5 318
1938	28 195	182 425	5 617
1939	29 147	201 683	5 879
1940	19 502	171 159	6 304
1941	24 545	222 146	6 865
1942	24 506	201 707	7 418
1943	20 984	136 846	8 245
1944	18 434	122 347	8 161
1945	13 206	91 690	8 524
1946	29 972	220 895	8 178
1947	35 840	365 724	9 184

År	r) Tømmerfløting	
	Antall stokker	Antall m.³
1930	33 359 594	5 320 816
1931	18 097 781	2 736 004
1932	13 314 248	2 016 422
1933	21 178 685	3 332 156
1934	26 118 259	4 144 754
1935	25 754 780	4 022 301
1936	21 692 274	3 372 237
1937	27 906 408	4 183 960
1938	37 335 679	5 630 359
1939	16 625 390	2 222 711
1940	25 104 011	3 356 964
1941	22 753 318	2 998 913
1942	18 735 778	2 571 959
1943	17 790 740	2 376 157
1944	18 733 669	2 451 412
1945	13 604 268	1 732 055
1946	19 624 251	2 657 985
1947	25 850 703	3 467 510

År	s) Priser på tømmer og ved						
	Bartrevirke					Lauvtrevirke	
	Skurtømmer		Sliperi- og celluloselast		Ved	Bjørktømmer	Ved av bjørk, eik og bøk
	Gran	Furu	Gran	Furu			
	Kr. pr. m.³				Pr. favn à 2,4 m.³	Pr. m.³	Pr. favn à 2,4 m.³
					Kr.	Kr.	Kr.
1929	16,23		15,38	11,97	15,48	21,61	22,70
1930	14,26		13,76	9,75	14,80	22,00	21,74
1931	12,44		11,78	8,15	14,96	20,16	20,17
1932	11,61		10,55	7,70	13,60	20,86	19,15
1933	11,77		11,18	8,01	13,15	23,47	17,84
1934	12,30		11,64	7,81	11,66	21,71	17,32
1935	12,36		11,54	7,74	13,81	22,25	18,45
1936	15,66		14,11	9,58	15,80	23,32	20,90
1937	19,41		20,17	12,69	20,11	26,52	25,61
1938	15,73	15,04	13,19	8,45	18,11	26,48	23,94
1939	18,41	17,27	15,60	10,77	20,24	27,98	26,70
1940	19,98	19,11	16,04	11,67	25,37	32,43	35,55
1941	22,28	22,52	18,55	15,64	34,66	45,43	45,14
1942	22,92	23,43	19,87	17,22	34,80	43,75	47,12

VII. Fiskeri og hvalfangst.

År	a) Mengde og verdiutbytte av alle saltvannsfiskerier		b) Utbytte av de viktigste fiskeslag						
			Torsk (skrei- og loddetorsk)						
			Mengde			Samlet verdi	Fiskens bruk		
	1000 tonn	Mill. kr.	Sløyd fisk	Lever	Rogn		Saltet	Hengt	Fersk og hermet.
			1000 tonn	1000 hl	1000 hl	Mill. kr.	1000 tonn	1000 tonn	1000 tonn
1933	1055	69,5	141	159	59	16,6	79	55	6,9
1934	683	67,2	142	161	57	20,8	69	66	7,3
1935	924	77,1	114	137	39	17,5	62	46	6,5
1936	1031	81,3	132	138	43	18,1	56	68	7,8
1937	904	92,3	160	158	63	20,0	80	72	8,5
1938	1065	95,0	162	145	67	26,3	86	68	7,2
1939	1043	100,9	211	190	80	31,4	118	86	7,3
1940	1081	106,1 [1]	158	150	58	27,1	72	47	32,7
1941	811	171,6	140	116	68	42,4	52	43	44,5
1942	755	174,6	117	104	64	43,0	38	23	55,3
1943	643	160,8	92	72	50	34,8	13	10	69,4
1944	648	168,9	119	106	67	47,6	29	14	76,0
1945	756	189,2	97	103	53	43,0	25	19	53,4
1946	850	215,8	185	208	88	64,4	105	51	28,5
1947	1059	295,9	229	225	69	—	130	59	40,0
1948	1300	324,6	134	115	47	—	70	24	39,7

År	b) Utbytte av de viktigste fiskeslag (forts.)							
	Banktorsk (inkl. Islandstorsk)		Fjordtorsk		Sei		Hyse	
	1000 tonn	Mill. kr.	1000 tonn	Mill. kr.	1000 tonn	Mill. kr.	1000 tonn	Mill. kr.
1933	13,3	2,2	12,2	2,0	29,1	2,4	11,1	1,5
1934	13,8	2,3	15,0	2,5	27,2	2,1	13,0	1,8
1935	28,7	4,3	11,9	2,3	39,9	4,1	13,6	1,9
1936	27,8	3,8	12,8	2,5	42,4	3,8	18,2	2,4
1937	35,3	4,4	15,3	3,0	41,9	4,2	20,4	2,7
1938	42,1	6,3	14,2	3,0	36,7	3,6	18,8	2,7
1939	45,3	6,2	14,2	3,3	36,4	3,9	18,6	2,7
1940	4,9	0,8	15,7	4,1	39,3	5,5	11,3	2,2
1941	4,5	1,4	14,7	6,7	38,7	11,8	12,8	4,9
1942	2,1	0,8	18,9	6,6	48,4	15,7	12,8	5,1
1943	6,0	2,2	13,8	6,8	39.9	12,1	9,3	3,8
1944	3,7	1,5	15,1	6,9	28,5	9,4	4,5	2,3
1945	8,0	2,8	14,6	7,2	19,0	7,5	3,5	1,9
1946	8,9	3,4	17,3	7,8	28,9	8,9	9,4	4,3
1947	—	—	—	—	—	—	—	—

År	b) Utbytte av de viktigste fiskeslag (forts.)						
	Lange		Brosme		Bank- og fjordtorsk, sei, hyse, lange og brosme		
					I alt	Herav	
	1000 tonn	Mill. kr.	1000 tonn	Mill. kr.	1000 tonn	Saltet	Fersk
1933	5,2	0,7	4,2	0,4			
1934	6,4	0,8	4,6	0,4			
1935	6,0	0,9	5,2	0,5			
1936	4,2	0,6	5,1	0,5	98	72	26
1937	4,3	0,7	5,1	0,5			
1938	5,0	0,8	5,2	0,5			
1939	5,8	1,0	5,5	0,5			
1940	1,4	0,4	2,0	0,3	—	—	—
1941	2,8	1,5	4,4	1,4	78	9	69
1942	2,3	1,3	3,1	1,2	88	6	82
1943	4,0	2,2	3,8	1,6	77	2	75
1944	3,7	2,1	3,0	1,3	82	—	—
1945	8,6	4,3	2,5	1,0	56	—	—
1946	12,0	5,8	4,9	1,7	81	—	—
1947	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Herav brukt til fiskemjøl (guano) 5 656 tonn

VII. Fiskeri og hvalfangst (forts.).

b) Utbytte av de viktigste fiskeslag (forts.)

År	Vintersild								Småsild							
	I alt		Herav						I alt		Herav					
	1000 hl	Mill. kr.	Iset og frosset for eksport 1000 hl	Saltet 1000 hl	Til olje og mjøl 1000 hl	Til hermetikk 1000 hl	Agn 1000 hl	Fersk innenl. 1000 hl	1000 hl	Mill. kr.	Fersk eksport 1000 hl	Saltet 1000 hl	Til olje og mjøl 1000 hl	Til hermetikk 1000 hl	Agn 1000 hl	Fersk innenl. 1000 hl
1933....	3 298	10,9	811	798	1 322	86	58	76	2 190	4,2						
1934....	1 108	5,8	401	434	95	69	35	58	1 326	3,5						
1935....	4 312	15,8	747	380	2 789	107	48	127	1 488	4,7						
1936....	5 196	16,8	737	522	3 428	150	59	150	1 214	4,8	45	60	974	197	—	119
1937....	3 430	17,8	837	628	1 583	159	75	139	1 333	4,2						
1938....	5 338	20,1	880	283	3 820	116	85	132	1 303	3,7						
1939....	4 435	16,5	1 022	332	2 657	99	94	153	1 320	6,1						
1940....	4 400	27,4	638	387	3 108	93	70	88	2 985	12,4	—	—	—	—	—	—
1941....	2 306	35,7	454	600	1 039	86	36	92	2 334	24,8	219	48	1 778	206	27	56
1942....	2 725	42,6	560	639	1 208	140	47	131	1 565	13,7	167	18	1 222	55	26	77
1943....	2 456	38,9	526	538	1 033	154	41	164	1 145	14,4	329	47	567	88	32	82
1944....	3 227	51,9	652	874	1 172	210	81	238	746	12,3	272	48	157	95	24	150
1945....	3 759	59,3	467	742	2 030	168	51	301	1 336	13,9	1	11	1 112	114	32	67
1946....	3 846	45,5	571	811	2 102	186	81	95	695	6,2	76	31	500	35	45	8
1947....	5 315	80,3	1 021	1 108	2 832	184	104	66	507	6,7	—	—	—	—	—	—
1948....	8 809	131,0	1 310	1 271	5 798	192	157	81	—	—	—	—	—	—	—	—

b) Utbytte av de viktigste fiskeslag (forts.)

År	Feitsild								Brisling							
	I alt		Herav						I alt		Herav					
	1000 hl	Mill. kr.	Fersk eksport 1000 hl	Saltet 1000 hl	Til olje og mjøl 1000 hl	Til hermetikk 1000 hl	Agn 1000 hl	Fersk innenl. 1000 hl	1000 hl	Mill. kr.	Fersk eksport 1000 hl	Saltet 1000 hl	Til hermetikk 1000 hl	Agn 1000 hl	Fersk innenl. 1000 hl	
1933....	1 785	6,2							126	2,3						
1934....	1 129	5,6							54	1,1						
1935....	392	3,2							64	1,2						
1936....	333	2,7	61	65	311	—	—	8	105	2,1						
1937....	199	2,3							91	2,1						
1938....	101	1,2							149	3,5						
1939....	277	3,0							64	1,5						
1940....	476	10,0	—	—	—	—	—	—	147	3,8						
1941....	769	17,8	108	205	406	—	15	35	48	1,5	—	—	48	—	—	
1942....	556	11,7	151	99	224	5	14	63	156	7,3	9	2	145	—	—	
1943....	514	9,2	77	63	257	—	46	71	124	5,8	—	16	93	—	15	
1944....	143	4,1	20	26	3	7	21	66	82	3,8	—	9	64	—	9	
1945....	315	7,8	4	125	110	—	12	64	74	3,6	—	—	68	—	6	
1946....	304	4,9	30	51	184	1	24	14	129	7,6	—	—	123	—	6	
1947....	218	3,9	—	—	—	—	—	—	89	5,0	—	—	89	—	—	

År	b) Utbytte av de viktigste fiskeslag (forts.)								c) Priser på fiskeplassene gj.snitt						d) Hvalfangsten	
	Makrell		Flyndre		Laks		Hummer		Skreisløyd	Vintersild	Småsild	Feitsild	Brisling	Sei	Oljeproduksjon	Verdi av oljer etc.
	1000 tonn	Mill. kr.	1000 tonn	Mill. kr.	1000 tonn	Mill. kr.	1000 tonn	Mill. kr.	pr. 100 kg	pr. hl	pr. hl	pr. hl	pr. hl	pr. 100 kg	1000 fat[1]	Mill. kr.
1933....	7,0	1,7	3,5	1,9	0,7	1,3	1,1	1,9	9,19	3,29	1,93	3,46	18,64	8,31	1 317	53,9
1934....	8,9	1,8	3,7	2,2	0,9	1,6	1,1	2,0	10,68	5,20	2,65	4,98	20,18	7,60	1 253	41,9
1935....	6,1	1,4	3,7	2,3	1,1	1,9	0,9	2,1	12,01	3,66	3,13	8,19	19,44	10,21	1 239	51,0
1936....	7,1	1,6	3,0	1,9	1,1	2,0	1,0	2,4	11,74	3,24	3,92	8,03	20,02	9,06	1 163	69,4
1937....	9,7	2,1	3,0	2,1	1,2	2,3	1,1	2,6	13,01	5,19	3,14	11,77	23,26	9,97	[2])1 057	[2])72,8
1938....	7,3	1,7	3,0	2,0	1,1	2,3	1,0	2,2	13,11	3,76	2,81	11,83	23,29	9,78	[2]) 988	[2])44,6
1939....	6,8	1,9	3,0	2,0	1,1	2,6	1,0	2,1	13,04	3,72	4,64	10,87	23,22	10,82	[2]) 735	[2])37,9
1940....	3,9	1,3	1,0	0,7	0,9	1,7	0,9	2,0	13,50	6,23	4,16	21,03	25,89	13,93	909	—
1941....	4,1	2,7	1,0	1,0	0,8	2,8	0,9	2,6	23,72	15,47	10,61	23,20	31,98	30,54	245	—
1942....	5,9	4,7	1,0	1,2	0,7	2,9	0,6	2,1	29,17	15,65	8,73	21,02	46,67	32,46	65	—
1943....	6,6	5,2	1,1	1,4	0,6	3,3	0,5	1,7	31,09	15,85	12,61	18,00	46,91	30,35	72	—
1944....	3,4	2,8	0,9	1,1	0,6	3,6	0,4	1,5	31,72	16,09	16,50	28,78	46,29	32,82	82	—
1945....	3,2	2,6	0,7	1,0	0,7	4,0	0,6	3,1	34,72	15,79	10,38	24,73	48,33	39,37	149	—
1946....	7,4	5,3	1,4	1,7	0,9	4,9	0,9	4,9	27,17	11,83	8,90	16,07	59,26	30,97	537	ca. 129
1947....	13,0	—	—	—	—	—	—	—	—	12,21	13,25	17,70	—	—	991	ca. 335
1948....	13,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[3])1 051	[3])381,0

[1]) Fat = 1/6 eng. tonn. [2]) Fangsten for de 2 flytende kokerier «Skytteren» og «C. A. Larsen», som var bortleid til Tyskland er ikke tatt med. [3]) Foreløpig tall.

VII. Fiskeri og hvalfangst (forts.).

e) Utførselsmengde

År og måneder	Fersk sild		Fersk fisk				Ferske skalldyr	Salt sild			
	Vintersild	Sommersild	Kveite	Flyndre	Håfisk	Annet		Vintersild	Feitsild og Nordsjøsild	Skjæresild	Krydret sild og saltet Islandsild
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
1927	83 304	6 338	3 221	2 850	797	4 970	1 270	63 938	7 678	3 628	12 423
1928	93 903	8 866	3 646	3 490	1 166	6 465	1 379	63 772	6 087	4 018	8 549
1929	115 795	5 249	3 979	3 121	1 598	8 784	1 547	75 620	7 108	5 084	8 416
1930	106 232	5 166	4 099	3 765	2 722	9 803	1 820	92 003	8 531	3 081	8 809
1931	73 039	2 635	4 448	4 174	3 927	10 742	2 577	55 499	7 057	2 364	14 727
1932	62 982	11 588	5 426	4 699	5 093	12 295	3 398	49 233	7 036	2 091	11 295
1933	87 840	22 811	4 446	3 517	7 652	10 653	3 466	37 742	9 731	1 766	11 169
1934	37 391	25 967	3 178	3 482	6 584	11 677	2 961	19 496	8 227	1 973	12 012
1935	81 824	16 616	3 438	3 453	5 379	11 827	2 840	21 444	6 531	2 423	4 771
1936	80 412	22 018	4 591	2 854	6 013	13 181	2 771	33 545	5 373	1 769	13 315
1937	82 748	13 545	5 579	2 705	7 257	12 734	2 369	25 679	4 996	909	17 271
1938	80 239	15 877	3 081	2 742	6 687	11 259	2 471	17 653	2 364	1 936	12 594
1939	97 495	23 979	2 737	2 502	7 336	20 000	2 513	22 621	3 418	2 110	10 360
1940	62 201	31 381	798	633	1 887	41 016	886	25 549	9 883	4 059	2 109
1941	44 845	25 940	274	172	980	33 917	624	40 350	7 281	1 605	195
1942	56 006	25 113	127	7	758	35 206	131	40 744	5 246	605	106
1943	52 643	33 379	269	2	14	31 359	84	35 537	4 710	18	—
1944	58 814	27 201	34	2	22	32 568	128	51 908	2 144	9	—
1945	44 285	529	46	2	—	13 123	254	19 131	1 397	—	3 669
1946	47 845	7 983	1 321	327	2 831	20 459	1 303	90 314	5 486	180	7 591
1947	79 112	6 277	2 904	868	4 170	42 699	1 801	79 235	3 328	17	12 961
Jan.—okt. 1947	79 061	5 785	2 655	737	3 396	37 153	1 426	62 686	1 988	1	10 295
—»— 1948	125 605	5 326	1 667	513	2 914	38 938	1 381	88 904	744	34	12 410
1946.											
Januar	810	171	70	5	—	207	29	21 947	184	19	94
Februar	11 795	—	20	2	8	641	46	10 448	17	—	300
Mars	31 236	91	21	7	60	1 913	62	3 841	654	8	7
April	523	1	28	6	54	3 277	72	10 905	495	93	—
Mai	3 022	59	68	6	298	1 872	91	13 885	139	—	—
Juni	338	690	56	11	431	2 058	121	12 841	2 480	1	—
Juli	5	918	249	145	211	2 050	147	9 784	168	—	—
August	112	580	87	38	567	2 317	67	1 560	193	—	24
September	4	1 814	140	28	355	1 816	134	212	254	2	2 854
Oktober	—	776	74	12	238	1 955	242	2 781	412	37	3 532
November	—	2 253	321	27	245	713	191	1 834	164	20	468
Desember	—	630	187	40	364	1 640	101	276	326	—	311
1947.											
Januar	263	617	73	10	530	1 612	93	626	510	—	16
Februar	41 181	16	103	20	656	5 103	81	3 512	911	—	5
Mars	7 863	19	88	24	579	4 589	144	1 216	84	—	—
April	8 344	8	159	63	238	5 083	106	2 195	4	1	20
Mai	9 682	2 020	734	38	279	8 122	191	13 801	23	—	53
Juni	11 411	2 241	415	97	123	4 678	123	33 609	37	—	—
Juli	315	6	385	281	184	2 604	167	675	8	—	436
August	—	226	393	110	454	1 841	196	40	—	—	1 605
September	3	235	258	52	268	1 497	150	948	—	—	3 849
Oktober	—	397	47	43	87	2 024	175	6 063	411	—	4 312
November	—	397	128	74	490	1 723	180	8 295	138	3	1 998
Desember	50	96	120	58	284	3 823	195	8 255	1 202	13	667
1948.											
Januar	27 101	—	188	28	1 149	4 496	123	2 110	152	—	121
Februar	46 824	—	207	45	376	9 988	151	342	72	1	56
Mars	29 882	—	63	33	130	2 978	108	8 549	20	13	8
April	20 660	825	240	36	128	4 136	200	32 824	—	—	10
Mai	1 095	3 210	296	14	145	2 119	139	23 095	—	—	4
Juni	38	178	285	43	202	6 330	147	10 532	5	—	10
Juli	5	791	194	210	82	1 867	172	186	8	—	60
August	—	106	75	45	239	1 949	90	1 025	7	—	94
September	—	119	78	34	357	2 300	139	5 442	4	5	6 103
Oktober	—	97	41	25	106	2 775	112	4 799	476	15	5 944
November	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Desember	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

VII. Fiskeri og hvalfangst (forts.).

År og måneder	e) Utførselsmengde (forts.)				Utførselsverdi av sild og fisk i alt	f) Prisnoteringer				
	Tørrfisk	Klippfisk	Saltet rogn	Annet saltet og røykt		Rundfisk[1])		Klippfisk[4])	Storsild,[6]) eksportpakket	Vårsild,[7]) eksportpakket
						Prima[2])	Sekunda[3])	Nr. 1[5])		
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Mill. kr.	Kr. pr. vekt (20 kg)			Kr. pr. tønne (110 kg)	Kr. pr. tønne (115 kg)
1928	37 034	40 965	9 827	4 570	99,2	16,23	14,28	14,51	16,58	14,50
1929	38 069	48 537	9 033	14 357	111,3	15,31	14,24	13,14	13,78	—
1930	31 821	45 945	10 766	10 087	107,0	16,50	14,45	10,89	16,10	15,42
1931	21 754	30 218	7 551	6 338	71,5	16,28	13,90	8,26	16,10	10,67
1932	32 774	40 174	7 835	8 178	76,7	12,38	9,36	7,70	13,80	14,91
1933	26 484	32 642	8 570	6 032	75,3	14,02	11,15	9,57	12,94	10,28
1934	22 761	36 039	7 869	7 668	70,2	15,11	13,22	9,64	—	10,69
1935	22 042	35 021	7 410	6 681	75,3	—	15,20	9,86	13,45	11,30
1936	19 815	36 053	5 206	4 866	77,1	—	—	10,00	—	14,58
1937	33 782	38 621	5 834	10 945	93,4	—	—	11,00	—	—
1938	26 002	41 438	5 745	7 998	84,6	—	—	12,54	16,48	[8]) 13,47
1939	21 826	33 736	6 261	12 600	85,9	—	—	13,09	—	16,87
1940	9 892	19 249	7 194	15 867	80,1	—	—	—	—	—
1941	12 106	21 295	4 925	12 879	135,3	28,77	26,77	31.60	59,21	55,05
1942	4 871	578	3 383	13 779	122,9	37,95	36,45	31,67	59,71	55,42
1943	1 924	111	1 686	4 478	104,5	41,85	41,85	32,07	61,52	57,28
1944	1 134	700	1 532	4 667	123,3	43,20	43,20	32,40	61,52	57,28
1945	3 083	50	3 095	3 729	72,9	43,20	43,20	32,40	61,44	57,28
1946	12 602	27 268	4 895	37 246	253,1	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
1947	13 503	45 335	5 177	12 326	323,6	52,00	52,00	37,00	66,76	66,56
Jan.—okt. 1947	11 240	37 304	4 430	10 726	273,8	—	—	—	—	—
—»— 1948	9 070	30 356	4 995	4 892	279,2	—	—	—	—	—
1946										
Jan.	841	2 487	—	543	21,3	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Feb.	328	1 107	12	113	13,7	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Mars	573	971	1	220	17,7	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
April	481	1 020	308	1 841	17,5	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Mai	600	1 467	921	13 667	33,8	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Juni	108	481	647	10 531	26,2	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Juli	23	4 853	8	4 539	26,0	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Aug.	1 015	4 185	1 379	1 508	18,1	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Sept.	2 291	3 604	—	309	22,4	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Okt.	1 907	2 722	1 076	1 000	22,2	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Nov.	3 028	783	108	965	16,1	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
Des.	1 404	3 590	235	1 998	18,2	50,00	50,00	33,60	59,00	59,00
1947										
Jan.	444	2 111	26	1 440	13,2	52,00	52,00	—	—	—
Feb.	848	1 759	3	1 226	30,8	52,00	52,00	—	64,50	—
Mars	631	3 012	—	538	19,2	52,00	52,00	37,00	64,50	64,50
April	647	773	100	924	16,6	52,00	52,00	37,00	64,50	64,50
Mai	93	579	1 164	2 889	31,0	52,00	52,00	37,00	65,10	64,50
Juni	140	4 537	246	716	44,3	52,00	52,00	37,00	66,10	65,50
Juli	285	7 597	250	229	24,9	52,00	52,00	37,00	67,10	66,50
Aug.	1 088	6 418	749	44	24,6	52,00	52,00	37,00	68,10	67,50
Sept.	2 222	6 711	1 416	1 726	33,7	52,00	52,00	37,00	69,10	68,50
Okt.	4 840	3 809	477	995	35,5	52,00	52,00	37,00	69,70	69,10
Nov.	1 035	2 837	626	1 080	22,4	52,00	52,00	37,00	70,30	69,70
Des.	1 229	5 193	121	520	27,5	52,00	52,00	37,00	70,90	70,30
1948										
Jan.	1 337	4 591	101	268	33,1	52,00	52,00	37,00	64,50	64,50
Feb.	1 608	2 344	902	119	37,8	52,00	52,00	37,00	64,50	64,50
Mars	904	2 310	41	949	29,6	52,00	52,00	37,00	64,50	64,50
April	486	2 492	52	241	40,3	52,00	52,00	37,00	64,50	64,50
Mai	206	3 713	323	1 270	29,5	52,00	52,00	37,00	65,10	64,50
Juni	271	3 152	1 235	114	24,5	52,00	52,00	37,00	66,10	65,50
Juli	21	2 566	726	84	12,2	52,00	52,00	37,00	67,10	66,50
Aug.	928	3 428	841	132	16,0	52,00	52,00	37,00	68,10	67,50
Sept.	1 789	2 403	159	295	26,1	52,00	52,00	37,00	69,10	68,50
Okt.	1 523	3 357	615	1 420	30,0	52,00	52,00	37,00	69,70	69,10
Nov.	—	—	—	—	—	52,00	52,00	37,00	70,30	69,70
Des.	—	—	—	—	—	52,00	52,00	37,00	70,90	70,30

[1]) Fra 1940 er prisene meddelt av Norges Tørfiskeksportørers Landsf. Tidligere noteringer på Bergen Børs. [2]) Før 1941 alminnelig hollender. [3]) Før 1941 samfengt (italiener). [4]) Fra 1941 er prisene meddelt av De norske Klippfiskeksportørenes Landsf. Tidligere noteringer på Kristiansund Børs. [5]) Før 1941 klippfisk, Nordmøre. [6]) Fra 1941 er prisene meddelt av Saltsildeksportørenes Landsf. Tidligere noteringer på Bergen Børs. [7]) Fra 1941 er prisene meddelt av Saltsildeksportørenes Landsf. Tidligere noteringer på Haugesund Børs. [8]) For februar 1938 gjelder noteringene 110 kg.

VIII. Industri. Hovedoversikt.

År	Alle grupper	Malm- og metall-utvinning	Jord- og steinindustri	Jern- og metallindustri	Kjemisk og elektrokjemisk industri	Olje- og fettindustri	Gassverk	Treindustri	Tremasse-, cellulose- og papirindustri	Lær- og gummivareindustri	Tekstilindustri	Bekledningsindustri	Nærings- og nytelsesmiddelindustri	Polygrafisk industri og bokbinderier
a) Utførte timeverk i alt, mill.[1])														
1937	319	27	16	83	10	6	2	27	39	7	29	28	32	13
1938	314	29	15	84	10	6	2	27	33	7	27	29	31	14
1939	322	28	16	86	11	6	1	28	35	7	29	30	31	14
1940	297	22	13	83	10	6	1	34	26	6	26	29	30	11
1941	316	23	17	94	11	6	1	41	29	6	23	23	28	14
1942	312	23	16	95	13	6	1	40	28	6	22	19	28	15
1943	309	24	17	95	13	6	1	37	26	6	23	20	27	14
1944	293	25	17	91	10	6	1	34	23	6	21	19	26	14
1945	274	15	13	88	12	6	1	29	23	6	20	20	27	14
1946	348	17	17	111	13	6	1	38	34	9	26	27	32	17
b) Verdi av bruttoproduksjon[2]), mill. kr.[1])														
1937	2128	217	56	390	114	111	9	142	310	46	148	108	422	55
1938	2139	238	54	410	125	111	10	141	278	43	130	109	430	60
1939	2327	250	66	449	146	109	10	158	287	50	156	119	464	63
1940	2488	224	66	491	138	129	12	230	254	61	170	149	509	55
1941	2702	197	85	603	165	125	12	287	294	56	164	139	503	72
1942	2617	201	83	601	168	116	13	272	269	59	162	114	476	83
1943	2736	237	89	600	183	113	12	251	255	63	183	123	545	82
1944	2590	227	90	559	146	104	13	219	221	67	169	122	572	81
1945	2391	84	67	541	165	101	4	191	250	55	159	118	566	90
1946	4274	220	125	886	255	197	13	323	594	105	277	216	942	120
c) Bearbeidelsesverdi[3]), mill. kr.[1])														
1937	1016	102	41	212	68	26	6	54	121	21	57	53	217	38
1938	1043	112	39	238	77	30	6	49	95	21	55	55	225	41
1939	1153	120	47	249	90	34	6	59	113	25	68	60	240	42
1940	1243	110	45	273	84	40	5	93	98	32	77	69	281	36
1941	1378	102	53	338	99	32	4	128	123	26	77	67	282	47
1942	1384	94	55	362	100	34	6	122	115	27	75	60	278	56
1943	1502	114	60	376	114	34	5	120	107	31	87	65	332	57
1944	1457	113	61	369	87	33	5	107	81	33	78	66	366	58
1945	1382	37	45	366	107	23	1	95	108	28	74	64	369	65
1946	2272	92	82	531	148	63	3	143	260	51	115	104	595	85
d) Produksjonsindeks (1938 = 100)[4])														
1937	100,4	87,9	108,6	97,1	93,5	88,7	96,2	101,5	123,7	118,5	110,0	100,7	98,9	95,3
1938	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1939	107,1	100,6	115,0	104,0	111,1	99,8	101,2	113,6	117,7	113,1	113,6	105,0	104,7	102,0
1940	92,7	67,6	89,4	98,0	91,3	84,9	96,1	122,2	74,8	93,3	100,4	105,1	103,4	84,0
1941	90,1	57,1	106,8	110,0	90,8	69,1	81,9	130,6	74,2	68,6	67,6	70,8	96,3	98,0
1942	82,0	50,2	108,5	105,0	83,3	66,2	77,2	115,7	63,1	67,7	59,6	49,2	84,8	94,0
1943	77,9	53,1	111,7	90,0	92,6	60,9	82,6	95,2	55,4	61,5	69,8	53,6	84,7	88,0
1944	63,8	48,0	94,1	65,0	59,4	52,9	81,5	81,1	45,6	72,4	63,1	43,8	80,2	73,0
1945	56,9	18,5	62,7	57,0	78,3	40,1	28,1	69,4	46,5	53,7	64,0	45,6	78,3	75,0
1946	97,2	47,5	111,4	109,0	104,5	70,0	77,8	113,6	91,8	110,6	101,1	80,8	114,9	102,0

[1]) Omfatter stort sett bedrifter hvor det ble utført minst 12 000 timeverk i året. [2]) Verdi av produksjon for egen regning (også av halvfabrikata som garn, cellulose, skurlast) + godtgjørelse for reparasjons- og leiearbeid. [3]) Verdi av bruttoproduksjon fratrukket verdi av råstoffer, brensel og hjelpestoffer, emballasje, elektrisk kraft og bortkontrahert arbeid. [4]) Omfatter 96 pst. av produksjonsmengden i bedrifter med minst 12 000 timeverk i året. Gammel beregning for årene til og med 1934, og ny beregning for årene fra og med 1935.

År og måneder	Produksjonsindeks for industrien. Beregnet for samme antall arbeidsdager i hver måned. (1938 = 100)											
	Hele industrien	Produksjonsmiddelindustri			Konsumsjonsindustri			Eksportindustri i alt	Hjemmeindustri i alt	Malm- og metallutvinning	Jern- og metallindustri	Kjemisk og elektrokjemisk industri
		i alt	for eksportmarked	for hjemmemarked	i alt	for eksportmarked	for hjemmemarked					
1938	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1939	106,6	104,7	99,8	108,2	110,4	119,0	108,4	103,3	108,1	102,6	107,1	106,7
1940	94,6	91,4	73,7	102,6	101,1	79,6	106,0	74,7	103,9	69,7	107,6	80,1
1941	94,6	95,9	74,8	109,1	91,9	72,4	96,3	74,3	104,1	57,8	122,6	76,7
1942	83,0	86,5	62,8	101,8	75,6	56,0	80,1	61,5	93,4	52,2	115,8	71,2
1943	81,3	84,9	63,2	98,9	73,6	53,3	78,2	61,4	90,8	57,7	112,8	72,2
1944	76,1	77,9	55,3	92,6	72,3	50,4	77,3	54,4	86,6	53,2	105,1	67,1
1945	68,9	68,6	40,9	86,6	69,4	60,6	71,5	44,5	80,7	19,8	102,0	77,0
1946	100,4	98,8	61,5	123,0	103,4	99,4	104,4	68,4	115,7	52,3	139,3	93,7
1947	115,0	116,4	74,0	143,8	111,8	117,2	110,5	82,0	130,9	70,3	159,9	97,7
1945												
Jan.	67,1	70,6	49,2	84,6	59,5	36,5	64,9	46,8	76,9	36,2	103,9	75,8
Feb.	72,6	72,9	51,0	87,1	71,8	83,3	69,2	57,0	80,1	31,7	106,9	73,5
Mars	68,0	67,1	39,1	85,1	70,0	81,3	67,5	46,9	78,3	25,2	104,5	54,0
April	65,9	68,1	43,0	84,2	61,5	36,9	67,2	41,8	77,6	21,2	103,0	69,6
Mai	59,7	61,3	36,9	77,0	56,2	25,9	63,1	34,8	71,6	10,2	94,7	81,1
Juni	65,7	64,7	35,8	83,5	67,7	50,1	71,7	38,4	78,9	9,3	95,8	79,2
Juli	45,9	44,4	31,0	53,0	49,0	55,8	47,4	35,5	50,8	4,8	64,0	72,7
Aug.	64,8	63,3	32,7	83,1	68,0	60,3	69,7	37,8	77,9	9,2	94,8	74,2
Sept.	74,5	74,6	37,0	99,0	74,4	61,2	77,4	41,4	90,6	14,5	113,5	78,3
Okt.	80,0	77,5	40,3	101,5	85,1	88,1	84,4	49,1	94,9	20,1	114,9	83,4
Nov.	83,8	80,9	44,4	104,6	89,7	83,8	91,0	51,7	99,4	22,6	118,6	87,8
Des.	79,0	78,3	50,3	96,4	80,4	64,3	84,2	52,9	91,6	33,3	109,2	94,8
1946												
Jan.	83,5	83,0	52,3	102,8	84,4	65,9	88,7	54,7	97,3	36,2	117,6	91,2
Feb.	96,5	90,5	59,7	110,6	108,9	145,4	100,4	75,5	106,6	37,9	125,2	89,1
Mars	99,3	95,7	63,9	116,1	106,7	122,4	103,2	74,7	111,1	44,4	131,4	95,3
April	99,8	99,6	60,8	124,7	99,8	69,4	106,8	62,4	117,6	50,7	146,1	97,2
Mai	104,4	101,7	59,6	128,9	109,7	86,7	114,9	64,5	123,5	49,9	149,1	99,3
Juni	106,0	100,9	60,1	127,2	116,9	117,0	116,8	70,5	123,1	57,4	144,2	100,1
Juli	74,9	70,8	53,5	82,1	82,9	99,0	79,3	61,8	81,0	43,1	92,7	87,5
Aug.	101,6	99,9	61,5	124,8	104,7	96,8	106,5	68,0	117,7	55,3	138,5	84,1
Sept.	107,9	108,5	63,0	137,8	116,5	96,6	109,5	69,3	126,6	57,0	154,7	86,8
Okt.	108,1	108,9	65,5	136,9	106,1	100,6	107,5	72,0	125,4	62,7	152,2	89,9
Nov.	114,6	117,3	68,8	148,7	108,7	98,0	111,2	74,1	134,1	66,4	165,6	101,5
Des.	108,1	109,3	68,8	135,5	105,4	94,9	107,6	73,5	124,7	66,4	154,1	102,1
1947												
Jan.	109,2	111,1	68,3	138,8	105,2	104,6	105,3	74,9	125,8	68,0	156,4	98,1
Feb.	118,7	118,3	77,2	144,9	119,5	188,5	103,6	97,8	128,8	66,2	164,0	99,7
Mars	113,7	116,0	74,2	143,0	108,7	102,3	110,1	79,5	130,2	62,4	165,4	97,8
April	113,8	117,7	76,7	144,4	105,2	90,5	108,5	79,3	130,4	72,2	166,6	110,3
Mai	122,5	122,6	70,6	156,1	122,1	113,8	124,1	78,6	143,7	79,1	173,8	85,6
Juni	121,9	120,3	77,2	148,1	125,4	142,3	121,4	89,2	137,8	74,5	161,8	106,4
Juli	78,8	83,2	68,1	93,1	69,2	90,1	64,3	72,2	81,9	60,8	102,5	90,6
Aug.	120,2	121,0	80,8	147,1	118,3	113,1	119,5	86,8	136,4	73,3	161,9	101,8
Sept.	120,0	121,0	71,3	153,2	117,9	115,8	118,4	79,5	139,6	70,6	165,1	93,1
Okt.	122,2	124,9	77,5	155,5	116,5	112,5	117,4	84,1	140,7	72,2	168,7	105,0
Nov.	123,5	125,6	76,5	157,4	118,9	131,3	116,1	86,5	141,2	73,7	171,7	98,8
Des.	115,0	114,9	69,3	144,5	114,6	101,2	117,7	75,3	134,0	70,5	160,9	84,9
1948												
Jan.	116,8	118,0	69,4	149,5	113,7	127,8	110,5	80,2	134,3	70,2	167,5	79,5
Feb.	132,0	133,7	90,7	161,6	128,2	178,2	116,8	106,7	144,2	73,3	181,5	84,7
Mars	128,7	133,3	92,0	160,1	118,6	101,9	122,5	93,7	145,5	79,1	174,6	94,1
April	129,6	133,5	85,4	164,7	121,1	104,1	125,0	88,8	149,2	79,8	179,7	67,6
Mai	138,7	141,5	99,9	168,6	132,5	135,6	131,7	106,4	154,3	91,4	181,0	129,0
Juni	133,7	134,0	86,7	164,5	132,8	141,9	130,7	96,9	151,4	76,3	177,1	113,1
Juli	79,7	78,7	71,5	83,2	81,7	91,5	79,5	75,3	81,8	58,2	84,9	103,1
Aug.	122,8	126,1	82,6	154,3	115,7	119,0	114,9	89,3	139,0	69,6	161,6	117,0
Sept.	130,0	134,3	83,6	167,2	120,6	114,2	122,0	89,2	149,6	83,5	176,6	100,2
Okt.	128,0	131,1	76,1	166,7	121,2	122,4	120,9	84,6	148,9	88,2	179,5	64,1
Nov.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Des.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

År og måneder	Produksjonsindeks (forts.).						Produksjon ved elektrisitetsverk på 1000 kW og over			
	Tremasse-, cellulose- og papirindustri	Tekstilindustri	Skotøyfabrikker	Hermetikkfabrikker	Annen nærings- og nytelsesmiddelindustri	Andre industrier	El.verk knyttet til elektrokj. og -metallurg. ind.	El.verk knyttet til annen ind.	El.verk vesentlig knyttet til den alm. el.-forsyning	I alt
							Mill. kWh.			
1938	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	4 717	592	4 329	9 638
1939	110,5	114,1	111,5	95,9	105,9	104,4	5 022	653	4 535	10 210
1940	75,5	94,1	114,4	85,1	110,3	94,6	3 871	540	4 285	8 696
1941	78,2	73,8	80,9	77,6	108,5	91,3	3 468	606	4 888	8 962
1942	59,5	68,7	58,9	65,0	86,7	77,0	3 623	615	5 378	9 616
1943	53,9	72,1	69,8	64,8	82,9	71,4	4 257	651	6 048	10 956
1944	43,3	68,3	78,2	67,9	78,5	69,6	4 079	663	6 308	11 050
1945	38,3	61,5	71,7	70,9	79,1	53,8	3 238	599	6 008	9 845
1946	65,9	85,8	94,7	75,7	114,1	86,7	4 103	769	6 389	11 261
1947	86,0	107,7	99,4	97,1	116,8	102,6	4 378	707	6 175	11 260
1945										
Januar	42,9	64,9	72,4	8,2	65,5	36,0	347	63	627	1 037
Februar	41,8	67,6	73,7	195,4	68,4	54,8	293	57	555	905
Mars	34,8	61.6	76,3	181,3	75,8	48,8	260	57	583	900
April	34.0	57,6	77,0	30,3	80,3	47,2	251	51	566	868
Mai	23,8	55,0	60,4	0,6	72,3	43,5	233	48	509	790
Juni	35.2	70,5	78,0	23,3	79,6	55,7	224	51	434	709
Juli	24,9	29,5	25,3	97,8	71,5	26.2	214	46	354	614
August	35,4	58,0	77,9	54,5	77,9	56,9	238	41	420	699
September	34,7	65,6	82,3	58,9	78,1	69,8	262	39	458	759
Oktober	46.5	71,7	82,0	117,3	86,7	69,2	291	51	488	830
November	53,6	75,2	83,7	76,6	94,7	74,1	295	48	506	849
Desember	51,7	60,7	71,1	6,3	98,6	63,6	330	47	508	885
1946										
Januar	58,2	76,5	89,5	9,2	90,7	68,7	350	53	518	921
Februar	61,4	83,6	93,4	269,8	105,4	88,2	318	51	463	832
Mars	61,3	85,5	96,6	188,5	110,7	88,9	350	61	533	944
April	54,0	80,6	96,5	6,6	121,5	79,3	324	63	541	928
Mai	62,9	88,3	106,1	20,9	126,9	85,2	318	66	537	921
Juni	62,2	88,4	107,6	113,5	129,2	86,5	310	61	502	873
Juli	53,8	42,5	45,3	133,1	107,0	54,6	314	61	437	812
August	72,0	89,6	98,2	53,3	111,9	93,0	340	67	467	874
September	76,8	98,9	107,7	27,5	117,6	98,1	340	70	506	916
Oktober	77,1	101,6	102,5	44,0	112,6	99,4	377	74	610	1 061
November	77,6	105,6	105,3	20,9	115,7	104,6	377	69	620	1 066
Desember	72,9	88,2	87,6	21,2	120,2	93,3	385	73	655	1 113
1947										
Januar	82,2	106,0	102,3	32,5	106,7	96,1	397	77	687	1 161
Februar	77,3	109,5	98,8	354,1	102,3	110,6	369	65	617	1 051
Mars	71,0	105,9	104,3	78,5	115,0	104,4	394	63	547	1 004
April	78,8	108,2	104,5	5,5	112,0	95,1	353	63	526	942
Mai	94,7	114,5	107,0	49,9	139,6	105,5	337	69	522	928
Juni	93,9	116,9	118,3	156,5	133,6	102,6	368	65	501	934
Juli	79,0	56,9	36,5	65,0	76,2	61,7	360	59	432	851
August	96,4	110.5	102,8	82,2	135,3	103,8	365	55	434	854
September	89,3	116,6	111,5	77,1	124,5	113,0	336	46	429	811
Oktober	92,5	120,5	102,5	79,5	116,1	116,7	369	50	491	910
November	91,1	125,0	105,9	136,2	111,9	117,5	367	50	485	902
Desember	85,2	101,6	98,0	47,9	128,2	104,2	363	45	504	912
1948										
Januar	85,0	116,5	108,7	148,4	101,8	110,7	355	48	522	925
Februar	93,1	131,4	111,5	313,1	108,8	138,0	342	49	484	875
Mars	89,3	125,7	106,5	36,0	124,0	141,1	364	55	517	936
April	102,0	134,8	117,3	14,8	124,5	141,2	334	77	606	1 017
Mai	107,6	132,8	120,8	119,9	136,8	130,5	424	71	574	1 069
Juni	105,2	134,5	121,5	144,5	136,7	124,6	397	66	581	1 044
Juli	74,8	44,0	32,0	88,0	110,3	69,3	377	59	493	929
August	101,0	126,0	116,8	83,7	116,1	118,0	390	68	491	949
September	107,2	136,1	117,3	57,6	118,5	127,4	365	77	610	1 052
Oktober	108,4	131,9	119,9	81,2	112,1	129,3	339	80	713	1 132
November	—	—	—	—	—	—	437	81	700	1 218
Desember	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

IX. Gruvedrift og steinindustri.

a. Produksjon

År	Svovelkis	Jernmalm og titanjernstein	Koppermalm	Gatestein	Kantstein og fortausheller	Sement
	1000 tonn					
1935	894	803	25,8	74,5	42,4	263,1
1936	1 032	914	27,2	80,6	32,6	300,7
1937	1 048	1 076	30,7	84,9	32,0	320,5
1938	1 028	1 474	35,1	52,6	24,7	331,6
1939	1 025	1 395	32,2	48,7	15,6	390,3
1940	762	667	25,2	18,1	4,9	337,8
1941	933	628	31,9	36,2	18,4	312,8
1942	822	345	22,2	34,0	7,8	373,6
1943	809	285	21,2	18,6	4,3	311,2
1944	750	328	20,3	16,3	3,4	320,2
1945	247	107	9,8	21,9	2,9	141,8
1946	540	113	15,7	20,5	2,9	436,2

b. Utførselsmengde

År	Svovelkis	Jernmalm og -konsentrat	Koppermalm og kopperkonsentrat	Gatestein	Kantstein og fortausheller	Sement
	1000 tonn					
1932	475	343	13,1	59,4	30,4	61,9
1933	576	481	13,2	62,0	43,5	60,9
1934	657	683	14,7	80,7	71,0	66,3
1935	601	786	14,4	41,2	36,4	46,8
1936	746	995	18,1	63,0	25,5	42,7
1937	677	1 026	21,9	47,2	28,0	44,2
1938	655	1 497	21,7	27,7	17,5	49,2
1939	654	1 182	15,9	5,2	11,0	24,0
1940	404	239	17,3	2,2	1,3	8,2
1941	617	505	25,5	18,5	6,2	0,1
1942	545	568	15,4	14,7	3,1	—
1943	527	342	25,6	8,3	2,5	—
1944	472	243	33,9	2,0	0,3	—
1945	116	44	5,9	0,4	0,6	12,1
1946	330	5	13,2	4,0	1,8	26,7
1947	398	51	15,0	8,1	3,1	0,8
Jan.-okt. 1947	309	33	12,7	6,3	3,0	—
» 1948	392	140	10,7	18,3	2,6	13,0

c. Utførselsverdi

År	Svovelkis	Jernmalm	Alle utførte malmer	Gatestein	Kantstein og fortausheller	Sement
	Mill. kr.					
1932	7,10	4,59	15,76	1,38	1,22	1,50
1933	8,33	6,43	19,98	1,13	1,48	1,43
1934	9,17	8,94	23,32	1,41	2,26	1,31
1935	8,64	10,80	27,37	0,78	1,24	0,86
1936	11,26	13,63	35,09	1,35	1,11	0,77
1937	11,86	14,88	38,52	1,03	1,27	0,84
1938	11,52	25,80	49,14	0,70	0,87	1,08
1939	12,58	20,75	44,61	0,15	0,53	0,50
1940	9,40	5,58	26,05	0,06	0,04	0,27
1941	15,94	12,50	40,83	0,63	0,38	0,01
1942	16,20	16,96	49,10	0,55	0,24	—
1943	17,60	8,82	46,58	0,30	0,15	—
1944	16,75	7,93	51,34	0,07	0,02	—
1945	4,79	1,49	13,55	0,01	0,04	0,75
1946	10,99	0,11	20,22	0,15	0,11	1,68
1947	17,22	1,56	32,37	0,40	0,32	0,08
Jan.-okt. 1947	13,38	0,91	25,40	0,31	0,31	—
» 1948	18,22	4,67	34,87	1,00	0,27	1,15

X. Elektro-metallurgisk industri.

a. Produksjon

År	Ferrolegeringer	Aluminium, rå	Nikkel	Sink	Kopper	Rujern
	1000 tonn					
1935	98,3	15,0	5,89	45,0	8,44	32,4
1936	134,6	15,4	6,11	45,0	8,37	32,7
1937	145,2	23,0	6,74	41,3	8,30	36,1
1938	135,6	29,0	8,47	46,5	10,55	38,1
1939	147,2	31,1	9,12	45,9	10,46	43,6
1940	110,2	27,8	3,73	17,2	6,73	37,4
1941	73,8	17,5	1,37	6,5	5,02	49,5
1942	62,2	20,5	0,95	7,7	4,60	48,6
1943	97,2	23,5	0,87	15,4	2,01	47,7
1944	85,1	20,0	1,47	11,8	0,94	38,6
1945	19,1	4,6	1,56	9,2	1,69	31,8
1946	62,3	16,7	5,19	30,2	7,55	73,1

b. Utførselsmengde

År	Ferrolegeringer	Aluminium, rå	Nikkel	Sink	Kopper rått	Svovel
	1000 tonn					
1932	58,7	13,6	4,09	37,8	4,07	46,9
1933	88,3	15,2	3,43	45,7	5,46	59,9
1934	91,2	14,1	5,63	42,3	6,48	64,8
1935	107,6	14,6	5,77	42,1	6,73	66,2
1936	130,7	15,1	6,04	43,2	7,48	64,8
1937	147,2	21,6	6,86	37,2	6,44	97,2
1938	101,2	28,6	7,44	44,4	8,73	76,6
1939	146,7	24,1	9,04	39,8	7,39	83,7
1940	87,6	29,1	4,12	11,4	3,82	73,1
1941	80,2	16,5	1,43	5,5	4,66	77,6
1942	53,0	17,7	0,91	3,3	3,75	56,8
1943	79,5	21,2	0,73	14,3	1,97	81,3
1944	69,0	17,5	1,22	9,4	0,38	59,4
1945	14,5	2,8	1,19	7,2	0,35	18,6
1946	41,7	9,6	4,53	24,3	6,62	61,7
1947	81,3	16,6	7,53	24,0	6,29	72,4
Jan.-okt. 1947	67,4	14,6	6,34	20,6	4,86	54,3
» 1948	97,8	16,7	6,04	26,5	7,03	39,1

c. Utførselsverdi

År	Ferrolegeringer	Aluminium, rå	Nikkel	Sink	Kopper rått	Svovel
	Mill. kr.					
1932	11,5	21,9	15,7	11,0	2,26	4,96
1933	20,8	25,1	12,8	15,0	3,38	5,49
1934	21,5	23,6	18,8	12,5	3,82	4,57
1935	28,7	24,2	20,4	12,5	4,34	5,08
1936	33,4	25,3	21,8	13,5	5,70	4,73
1937	43,7	31,3	22,7	17,6	7,29	6,72
1938	31,8	43,6	24,4	14,7	7,35	5,65
1939	46,1	37,1	29,3	14,3	7,29	6,49
1940	48,1	54,3	14,2	6,7	4,46	7,97
1941	44,3	34,9	5,9	4,1	6,32	9,20
1942	29,2	37,8	4,7	2,5	6,47	8,31
1943	53,5	48,4	3,8	15,4	4,15	12,49
1944	50,0	38,2	6,6	12,3	0,52	9,29
1945	9,6	6,7	5,7	8,6	0,48	3,50
1946	28,9	18,0	16,7	24,8	9,17	8,84
1947	64,4	29,6	26,3	30,1	13,09	11,28
Jan.-okt. 1947	52,9	25,8	22,3	25,8	9,84	8,37
» 1948	85,0	31,2	21,6	40,1	16,69	6,59

XI. Kjemisk og elektrokjemisk industri.

Produksjon

År	Kalksalpeter m. v.[1])	Natriumnitrat[2])	Kalsiumkarbid	Cyanamid	Sprengstoff og fyrstikker
	1000 tonn				
1935	430	37,3	34,2	35,0	7,2
1936	404	11,7	36,1	34,3	7,3
1937	402	29,2	39,5	37,1	8,6
1938	436	21,4	51,2	45,6	8,4
1939	449	34,0	70,9	32,9	9,2
1940	393	18,7	27,3	22,8	8,3
1941	354	—	20,8	59,5	10,5
1942	321	0,87	29,0	34,1	11,7
1943	499	2,6	29,4	47,7	9,1
1944	233	—	20,3	51,8	8,5
1945	485	2,9	11,4	13,1	5,9
1946	530	3,4	11,1	28,8	7,2

Utførselsmengde

År	Kalksalpeter m. v.	Natriumnitrat	Kalsiumkarbid	Cyanamid	Sprengstoff og fyrstikker
	1000 tonn				
1932	312	63,6	22,7	24,2	1,0
1933	398	59,2	24,3	17,2	1,3
1934	389	48,6	29,3	23,5	1,5
1935	354	28,1	33,4	34,5	1,4
1936	428	19,7	33,3	29,8	1,6
1937	354	38,0	38,6	34,2	2,1
1938	404	12,6	44,8	40,0	2,2
1939	406	37,7	65,8	27,3	2,2
1940	318	7,9	23,1	16,3	0,4
1941	312	4,2	12,3	55,8	0,2
1942	286	1,5	9,0	25,2	—
1943	286	0,4	12,9	48,0	—
1944	213	0,9	9,8	30,6	—
1945	378	2,4	2,7	4,7	0,2
1946	428	2,3	7,9	32,6	0,7
1947	391	4,0	16,4	43,3	1,0
Jan.-okt. 1947	340	3,0	13,9	33,2	0,5
» 1948	301	1,9	12,9	23,9	0,8

Utførselsverdi

År	Kalksalpeter m. v.	Natriumnitrat	Kalsiumkarbid	Cyanamid	Sprengstoff og fyrstikker
	Mill. kr.				
1932	35,9	10,11	3,65	1,93	1,24
1933	49,2	8,59	3,92	1,53	1,47
1934	44,0	5,77	4,68	2,26	1,81
1935	39,2	3,71	5,23	3,25	2,02
1936	47,9	2,42	5,27	2,73	2,15
1937	40,4	4,21	5,92	3,35	3,29
1938	49,1	1,50	6,93	4,15	2,55
1939	50,3	4,60	10,48	2,96	2,54
1940	45,2	1,07	4,54	2,36	1,18
1941	48,5	0,73	3,11	10,28	0,97
1942	47,4	0,41	2,82	4,77	—
1943	48,7	0,13	4,80	10,29	—
1944	37,0	0,25	3,60	6,58	—
1945	72,8	0,76	1,00	1,08	0,33
1946	90,3	0,83	2,97	8,55	1,33
1947	83,5	1,55	6,58	12,03	2,49
Jan.-okt. 1947	72,9	1,14	5,52	9,03	1,10
» 1948	69,0	0,81	6,14	7,45	1,76

XII. Hermetikkindustri.

Produksjon

År	Hermetikk i alt	Herav brisling og småsild
	1000 tonn	
1935	49,8	29,7
1936	52,4	30,1
1937	54,4	29,9
1938	45,7	27,2
1939	47,9	24,6
1940	48,7	23,8
1941	38,8	20,1
1942	32,2	14,9
1943	29,9	12,9
1944	27,3	8,7
1945	30,4	14,7
1946	39,7	14,7

Utførselsmengde

År	Hermetikk i alt	Herav brisling og småsild
	1000 tonn	
1932	33,1	27,9
1933	30,1	24,2
1934	28,1	21,8
1935	34,7	26,6
1936	37,8	27,8
1937	36,3	26,0
1938	26,4	18,4
1939	36,1	27,3
1940	29,4	24,2
1941	19,0	16,4
1942	19,1	11,0
1943	11,2	5,3
1944	16,5	6,9
1945	4,9	2,2
1946	26,0	13,8
1947	33,8	19,8
Jan.-okt. 1947	29,2	17,4
» 1948	30,3	17,2

Utførselsverdi

År	Hermetikk i alt	Herav brisling og småsild
	Mill. kr.	
1932	32,11	28,49
1933	26,67	22,09
1934	25,91	20,58
1935	33,20	27,08
1936	35,27	28,01
1937	36,66	28,68
1938	30,18	23,29
1939	44,32	36,21
1940	46,36	41,09
1941	38,43	33,88
1942	41,20	26,82
1943	22,64	13,55
1944	32,76	17,19
1945	10,06	5,82
1946	63,77	37,47
1947	113,52	67,98
Jan.-okt. 1947	93,52	58,74
» 1948	103,72	68,95

XIII. Olje- og fettindustri.

Produksjon

År	Sildmjøl	Sildolje	Såpe i alt
	1000 t.	1000 hl.	1000 t.
1935	76,5	263,5	18,1
1936	77,9	293,9	17,2
1937	51,6	135,9	18,2
1938	88,3	282,3	19,2
1939	65,5	208,1	21,9
1940	91,0	258,3	20,3
1941	56,9	130,0	10,9
1942	46,3	100,4	13,4
1943	31,9	80,3	13,6
1944	24,1	75,3	11,0
1945	50,6	161,5	8,3
1946	51,1	163,5	16,5

Utførselsmengde

År	Sildmjøl	Tran ekskl. hvalolje	Herdet fett
	1000 t.	1000 hl.	1000 t.
1932	43,1	369,6	39,5
1933	71,0	366,0	42,7
1934	40,5	362,8	38,1
1935	55,1	403,3	53,1
1936	56,7	478,3	51,7
1937	33,1	390,2	59,3
1938	67,1	388,1	58,9
1939	41,0	549,2	44,9
1940	41,5	174,4	8,7
1941	24,3	78,4	—
1942	8,3	75,1	—
1943	6,2	28,1	—
1944	14,7	41,7	0,1
1945	1,8	20,0	0,2
1946	4,4	218,7	24,0
1947	1,0	29),6	41,7
Jan.-okt. 1947	1,0	265,2	32,0
» 1948	5,4	266,2	35,9

Utførselsverdi

År	Sildmjøl	Tran ekskl. hvalolje	Herdet fett
	Mill. kr.		
1932	7,2	15,5	20,0
1933	12,0	15,7	17,5
1934	7,8	15,8	13,6
1935	10,2	16,7	20,2
1936	8,3	21,6	23,6
1937	6,6	19,7	31,4
1938	13,4	17,2	26,0
1939	7,8	28,3	20,2
1940	13,1	15,2	7,2
1941	14,0	13,7	—
1942	5,5	9,2	—
1943	4,6	7,0	—
1944	11,3	9,6	0,2
1945	1,1	4,6	0,3
1946	2,1	48,5	44,3
1947	0,5	74,0	100,8
Jan.-okt. 1947	0,5	64,3	75,4
» 1948	3,5	71,8	94,8

Prisnoteringer Bergens Børs[1])

År og måneder	Uklaret dampptran, nordlandsk	Prima kaldklaret dampptran
	Kr. pr. tønne[5])	Kr. pr. kg.
1928	126,29	1,32
1929	79,42	0,88
1930	73,34	0,82
1931	75,50	0,84
1932	64,17	0,73
1933	77,75	0,84
1934	72,67	0,77
1935	70,42	0,76
1936	69,96	0,78
1937	80,46	0,89
1938	74,95	0,84
1939	70,22	—
1940	—	—
1941	170,00	[3])204,50
1942	195,00	223,25
1943	200,00	248,00
1944	200,00	248,00
1945	200,00	248,00
1946	[4])180,00	248,00
1947	180,00	248,00
1946		
Jan.	200,00	248,00
Feb.	[4])180,00	248,00
Mars	180,00	248,00
April	180,00	248,00
Mai	180,00	248,00
Juni	180,00	248,00
Juli	180,00	248,00
Aug.	180,00	248,00
Sept.	180,00	248,00
Okt.	180,00	248,00
Nov.	180,00	248,00
Des.	180,00	248,00
1947		
Jan.	180,00	248,00
Feb.	180,00	248,00
Mars	180,00	248,00
April	180,00	248,00
Mai	180,00	248,00
Juni	180,00	248,00
Juli	180,00	248,00
Aug.	180,00	248,00
Sept.	180,00	248,00
Okt.	180,00	248,00
Nov.	180,00	248,00
Des.	180,00	248,00
1948		
Jan.	180,00	248,00
Feb.	180,00	[4])215,00
Mars	180,00	215,00
April	180,00	215,00
Mai	180,00	215,00
Juni	180,00	215,00
Juli	180,00	215,00
Aug.	180,00	215,00
Sept.	180,00	215,00
Okt.	180,00	215,00
Nov.	180,00	215,00
Des.	—	—

[1]) Prisene er hentet fra «Fiskets gang» til og med mars 1940. Senere fra Prisdirektoratet og Pristidende.
[2]) Driftsårene 1. juli 1926—30. juni 1927 etc. [3]) Fra 1941 pr. 100 kg. [4]) Fra 19. februar. [5]) 1 tønne = 107 kg.

XIV. Sagbruksindustri.

År	Produksjon: Skåret last I alt	Skåret last herav til salg	Høvlet last [1]	År og måneder	Engros-prisindeks 1938 = 100 [2]: Trevarer Norge	Sverige	Finnland	Arb.-ledige medlemmer i Norsk Høvleriarb.-forb.
	1000 m.³							Pst.
1931...	628	422	646	1933..	62,0	—	—	56,8
1932...	527	327	651	1934..	68,6	—	—	50,4
1933...	517	321	585	1935..	69,5	75	70	45,7
1934...	682	427	591	1936..	75,4	80	80	38,8
1935...	735	492	621	1937..	97,2	98	116	35,0
1936...	721	464	742	1938..	100,0	100	100	37,5
1937...	818	—	744	1939..	[3])104,2	95	104	32,9
1938...	870	—	691	1940..	130,5	112	122	32,2
1939...	871	—	852	1941..	138,5	123	155	16,6
1940...	1083	—	818	1942..	147,3	149	192	—
1941...	1118	—	763	1943..	154,3	164	222	—
1942...	965	—	626	1944..	154 8	158	244	—
1943...	704	—	489	1945..	159,9	159	352	—
1944...	620	—	375	1946..	197,2	170	540	6,3
1945...	506	—	335	1947..	224,5	230	697	—
1946...	826	—	502					
	Utførselsmengde			1946				
År	Rund, hogd last og ved	Skåret last	Høvlet last [1]	Jan. ..	172,6	159	495	10,7
	1000 m.³			Feb. ..	172,6	159	497	13,3
1933...	64	20	187	Mars .	172,6	159	498	8,3
1934...	64	26	168	April .	198,8	159	511	7,8
1935...	74	28	155	Mai ..	203,7	160	530	6,6
1936...	68	28	172	Juni ..	203,7	161	534	3,5
1937...	104	28	159	Juli ..	207,0	162	550	3,2
1938...	99	17	120	Aug. .	207,0	162	561	2,8
1939...	125	21	144	Sept. .	207,0	162	573	2,7
1940...	116	2	43	Okt...	207,0	162	573	4,0
1941...	229	0,5	0,4	Nov. .	207,1	208	573	4,3
1942...	64	—	—	Des...	207,1	226	573	8,5
1943...	27	—	—					
1944...	56	—	0,4	1947				
1945...	17	7	4	Jan. ..	207,1	226	580	11,4
1946...	109	8	24	Feb. ..	208,6	226	588	9,8
1947...	137	5	31	Mars .	208,7	226	588	10,1
Jan.-okt. 1947	110	4	19	April .	208,7	226	588	4,4
» 1948	134	5	32	Mai ..	229,1	226	588	2,2
	Utførselsverdi			Juni ..	232,4	232	592	2,4
År	Rund, hogd last og ved	Skåret last	Høvlet last [1]	Juli ..	232,4	232	645	1,8
	Mill. kr.			Aug. .	233,3	232	776	1,1
1933...	1,28	0,82	9,65	Sept. .	233,4	232	804	2,6
1934...	1,62	1,05	9,56	Okt...	233,4	232	850	—
1935...	1,70	1,05	8,19	Nov. .	233,4	242	885	—
1936...	1,96	1,11	9,60	Des...	233,4	242	886	—
1937...	3,15	1,53	11,91					
1938...	3,22	0,90	8,55	1948				
1939...	3,04	1,09	11,04	Jan. ..	233,4	242	903	
1940...	2,62	0,21	4,96	Feb. ..	233,4	246	912	—
1941...	4,73	0,03	0,03	Mars .	233,4	246	966	—
1942...	1,42	—	—	April .	233,4	246	980	—
1943...	0,53	—	—	Mai ..	233,4	256	990	—
1944...	1,08	—	0,04	Juni ..	250,7	256	990	—
1945...	0,48	0,85	0,50	Juli ..	250,7	256	1 058	—
1946...	5,96	1,01	4,52	Aug. .	250,7	256	1 058	—
1947...	10,37	0,81	7,62	Sept. .	250,7	256	1 040	—
Jan.-okt. 1947	8,34	0,61	4,46	Okt...	250,7	256	1 028	—
» 1948	9,41	0,72	8,92	Nov. .	250,7	—	—	—
				Des...	—	—	—	—

[1]) Omfatter både høvlede og uhøvlede kassebord. [2]) Indekstallene for Sverige og Finnland er omregnet fra original basis 1935 = 100. [3]) Fra 1939 ny beregning. Etter den gamle beregning var tallet 104,8.

XV. Papirindustri.

År	Produksjon: Tremasse, våt beregnet	Sulfittcellulose, tørr beregnet	Sulfatcellulose, tørr beregnet	Avispapir	Annet papir	Papp og kartong
	1000 tonn					
1932..	964	362	56	174	172	33
1933..	924	338	55	137	178	37
1934..	1 076	386	58	129	193	40
1935..	797	402	60	156	207	43
1936..	975	434	71	160	210	43
1937..	1 087	479	74	190	224	50
1938..	889	401	54	160	165	41
1939..	940	432	63	178	230	56
1940..	355	349	54	61	157	43
1941..	399	348	50	39	160	37
1942..	336	293	34	33	120	30
1943..	255	267	38	31	103	26
1944..	151	211	33	25	92	24
1945..	210	130	19	55	114	25
1946..	560	188	42	111	242	60
	Utførselsmengde					
År	Tremasse, våt beregnet	Sulfittcellulose, tørr beregnet	Sulfatcellulose, tørr beregnet	Avispapir	Annet papir	Papp og kartong
	1000 tonn					
1934..	701	237	13,3	129	131,8	22,4
1935..	473	259	22,1	149	140,5	22,5
1936..	555	301	22,4	155	140,0	19,8
1937..	642	328	26,8	177	150,4	22,8
1938..	546	242	16,2	151	94,5	16,2
1939..	497	304	16,3	168	141,2	19,9
1940..	214	216	9,9	45	75,8	10,9
1941..	297	118	3,2	26	50,6	3,6
1942..	188	30	—	19	10,8	0,9
1943..	146	37	—	22	18,7	0,8
1944..	47	26	—	11	9,5	0,7
1945..	43	21	—	41	19,2	4,4
1946..	188	80	4,7	88	158,8	26,3
1947..	277	94	8,4	96	166,4	25,6
Jan.-okt. 1947	229	77	6,3	82	138,3	21,4
» 1948	276	104	7,0	103	132,3	17,7
	Utførselsverdi					
År	Tremasse	Sulfittcellulose	Sulfatcellulose	Avispapir	Annet papir	Papp og kartong
	Mill. kr.					
1934..	27,0	50,6	1,78	17,1	38,3	5,52
1935..	16,3	53,6	2,79	19,8	40,7	5,52
1936..	19,5	63,3	3,01	20,0	40,9	4,70
1937..	27,1	80,2	4,34	27,8	54,2	6,44
1938..	30,7	70,4	2,93	26,9	35,5	4,44
1939..	20,8	70,3	2,14	27,6	47,7	4,91
1940..	12,8	64,8	1,84	9,7	33,7	3,87
1941..	17,5	39,6	0,60	6,2	23,0	1,30
1942..	12,7	11,9	—	5,1	6,5	0,52
1943..	11,9	16,6	—	7,9	13,0	0,51
1944..	4,4	12,0	—	4,0	7,2	0,47
1945..	4,7	10,4	—	17,9	18.0	2,67
1946..	25,5	44,8	2,39	52,5	172.2	20,66
1947..	47,5	82,9	5,83	79,9	229,8	26,93
Jan.-okt. 1947	38,2	66,0	4,24	67.3	188,9	21,97
» 1948	63,7	104,6	5,81	91,3	190,8	21,35

XV. Papirindustri (forts.).

År og måneder	Prisnoteringer i Oslo[1])		Engrosprisindeks (1938 = 100)[4])					
	Avispapir[2])	Kraftpapir[3])	Tremasse, cellulose og papir	Papirmasse, papp og papir		Papir og papirmasse	Avispapir og pakkpapir	Papirmasse
	Kr. pr. 1000 kg. fob.		Norge	Sverige	Finnland	U.S.A.	Canada	
1929.....	—	—	100,0	—	—	105	127	124
1930.....	—	—	95,3	—	—	101	—	—
1931.....	—	—	86,4	—	—	96	—	—
1932.....	—	—	79,0	—	—	89	—	—
1933.....	—	—	79,5	—	—	90	81	89
1934.....	—	—	79,8	—	—	97	—	—
1935.....	—	—	76,5	88	88	94	—	—
1936.....	—	—	81,5	90	88	95	—	—
1937.....	170,00	520,00	113,5	104	104	108	85	112
1938.....	220,00	520,00	100,0	100	100	100	100	100
1939.....	190,00	494,82	[5]) 92,1	101	91	97	102	98
1940.....	214,17	579,58	119,1	125	104	108	108	136
1941.....	245,00	600,00	119,9	135	120	115	109	144
1942.....	280,00	600,00	123,8	153	149	122	109	156
1943.....	307,50	620,00	133,9	159	165	122	119	157
1944.....	331,25	648,15	138,3	159	171	126	126	172
1945.....	349,62	691,18	148,7	158	261	128	131	174
1946.....	380,66	788,55	180,9	151	400	140	153	192
1947.....	400,00	845,00	206,4	159	406	181	177	244
1946								
Jan.....	365,00	745,00	163,9	152	339	132	146	174
Feb.....	365,00	745,00	169,1	151	367	134	146	174
Mars	365,00	745,00	169,1	150	398	134	146	174
April	365,00	745,00	171,9	150	398	134	148	174
Mai	365,00	745,00	171,9	150	398	136	148	197
Juni.....	365,00	745,00	173,1	151	398	136	148	197
Juli	372,90	767,58	173,9	151	417	138	148	197
Aug.	400,00	845,00	188,9	151	417	141	148	197
Sept.	400,00	845,00	188,9	151	417	143	148	197
Okt.....	400,00	845,00	199,9	152	417	147	168	197
Nov.	400,00	845,00	199,9	154	417	150	168	201
Des.....	400,00	845,00	199,9	154	417	161	168	221
1947								
Jan.....	400,00	845,00	200,6	155	406	167	168	228
Feb.....	400,00	845,00	203,6	156	406	169	168	228
Mars	400,00	845,00	203,6	157	406	171	168	228
April	400,00	845,00	203,6	157	406	179	180	235
Mai	400,00	845,00	203,6	158	406	181	180	245
Juni.....	400,00	845,00	203,6	161	406	181	181	245
Juli	400,00	845,00	206,1	161	406	184	181	254
Aug.	400,00	845,00	206,1	162	406	186	181	254
Sept.	400,00	845,00	206,1	162	406	188	181	254
Okt.....	400,00	845,00	211,0	162	406	188	179	254
Nov.	400,00	845,00	214,3	163	406	189	179	252
Des.....	400,00	845,00	214,3	162	406	194	179	252
1948								
Jan.....	400,00	845,00	214,3	173	406	198	190	259
Feb.....	400,00	845,00	214,3	173	521	197	191	259
Mars	400,00	845,00	214,3	173	751	197	191	259
April	400,00	845,00	214,3	175	760	197	191	259
Mai	400,00	845,00	214,3	177	760	197	190	259
Juni.....	400,00	845,00	214,3	178	760	197	190	259
Juli	400,00	845,00	214,3	188	762	196	190	259
Aug.	400,00	845,00	214,3	189	781	199	198	259
Sept.	400,00	845,00	214,3	189	797	—	198	259
Okt.....	400,00	845,00	214,3	188	814	—	—	—
Nov.	400,00	845,00	215,0	—	—	—	—	—
Des.....	400,00	845,00	215,0	—	—	—	—	—

XVI. Jern- og metallindustri.

År	Verdi av produksjon for egen regning	Mottatt godtgjørelse for reparasjonsarb.	Utførte timeverk
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill.
1932....	130,3	46,6	48,8
1933....	135,2	48,9	50,4
1934....	159,2	51,3	54,9
1935....	188,6	56,3	62,8
1936....	239,4	66,4	74,4
1937....	308,2	81,1	82,7
1938....	316,7	91,6	84,0
1939....	353,1	94,2	86,1
1940....	383,9	105,3	82,8
1941....	458,2	141,9	94,3
1942....	436,6	160,9	94,7
1943....	424,1	171,3	94,5
1944....	361,2	194,5	90,9
1945....	322,2	215,6	88,2
1946....	572,0	309,8	110,9

År	Skipsbygging		
	Ferdigbygde skip[6])	Skip under bygging ved årets utgang[6])	Skip satt i bygging i året[6])
	1000 bruttotonn		
1931....	15	21	12
1932....	19	10	6
1933....	12	8	13
1934....	13	16	20
1935....	29	16	29
1936....	32	20	35
1937....	32	44	55
1938....	53	28	37
1939....	41	64	77
1940....	36	71	43
1941....	26	80	34
1942....	24	72	17
1943....	21	64	12
1944....	12	55	4
1945....	10	63	17
1946....	29	72	38
1947....	43	74	46

År	Innførte råstoffer			
	Stål-, stang-, bolt- og båndjern	Jernplater uten overdrag	Profiljern m. v.	Stål- og jerntråd, hvorunder strenger
	1000 tonn			
1932....	63,9	20,5	25,4	22,6
1933....	55,6	24,9	28,1	22,1
1934....	62,0	33,0	43,0	26,2
1935....	72,5	45,6	42,1	27,5
1936....	85,7	53,1	46,4	34,7
1937....	103,1	79,1	51,6	38,9
1938....	56,0	44,0	33,2	26,0
1939....	103,2	73,2	52,1	35,3
1940....	43,7	46,5	28,2	24,6
1941....	77,6	54,9	35,5	35,4
1942....	77,2	44,4	23,0	25,1
1943....	33,5	21,0	10,5	20,1
1944....	22,4	8,9	4,6	8,7
1945....	20,3	22,9	13,6	8,9
1946....	56,4	58,7	31,5	32,1
1947....	103,2	64,6	42,7	28,6
Jan.—okt. 1947	85,2	52,3	36,5	21,3
» 1948	72,0	58,3	22,1	25,2

[1]) Gjennomsnitt for år og måned. [2]) Etter oppgave fra Avispapirgruppens Salgskontor. [3]) Etter oppgave fra De norske Papirfabrikanters Forening. [4]) Indeksene for Sverige og Finnland er omregnet fra original basis 1935 = 100, for U.S.A. og Canada fra original basis 1926 = 100. [5]) Ny beregning fra 1939. Etter den gamle beregning var tallet 92,8. [6]) Over 100 bruttotonn.

XVI. Jernindustri (forts.).

År og måneder	Utenlandske prisnoteringer[1]) Rujern Cleveland nr. 1[2]) £ pr. eng. tonn	Rujern Roheisen III[3]) M. pr. tonn	Stangjern Middlesbrough bars[4]) £ pr. eng. tonn	Stangjern Steel Bars Pittsburg[5]) Cent pr. lb.	Arbeidsledige medlemmer i Jern- og metallarbeiderforbundet Pst.	Arbeidsledige medlemmer i Formerforbundet Pst.
1924....	4,74	102,0	12,5	2,20	6,6	4,8
1925....	3,95	91,0	11,6	2,00	11,0	13,4
1926....	3,93	86,0	11,3	1,90	23,7	27,6
1927....	3,63	86,0	10,8	1,85	25,2	25,8
1928....	3,43	82,0	10,3	1,88	16,2	16,8
1929....	3,72	85,0	10,3	1,95	10,3	8,0
1930....	3,50	84,0	10,3	1,75	13,6	9,0
1931....	3,05	78,0	10,3	1,64	20,1	17,2
1932....	3,05	69,0	9,8	1,60	30,3	24,4
1933....	3,25	69,0	9,8	1,60	29,7	19,3
1934....	3,47	69,0	9,8	1,90	28,7	13,7
1935....	3,52	69,0	9,8	1,80	21,8	7,6
1936....	3,78	63,0	10,2	1,85	12,7	4,5
1937....	4,72	63,0	12,9	2,45	12,1	4,7
1938....	5,58	63,0	13,3	2,40	14,5	13,5
1939....	5,17	63,0	12,4	2,15	13,4	5,5
1940....	5,70	63,0	14,1	2,15	13,8	7,6
1941....	6,40	72,5	15,6	—	5,3	0,8
1942....	6,40	72,5	15,6	—	2,7	0,4
1943....	6,40	72,5	15,6	—	1,9	—
1944....	6,40	72,5	15,6	—	1,8	—
1945....	7,15	—	18,0	—	1,7	—
1946....	—	—	—	2,50	1,3	0,3
1947....	8,00	—	17,50	2,60	—	—
1948....	9,30	—	19,25	2,88	—	—
1946						
Jan....	—	—	—	—	1,4	0,6
Feb....	—	—	—	—	1,4	0,6
Mars ...	—	—	—	—	1,3	0,1
April ...	—	—	—	—	1,3	0,2
Mai	—	—	—	—	1,2	0,2
Juni....	—	—	—	2,50	1,2	0,2
Juli	—	—	—	2,50	1,2	0,3
Aug. ...	—	—	—	2,50	1,2	0,2
Sept. ...	—	—	—	2,50	1,3	0,2
Okt....	—	—	—	2,50	1,1	0,1
Nov. ...	—	—	—	2,50	1,2	0,2
Des....	—	—	—	2,50	1,2	0,3
1947						
Jan....	8,00	—	17,50	2,60	1,2	0,1
Feb....	8,00	—	17,50	2,60	1,2	0,2
Mars ...	8,00	—	17,50	2,60	1,2	0,3
April ...	8,00	—	17,50	2,60	1,1	0,1
Mai	8,00	—	17,50	2,60	1,0	0,2
Juni....	8,00	—	17,50	2,60	1,0	0,1
Juli	8,00	—	17,50	2,60	1,0	0,1
Aug. ...	8,00	—	17,50	2,90	1,0	0,1
Sept. ...	8,00	—	17,50	2,90	1,0	0,1
Okt....	8,73	—	17,50	2,90	—	—
Nov. ...	8,75	—	18,60	2,90	—	—
Des....	8,75	—	19,00	2,90	—	—
1948						
Jan....	8,75	—	19,00	2,90	—	—
Feb....	9,18	—	19,19	2,90	—	—
Mars ...	9,18	—	19,25	2,90	—	—
April ...	9,18	—	19,25	2,90	—	—
Mai	9,18	—	19,25	2,88	—	—
Juni....	9,30	—	19,25	2,88	—	—
Juli	9,38	—	19,25	3,11	—	—
Aug. ...	9,43	—	19,25	3,45	—	—
Sept. ...	9,50	—	19,44	3,45	—	—
Okt....	9,50	—	19,50	3,45	—	—
Nov. ...	9,50	—	19,50	—	—	—
Des....	—	—	—	—	—	—

XVII. Tekstil-, lær- og skotøyindustri.

År	Produksjon (tekstil) Ullgarn[6]) Tonn	Bomullsgarn[6]) Tonn	Ullvarer, vevde Tonn	Bomullstøyer Tonn	Trikotasje. Verdi Mill kr.
1932...	3 668	2 190	2 693	3 177	20,7
1933...	3 717	2 186	2 765	2 784	19,7
1934...	4 155	2 427	3 136	3 079	21,9
1935...	4 024	2 609	2 913	3 262	21,9
1936...	4 642	2 810	3 067	3 552	25,2
1937...	4 987	2 897	3 340	3 938	27,8
1938...	4 155	2 729	2 829	3 105	26,3
1939...	4 536	3 040	3 130	3 574	31,3
1940...	4 866	2 720	3 104	2 886	32,4
1941...	2 953	2 225	1 963	1 444	33,4
1942...	2 715	941	1 653	742	31,1
1943...	3 343	416	2 105	344	39,3
1944...	3 468	131	2 182	195	30,2
1945...	3 789	795	2 369	420	24,4
1946...	5 485	2 513	3 244	2 230	39,6

År	Innførsel av råvarer (tekstil) Ull Spinnestoff Tonn	Ull Garn Tonn	Bomull Spinnestoff Tonn	Bomull Garn Tonn	Lin og hamp Spinnestoff Tonn	Lin og hamp Garn, ubl. Tonn
1932...	1 064	1 521	3 359	4 122	2 303	1 786
1933...	1 035	1 405	3 695	3 860	2 561	2 036
1934...	1 020	1 345	3 805	4 463	3 290	1 617
1935...	1 178	1 452	4 297	4 543	4 137	1 738
1936...	1 272	1 586	4 944	5 303	3 711	1 377
1937...	1 192	1 622	5 327	5 463	4 372	1 533
1938...	910	1 392	4 655	3 715	3 433	960
1939...	1 071	1 762	5 610	4 589	4 141	1 327
1940...	991	984	3 862	2 089	2 549	448
1941...	75	429	528	480	378	185
1942...	6	15	174	92	1 242	266
1943...	5	—	357	75	1 609	210
1944...	—	—	36	102	399	550
1945...	2 829	57	5 790	458	2 408	407
1946...	3 598	681	2 471	3 037	3 944	1 425
1947...	4 098	890	5 256	4 085	4 469	2 252
Jan.-okt.						
1947	3 507	747	4 295	3 555	3 904	1 598
» 1948	2 711	915	3 659	4 052	4 556	2 524

År	Produksjon (lær og skotøy) Sålelær og vachelær Tonn	Fettlær og plattlær Tonn	Skotøy av bokskalv 1 000 par	Annet skotøy 1 000 par	Innførsel (lær og skotøy) Skinn, uberedt, tørre og grå Tonn	Skomakerarb. av lær Tonn
1932...	2 776	505	1 087	1 352	4 753	187
1933...	2 500	559	1 121	1 347	4 037	115
1934...	2 722	683	1 320	1 337	5 408	106
1935...	2 665	694	1 432	1 430	4 930	92
1936...	2 681	710	1 431	1 533	4 856	106
1937...	3 221	785	1 516	1 769	6 491	130
1938...	2 823	541	1 591	1 564	5 312	138
1939...	3 243	495	1 730	1 647	7 103	148
1940...	2 846	786	1 711	1 916	1 594	123
1941...	1 686	556	1 107	980	21	41
1942...	1 389	502	345	386	7	4
1943...	1 406	424	479	331	—	2
1944...	1 155	376	463	346	—	9
1945...	1 369	387	720	413	722	956
1946...	3 064	470	2 157	915	3 884	503
1947...	—	—	—	—	3 573	348
Jan.-okt.						
1947	—	—	—	—	2 924	337
» 1948	—	—	—	—	3 953	47

[1]) Årsoppgavene gjelder juni måned. [2]) Engelsk notering. Fra og med 1941 Cleveland nr. 3. Fra 1947 Basic pig iron, 6 ton lots, d/d. [3]) Tysk notering. Fra og med 1941 Gieszereiroheisen III, sone I Rhinland—Westfalen. [4]) Før 1940 Scotch crown bars. Fra 1947 Crown iron, No. 3 bars, (Fra $^{10}/_{2}$ 48 No. 4 bars) d/d Middlesbrough. [5]) Amerikansk notering. [6]) Til salg og til eget bruk.

XVII. Tekstil-, lær- og skotøyindustri (forts.).

År og måneder	S. S. B.'s engrospris-indeks. Tekstilvarer	Utenlandske prisnoteringer[1]) Bomull New York Middling Upland	Bomull Liverpool Middling American	Ull Bradford Tops (kamull), English carded 50's average	Ull Bradford Tops, merino, 70's average	S. S. B.'s engrospris-indeks. Huder, skinn, lær, skotøy	Arbeidsledige medlemmer i Skotøyindustriarbeiderforbundet
		Cents pr. lb.	Pence pr. lb.				Pst.
1931	86,7	9,1	4,9	13,5	24,8	87,8	12,6
1932	89,9	5,3	4,3	11,9	22,1	85,4	18,0
1933	90,0	9,5	6,3	13,1	27,9	87,6	11,6
1934	93,3	12,2	6,6	17,3	32,6	89,5	11,2
1935	93,0	11,9	6,8	15,8	29,4	88,8	8,6
1936	96,3	12,0	6,9	16,8	33,0	95,3	8,1
1937	105,0	12,7	7,1	26,0	39,0	108,6	6,8
1938	100,0	8,4	4,7	16,6	26,6	100,0	7,7
1939	[2] 102,4	9,9	5,7	18,1	26,0	[3] 100,0	7,0
1940	135,6	10,5	8,1	—	—	128,5	8,7
1941	174,3	14,7	—	—	—	141,0	8,0
1942	184,6	20,0	9,0	—	—	151,3	14,1
1943	189,8	21,4	7,8	[6] 31,0	[7] 45,0	152,0	—
1944	190,3	22,2	11,9	31,0	45,0	152,6	—
1945	185,9	23,3	12,8	31,0	45,0	153,4	2,1
1946	176,7	31,2	14,5	30,4	46,7	158,2	—
1947	176,4	35,1	21,2	—	—	164,7	—
1946							
Jan.	174,3	25,7	12,8	30,5	45,0	155,7	2,2
Feb.	174,3	26,7	12,8	30,5	45,0	155,7	1,8
Mars	174,3	27,5	12,8	30,5	45,0	155,7	1,7
April	174,3	28,6	12,8	30,5	45,0	155,7	0,2
Mai	174,5	28,1	12,8	30,5	45,0	155,7	0,2
Juni	177,2	29,4	13,9	30,5	45,0	157,5	0,1
Juli	179,7	33,1	13,9	30,5	48,5	157,5	0,2
Aug.	179,7	36,6	13,9	30,5	48,5	160,6	0,1
Sept.	179,7	37,5	13,9	30,3	48,3	160,6	0,1
Okt.	177,2	37,1	13,9	30,3	48,3	161,3	—
Nov.	177,5	32,4	20,2	30,3	48,3	161,3	—
Des.	177,5	32,5	20,2	30,3	48,3	161,3	—
1947							
Jan.	176,2	32,5	20,2	30,3	48,3	162,4	—
Feb.	176,5	34,1	20,2	30,3	48,3	162,4	—
Mars	176,6	35,9	20,2	30,3	48,3	162,4	—
April	176,6	35,9	20,2	30,3	48,3	162,4	—
Mai	176,6	36,7	20,2	31,0	48,3	162,4	—
Juni	176,6	37,8	20,2	31,0	58,3	166,2	—
Juli	176,8	38,0	22,2	31,0	58,3	166,2	—
Aug.	178,2	34,8	22,2	31,0	58,3	166,2	—
Sept.	175,8	32,2	22,2	31,0	58,3	164,6	—
Okt.	175,8	32,4	22,2	31,0	58,3	164,6	—
Nov.	175,8	34,5	22,2	38,0	83,0	168,1	—
Des.	175,8	36,7	22,2	38,0	83,0	168,1	—
1948							
Jan.	175,8	36,1	22,2	38,0	86,6	168,1	—
Feb.	175,7	33,7	22,2	39,8	96,3	168,1	—
Mars	175,7	35,1	23,5	35,4	93,0	168,1	—
April	177,0	38,2	24,4	34,5	94,8	171,0	—
Mai	177,0	38,6	26,1	35,0	102,5	171,0	—
Juni	177,1	38,1	26,6	35,0	116,4	174,9	—
Juli	177,1	34,8	24,4	35,0	117,5	174,9	—
Aug.	175,5	32,2	22,1	35,0	114,2	174,9	—
Sept.	175,5	32,1	21,5	35,0	113,0	174,9	—
Okt.	175,3	32,0	21,6	35,5	98,3	174,9	—
Nov.	175,4	—	22,0	36,5	105,2	174,9	—
Des.	175,4	—	—	—	—	174,9	—

XVIII. Brennerier, bryggerier, sjokolade- og dropsfabrikker, tobakkindustri, møller og margarinfabrikker.

År	Tilvirking av Alminnelig brennevin	Tilvirking av Øl	Sjokolade- og dropsfabrikkenes oms. innenl. av[4]) Spisesjokolade, konfekt, drops osv.	Sjokolade- og dropsfabrikkenes oms. innenl. av[4]) Kokesjokolade
	1000 l. 100 %	1 000 hl.	1 000 kr.	
1933	2 454	400	14 623	3 292
1934	1 547	401	15 721	3 474
1935	2 211	411	17 072	3 695
1936	2 471	443	19 371	4 410
1937	3 006	477	22 105	3 976
1938	3 139	479	25 484	4 228
1939	2 669	507	27 537	5 137
1940	2 618	646	26 481	5 426
1941	305	716	24 276	3 213
1942	107	528	13 941	1 845
1943	121	543	4 936	563
1944	14	554	1 434	—
1945	336	451	6 480	1 091
1946	1 854	502	28 353	4 679
1947	888	546	36 245	6 936

År	Beregnet omsetning av[5]) Sigarer og sigarillos	Sigaretter	Røyketobakk	Snus	Skrå
	1 000 stk.	Mill. stk.	1 000 kg.		
1932	19 570	551,9	1 224	415	737
1933	19 595	557,9	1 242	391	680
1934	21 984	593,4	1 335	383	650
1935	23 363	621,0	1 391	385	636
1936	24 722	704,5	1 444	407	625
1937	29 111	845,3	1 510	437	638
1938	29 458	827,1	1 593	461	569
1939	30 063	880,0	1 765	467	554
1940	33 385	960,1	1 748	526	536
1941	19 762	721,7	1 224	536	360
1942	11 929	612,0	863	451	313
1943	7 267	557,7	738	382	244
1944	5 110	446,5	917	280	201
1945	6 897	736,4	1 367	317	251
1946	13 088	1 262,1	2 143	496	536
1947	19 391	1 446,0	2 324	510	439

År	Produksjon av Margarin	Formaling av Hvete	Rug	Bygg	Havre
	Tonn				
1932	47 925	149 998	136 643	40 278	48 406
1933	48 147	164 723	140 197	39 240	54 778
1934	49 456	172 891	140 609	38 184	60 694
1935	51 337	196 141	146 332	51 529	72 006
1936	55 331	194 517	149 847	52 343	71 457
1937	53 399	191 112	120 235	50 872	80 717
1938	54 699	192 819	129 624	51 483	78 538
1939	55 357	239 512	117 442	46 918	82 498
1940	46 230	227 348	84 675	43 187	72 370
1941	41 210	79 995	162 757	57 799	59 650
1942	25 106	63 408	109 083	58 061	49 994
1943	27 417	42 552	158 922	56 389	100205
1944	24 410	36 366	193 242	35 638	98 238
1945	26 390	126 507	151 673	32 032	78 790
1946	54 379	222 644	105 408	37 821	90 855

[1]) Prisoppgavene for årene 1931—1939 gjelder juni måned. [2]) Fra 1939 ny beregning. Etter den gamle beregning var tallet 102,7. [3]) Etter den gamle beregning var tallet 99,5. [4]) Engros-verdien etter fabrikkenes oppgaver til sjokoladebeskatningen (fabrikkpris uten avgift og uten fradrag av rabatt.) [5]) Etter oppgaver fra Tobakksbeskatningen. Omfatter også innført vare, som imidlertid spiller liten rolle unntatt for sigarer. [6]) Tops 48's average carded. [7]) Tops 64's warp.

XIX. Skipsfart.

Handelsflåtens størrelse ved utgangen av året[1])

År	Dampskip		Motorskip		Seilskip		Tilsammen	
	Antall	1000 tonn brutto	Antall	1000 tonn brutto	Antall	1000 tonn brutto	Antall	1000 tonn brutto
1931...	1 974	2 458	1 864	1 751	163	14	4 001	4 223
1933...	1 874	2 238	1 951	1 816	150	11	3 975	4 065
1934...	1 776	2 069	2 002	1 908	140	10	3 918	3 987
1935...	1 733	1 986	2 081	2 076	127	9	3 941	4 071
1936...	1 715	1 938	2 187	2 255	113	8	4 015	4 201
1937...	1 680	1 890	2 413	2 647	88	6	4 181	4 543
1938...	1 659	1 853	2 573	2 897	76	6	4 308	4 756
1939...	1 590	1 758	2 737	3 083	64	5	4 391	4 846
1940(9/4)	1 542	1 714	2 754	3 159	64	5	4 360	4 878
1940...	1 435	1 531	2 777	2 898	57	4	4 269	4 433
1941...	1 307	1 299	2 824	2 702	46	3	4 177	4 004
1942...	1 202	1 114	2 821	2 244	31	3	4 054	3 361
1943...	1 161	1 013	2 895	2 019	30	3	4 086	3 035
1944...	1 090	931	2 954	1 958	28	2	4 072	2 891
1945(8/5)	1 059	875	2 973	1 935	28	2	4 060	2 812
1945...	1 078	892	3 036	2 134	28	2	4 142	3 028
1946...	1 130	1 096	3 318	2 338	27	3	4 475	3 437
1947...	1 203	1 504	3 627	2 670	23	2	4 853	4 176
1948[2])..	1 242	1 641	3 798	3 082	23	2	5 063	4 725

Opptjente bruttofrakter i utenriksk fart

År	Dampskip		Motorskip		Seilskip	I alt	
	Tur-frakt	Tids-frakt	Tur-frakt	Tids-frakt	Tur-frakt	Tur-frakt	Tids-frakt
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
1930	165 244	79 256	109 465	57 410	102	274 811	136 666
1931	131 633	52 922	103 489	75 701	43	235 165	128 623
1932	150 216	42 589	111 467	73 207	47	261 730	115 796
1933	150 189	39 587	119 881	67 025	54	270 124	106 612
1934	150 331	46 229	143 402	64 398	39	293 772	110 627
1935	143 769	52 291	163 211	71 106	37	307 017	123 397
1936	154 934	56 747	204 762	79 704	18	359 714	136 451
1937	198 037	78 655	362 790	105 818	0	560 827	184 473
1938	167 925	68 966	310 384	150 341	0	478 309	219 307
1939	233 770	58 520	339 170	144 710	0	572 940	203 230
1946[2]	—	—	—	—	0	1 150 000	

Opplagte norske skip[3])

År og datum	Antall	Tonn d. w.	Br.reg. tonn
1 jan. 1930	11	19 850	13 390
1 juli 1930	75	261 050	173 980
1 jan. 1931	238	858 700	572 430
1 juli 1931	288	1 223 670	815 780
1 jan. 1932	294	1 395 860	940 570
1 april 1932	372	1 598 390	1 012 630
1 juli 1932	258	1 200 920	800 610
1 okt. 1932	263	1 311 280	874 180
1 jan. 1933	200	952 350	634 900
1 april 1933	287	1 226 170	817 350
1 juli 1933	248	1 113 880	742 590
1 okt. 1933	127	682 220	454 820
1 jan. 1934	143	672 260	448 170
1 april 1934	188	660 590	440 400
1 juli 1934	119	584 590	389 730
1 okt. 1934	70	360 480	240 320
1 jan. 1935	66	312 650	208 430
1 april 1935	172	614 200	409 470
1 juli 1935	92	396 140	264 090
1 okt. 1935	64	355 610	237 070
1 jan. 1936	28	69 480	46 320
1 april 1936	98	281 660	187 770
1 juli 1936	45	112 990	75 320
1 okt. 1936	29	180 170	120 120
1 jan. 1937	15	26 230	17 490
1 april 1937	7	12 300	8 200
1 juli 1937	0	0	0
1 okt. 1937	0	0	0

Ar og måned	Tonn d. w.	Br. reg. tonn
1938		
Jan.	0	0
Feb.	0	0
Mars	0	0
April[6]) ...	197 370	131 580
Mai[6])	207 000	137 970
Juni	232 680	155 120
Juli[6])	270 750	180 500
Aug.[6]) ...	325 000	216 650
Sept.	475 000	314 350
Okt.	490 410	306 510
Nov.	383 690	235 140
Des.	259 120	171 840
1939		
Jan.	394 550	261 280
Feb.	445 190	295 560
Mars	521 880	346 230
April	589 900	392 230
Mai	409 480	272 320
Juni	211 860	141 180
Juli	253 880	168 760
Aug.	622 050	412 620
Sept.	538 180	358 460
Okt.	—	—
Nov.	—	—
Des.	—	—
1940—1948	—	—

Indekstall for frakter

År og måned	Chamber of Shipping of U. K. Frakter	Chamber of Shipping of U. K. Time-charter	Economist	Arbeidsledige sjøfolk
	1920=100		1913=100	
1926..	28,0	24,8	110	3 390
1927..	27,8	24,9	110	3 932
1928..	25,8	22,5	99	3 587
1929..	24,9	24,7	97	2 983
1930..	19,1	17,9	79	3 341
1931..	19,9	14,2	80	5 227
1932..	18,8	13,3	75	6 525
1933..	18,1	14,5	73	6 238
1934..	18,9	14,6	74	6 034
1935..	19,0	15,9	74	[4]) 6 218
1936..	22,6	19,3	85	5 158
1937..	34,9	40,5	128	4 409
	1935 = 100			
	Ny indeks Turfrakter			
1936..	112,6	—	—	—
1937..	175.6	—	—	—
1938..	126,9	98		4 348
1939..	[5]) 121,9	[5]) 92		4 234
1940..	—	—		941
1941..	—	—		138
1942..	—	—		31
1943..	—	—		15
1944..	—	—		23
1945..	—	—		1 263
1946..	—	—		676
1947..	—	—		771
1937				1946:
Jan. ..	167,7	117		1 604
Feb. ..	157,9	116		1 583
Mars .	158,9	118		1 529
April .	176,8	129		1 156
Mai ..	185,4	133		708
Juni ..	187,1	135		570
Juli ..	185,0	133		460
Aug. .	193,3	139		581
Sept. .	201,7	145		790
Okt. ..	190,0	141		850
Nov. .	162,9	126		958
Des. ..	141,0	109		676
1938				1947:
Jan. ..	138,2	108		980
Feb. ..	129,5	102		964
Mars .	127,5	99		913
April .	126,9	98		716
Mai ..	130,6	98		429
Juni ..	123,1	96		325
Juli ..	120,2	95		330
Aug ..	126,4	96		525
Sept. .	126,3	97		909
Okt. ..	127,6	96		910
Nov. .	122,3	94		886
Des. ..	124,1	93		771
1939				1948:
Jan. ..	120,8	93		1 014
Feb. ..	121,5	93		994
Mars .	117,5	91		727
April .	119,6	92		692
Mai ..	129,6	96		326
Juni ..	121,5	92		377
Juli ..	123,0	90		514
Aug. .	—	—		1 498
Sept. .	—	—		1 850
Okt. ..	—	—		—
Nov. .	—	—		—
Des. ..	—	—		—
1940— 1948	—	—		—

[1]) Etter oppgaver fra Sjøfartskontoret; de gjelder alle registreringspliktige skip, dvs. damp- og motorskip på over 25 bruttotonn og seilskip på over 50 br.tonn. [2]) Foreløpig oppgave. [3]) Oppgave fra Norges Rederforbund. [4]) For 1935 og 1936 gjelder det 47 arbeidskontorer, 1937 og 1938 48, 1939 49 kontorer. Fra 1940 Arbeidsdirektoratets oppgaver over arbeidsføre, helt arbeidsløse ved utgangen av år og måned. [5]) Gjennomsnitt for månedene januar—juli. [6]) Tallene er ikke helt fullstendige; det mangler opplysning om noen skip opplagt i utenlandske havner.

XX. Offentlige finanser.

Skatteår (og inntektsår)	a) Den kommunale skattelikning								
	Formue			Antatt inntekt			Skattbar inntekt		
	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer	Riket
	Millioner kroner			Millioner kroner			Millioner kroner		
1934—1935 (1933)	3 925,4	2 992,6	6 918,0	936,3	965,4	1 901,7	563,2	605,4	1 168,6
1935—1936 (1934)	3 964,6	3 101,7	7 066,3	967,6	986,4	1 954,0	586,3	622,0	1 208,3
1936—1937 (1935)	4 110,8	3 318,7	7 429,5	1 029,2	1 046,6	2 075,8	609,0	658,8	1 267,8
1937—1938 (1936)	4 392,3	3 521,6	7 913,9	1 151,9	1 153,8	2 305,7	699,6	743,5	1 443,1
1938—1939 (1937)	4 902,8	3 962,8	8 865,6	1 332,8	1 322,0	2 654,8	849,3	890,1	1 739,4
1939—1940 (1938)	4 944,0	3 896,5	8 840,5	1 455,2	1 442,1	2 897,3	947,5	992,6	1 940,1
1940—1941 (1939)	5 320,9	4 357,2	9 678,1	1 553,9	1 533,3	3 087,2	1 026,4	1 075,7	2 102,1
1941—1942 (1940)	5 553,2	4 496,0	10 049,2	1 738,0	1 577,1	3 315,1	1 157,1	1 116,0	2 273,1
1942—1943 (1941)	6 043,6	4 887,4	10 931,0	2 242,7	1 899,3	4 142,0	1 580,8	1 405,4	2 986,2
1943—1944 (1942)	6 140,0	4 353,1	10 493,1	2 372,6	1 931,2	4 303,8	1 668,7	1 416,0	3 084,7
1944—1945 (1943)	6 538,1	4 470,3	11 008,4	2 489,2	1 955,7	4 444,9	1 738,7	1 430,0	3 168,7
1945—1946 (1944)	7 163,1	4 724,2	11 887,3	2 489,1	1 940,5	4 429,6	1 729,7	1 417,2	3 146,9
1946—1947 (1945)	8 758,5	5 443,5	14 202,0	2 487,3	2 070,2	4 557,5	1 702,4	1 504,9	3 207,3
1947—1948 (1946)	8 746,9	5 614,8	14 361,7	3 070,3	2 407,6	5 477,9	2 184,1	1 809,3	3 993,4

Skatteår	b) Utliknede kommunale skatter og avgifter								c) Statsskatt			
	Bygder				Byer							
	Formues- og inntektsskatt	Eiendomsskatt (matrikkelskatt)	Andre skatter og avgifter	Tilsammen	Formues- og inntektsskatt	Eiendomsskatt	Andre skatter og avgifter	Tilsammen	Formues- og inntektsskatt[1]	Forbruksskatter [2]	Andre skatter og avgifter	Tilsammen
	Millioner kroner				Millioner kroner				Millioner kroner			
1934—1935.....	108,2	5,3	1,8	115,3	115,8	17,9	3,4	137,1	70,6	221,0	19,9	311,5
1935—1936.....	110,5	5,2	1,8	117,5	118,2	18,7	3,3	140,2	81,9	264,8	23,4	370,1
1936—1937.....	[3])119,2	5,3	1,9	126,4	[3])128,0	19,1	3,6	150,7	90,5	310,8	29,0	430,3
1937—1938.....	[3])133,2	5,3	[4])11,9	150,4	[3])140,9	19,7	[4])14,3	174,9	116,7	333,4	29,0	479,1
1938—1939.....	[3])159,1	5,6	[4])11,8	176,5	[3])171,7	20,2	[4])14,3	206,2	153,6	355,2	29,7	538,5
1939—1940.....	[3])173,4	5,5	[4])14,7	193,6	[3])186,7	22,3	[4])17,4	226,4	177,8	348,3	34,3	560,4
1940—1941.....	[3])188,6	5,5	[4])15,6	209,7	[3])202,7	22,6	[4])18,4	243,7	264,2	609,5	37,0	910,7
1941—1942.....	[3])211,4	5,5	[4])17,6	234,5	[3])210,6	23,1	[4])18,8	252,5	332,6	763,8	39,4	1 135,8
1942—1943.....	[3])287,2	5,4	[4])25,0	317,6	[3])258,7	23,9	[4])23,9	306,5	453,7	813,3	39,0	1 306,0
1943—1944.....	[3])304,9	5,0	[4])27,1	337,0	[3])259,8	23,9	[4])23,5	307,2	375,2	836,9	42,1	1 254,2
1944—1945.....	[3])318,5	5,0	[4])28,3	351,8	[3])265,8	24,1	[4])23,8	313,7	355,8	796,8	37,5	1 190,1
1945—1946.....	[3])326,3	4,9	[4])27,9	359,1	[3])276,4	24,2	[4])23,7	324,3	327,5	909,5	35,7	1 272,7
1946—1947.....	[3])322,4	4,9	[4])27,9	355,2	[3])293,2	24,5	[4])25,1	342,8	334,4	1 332,7	63,6	1 730,7
1947—1948.....	[3])406,7	5,0	[4])34,0	445,7	[3])345,0	25,1	[4])29,9	400,0	422,7	[5])1352,8	[5]) 59,9	1 835,4

Pr. 30. juni	d) Kommunenes skatterestanser			e) Kommunenes lånegjeld[6])						f) Statens lånegjeld		
				Bygder		Byer		Kommuner i alt				
	Herreder	Byer	Tilsammen	Samlet lånegjeld	Herav vedk. elektr.-vesenet	Samlet lånegjeld	Herav vedk. elektr.-vesenet	Samlet lånegjeld	Herav vedk. elektr.-vesenet	Opptatt innenlands	Opptatt utenlands	Samlet statsgjeld[7])
	Millioner kroner			Millioner kroner		Millioner kroner		Millioner kroner		Millioner kroner		
1937	68,8	43,8	112,6	632,3	322,2	666,7	197,7	1 299,0	519,9	801,2	692,1	1 493,3
1938	64,6	39,4	104,0	543,9	297,0	668,1	188,7	1 212,0	485,7	775,1	653,6	1 428,7
1939	65,5	39,6	105,1	528,0	289,2	674,7	181,6	1 202,7	470,8	867,8	596,4	1 464,2
1940	73,2	48,4	121,6	505,6	275,9	666,4	173,0	1 172,0	448,9	926,1	570,6	1 496,7
1941	76,2	59,0	135,2	495,0	274,6	608,7	164,2	1 103,7	438,8	1 371,6	543,6	1 915,2
1942	80,4	65,6	146,0	462,2	268,2	575,9	160,4	1 038,1	428,6	2 345,6	512,2	2 857,8
1943	95,6	88,8	184,4	396,2	239,6	526,4	150,4	922,6	390,0	3 805,8	479,3	4 285,1
1944	101,5	96,1	197,6	339,6	220,2	471,9	114,7	811,5	334,9	4 790,1	448,7	5 238,8
1945	114,9	103,2	218,1	292,5	192,9	437,9	95,8	730,4	288,7	6 121,4	423,4	6 544,8
1946	141,6	128,5	270,1	281,1	187,9	483,7	96,7	764,8	284,6	6 452,9	505,3	6 958,2
1947	138,5	135,7	274,2	322,1	201,6	516,9	128,0	839,0	329,6	5 991,0	702,1	6 693,1
1948	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 482,7	751,8	6 234,5

[1]) Utliknet ordinær inntekts- og formuesskatt (fra 1941—42 til 1944—45 inkl. inntektsstigningsskatt) og ekstraordinær formuesskatt. I tabellen på sidene 120 og 121 er ført opp innbetalte skatter. [2]) Herunder bl. a. toll og omsetningsskatt. [3]) Inklusive kommunenes andel av renteskatten. [4]) Inklusive alderstrygdavgift og fra 1942—43 krigspensjoneringsavgift. [5]) Budsjettall. [6]) Inklusive felleskommunale elektrisitetsverkers gjeld. Tallene er rettet. [7]) Eksklusive ikke betalt del av grunnfondet i statsgaranterte banker. Tallene for krigsårene gjelder bare det okkuperte Norge.

XX. Offentlige

g) Statens utgifter og inntekter etter regnskapene

	1932/33	1933/34	193 4/35	1935/36	1936/37	1937/38
Driftsregnskapet.	1 000 kr.	1000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
A. Driftsutgifter.						
I. Statens politiske organer	3 808	4 227	3 971	3 748	4 714	4 704
II. Utenriksvesenet	4 134	4 128	4 242	4 496	4 995	4 936
III. Forsvarsvesenet	37 208	36 866	37 636	40 135	45 681	52 524
Herav: Hæren	25 154	24 639	23 942	24 211	27 825	31 492
Marinen	11 843	12 028	13 487	15 345	16 572	18 637
Luftforsvaret	—	—	—	—	—	—
IV. Retts-, politi- og fengselsvesen	13 539	13 419	13 450	13 991	16 656	18 552
Herav: Rettsvesenet	8 433	7 986	7 961	8 272	9 187	9 815
Politivesenet	1 492	1 482	1 487	1 532	3 250	3 927
Fengsels- og tvangsarbeidsvesenet	3 289	3 635	3 651	3 831	3 818	4 356
V. Fylkesmannsembetene og kommunalkontoret	823	802	862	870	895	940
VI. Arbeidstjeneste og idrett	67	59	62	63	94	140
Herav: Arbeidstjenesten	—	—	—	—	—	—
VII. Kirken	3 763	3 305	3 457	3 539	3 768	4 357
VIII. Skole, vitenskap, kunst etc.	49 596	47 284	47 891	49 179	54 048	60 460
Herav: Høgskoler	4 445	4 541	4 732	5 107	5 971	6 707
Høgre almenskoler	2 963	2 474	2 593	2 770	2 859	3 460
Folkeskolen og ungdomsskoler	33 343	31 563	31 013	31 183	33 713	37 724
Vitenskapelige formål utenom høgskolene og litterære og kunstneriske formål	1 158	1 155	1 766	1 670	2 181	2 124
IX. Sosiale formål	17 146	17 878	25 104	30 429	28 962	61 447
Herav: Andel i sykeforsikringspremier	4 886	2 749	4 632	7 035	1 971	6 479
Alderstrygden[4])	—	—	—	—	—	28 386
Barnetrygd	—	—	—	—	—	—
X. Helsepleien	12 730	12 845	13 056	14 239	12 809	19 282
Herav: Medisinalvesen	4 575	4 707	4 645	5 139	4 148	6 125
Sinnssykevesenet	4 848	5 105	4 832	5 460	5 061	7 930
Tuberkulosevesenet	2 780	2 565	3 097	3 042	2 933	4 251
XI. Statens anlegg	24 876	24 433	24 472	36 622	40 898	43 705
Herav: Veiarbeider	18 940	18 773	18 865	29 431	33 278	35 664
Vassdrag- og elektrisitetsvesenet	1 463	1 335	1 295	1 471	1 332	1 401
XII. Landbruk	13 920	14 622	23 574	33 498	37 238	35 240
Herav: Tilskudd til bureising, jorddyrking etc.	7 745	8 161	10 310	11 340	16 452	15 062
XIII. Handel, industri, sjøfart og fiskeri	12 701	13 112	15 228	19 761	27 267	25 688
Herav: Saltvannsfiskeriene	1 006	1 556	3 469	7 346	12 660	10 042
XIV. Forsyning, rasjonering og prisregulering	—	—	—	—	—	—
Herav: Tilskudd til nedsettelse av prisen på:						
1. Mjølk og mjølkeprodukter	—	—	—	—	—	—
2. Brødmjøl	—	—	—	—	—	—
3. Margarin[8]) og importert smør	—	—	—	—	—	—
4. Fôrstoffer og kunstgjødsel	—	—	—	—	—	—
5. Kjøtt og flesk	—	—	—	—	—	—
6. Andre varer	—	—	—	—	—	—
XV. Skattelikning og skatteinnkreving	12 923	15 517	14 369	13 922	14 875	17 729
XVI. Gjeldsrenter og pensjoner [11])	[12]) 38 017	26 092	[13]) 29 787	18 957	17 431	15 459
Herav: Renter av faste utenlandske lån	35 902	34 684	33 453	32 901	30 754	28 916
÷ Renter av kapital i Statens bedrifter	÷ 63 549	÷ 64 337	÷ 64 901	÷ 65 670	÷ 66 823	÷ 68 325
Pensjoner	7 362	7 116	7 812	8 759	9 685	11 115
XVII. Underskudd av Statens forretningsdrift [14])	54 384	46 734	47 760	46 601	44 436	55 061
Herav: Statsbanene	56 119	51 199	51 631	52 486	54 990	62 406
Postverket	÷ 1 536	÷ 2 930	÷ 3 164	÷ 4 638	÷ 5 277	÷ 3 385
Telegrafverket	÷ 4 369	÷ 4 392	÷ 4 465	÷ 4 666	÷ 7 030	÷ 3 896
XVIII. Utgifter i samband med krigen og frigjøringen	—	—	—	—	—	—
Herav: Okkupasjonsmaktens forskudd i Norges Bank	—	—	—	—	—	—
Statsbanene for transport for tyskerne	—	—	—	—	—	—
XIX. Andre utgifter	8 373	6 915	11 248	14 784	12 454	10 246
Herav: Ymse utgifter til gjenreisingen	—	—	—	—	—	—
Overskudd på driftsregnskapet	4 845	36 281	24 307	51 669	90 423	98 086
Driftsutgifter i alt	312 853	324 519	340 476	396 503	457 644	528 556

Anm. Etter Statistisk Sentralbyrås oppstilling av regnskapene. Beløpene faller ikke sammen med de beløp som er ført det foretatt en omgruppering av de forskjellige poster.

[1]) Herav til nøytralitetsvakt kr. 116 706 000. [2]) Herav ekstraordinære anskaffelser 154,4 mill. kr. [3]) Herav til beredstatens fiskelager m. m. — kr. 13 792 000 — er fratrukket. [6]) Jfr. note 30. [7]) Jfr. note 31. [8]) Herunder margarinråstoffer. [9]) Herav er renten av den nedlagte kapital i statens bedrifter belastet bedriftene, og altså fratrukket her. For årene 1932/33—1938/39 kurstap kr. 15 480 000. [13]) Inklusive kr. 8 601 000, forskjellen mellom de nye låns pålydende og det de har innbrakt. [14]) Jfr. lån og tilskudd til Finnmark og Nord-Troms 81,5 mill. kr. [19]) Do. 166,6 mill. kr. [20]) Herav lån og tilskudd til Troms og samt Krigsskadetrygden for bygninger 207 mill. kr.

finanser (forts.).

1932/33—1946/47 og budsjettene 1947/48 og 1948/49.

1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47	Budsjett 1947/48	Budsjett 1948/49
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
4 800	4 248	3 459	4 678	6 166	14 478	14 366	8 722	11 655	12 890	12 407
5 330	5 036	728	369	357	384	690	13 996	17 000	23 285	23 396
66 906	[1])194 465	48 277	17 840	14 538	18 554	24 395	419 659	[2])351 648	[3])279 872	206 557
37 519	48 776	16 861	10 350	9 464	8 334	7 169	257 436	169 915	124 210	103 205
27 207	26 863	4 587	3 434	2 815	2 641	2 590	108 017	129 834	64 473	49 152
—	—	—	—	—	—	—	52 892	49 482	84 635	46 105
19 328	22 191	32 229	38 800	39 357	49 632	53 145	98 675	83 052	84 059	73 740
10 999	9 936	9 599	11 019	11 231	11 454	10 485	18 821	24 720	22 768	23 237
5 019	6 969	17 358	21 563	21 111	30 182	32 566	52 032	30 613	35 488	25 865
2 806	4 786	4 598	5 277	5 724	6 459	8 515	26 132	25 849	23 675	22 420
946	934	1 287	2 084	2 365	2 537	2 320	2 453	2 099	2 170	2 267
400	556	15 385	31 188	37 355	34 786	20 723	565	1 328	1 005	1 070
—	110	14 127	29 102	35 411	33 020	19 486	—	—	—	—
4 418	4 491	5 177	5 075	3 500	3 962	2 808	6 009	8 416	7 503	8 117
68 694	66 129	71 028	65 866	81 293	81 337	66 317	90 878	123 835	132 472	138 168
7 112	7 651	7 846	8 376	8 623	8 381	8 214	11 702	18 335	20 605	19 428
3 761	4 122	3 617	3 159	4 091	4 912	4 520	6 079	8 508	9 362	10 383
43 859	39 371	43 369	33 400	42 402	40 149	34 831	48 802	60 999	62 163	66 229
2 423	2 221	2 356	2 357	2 698	3 245	2 769	5 162	5 699	6 592	6 748
73 748	64 779	67 508	64 873	64 835	71 322	71 304	104 211	124 922	230 967	208 979
7 010	6 442	6 377	10 403	11 185	11 823	14 239	15 471	11 518	15 500	15 500
37 087	35 796	38 003	36 641	36 640	40 050	37 980	45 986	54 783	66 102	66 112
—	—	—	—	—	—	—	—	22 384	68 000	63 000
20 828	23 391	22 523	23 621	24 255	26 001	26 853	32 165	49 131	49 495	50 864
7 311	7 672	6 839	7 732	7 891	8 621	9 580	11 524	21 438	21 650	20 310
8 011	9 622	9 454	9 699	9 293	10 022	10 175	11 515	15 528	13 754	15 251
4 446	4 869	5 235	4 909	5 576	5 882	5 668	6 539	8 462	10 287	11 381
51 212	62 745	92 430	83 249	99 640	117 010	88 792	98 363	125 626	124 331	113 062
41 810	49 778	80 187	61 204	84 176	97 059	64 685	88 907	100 511	96 189	87 394
2 207	5 241	3 615	4 879	3 807	8 162	18 792	3 228	11 854	13 431	11 449
35 208	28 319	26 738	29 784	24 131	27 831	27 304	28 072	30 230	43 966	67 207
16 467	10 919	7 979	5 376	3 988	6 280	5 403	7 216	9 419	11 005	11 005
31 852	48 345	38 918	33 364	31 542	36 338	33 167	53 818	65 659	70 190	60 104
12 423	30 335	[5]) 11 162	5 751	6 248	7 201	10 182	6 567	10 571	12 581	17 123
—	15 014	31 349	125 238	220 387	241 723	139 625	250 205	492 200	710 140	608 369
—	8 415	4 864	9 597	44 442	39 185	35 279	67 920	103 534		
—	—	—	[6]) 60 041	[7]) 89 959	110 000	34 990	67 000	108 550		
—	—	—	9 670	32 927	33 666	23 206	19 082			
—	1 053	15 751	37 870	41 501	34 535	32 924	39 008	[9])134201	700 000	600 000
—	—	—	—	—	—	—	18 580	46 808		
—	—	—	—	—	[10]) 9 000	—	26 182	84 753		
19 016	19 633	19 931	23 074	26 274	30 475	32 153	32 349	40 092	48 233	49 730
13 183	16 677	24 090	41 209	53 490	78 922	105 337	124 711	111 858	144 965	119 876
25 362	24 009	22 756	21 419	19 913	18 325	16 976	15 041	15 228	14 401	15 258
÷ 70 322	÷ 67 117	÷ 54 173	÷ 56 123	÷ 58 135	÷ 59 812	÷ 61 385	÷ 63 188	÷ 64 596	÷ 56 182	÷ 60 112
12 561	13 072	15 327	15 757	17 081	18 760	20 085	21 166	22 859	23 017	23 965
56 843	46 096	—	—	—	—	—	75 311	97 456	71 355	61 855
65 515	52 094	—	—	—	—	—	78 449	103 632	84 093	75 223
÷ 3 359	÷ 137	—	—	—	—	—	÷ 3 519	÷ 3 200	÷ 2 500	÷ 500
÷ 3 773	÷ 5 328	—	—	—	—	—	÷ 7 054	÷ 5 480	÷ 5 110	÷ 5 110
—	5 576	464 645	1 288 083	988 919	1 259 137	[15]) 327 209	[16])202247	[17]) 183 066	89 689	8 887
—	—	350 000	1 150 000	750 000	1 000 000	—	10 214	55 000	—	—
—	4 782	52 644	81 203	122 461	114 700	144 169	—	—	—	—
10 222	8 273	13 364	16 156	15 723	16 253	25 957	115 845	231 078	182 130	480 749
—	—	1 751	2 119	6 353	11 346	16 577	[18]) 86 889	[19]) 183 781	[20]) 131 192	[21]) 332 460
106 807	—	—	—	—	—	290 983	—	26 342	—	153 876
589 741	636 898	979 066	1 894 551	1 734 127	2 110 682	1 353 448	1 758 254	2 176 693	2 308 717	2 449 280

opp i statsregnskapet, da poster som har vært holdt utenfor budsjettregnskapet, herunder fond, er tatt med. Dessuten er

skapsformål 91 mill. kr. [4]) Avsatt til aldersfondet er tatt med under avsatt til Statens fond. [5]) Inntekten ved salg av kunstgjødsel og A.I.V.-væske kr. 24 586 000 og kraftfôr og fettstoffer kr. 109 615 000. [10]) Mineraloljer. [11]) Fra og med 1932/33 er renten beregnet etter 5 %, for 1939/40 4,6 %, for 1940/41—1946/47 3,6 % og for 1947/48 og 1948/49 3 %. [12]) Medregnet note 11. [15]) Herav utgifter i samband med evakueringstiltak kr. 21 478 000. [16]) Do. 51,5 mill. kr. [17]) Do. kr. 19 555 000. [18]) Herav Finnmark 59 mill. kr. samt Krigsskadetrygden for løsøre 60 mill. kr. [21]) Do. henholdsvis 21,5 mill. kr. og 94 mill. kr.

XX. Offentlige

g) Statens utgifter og inntekter etter regnskapene

	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37	1937/38
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
B. Driftsinntekter.						
I. Skatter og avgifter	287 096	297 974	312 948	370 209	430 767	498 825
a) Inntekts- og formuesskatter	70 848	71 911	72 062	81 994	90 935	136 386
Herav: Ordinær inntekts- og formuesskatt	64 261	66 755	67 315	78 117	86 620	108 600
Ekstraordinær formuesskatt	6 441	5 072	4 700	3 825	4 243	7 243
Alderstrygdavgift	—	—	—	—	—	20 530
Skatt på inntektsstigning	—	—	—	—	—	—
b) Forbruksskatter	195 901	206 253	221 027	264 757	310 751	333 371
Herav: Tollinntekter	98 890	105 709	112 665	125 849	140 380	145 382
Skatt på tilvirkning og omsetning av:						
1. Brennevin og vin[24])	34 591	32 370	35 746	36 965	43 734	48 726
2. Øl	12 845	13 014	13 208	13 806	15 013	16 007
3. Tobakk	17 017	17 521	18 681	19 018	22 045	24 107
Midlertidig omsetningsavgift til kriseformål	—	—	—	18 357	32 087	36 024
Veiavgifter	14 857	17 835	18 917	22 435	25 025	26 780
Krigstilleggsavgift på personbefordring	—	—	—	—	—	—
Luksusskatt	3 164	3 327	3 462	3 977	4 603	5 974
c) Andre skatter og avgifter	20 347	19 810	19 859	23 458	29 081	29 068
Herav: Arveavgift	5 028	4 274	3 635	5 378	7 737	6 814
Stempelavgift av dokumenter	4 791	4 670	5 076	6 077	8 075	8 344
II. Formues- og ervervsinntekter	16 743	15 841	16 315	15 135	15 495	18 192
a) Renter	16 236	15 353	15 905	14 748	15 228	17 897
b) Utbytte av aksjer o. l.	336	336	336	336	336	336
c) Overskudd av Statens forretningsdrift	—	—	—	—	—	—
Herav: Statsbanene	—	—	—	—	—	—
Postverket	—	—	—	—	—	—
Telegrafverket	—	—	—	—	—	—
d) Inntekter av forskj. jordeiendommer og bygninger	171	152	74	51	÷69	÷41
III. Andre inntekter	9 014	10 704	11 213	11 159	11 382	11 539
Herav: Inntekt av totalisatorspill	903	1 258	818	966	1 145	1 322
Inntekt av lotterimidler	6 568	7 886	8 719	8 567	8 587	8 435
Underskudd på driftsregnskapet	—	—	—	—	—	—
Driftsinntekter i alt	312 853	324 519	340 476	396 503	457 644	528 556
Kapitalregnskapet.						
A. Kapitalutgifter.						
Underskudd på driftsregnskapet	—	—	—	—	—	—
I. Statens forretningsdrift og fond[37])	22 298	22 800	37 191	49 186	61 151	59 766
Herav: Jernbaneanlegg[37])	12 599	14 575	19 225	23 613	28 509	31 183
Telefon- og telegrafanlegg	3 131	3 121	7 126	9 186	13 018	13 151
Kraftverk og reguleringsanlegg	77	7	÷16	203	170	179
Avsatt til Statens fond	5 491	2 638	7 399	7 538	8 982	13 182
II. Avdrag på statsgjelden	33 110	36 623	34 482	35 830	38 179	36 387
Herav: Utenlandske lån	16 525	19 927	20 829	22 376	22 799	21 931
III. Utlån til kommuner, elektrisitetsverk, sparebanker m. v.	420	1 416	1 321	785	—	—
Kapitalutgifter i alt	55 828	60 839	72 994	85 801	99 330	96 153
B. Kapitalinntekter.						
Overskudd på driftsregnskapet	4 845	36 281	24 307	51 669	90 423	98 086
I. Av statens formue	5 487	6 162	9 482	8 831	6 027	5 489
Herav: Avdrag på utestående fordringer	3 222	3 121	5 231	4 654	3 494	3 238
Inndratt av fondskapital	2 140	2 926	4 137	4 014	2 298	2 083
II. Anvendte lånemidler	45 496	18 396	39 205	25 301	2 880	÷7 422
Kapitalinntekter i alt	55 828	60 839	72 994	85 801	99 330	96 153
Totalsum (utgifter = inntekter)[46])	363 836	349 077	389 163	430 635	466 551	526 623

[22]) Herav Krigsskadeavgift 65,9 mill. kr. [23]) Do. 332,1 mill. kr. og verneskatt 100 mill. kr. [24]) Herunder overskudd 14 234 531. [28]) Do. kr. 8 142 000. [29]) Herav avgift av skipstonnasje og skipsfrakter 50 mill. kr. [30]) Herav av Norsk Brenselfond 4 mill. kr. og av Statens Kornforretnings prisutjamningsfond 10 mill. kr. til nedsettelse av prisen på brødmjøl. Jfr. toratet for fiendtlig eiendom 71,8 mill. kr. og Erstatningsdirektoratet 16,5 mill. kr. [34]) Do. 68,5 mill. kr. og 55,9 mill. kr. tyske og amerikanske skip 60 mill. kr., Erstatningsdirektoratet 20 mill. kr. og Direktoratet for fiendtlig eiendom 10 mill. kr. 1940/41—1944/45 forskudtert store beløp av okkupasjonsmakten til forsering av jernbaneanlegg. [38]) Herav tilskudd til grunntil Det internasjonale valutafond 248,1 mill. kr., Den internasjonale bank 49,6 mill. kr. og 20 mill. kr. til aksjer og lån til er alle fondene tatt med, mot tidligere bare de viktigste. [42]) Herav Erstatningsdirektoratets fond 14,4 mill. kr. [43]) Do. 24 fond 38,4 mill. kr. [46]) Overskuddet (resp. underskuddet) på driftsregnskapet er trukket ut i totalbalansen.

finanser (forts.).

1932/33—1946/47 og budsjettene for 1947/48 og 1948/49.

1938/39	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47	Budsjett 1947/48	Budsjett 1948/49
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
559 573	574 677	905 437	1 122 830	1 246 533	1 319 610	1 251 991	1 318 069	1 815 358	2 031 040	2 333 858
174 725	192 118	258 964	319 647	394 239	398 758	389 004	358 689	410 895	[22]) 618 312	[23]) 1 020 350
142 503	157 323	218 350	241 754	289 834	302 836	303 775	287 940	335 124	470 000	500 000
8 176	9 677	11 296	11 227	12 091	12 076	11 905	12 866	15 769	17 000	16 000
24 046	25 118	29 318	31 602	37 957	39 173	39 881	41 814	43 029	45 302	53 000
—	—	—	35 064	50 140	40 320	29 012	13 188	4 531	3 500	3 000
355 188	348 251	609 483	763 805	813 313	836 914	796 850	909 488	1 332 743	1 352 867	1 216 050
154 278	150 043	129 259	77 912	60 786	45 630	36 851	119 644	218 398	185 000	170 000
51 572	45 911	60 920	50 145	80 459	108 153	130 936	127 711	231 417	337 500	293 000
16 358	18 128	29 964	24 766	38 077	41 050	37 879	36 905	45 713	54 500	43 000
26 282	29 541	39 580	34 353	50 846	40 710	55 566	82 224	130 503	156 500	176 000
37 810	44 151	269 124	500 476	493 559	496 607	430 954	405 155	530 705	450 000	385 000
33 783	29 268	36 685	22 722	25 703	26 009	15 253	38 647	57 106	54 267	52 000
—	—	—	—	—	21 344	36 821	29 865	25 008	—	—
7 137	6 358	3 079	3 616	12 711	18 344	19 805	25 537	23 803	22 000	18 000
29 660	34 308	36 990	39 378	38 981	[25]) 83 938	[26]) 66 137	[27]) 49 892	[28]) 71 720	59 861	[29]) 97 458
7 186	7 023	7 817	11 035	9 261	8 622	8 731	8 503	25 701	28 500	12 000
7 640	6 720	8 941	7 820	8 767	9 653	7 341	8 992	9 803	8 000	9 000
18 146	23 119	22 317	63 850	109 537	78 703	69 344	17 506	18 368	16 511	19 199
17 801	22 255	20 521	20 922	21 820	20 809	18 000	18 017	18 760	15 203	14 906
438	996	704	754	805	780	680	555	435	1 037	4 043
—	—	1 394	42 332	87 339	57 640	51 423	—	—	—	—
—	—	÷13 931	15 315	55 472	26 410	23 242	—	—	—	—
—	—	4 446	9 850	11 834	13 767	13 057	—	—	—	—
—	—	2 182	10 212	15 808	16 560	19 152	—	—	—	—
÷93	÷132	÷302	÷158	÷427	÷526	÷759	÷ 1 066	÷ 827	271	250
12 022	10 658	12 647	[30]) 33 063	[31]) 49 424	51 585	[32]) 32 113	[33]) 165 266	[34]) 342 967	[35]) 136 907	[36]) 96 223
1 427	1 093	1 847	5 743	9 368	10 530	4 414	5 661	3 303	3 000	3 000
8 740	7 337	4 967	7 071	10 853	14 480	15 730	13 991	13 371	12 500	12 500
—	28 444	38 665	674 808	328 633	660 784	—	257 413	—	124 259	—
589 741	636 898	979 066	1 894 551	1 734 127	2 110 682	1 353 448	1 758 254	2 176 693	2 308 717	2 449 280
—	28 444	38 665	674 808	328 633	660 784	—	257 413	—	124 259	—
107 246	85 332	89 995	87 093	99 057	94 140	89 982	[38]) 172 032	[39]) 628 421	222 819	167 715
32 146	35 826	35 056	27 032	26 930	24 830	23 415	53 307	58 103	66 123	66 807
15 753	12 204	11 308	13 389	12 721	9 223	7 888	19 792	43 890	34 600	34 450
1 310	4 278	12 131	8 909	11 480	7 737	7 030	7 998	52 070	63 088	37 342
[40])54 971	[41])20 582	26 947	30 501	43 800	50 240	46 884	[42]) 42 478	[43]) 52 122	[44]) ca. 29 000	ca. 20 000
33 351	37 981	63 197	60 590	63 148	69 207	71 053	152 631	57 650	77 574	83 354
23 943	25 790	27 037	31 369	32 883	30 659	25 257	21 666	21 580	22 072	23 673
—	—	—	—	—	—	—	—	19 625	5 850	30 000
140 597	151 757	191 857	822 491	490 838	824 131	161 035	582 076	705 696	430 502	281 069
106 807	—	—	—	—	—	290 983	—	26 342	—	153 876
7 337	23 521	9 771	30 786	20 858	22 205	17 454	17 178	29 808	51 502	15 193
3 008	1 334	2 073	7 916	13 266	11 565	6 064	4 659	10 294	3 000	3 000
3 676	16 034	4 274	13 287	6 243	9 446	6 131	8 233	13 731	[45]) ca. 47 400	ca. 8 000
26 453	128 236	182 086	791 705	469 980	801 926	÷ 147 402	564 898	649 546	379 000	112 000
140 597	151 757	191 857	822 491	490 838	824 131	161 035	582 076	705 696	430 502	281 069
623 531	760 211	1 132 258	2 042 234	1 896 332	2 274 029	1 223 500	2 082 917	2 856 047	2 614 960	2 576 473

av A/S Vinmonopolets drift. [25]) Krisetilskudd fra kommunene til staten kr. 41 829 000. [26]) Do. kr. 28 681 000. [27]) Do. kr. import A/S fond 5 mill. kr. til nedsettelse av prisen på brødmjøl. [31]) Herav av Prisdirektoratets alminnelige prisreguleringsnote 32. [32]) 10 mill. kr. tilbakebetalt til Statens Kornforretnings prisreguleringsfond er fratrukket. Jfr. note 31. [33]) Herav Direk- + overtakelse av Nordisk Lettmetall A/S 30 mill. kr. og sanering av pengevesenet 58,4 mill. kr. [35]) Herav overtakelse av [36]) Herav Erstatningsdirektoratet 13 mill. kr. og Direktoratet for fiendtlig eiendom 22,5 mill. kr. [37]) Dessuten ble det i årene fond og risikofond i Statens Husbank 26 mill. kr. [39]) Herav aksjetegning i A/S Den norske Industribank 5,1 mill. kr., innbetaling et selskap til fortsettelse av Nordisk Lettmetall A/S. [40]) Herav til Nøytralitetsfondet kr. 43 380 000. [41]) Fra og med 1939/40 mill. kr. [44]) Herav fond til regulering av innkjøpspris og trygd for norsk korn 12,9 mill. kr. [45]) Herav Erstatningsdirektoratets

Norges Offisielle Statistikk, rekke X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X. **Trykt 1948 (forts.).**

Nr. 156. Norges private aksjebanker og sparebanker 1946. *(Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.)*
— 157. Norges postverk 1947. *(Statistique postale.)*
— 158. Skolestatistikk 1944—45. *(Instruction publique.)*
— 159. Arbeidslønninger 1946. *(Salaires des ouvriers.)*
— 160. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1942—44. *(Rapport sur l'Etat sanitaire et médical.)*
— 161. Jordbruksstatistikk 1947. *(Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.)*
— 162. Statistisk årbok 1946—48. *(Annuaire statistique de la Norvège.)*
— 163. Syketrygden 1945. *(Assurance-maladie nationale.)*
— 164. Industriarbeidertrygden 1943—45. *(Assurances de l'Etat contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.)*
— 165. Kommunevalgene 1947. *(Elections en 1947 pour les conseils communaux et municipaux.)*
— 166. Kriminalstatistikk 1945 og 1946. *(Statistique de la criminalité.)*
— 167. Norges kommunale finanser 1943—44. *(Finances des communes.)*
— 168. Kommunens gjeld og kontantbeholdning m. v. 1947. *(Dette etc. des communes.)*
— 169. Syketrygden 1946. *(Assurance-maladie nationale).*
— 170. Skattestatistikken 1946—47. *(Répartition d'impôts.)*

Rekke X. **Trykt 1949.**

Nr. 171. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1948. *(Aperçu de la situation économique.)*

Statistisk Sentralbyrå har dessuten bl. a. gitt ut disse verker:

Statistiske Meddelelser. 12 nr. i året. *(Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.)*

Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedsvis. *(Bulletin mensuel du commerce extérieur.)*

Fortegnelse over Norges Officielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. *(Catalogue de la Statistique Officielle.)*

Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926. *(Résumé rétrospectif 1914 et 1926.)*

Alle verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges Handel» er Byråets beholdning meget knapp, og Byrået er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk Årbok samtlige årganger til og med 1943—45.

Norges Handel samtlige årganger til og med 1918, dessuten 1920—23, 1927—30, 1934—39.

15. januar 1949.

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI. OSLO